PAUL
VENET
LOGICA

1488

(1488 года)

¶ Pauli Veneti summule incipiũt.

Onspiciens in circuitu librorũ quorũdã magnitudinẽ tediũ cõstituentẽ in aīo studẽtiũ necnõ ⁊ aliorum nimiã breuitatẽ qb⁹ nulla ferre ẽ ãnexa doctrina. Ideo uolẽs mediũ retinere utriusq3 sapiẽs naturã extremi: ꝯpẽdiũ utile ꝯstruxi iuuenibus: pluribus diuisũ tractatibus: quorũ primus sũmulaꝝ tradit noticiã. Scõs suppositionũ declarat materiã. Tertius ꝯñtiarũ oñdit doctrinã. Quartus ẗminoꝝ vim instruit ꝓbatiuam. Quint⁹ ligãdi regulã docꝫ obligatiuã. Sext⁹ insolubilia soluẽdi dat artẽ ⁊ viã. Septim⁹ ꝯtra primũ obijcit solutõꝫ addẽs rñsiuã. Octau⁹ vo tertiũ fortificat p rõs argumẽtatiuã. Qr ḡ doctrina q̃cũq3 a cõiori: vt ait phs in prohemio physicoꝝ sumit exordiũ iõ tractatus prim⁹ terminũ sic diffiniẽs incipit a priori.

Terminus ẽ signũ orõnis ꝯstitutiuũ: vt ps ꝓpinq̃ eiusdẽ: vt li hõ li anial. Et notãter dr ꝓpinq̃ qr orõ hꝫ ptes ꝓpinq̃s ⁊ remotas: ꝓpinq̃ vocat dictio: remota vo vocat littera vl syllaba. ¶ Prima diuisio ẽ ista ẗminoꝝ qdã est p se significatiu⁹: qdã vero nõ. Terminus p se significatiuus ẽ ille q p se sũptus aliqd representat vt li hõ: li aial. Terminus non p se significatiuus ẽ ille q p se sũptus nihil represẽtat: vt ois nullus ⁊ ꝯsĩles. ¶ Scõa diuisio ẽ ista terminoꝝ qdã significãt naturalr ⁊ qdã ad placitũ. ¶ Terminus naturaliter significãs ẽ ille q apud oẽs eiusdeꝫ ẽ representatiuus sicut li hõ li aial in mente. ¶ Terminus vero ad placitũ significãs ẽ ille q nõ apud oẽs eiusdẽ est representatiuus sicut ille terminus hõ in voce vel i scripto q apd nos significat hoiẽ: sed apd aliquas certas natiões nihil significat vt sũt greci ⁊ hebrei. ¶ Tertia diuisio ẽ ista ꝙ terminoꝝ qdã ẽ cathegorematicus ⁊ qdã sincathegorematicus. ¶ Termin⁹ cathegorematicus ẽ ille q tã p se qꝫ cũ alio hꝫ priũ significatum: vt li hõ. siue.n. ponat in orõne siue ex sp significat hoiẽ. Termin⁹ sicathegorematicus ẽ terminus hñs officium qui p se sũptus nullius ẽ significatiu⁹ vt signa distributiua: vt ois nullus: ⁊ signa pticularia: vt aliqs alter: ⁊ prepositiões ⁊ aduerbia ⁊ ꝯiunctiões. Sig². naq3 distributiua hñt officiũ: qr ꝺterminãt distributiue: ⁊ pticularia pticulariter: prepositiones determinãt sub certo casu: aduerbia verbuꝫ: ⁊ ꝯiunctiones hñt ꝯiungere terminos vel orones. ¶ Quarta diuisio ẽ ista ꝙ terminorum quidã ẽ prime intentionis: ⁊ quidã secunde intẽtionis. ¶ Terminus prime intentionis est terminus mentalis significãs non terminum idest rem que nõ est terminus dato ꝙ esset: sicut li hõ significat sortẽ ⁊ platonem: quorum nullus potest esse terminus. ¶ Terminus autem secunde intẽtionis est terminus mentalis significans solummodo terminum vel prepositionẽ: vt illi termini mentales nomen: verbum: participiũ: prepositio: oratio: ⁊ huiusmõi. ¶ Quinta diuisio est ista ꝙ terminoꝝ quidam est prime impositionis quidam secũde. ¶ Terminus prime impositionis ẽ terminus vocalis vel scriptus significãs nõ terminum vt li homo ⁊ li animal in voce vel in scripto. ¶ Terminus autem secũde impositionis est terminus vocalis vel scriptus significãs solũmodo terminum vel ꝓpositionem: vt illi termini vocales vel scripti nomẽ: verbum: participiũ: ⁊ huiusmõi. ¶ Sexta diuisio est ista. Terminoꝝ quidã sunt incõplexi: ⁊ quidã cõplexi. Terminus incomplexus vocatur dictio: vt li lapis: li lignum: sed terminus complexus ẽ oratio: vt homo albus: sortes ⁊ plato: deum esse ⁊ huiusmodi ⁊c.

Quia de nomine ⁊ verbo ex qbus oratio componitur ⁊ propositio: logicus principaliter considerat. Ideo de his restat diffinitiones assignare. Nomẽ est terminus significatiuus sine tpe cuius nulla ps aliquid significat sepata: vt homo. In ista diffinitiõe ponit terminus loco generis: qr omne nomẽ est terminus ⁊ non econuerso: dicitur significatiuus qr termini non significatiui non sunt nomina apud logicum: licet bene apud grammaticum: vt omnis nullus ⁊ similia. ¶ Tertio dicitur sine tempore ad differẽtiam verbi

isti sunt termini

participij: que significant cum tempore. ¶ Quarto ponitur cuiꝰ nulla pars aliqd significat ad differentiam orationis: cuius partes significant.

VErbum est terminus temporaliter significatiuus ꝛ extremorum vnitiuus: cuius nulla pars aliqd significat separata: vt currit vl' disputat. dicitur primo temporaliter significatiuus ad differentiam nominis quod significat sine tempore. Secundo dicitur ꝛ extremorum vnitiuus ad differẽtiam participij quod significat cum tempore: sed non vnit suppositũ cum apposito sicut verbum. cetere autem particule ponunt̄ sicut in diffinitione nõis.

ORatio est terminus significatiuus cuius aliqua pars aliquid significat: vt homo albus: deum esse. Ultima particula ponitur ad differẽtiam nominis ꝛ verbi: quorum partes non significant. ¶ Orationum. Alia perfecta ꝛ Alia imperfecta. ¶ Oratio perfecta ẽ illa que perfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo currit. ¶ Oratio imperfecta est illa que imperfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo albus: dꝫ um esse. ¶ Notandum ꝙ tres sunt species orationis perfecte. ¶ Orationum perfectarum: Alia indicatiua vt hõ currit. ¶ Alia imperatiua: vt doce ioãnem. ¶ Alia optatiua: vt vtinam essem bonus logicus.

PRopositio est oratio idicatiua, verum vel falsum significans vt homo currit. ponitur oratio loco generis: qꝛ omnis propositio est oratio ꝛ nõ econuerso. Secundo dicitur indicatiua qꝛ sola indicatiua est propositio: non autem imperatiua nec optatiua. Ultimo annectitur verum vel falsum significans propter tales orationes sortes potest. plato icipit: que non sunt propositiones: non obstante quod sint indicatiue qꝛ non significant verum nec falsum cũ sint orationes iperfecte.

DIuisiones sub prepositione contẽtas sequitur numerare. Prima ẽ ista Propositionũ alia cathegorica: Alia ypothetica. ¶ Propositio cathegorica ẽ ista q̄ habet subiectum predicatum ꝛ copulam tanquã p̄ncipales ptes sui vt homo ẽ a[...]al. subiectum est li homo: predicatum vero li animal: ꝛ copla il lud verbum est: qꝛ coniungit subiectum cũ predicato. ¶ Etsi dicatur homo currit est propositio cathegorica ꝛ non habet predicatum dicitur quod habet implicitum predicatum videlicet li currens quod patet in resoluendo illud verbum currit in sum es est ꝛ suum participium. subiectum est de quo aliquid dicitur: vt homo. Predicatũ vero quod dicitur de altero: vt animal. sed copula semper est verbum substantiuum scilicet sum es est.

¶ De propositione ypotheca posterius dicetur ad differentiã cuius ponitur illa particula principales partes sui.

¶ Secundo diuisio est ista.

¶ Propositionũ cathegoricarum. Alia affirmatiua: alia negatiua. Propositio cathegorica affirmatiua est illa i qua verbũ principale affirmatur vt homo currit.

¶ Propositio cathegorica negatiua est illa in qua verbũ principale negatur: vt homo non currit. ¶ Tertia diuisio est ista. Propositionum cathegoricarum alia vera alia falsa. ¶ Propositio cathegorica vera est illa cuius primarium ꝛ adequatum significatum est uerum vt tu es homo: hec: enim est vera tu es homo qꝛ te esse hominem ẽ verum. Uoco significatum primariũ ꝛ adequatum propositionis: quod ẽ simile orationi infinitiue vel coniunctiue illiꝰ: vnde te esse hominem vel quod tu es homo dicitur significatum primarium ꝛ adequatũ illius tu es homo: cetera autem significata vt te esse animal: te esse substantiã ꝛ huiusmodi sunt significata secũdaria: ꝛ penes illa non dicitur propositio vera nec falsa.

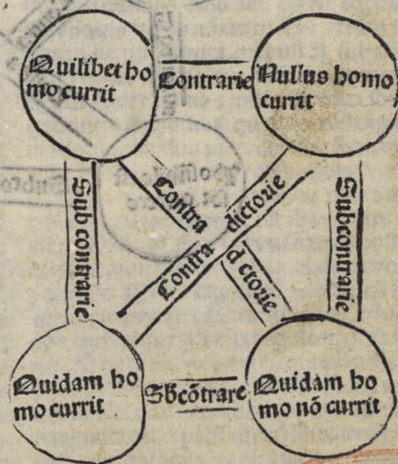
¶ Propositio cathegorica falsa est illa cuius primarium ꝛ adequatum significatum est falsum vt tu es asinꝰ. ¶ Quarta diuisio propositionum cathegoricarum alia possibilis alia impossibilis. ¶ Propositio cathegorica possibilis est illa cuius primarium ꝛ adequatum significatum est possibile vt tu curris. ¶ Propositio cathegorica impossibilis est illa cuius primariũ ꝛ adequatum significatum ẽ impossibile: vt homo est asinus. ¶ Quinta diuisio ꝓponitur

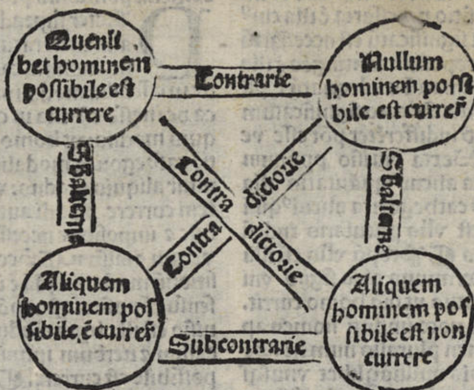
cathegoricarum alia necessaria alia cōtin
gens. ¶ Propositio necessaria ē illa cuiꝰ
pmariū ⁊ adeqtū significatū est necessariū
vt deus est. ¶ Propositio contingēs ē illa
cuiꝰ significatū primariū ⁊ adequatū ē cōti
gens vt tu es homo. Et voco significatum
contingēs illud qđ indifferēter pōt esse ve
rū vel falsum. ¶ Sexta diuisio ꝓpōnum
cathegoricarū alia alicuiꝰ quātitatis alia
nulliꝰ. ¶ Propō cathegorica alicuiꝰ quā
titatis ē illa que est vl'is pticularis indefi
nita vel singularis ¶ Propō vl'is est illa
inqua subijcitur terminus cōis signo vni
uersali determinatus vt oīs homo currit.
Terminū cōmunē voco impñti nomen ap
pellatiuū ⁊ ꝓnomen pluralis numeri. Si
gna vl'ia sūt ista oīs nullus qlibet vnusqs
qꝫ vterqꝫ neuter qualislibet quātuslibꝫ ⁊
huiusmodi. ¶ Propositio pticularis est
illa in qua subijcit terminus cōis signo pti
culari determiatus vt aliquis homo dispu
tat. Signa particularia sunt ista aliquis q
dam alter reliquus ⁊ huiusmodi. ¶ Proposi
tio indefinita est illa i qua subijcitur termi
nus cōmunis sine aliquo signo: vt hmo
est animal. ¶ Propō singularis est illa in
qua subijcit terminus discretus vel termi
nus cōis cum pronomine demonstratiuo
singularis numeri. Exemplū primi vt sor
tes currit exemplū secūdi ille homo dispu
tat. ¶ Voco autē terminū discretū vel sin
gularē nomē ꝓpriū: aut ꝓnomē: demōstra
tiuū singularis nūeri: vt iste ista istud Ex q
bus seqt iā q ē cathegorica nullius qntita
tis. Et dr ꝙ illa q nō ē vl'is nec pticularis
nec idsinita nec singularis vt exclusiue ⁊ ex
ceptiue videlꝫ tm̄ hō currit: oīs hō preter
sortez mouetur. ¶ Iuxta primā secundā
⁊ vltimam diuisiones ponitur iste versus
Que ea. vel ip: qualis ne vel af:u. quanta
par in fin. ¶ Prima pars sic iteligitur ꝙ
ad iterrogationem de propositione factaꝫ
per que respōdetur cathegorica vel ipothe
tica: Secunda autem asserit quod ad inter
rogationem factā per qualis respondetur
affirmatiua vel negatiua: sed intertia đ no
tatur quod ad interrogationem factaꝫ per
quanta respōdeatur vniuersalis particula
ris inde finita vel singularis ⁊ hoc secūdū

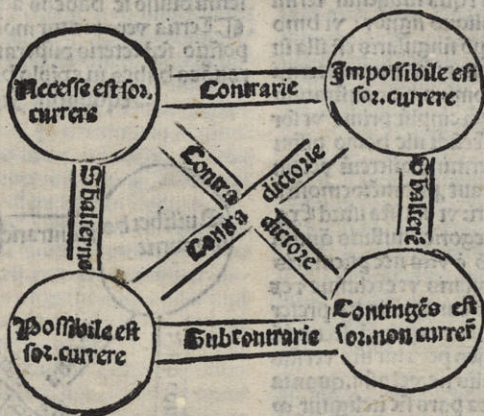
exigētiā positionis ꝓposite quarte ⁊c.

Preter supradictas diuisiōes due
alie declarātur. Prima est ista. ꝓ
positionum cathegoricarūꝫ. Alia
de in esse alia modalis. Propō cathegori
ca de inesse est illa in qua non ponitur ali
quis modus: vt homo currit. Proposi
tio cathegorica modalis est illa in qua po
nitur aliquis modus: vt possibile est sor/
tem currere. Modi autem sunt sex. s. possi
bile ⁊ impossibile necessarium ⁊ contingēs
verum ⁊ falsum. ¶ Secunda diuisio ꝓpo/
sitionū modaliū qdā ē i sensu dio ⁊ qdā in
sensu cōposito. Propō modalis i sensu di
uisio est illa i qua modus mediat iter actūꝫ
casum ⁊ uerbum infinitiui modi: vt sorteꝫ
possibile est currere. ¶ Propositio moda
lis i sensu composito est illa i qua modus
tot aliter precedit vel finaliter subsequitur
vt deum esse est necessarium. Impossibile
est hominem esse asinum. ¶ Ex his diuisi
onibus originantur tres figure quarum p
ma dicitur de inesse. Secunda modalis de
sensu diuiso se habens admodum prime.
¶ Tertia vero dicitur modalis đ sensu cō
positio sed ceteris disperata: quarū decla/
ratiōes habes in exēplo hic interiꝰ positio

Sequuntur Figure.

Quelli bet hominem possibile est currere
Contrarie
Nullum hominem possibile est currere
Subalterne
Contra dictorie
Contra dictorie
Subalterne
Aliquem hominem possibile. e currere
Subcontrarie
Aliquem hominem possibile est non currere

Necesse est sor. currere
Contrarie
Impossibile est sor. currere
Subalterne
Contra dictorie
Contra dictorie
Subalterne
Possibile est sor. currere
Subcontrarie
Contingens est sor. non currere

3

Sunt igitur taꝫ ꝑme q̄ȝ secūde figure he regule generales. prima ē ista. Ulis affirmatiua ꝛ vlis negatiua de consilibus subiectis ꝛ predicatis supponētibus precise ꝓ eodem vel pro eisdē sunt ꝯtrarie i figura: vt qlibet hō currit ꝛ null⁹ hō currit. ¶Scḋa regula ē ista particularis affirmatiua ꝛ pticularis negatiua de cōsilibus subiectis ꝛ ꝑdicatis supponentibus precise pro eodē vl' pro eisdē sunt subcōtrarie in figura: vt qdā homo currit ꝛ quidā hō non currit. ¶Tertia regula vlis affirmatiua ꝛ particularis negatiua vel vlis negatiua ꝛ particularis affirmatiua de consilibus subiectis ꝛ predicatis supponētibus precise ꝛ pro eodē vel pro eisdē sunt ꝯtradictorie in figura: vt quilibet hō currit: ꝛ qdaꝫ hō non currit. Nullus hō currit: ꝛ quidā hō currit. ¶Quarta regula vlis affirmatia ꝛ pticularis affirmatiua. Et vlis negatiua: ꝛ pticularis negatiua d ꝯsilibus subiectis ꝛ ꝑdicatis supponētibus precise ꝓ eodē vel ꝓ eisdē sunt sub alterne i figura: vt qlibet hō currit: ꝛ qdā hō currit: Nullus hō currit: ꝛ qdā hō nō currit. Ex predictis sequitur ꝙ ille nō sūt ꝯtrarie. Ois hō currit ꝛ nullus hō currit: nec iste ꝯtradictorie. Ois hō currit ꝛ qdaꝫ hō non currit: nec iste subalterne. Ois hō currit ꝛ quidā hō currit: q2 termini nō supponunt precise pro eodem vel pro eisdem. ¶In vna enim: sbūꝫ supponis ꝓ vtroqꝫ sexu. ¶In alia vero pro masculino tantū.

Sicut quattuor regulis situātur ꝓpositiones in figura ita quattuor alijs regulis ipsarū cognoscit' lex seu natura: quaꝝ pma ē ista. Nō est possibile duo ꝯtrarie esse sil' vera sed bene sil' falsa. ¶Prima pars pȝ inductiue in omnibus: ꝛ secunda probatur. quoniā ista sunt sil' falsa. Quilibet hō est albus ꝛ nullus homo ē albus. Et ista sil' Omne animal ē homo ꝛ nullū animal ē homo. ¶Secunda regula est ista. Non est possibile duo subcontraria esse sil' falsā: sed bene simul vera. Patet ps prima in singulis discurrēdo: ꝛ secunda ꝓbatur: quoniā sunt simul vera. Aliqs hō est albus: ꝛ aliquis hō non est albus. Aliquod animal est homo: ꝛ aliquod animal non est hō. ¶Tertia regula est ista. Non est possibile duo ꝯtradictoria esse simul vera vel simul falsa: pȝ ista regula discurendo per singula cōtradictoria. ¶Quarta regula est ista. Si vlis est vera sua particularis vel indefinita sibi subalterna est vera: sed non econuerso: Uñ si hec esset vera qlibet homo ē albus hec similiter esset vera aliqs homo est albus: sed non econuerso: q2 iam de facto hec est vera aliquis hō est albus: ꝛ nō ista quilibet homo est albus. Et codē modo dico de negatiuis quare ꝛc.

Equipollentiarū tres sunt regule: quarum prima est ista. Negatio ꝑposita facit equipollere suo contradictorio: vnde non quilibet homo currit equalet isti. Aliquis homo non currit. Et non nullus homo currit equiualet isti aliquis homo currit. ¶Secunda regula est ista. negatio postposita facit equipollere suo cōtrario probatur. nam ista quilibet homo non currit: equipollet isti nullus homo currit: ꝛ nullus hō non currit: equipolet isti qlꝫ hō currit. ¶Tertia regula est ista. negatio preposita ꝛ postposita facit equipollere suo subalterno: vnde hec non qlibet hō non currit equipollet isti aliqs homo currit. ¶Et ista non nullus homo non currit: eqpollet isti: aliquis homo nō currit. Uñ versus

pre contradic. post contra. pre postqꝫ subalter.

Hec regula non solum deseruit prime vel secūde figure immo ꝛ tertie. Et voco ibi negationem prepositam quando cōiungitur modo: siue modus precedat siue sequatur: ꝛ postpositam quando coniungitur verbo infinitiui modi. ¶Exemplum primi. non possibile est sor. currere: vel sor. currere nō est possibile. ¶Exemplum secundi possibile est sor. non currere vel sor. non currere ē possibile. ¶Hec ergo: non necesse est sor: currere: equiualet isti: contingens est sor: non currere: per primaꝫ regulam. ¶Et hec necesse est sor: non currere: equiualet isti: impossibile est sor: currere: per secundaꝫ regulaꝫ. Et ista non necesse est sor: non currere: equiualet huic: possibile est sor: currere: per tertiam regulam: ꝛ ita dicatur de ceteris qbuscunqꝫ quare. ꝛc.

Conuersio é tráspositio subiecti i pdicatū ꝛ econuerso: vt hō est aial: animal é hō. Et hec diuidit̃ i ꝯuersioné simplicé p accñs ꝛ p ꝯtrapositōꝫ. Cōuersio simplex é tráspō subiecti i pdicatuꝫ ꝛ ecōuerso mañte eadé q̄litate ꝛ q̄ualitate: vt nullū aial currit: nullū currés é animal. ¶ Cōuersio p accidés é tráspō subiecti i pdicatū ꝛ ecōuerso manéte eadé q̄litate sed mutata q̄litate: vt ois hō aial aliquod animal é hō. ¶ Cōuersio p ꝯtrapositiōꝫ é tráspositio subiecti i predicatuꝫ ꝛ ecōuerso manéte eadé q̄litate ꝛ q̄litate: ſꝫ mutatis t̃inis finitis in t̃minos infinitos: vt quoddá aial nō currit: quoddá nō currés nō é nō aial. ¶ Ut aūt sciat̃ q̄ ꝓpōnū his ꝯuersionibꝰ ꝯuertat̃ ponunt̃ isti versus. ¶ Feci simpliciter: ꝯuertit̃ eua p acci. Asto. p ꝯtra. sic fit ꝯuersio tota. Jn qbus ponūt̃ quattuor l̃re vocales. s. a. e. i. o. A. significat vl̃em affirmatiuá: e. vl̃eꝫ negatiuá. i. pticulare vel indefinitam affirmatiuá. o. vero pticularé vel indefinitá negatiuam. Cū g̃ dr̃ feci simpl̄r i. vl̄is negatiua ꝛ pticularis affirmatiua cōuertūtur simpl̄r: ꝯuertitur eua p acci. i. vl̄is negatiua ꝛ vl̄is affirmatiua cōuertūt̃ p accidés. Asto p ꝯtra. i. vl̄is affirmatiua: ꝛ pticularis vl̄ idefinita negatiua ꝯuertunt̃ p cōtrapōné. Harꝫ ꝯuersionū simplex é vtili dr̃ q2 vtilit̃ si ꝯuersa é ṽa ꝯuertés é ṽa. ꝛ econuerso: ſꝫ nō é ita i ꝯuersiōe p accñs vel p ꝯtrapōné. Nā i ꝯuersione p accñs é cōuersa fl̃a: vt oé aial est hō: ꝛ cōuertés vera hō é aial. ¶ Jn cōuersione ṽo p ꝯtrapōné est cōuersa vera ꝛ cōuertés falsa. Nā hec é ṽa aliqua rosa non est suba: nulla rosa existe: ꝛ tñ hec é falsa aliq̄ nō est suba nō est ñ rosa: q2 suū ꝯtradictoriū é verꝫ: vꝫ ois ñ suba est nō rosa. ¶ Cōtra dictū de ꝯuersiōe simplici arguit̃ pmo sic. Hec é vera nullus hō est mulier: ꝛ hec é falsa nulla mulier est hō igitur ꝛč. ¶ Scdo hec est vera nullus cecꝰ videt ens: ꝛ hec est falsa nullum ens videt cecum g̃ ꝛč. ¶ Tertio hec est vera nulla domus est in hoie: ꝛ hec é falsa nullus homo é i domo: ergo ꝛč. Ad primū dr̃ ꝙ ista non é sua cōuertens: sed ista nulla mulier é aliqs hō: q2 dꝫ esse ꝯsil̄is limitatio i cōuertente ꝛ in cōuersa. ¶ Ad 2m dico ꝙ non fit de subiecto predicatū: q2 nō é pdicatū li ens: sed li vides ens: iō sic ꝯuertitur ergo nullū videns ens é cecum. ¶ Ad tertiuꝫ dicitur sil̄r ꝙ ista non é cōuertés eius sed ista nullum ens in homine est domus: vel ista in nullo homine est domus: quia non debét termini mutare casum quare ꝛč.

Propō ypothetica é illa q̄ hꝫ plures cathegoricas ꝯiūctas p notaꝫ cōditionis copulatiōis disiunctionis vel alicui istarꝫ equalenté: vt tu es hō ꝛ tu es aial: Tres igit̃ sunt spés ypotheticarū nō equalétes in significádo: vꝫ conditionalis ꝛ copulatiua: disiūctiua. Alie ṽo vt localis: cālis: ꝛ tpalis non sunt ypothetice sed cathegorice. Propō cōditiōalis é illa i q̄ cōiūgūtur plures cathegorice p notan conditiōis vt si tu es hō tu es aial. Propōnuꝫ ꝯditiōaliū: alia affirmatiua: alia negatiua. Propō conditionalis affirmatiua é illa i qua affirmatur nota ꝯditiōis. exéplū positū é. Cōditionalis negatiua é illa i qua nota ꝯditiōis negatur: vt nō si tu es hō tu es asinus: ꝛ hec sp probatur p affirmatiuá. Ad veritaté ꝯditōal̄ affirmatiue reqritur: ꝛ sufficit ꝙ oppositū ꝯseqūtia repugnet añcedenti: vt si tu es hō tu es aial: Hec vera é q2 ista repugnát tu es hō ꝛ tu nō es aial. Añs vocatur illa ꝓpō que imediate sequitur notá conditionis: ꝯsequés vero é alia: ita ꝙ tu es hō est añs: ꝛ tu es aial: é ꝯsequés. Ad falsitateꝫ ꝯditiōalis affirmatiue reqritur: ꝛ sufficit ꝙ oppositū ꝯsequétis stet cū antecedéte: vt si tu es hō: tu sedes. Hec aūt stát sil̄r tu es hō ꝛ tu non sedes: iō ista cōditionalis é falsa. ¶ De ipossibilitate: possibilitate: necessitate: ꝛ cōtingentia: eiusdem nō oportet dicere aliter: q2 ois cōditionalis vera est necessaria: ꝛ ois falsa é ipossibilis. Nulla aūt que: sit contingens: Jste regule dicte sunt de conditionali denominata aly si quare ꝛč.

Copulatiua est illa q̄ hꝫ plures cathegoricas p notá copulationis i uiceꝫ ꝯiunctas: vt tu es hō ꝛ tu sedes. ¶ Propōnū copulatiuarꝫ alia affirmatiua: alia negatiua. ¶ Affirmatiua est illa qua nota copl̄atōis affirmatur. exéplū positū é. ¶ Negatiua vero é illa i q̄ nota

copl'atiõis negatur: vt nõ tu es hõ ⁊ tu es asinus. Et sp negatiua ꝓbatur p affirmatiuã. ¶ Ad veritatem copulatiue affirmatiue requiritur qualibet partem esse veram: vt tu es homo ⁊ tu es animal. ¶ Et ad falsitatem copulatiue affirmatiue sufficit vnã partem esse falsã: vt tu es hõ ⁊ tu curris. ¶ Ad possibilitatẽ copulatiue requiritur quamlibet ptem esse possibilẽ ⁊ nullã alteri incompossibilẽ: exemplũ primi: vt tu es homo ⁊ tu curris. Sed ad ĩpossibilitatẽ eius sufficit vnã partem esse ĩpossibilẽ aut vnam alteri ĩcompossibilem. exemplũ primi vt tu curris ⁊ es asinus. exemplũ secundi: vt tu es: ⁊ tu non es. ¶ Ad necessitatẽ copulatiue requiritur quãlibet partẽ esse: necessariã. vt homo est animal: ⁊ deus est. ¶ Et ad contingentiam ipsius requiritur: ⁊ sufficit vnã partem esse contingentẽ: alteram autem non impossibilem: nec eidẽ incompossibilem: vt tu curris ⁊ tu es homo: vel deus est: ⁊ tu curris.

Disiunctiua est illa in qua cõiungũtur plures cathegorice p notã disiunctiõis vt tu es hõ ⁊ tu es asinꝰ. ¶ Propositionum disiunctiuarũ alia affirmatiua alia negatiua. ¶ Disiũctiua affirmatiua est illa ĩ qua affirmatur nota disiunctionis vt patuit. ¶ Negatiua vero ẽ illa ĩ qua nota disiunctionis negatur vt nõ tu es homo vel tu es capra. ⁊ hec semp ꝓbatur per affirmatiuam: necesset negatiua nisi proponeretur negatio: vt tu non es asinus vel tu non es capra. affirmatiua est q: nulla illarum negationum transit in notã disiunctionis. ¶ Ad veritatẽ disiunctiue affirmatiue sufficit vnam partẽ esse verã: tu es homo vl' tu es asinus. Et ad falsitatẽ eius requiritur quãlibet ptem esse falsam: vt tu curris vl' nullꝰ baculꝰ stat ĩ angulo. ¶ Ad possibilitatem disiunctiue affirmatiue sufficit vnam partem esse possibilẽ: vt homo est asinus vel antixps est. Sed ad ĩpossibilitatem eius requiritur quamlibet partẽ esse ĩpossibilẽ vt hõ est asinus vel nullus deus est. ¶ Ad necessitatẽ disiũctiue affirmatiue sufficit vnã ptem esse necessariã vel inuicem ↄtradici. Exemplũ primi vt deus est vel sortes mouetur. Exemplũ secundi vt tu es vel tu non es. ¶ Et ad cõtingentiã eiusdem requiritur quãlibet ptẽ esse contingentem. ⁊ nullã alteri repugnare: nec etiã cõtradictoria illarũ vt antixps est albus vel ipse currit. ¶ Ponitur tertia particula: q: hec disiunctiua est necessaria: tu non es hõ vel tu es aĩal: ⁊ tñ nulla ps alteri repugnat ⁊ q̃libet est cõtingens: sed hoc ideo q: ↄtradictoria ptiũ repugnãt vt tu es homo: ⁊ tu ñ es aĩal: vl' dicatur ⁊ melius q ad necessitatẽ disiunctiue reqritur ⁊ sufficit copulatiuã factã de partibus contradictorijs esse ĩpossibilem. Et ad contingentiam q copulatiua facta de ptibus oppositis sit contingens. hec. n. est necessaria tu non curris vel tu moueris: q: hec copulatiua ẽ impossibilis: tu curris ⁊ tu nõ moueris. Et hec est cõtingens tu curris vel tu non moueris: q: hec copulatiua ẽ ↄtingẽs tu non curris ⁊ tu moueris ẽm regulas datas de copulatiuis. Sequitur capitulum ꝺ predicabilibus.

¶ Incipit tractatus predicabilibus.

Predicabile dupliciter sumitur vz cõiter ⁊ ꝓprie: Predicabile communiter sumptũ est terminus aptus natus de aliquo predicari: ⁊ sic tam terminus communis q̃ singularis tam complexus q̃ ĩcomplexus dr̃ predicabile. Sed proprie sic sumendo diffinitur. predicabile est terminus vniuocus aptus natꝰ de pluribus predicari: ⁊ sic nullus terminus singularis nec transcendens aut compositus dicitur predicabile seu vniuersale qđ idem est: q: nullus talis est terminus vniuocꝰ. ¶ Unde terminus vniuocus ẽ terminus simplex plura significans secundum vnicã rationem sicut li homo quod significat sortem ⁊ platonem ⁊ oĩa sua significata scđm hanc rationem animal rationale. per hoc quod dr̃ terminus simplex excludũtur termini compositi p significãs plura excludit terminum singularem: ⁊ vnica ratione excludit terminum trãscendentem: videlicet ens aliquid ⁊ huiusmodi. ¶ Terminꝰ equiuocus ẽ terminus simplex plura significãs ẽm diuersas rationis sicut li canis q significat canẽ latrabilẽ sidus celeste ⁊ piscẽ marinũ ⁊ hoc diuersis rationibus. ¶ predica

bile ho mō sumptū diuidit ī qnq3 vlia: v3 genus species driam ꝓpriū ⁊ accñs. gen⁹ ergo est terminus vniuocus p̄dicabilis in qd de pluribus differētibus spē: vt aial p̄dicatur de hoie ⁊ de asino q drñt specie ī eo qd quid q2. ad iterrogationē factā3 per qd est homo vel asinus rñdet q est animal.

¶ Genus deuidit: nā quoddā ē gen⁹ gñalissimum: ⁊ quoddam genus subalternu3.

¶ Genus gñalissimum est terminus q sic est genus. quod nō potest esse spēs vt sba.

¶ Genus subalternū est terminus q sic est genus qd potest esse spēs vt aial: est. n. genus respū hōis: spēs vo respcū corporis.

¶ Spēs est terminus vniuocus non supp̄mus predicabilis ī qd de plurib⁹: vt li hō predicatur de sorte ⁊ platone: in eo qd qd: ad interrogationem facta3 p qd est sortes vel plato rñdetur q ē hō. Spēs diuiditur q2 quedā est spālissima: ⁊ qdā subalterna.

¶ Species subalterna ē terminus qui cu3 sit species pōt esse genus vt aial. ¶ Spēs specialissima est terminus q cu3 sit spēs nō potest esse genus vt hō vel aliter. ¶ Spēs specialissima est terminus vniuocus predicabilis inquid de pluribus drñtibus numero solum: ⁊ notanter dicitur solum: q2 li animal non est spēs specialissima: ⁊ tñ est terminus vniuocus predicabilis inquid d pluribus drñtibus numero quia de sorte ⁊ platone sed non solum de differentibus numero: q2 etia3 de drñtibus specie: vt de homine ⁊ leone. ¶ Differentia est terminus vniuocus predicabilis de pluribus in quale essentiale: vt rationale quod predicatur de sorte ⁊ platone in eo quod quale: q2 ad interrogationē fcām per qualis est sortes rñdetur quod ē rationalis. ¶ Propriu3 ē terminus vniuocus p̄dicalis de pluribus: in eo qd quale accñtale ꝯuertibiliter vt risibile qd predicat de sorte ⁊ platone: ī eo qd quale q2 ad interrogationē fcām p qualis est sor. vel plato ꝯueniēter rñdet q risibilis ⁊ tota rō q̄re sic predicat de illis ē q2 est ꝓpria passio illius termini hō: cū q ꝯuertit.

¶ Accñs est tms vniuocus p̄dicabilis de pluribus ī eo qd q̄le accñtale nō ꝯuertibilr sicut li albū: qd p̄dicatur de hoie: in eo qd quale accñtale: q2 ad iterrogationē fcām p qualis est hō vel asinus pōt ꝯuenienter respondēri qd: alb⁹: ⁊ hō non cōuertibiliter. Q2 nō ꝯuertit li albū cū aliq illoꝝ. ¶ Sufficiētia p̄dicabiliū hr isto mō: q2 oē vle aut ē p̄dicabile eētialr aut accñtalr. ¶ Si eētialr aut iqd aut ī q̄le. Si ī q̄le illud ē dria. Si iqd aut de plurib⁹ drñtib⁹ spē: ⁊ illud ē genus: aut de plurib⁹ drñtib⁹ numero solū ⁊ illud ē spēs. Si vo ē p̄dicabile accñtaliter. Aut g° ī q̄le accñtale ꝯuertibilr: ⁊ illud ē ꝓpriū. Uel in q̄le accñtale nō ꝯuertibilr: ⁊ illud ē accñs. Ex p̄dcis pōt ꝯuinci q sit p̄dicatio directa vel idirecta eētialis vl accñtal.

¶ Predicatio directa ē illa ī q supius p̄dicat de suo iferiori: vt hō ē aial. ¶ Predicatio idirecta est illa in q ifri⁹ p̄dicat de suo supiori: vt aial est hō. ¶ Predicatio essentialis est illa in q supius p̄dicat de inferiori vel ecōuerso: sm q dcm est: vel dria de aliq illoꝝ. S3 p̄dicatio accñtalis est illa in qua ꝓpriū vel accñs p̄dicat d genere spē ⁊ dria: vel suo idiuiduo aut ecōuerso. Ex^m primi vt hō est risibilis: vel aial ē albū. Ex^m scdi vt risibile est hō albū est al. Et cōsilr d dria ⁊ indiuiduo dicatur: vel meli⁹ dicatur q p̄dicatio eētialis est p̄dicatio terminoꝝ eiusdem p̄dicamēti: vt hō est aial. ¶ Predicatio aūt accñtalis est p̄dicatio terminorū diuersorū p̄dicamentoꝝ: vt hō est albus. Terminus supior ad reliquū dr esse ille q continet illū ⁊ nō econuerso: sicut li aial respectu istius tmi hō q2 significat qcqd ille ⁊ cū h° aliqd vltra. Terminus inferior ad reliquu3 dr esse ille q cōtinetur ab eo: ⁊ non econuerso: vt li sor. respectu istius termini homo.

	Substantia	
Corporea		Incorporea
	Corpus	
Animatum		Inanimatum
	Corpus animatum	
Sensibile		Insensibile
	Animal	
Ratiōale		Irrationale
	Animal rationale	
Mortale		Immortale
	Homo	
Sortes		Plato

¶Incipit tractatus predicamẽtoꝝ.

Predicamẽtũ est coordinatio plu-
rium terminoꝝ sm sub ⁊ supra.
Et diuiditur in decẽ predicamẽta.
¶Quorum primũ est predicamentũ sub
stantie cuius generalissimũ est hic terminꝰ
substantia: sub quo ponitur hic terminus
corpus: sub corpore corpus animatũ: sub
corpore animato: animal: sub animali: spẽs
specialissima homo vel asinꝰ: ⁊ sub istis sua
indiuidua sor. ⁊ plato: brunellus ⁊ fauellꝰ.
¶Scõm predicamentum est predicamen
tum quantitatis. Cuius generalissimũ est
quantitas sub quo sunt duo genera subal
terna: quoꝝ nullũ est superius ad reliquũ
videlicet continuum ⁊ discretum. Primi
generis iste sunt species linea: superficies:
corpus: tempus: ⁊ locus: quarum hec sunt
indiuidua hec linea hec superficies: hoc
corpus: hoc tempus: hic locus. ¶Secun-
di generis infinite sunt species. s. binarius.
trinarius. quaternarius ⁊c. idiuidua vero
sunt hic binarius hic trinarius ⁊c. ¶Ter
tiũ ẽ predicamentũ qualitatis cuius gña
lissimum est qualitatis sub quo sunt quat
tuor genera subalterna: non se hñtia scõm
sub ⁊ supra. Primũ est habitꝰ vel disposi
tio. Secundũ est naturalis potentia vel im
potentia. Tertium est passio vel passibilis
qualitas. Quarum est forma vel circa ali-
quid constans figura. ¶Primi generis
species sunt grãmatica logica ⁊ rethorica:
quarũ indiuidua sunt hec grãmatica hec
logica hec rhetorica. ¶Secũdi generis spe
cies sunt durũ ⁊ molle: quarum indiuidua
sunt hoc durũ hoc molle. ¶Tertij generis spẽs
sunt dulcedo: amaritudo: album nigrum:
calidũ ⁊ frigidũ: humidũ ⁊ siccum: quarũ
idiuidua sunt hec dulcedo: hec amaritudo:
hoc albũ: hoc nigrũ: ⁊ hꝰ. ¶Quarti ge-
neris spẽs sunt circulus triãgulus quadrã
gulus ⁊ hꝰ: quaꝝ indiuidua sunt hic circu
lus: hec triãgulus: hec quadrãgulꝰ. ¶4m
predicamentũ est predicamentũ relatiõis.
Cuius generalissimũ est relatio vel ad ali-
qd sub quo sunt tria genera subalterna nõ
se hñtia sm ⁊ supra. ¶Primũ est equipa
ratio. Scõm est superpositio. ¶Tertiũ est
suppositio. ¶Primũ gñeris spẽs sũt vici
nus equale ⁊ sile quaꝝ indiuidua sunt: hic
vicinus: hoc equale: ⁊ hoc sile. ¶Scđi generis
spẽs sunt pr dñs: ⁊ magister: quoꝝ indiui-
dua sunt hic pater: hic dñs: ⁊ hic magister.
¶Tertij generis spẽs sunt: filiꝰ: suꝰ ⁊ disci
pulus: quaꝝ indiuidua sunt: hic filius: hic
seruus: hic discipulus. ¶Quintũ predica
mentũ est predicamentũ actiõis: cuius ge
nera subalterna sunt sex: quoꝝ nullũ est su
perius ad reliquũ videlicet generare: corrũ
pere: augere: diminuere: alterare: ⁊ sm lo-
cũ mouere. ¶Primi ⁊ secũdi generis spe
cies sunt: generare hoiẽ ⁊ corrũpere equũ:
quaꝝ indiuidua sunt: sic generare hominẽ:
sic corrũpere equũ. ¶Tertij ⁊ quarti gene
ris spẽs sunt: augere in longũ: diminuere
in latũ: quoꝝ idiuidua sunt: sic augere i lon
guz: sic diminuere i latuz. ¶Quinti gene
ris spẽs sunt calefacere ⁊ frigefacere: quaꝝ
idiuidua sunt: sic calefacere: sic frigefacere.
¶Sexti generis spẽs sunt mouere sursũ:
mouere deorsuz: quaꝝ indiuidua sunt: sic
mouere sursuz: sic mouere deorsũ. ¶Sex
tum predicamentũ est predicamentũ passi
onis cuius generalissimũ est passio. Et hꝫ
silr sex genera subalterna nõ se hñtia: sm
sub ⁊ supra: vꝫ generari: corrũpi: augeri: di
minui: alterari: ⁊ sm locũ moueri. ¶Pri
mi ⁊ scđi generis spẽs sunt hoiem generari
equum corrumpi: quorum indiuidua sunt
istum hominem generari: istum equum
corrumpi. ¶Tertij ⁊ quarti generis spẽs
sunt augeri in longũ: diminui in latũ: qua
rum indiuidua sunt: sic augeri in longũ: sic
diminui in latuz. ¶Quinti generis spẽs
sunt calefieri ⁊ frigefieri: qꝝ idiuidua sunt:
sic calefieri: sic frigefieri. ¶Sexti generis
species sunt moueri sursum: moueri deor-
sum: quarũ indiuidua sunt: sic moueri sur
sum sic moueri deorsum. ¶Septimũ pre
dicamentũ est predicamentum vbi cuius
generalissimũ est vbi sub quo sunt hec ge
nera subalterna in loco in spacio: quoꝝ spe
cies sunt in domo in platea: sub qbus sunt
idiuidua i hac domo: i hac platea: hꝰ vl ibi.
¶8m pdicamẽtũ est pdicamentũ qñ cuiꝰ
generalissimũ est qñ sub quo sunt gña sub
alterna: videlicet in tpe in quo in eternita
te: quorum spẽs sunt heri: hodie: cras: ⁊

i diuidua vt tūc vel i illo die vel i illo istāti ¶ Nonum predicamētum est pdicamentum situs cuius generalissimū ē situs vel positio sub q̄ sūt spēs: vz stare: iacere: sedē: quarū indiuidua sunt sic stare sic sedere sic iacere. Decimū predicamētuz ē predicamētū habit⁹ cuius generalissim ē habitus sub quo sūt spēs ānulus ꝛ corona armatū esse: calciatū esse quartū indiuidua sūt hec ānulus hec corona: sic armatū esse: sic calciatū esse. Iuxta predcā ē notaduz ꝙ i quocūqꝫ predicamēto ponitur cōcretū: in eodē ponit suū abstractū, ꝛ ecōuerso. Ita ꝙ i eodē pdicamēto ponit hō in quo humāitas ꝛ in eodē albedo i quo: albū ꝛ ecōuerso ꝛc.

¶ Incipit tractatus sillogismorum.

Syllogismus ē oro in q̄ qbusdā positis: ꝛ concessis necesse ē aliud euēire p ea q̄ posita sunt ꝛ ꝯcessa: vt ois hō currit: sor. est hō: g̅ sor. currit. Et sciēdū est primo ꝙ ois silogismus constat ex trib⁹ limis. s. maiori extremitate: minori extremitate: ꝛ medio termio: Un̄ medius termin⁹ ē ille q bis sumit ante cōclusionē ꝛ nō igreditur cōclusionē: vt homo. Maior extremitas ē ille terminus q sumit in maiori ꝓpōe cū medio termino vt currēs. Minor extremitas ē ille terminus q sumitur in maiori ꝓpōe cū medio termino vt currēs. Minor extremitas ē ille terminus q sumit i minori ꝓpōne cū medio termino vt sor. ¶ 2° ē notāduz ꝙ figura ē debita dispō tinoꝝ q̄ dispō triplr̄ fit. Nā aut illud qd̄ subijcit in pma ꝓpōne pdicat i 2ª: ꝛ sic rsultat pma figura aut idē pdicat vtrobiqꝫ: ꝛ sic ordinat secūda figura: vel idē subijcit in vtraqꝫ: ꝛ sic ht tertia figura. Exm q̄ fi: vt oē aīal est suba ois hō ē aīal: g̅ ois hō ē suba. Exm secunde figure: vt nullus lapis ē hō omne risibile ē homo: g̅ nullū risibile ē lapis. Exm 3e figure ois homo ē animal: ois hō ē rōnabilis. g̅ quoddaz rōnale ē animal. Un̄ ꝟsus sub p prima. bis pre. secunda. tertia bis sub. ¶ 3° ē notādū ꝙ quedā est ꝯclusio directa ꝛ quedā idirecta. ꝯclusio directa est illa i q̄ maior extremitas predicat de minori conclusione exempla data sunt. Cōclusio indirecta ē illa in q̄ minor extremitas pdicat d̄ maiori i ꝯclusione: vt ois hō est aīal: sor: ē hō: g̅ aliqd̄ aīal ē sor. ¶ 4° ē nom ꝙ omnium istaꝝ figuraꝝ sunt decē ꝛ nouē modi q̄bus silogizat i illis: quoꝝ nouez ptinēt ad primā figurā: qttuor ad scd̄az: ꝛ sex ad ttiā ꝛ isferunt i histis versib⁹. ¶ Barbara Celarēt dary Ferio Baraliptō. ¶ Celātes dabitis sapesmo frise somoꝝ. ¶ Cesar Camestres festino barocho. ¶ Darapti felaptō Disamis Datisi brocardo ferisō: Et hi oēs ꝯcludūt directe pter. 5. vltimos prime figure. In his nominis ponūt qttuor lr̄e vocalis. s. a. e. i. o. pma significat vlem affirmatiuā. scd̄a vlem negatiuā: tertia pticularez idefinitā aut singularē affirmatiuā: quarta picularē idefinitā vel singularē negatiuā: ꝰm q̄ sitū istaꝝ lr̄aꝝ i mō dꝫ cōstrui silogismus: qꝛ g̅ in barbara ter ponit a: idō quelꝫ ꝓpō in mō illo erit vlis affirmatiua. Et qꝛ incesarē pmo ponit: e: ꝛ 2° a: ꝛ iteꝝ 3° e: idō illius modi prima ꝓpō. ꝛ tertia erit vlis negatiua. scd̄a vero vlis affirmatiua. Si g̅ q̄rat barbara exqbus ꝯstat: dicat ꝙ exduabus vlibus affirmatis vlem affirmatiuā directe ꝯcludētib⁹. Celarēt ꝯo ex vli negatiua ꝛ vli affirmatiue vlem negatiuā directe ꝯcludētibus: ꝛ ita de singul dicat. ¶ 5° ē notādū ꝙ pme qttuor dictiones pmi ꝟsus icipiūt ab his cōsonātib⁹. b. c. d. f. ꝛ silr oēs dictōes sequētes: ꝛ p h̄ itelligit ꝙ oēs modi icboātes. s. a. b. dñt reduci ad pum pe: ꝛ oēs mōi icboātes. a. c. ad 2ꝫ: ꝛ p d ad 3m ꝛ p. f. ad 4m. Itē vbicūqꝫ ponit: s: i his dictōib⁹ dnotat ꝙ ꝓpō itellecta p vocalē immediate pcedētē dꝫ ꝯuerti simplr. ꝛ p p dꝫ ꝯuerti p accns: ꝛ p. m. ꝙ fiat trāspositio in pmissis: ita ꝙ maior ꝛ ecōuerso: ꝛ p. c. qd̄ reducatur p ipossibile. Exempluz triū primoꝝ habetur reducēdo sapesmo ad ferio: vt ois hō est animal: nullus lapis est hō: ergo quoddaz animal non est lapis. Dicatur ergo sic nullus homo est lapis: quoddam animal est homo: ergo quoddam animal non est lapis. Ista reductio habetur conuertēdo maiorem primi sili per accidens ꝛ minorem simpliciter quibus conuersionibus factis transponantur premisse ꝛ ita de alijs dicet Qualr aūt mod⁹ i quo ponit. c. reducat p ipossibili ostēditur. Nā in istis modis solū mō iserit. c. vꝫ in barocho ꝛ in brocardo.

¶ Ideo solu3 isti modi reducuntur ad barbara per impossibile. Exemplū primi omnis homo est animal aliquis lapis non est animal: ergo aliquis lapis non est homo reducitur nāq3 ad barbara p ipossibile sumendo contradictoriū conclusionis cu3 maiori ꝛ inferendo oppositum minoris. vt omnis homo est animal omnis lapis est homo: ergo omnis lapis est animal. Exēplum secundi modi: vt quida3 homo non est lapis ois homo ē animal. ergo quoddā animal non est lapis. Reducit᷑ nāq3 ad barbara sumendo contradictoriu3 conclusionis cum minori ꝛ inferendo oppositum alterius premisse. s. maioris: vt omne animal est lapis: ois homo ē animal. ergo ois homo ē lapis. Unde versus. Simplr̄ verti vult. s. p. ꝟo p acci. m. uult trāspōi. c. ꝟo per impossibile duci. Ex predcis seqtur ꝙ nullus silogismus cōstat ex omnibus particularibus nec ex omnibus negatiuis. Et si altera premissarum fuerit ꝑticularis vel negatiua: ꝛ conclusio silr̄ erit particularis vel negatiua. Et hec de silogismis dicta sufficiant.

¶ Incipit tractatus suppositionum.

Suppositio est acceptio termini in ꝓpoōe ꝓ aliquo vel pro aliqbus Exemplum primi tu es. Exemplū secundi ego ꝛ tu sumus. In prima supponit solum pro aliquo: i secūda ꝓ aliquib⁹ Et notanter dicit᷑ in ꝓpositione q2 extra ꝓpositionē nō supponit terminus licet tū significet. vnde li homo ita significat extra ꝓpositionē sicut intra. Nūq3 tū supponit nisi existat pars propositionis: suppositio diuiditur qm̄ aliqua est suppositio materialis: ꝛ aliq̄ est suppositio ꝑsonalis. ¶ Suppositio materialis est acceptio termini i ꝓpositiōe ꝓ suo materiali significato: vt hō est nomen: p3 ꝙ li homo non supponit nisi pro se vel pro sibi consimili q̄ sunt significata materialia istius termini hō: ¶ Suppositio ꝑsonalis est acceptio termini in ꝓpositione ꝓ suo formali significato: vt hō est animal: p3 ꝙ li hō supponit pro sor. vl̄ ꝓ platone q̄ sunt significata formalia isti⁹ termini hō. ¶ Ad euidētiā aūt istaꝝ diffinitionū ē notandū ꝙ duꝑ est iter significatū formale ꝛ materiale alicui⁹ t̄mini. Na3 significatū formale alicuius t̄mini ē illud quod i° t̄minus significat: ꝛ de codē ac ꝓ codē est verificabilis affirmatiue sin̄ additamento signi materialitatis sicut sor. vel plato ē significatū formale isti⁹ t̄mini hō: q2 de sor. ꝛ platone verificat᷑ affirmatiue: li hō sine additamento signi ma᷑ialitatis q2 ql3 istaꝝ est ꝟa sor. ē hō: ꝛ plato est hō. ¶ S3 significatū mal̄e alicuius termini ē illud qđ iste termin⁹ significat ꝓ quo nō ē verificabilis affirmatiue sine additamēto signi materialitatis: sicut ille termin⁹ hō: ꝛ ql3 sibi ꝯsil's ē significatū eiusdē termini hō ma᷑iale: q2 seipm significat ꝛ quēl3 sibi ꝯsimilē: tm̄ ꝓ nullo: tali ē ꝟificabil' sine additamēto signi materialitatis: ga hec ē fal sa: ille t̄inus hō ē hō: s3 h̄ ē vera. ille t̄inus hō ē li hō. ¶ Uel dicat᷑ ꝛ breui⁹ ꝙ significatū formale alicuius t̄ini ē illud de cui⁹ ꝓ noīe demōstrāte ꝟificabilis ē talis terinu᷑ affirmatiue sine additamēto signi ma᷑ialitatis: vt sor ē significatū formale i⁹ teri hō q2 hec ē vera hoc ē hō demonstrando sor. ¶ S3 significatū materiale alicui⁹ t̄mini ē illud de cuius ꝓnoie demōstrāte nō ē talis t̄nus ꝟificabilis affirmatiue: nisi mediante signo mal̄itatis: sicut iste termin⁹ hō ē significatū materiale eiusdē: ga hec nō ē ꝟa: hoc ē hō demōstrādo illū terminū hō s3 bene ē ꝟa hoc ē li hō demonstrando eundem. ¶ Ex qbus seq᷑ p̄mo ꝙ ql3 termin⁹ q nō ē de seipso ꝟificabilis nisi mediante sign⁹ materialitatis h3 duplex significatū videlicet māle ꝛ formale: sicut illi termini hō aial lapis lignū ꝛ huiusmodi: significat enim li hō sor. formaliter: ꝛ seip su3 aut sibi cōsimilē materialiter. ¶ 2° sequit᷑ ꝙ qlib3 terminus q ē de seipso verificabilis sine tali signo: h3 vnū solū significatū ꝛ illđ ē formale ꝛ formaliter significat: sicut isti termini ens aliqđ nomē terminus ꝛ huiusmōi. Na3 sicut i^a est vera ens ē ens: ita i^a li ens est ens. Et sicut i^a est ꝟa nom̄ est nomē ita i^a li nomē est nomen. ¶ 3° seq᷑ ꝙ sicut aliqs t'i⁹ p̄me itētiōis vel ipositiōis h3 significatu3 formale solūmō ꝛ aliqs māle ꝛ formale: ita aliqs terminus s̄e itentionis vel impōis h3 significatū formale solūmodo:

⁊ aliquis vtrūqȝ prima pars est ōn̄sa: qm̄
tam li homo: qȝ li ens: est terminus prime
intentionis vel impōis: ⁊ tamē li homo hꝫ
vtrūqȝ significatuȝ: ⁊ li ens formale solum
modo. secunda pars probatur. Nam li no
men: ⁊ li propō: sunt termini 2ᵉ intentionis
vel impōnis: ⁊ li nomen habet significatuȝ
formale solummodo: qꝛ hec ē vera li nomē
ē nomen. ⁊ li propō: habet vtrunqȝ: qꝛ hec
non est vera li propō est propositio: sed be
ne qualibet istarum: propositio affirmatiua
est propō: propō negatiua ē propō. Silr̄ iᵉ
t̄inus silogismus habet vtrūqȝ significatū
qꝛ hꝫ non ē vera li silogismus est silogism⁹:
sed bene quelȝ istarū. a. ē silogismus: ⁊. b. ē
silogismus: dato ꝙ a silogismus prime fiᵉ:
⁊. b. 2ᵉ. ¶ 4º sequiturꝙ sic aliqs terminus
pᵉ intētōnis vel ipōnis pōt supponere māli
ter ⁊ aliquis personaliter ita aliquis termi
nus secunde intentionis vel impositionis
pōt supponere ꝑsonaliter: ⁊ aliqs materiali
ter. prima ps est ōn̄sa ⁊ secunda probatur.
Nam dicendo nomē est terminus: li nomen
supponit ꝑsonaliter qꝛ ꝓ suo formali signi
ficato: ⁊ ita dicēdo propō vel silogismus est
oratio: sed dicendo propositio est terminus
simplex: silogismus est nomen tam propō
qȝ li silogismus supponit materialiter pro
suo materiali significato ⁊c̄.

Ut autē cognoscat̄ qn̄ termini māli
ter supponūt ⁊ qn̄ ꝑsonaliter spāles
rl̄e declarātur: quarū prima est ista.
Ois terminus solū hn̄s significatū forma
le est solūmodo ꝑsonaliter suppōibilis: pȝ
qꝛ tal̄ nūqȝ suppōit nisi ꝓ suo formali signi
ficato vbi gr̄a. de t̄inis pᵉ itētōis vel ipōis:
vt ens aliqd ⁊ hu⁹. Exᵐ de t̄is 2ᵉ intētionis
vel ipōis: vt t̄us nomē ⁊ huius. ¶ Scda re
gula ē ista. Ois t̄us vtrūqȝ hn̄s significatū
si sibi addit̄ sigᵐ materialitatis i ꝓpōne so
lūmodo materiliter supponit: pȝ qꝛ nō sup
ponit nisi ꝓ suo māli significato rōne signi
materialitatis. Exᵐ de t̄eris pᵉ itentionis
vel ipōnis: vt li hō ē li hō li animal ē li aial:
tam li homo qȝ li animal stat materialiter.
Exᵐ de t̄is 2ᵉ intētionis vel ipōis vt li ꝓpō
est li propō: li silogismus est li silogismus:
tam li propō qȝ li silogismus supponit ma
terialiter qꝛ ꝓ suo māli significato. Signa
materialitatis sunt ista: li iste termin⁹: ista
propō: ista oratio: ⁊ huius: sȝ potissiᵐ ē ista
vox. li. ¶ Tertia regula est ista. Cuiuscūqȝ
propōis extrema sunt t̄mini pᵉ intētionis
vel impōis qbus non addit̄ signū mālita
tis tā subiectū qȝ predicatū supponit perso
naliter: vt hō ē alias soꝛ. currit. Et notanter
dicit̄ si nō addit̄ signū mālitatis qꝛ addito
illo supponeret ibi terminus materialiter
ꝑ secūdam regulam. ¶ Quarta regula est
ista. Cuiuscūqȝ propōis extrema sunt t̄ini
2ᵉ intentionis vel ipōis: qͦrum subiectum
hȝ solū significatum formale ⁊ predicatum
vtrūqȝ tā subiectū qȝ predicatum supponit
ꝑsonaliter: si predicato nō addit̄ sigᵐ māli
tatis. ver. gr̄a: signum ē propō: terminus ē
silogismus. ¶ Qinta regula est ista. Si ex
trema sunt termini scde intentionis vel im
pōis ⁊ subiectum habeāt vtrunqȝ significa
tum predicatū vero silr̄ vtrūqȝ vel soluȝ for
male: nō dat̄ regula generalis: qm̄ interdū
supponit quilibȝ illoꝝ ꝑsonaliter: interduȝ
aliter materialiter verbi gr̄a dicēdo propō
ē oratio: ambo extrema hn̄t vtrūqȝ signifi
catū: ⁊ ambo ꝑsonaliter supponūt. Itē si dr̄
propō ē signū: subiectū hȝ vtrūqȝ significa
tum ⁊ predicatū solū vnū. s. formale ⁊ vtrū
qȝ ꝑsonaliter supponit. Sed si dr̄ propō est
nomē: subiectū hȝ vtrūqȝ significatū: ⁊ pre
dicatū solū formale: ⁊ tn̄ subiectū supponit
materialiter: qꝛ aliter nō foret propō vera.
Item si dr̄ propō ē terminus incomplexus
vtrūqȝ extremū hȝ vtrūqȝ significatū: ⁊ tn̄
subiectum supponit materialiter: qꝛ propō
esset falsa. Sexta regula est ista. Cuiuscūqȝ
propōis predicatū ē t̄inus prime intētiōis
vel ipōis ⁊ subiectū scde deducto ipedimē
to signi materialitatis: tam subiectū qȝ ꝑ
dicatum supponit ꝑsonaliter: vt spēs ē hō.
Aliqd genus ē animal. ¶ Septima regu
la ē ista. Cuiuscūqȝ ꝓpōis subiectū ē t̄inus
pᵉ intētionis vel ipōis nō significās forma
liter se: ⁊ predicatū 2ᵉ deducto ipedimēto si
gni limitātis: subiectū: supponit materiali
ter predicatum personaliter: vt homo ē no
men: pretrus ē nominatiui casus. ¶ Et no
tanter dr̄ non significās formaliter se: qꝛ si
terminus aliqs significaret se formaliter.
personaliter supponeret ꝑ primam regulā.

regula. Cuiuslibet vlis affirmatiue predi/
catum si fuerit terminus cōis deducto om
ni impedimēto stat confuse tm̄ mobiliter:
vt ois hō est aial: li aial ꝯstat confuse tātū
mobiliter: dico si fuerit termin⁹ cōis qꝛ si
foret t'us discretus staret discrete: et dico si
ne ipedimēto ad excludendū alia figura:
vn̄ dicendo ois hō oē aial est. li aial est pre
dicatū vlis affirmatiue ꝛ terminus cōis ꝛ
tm̄ nō stat cōfuse tm̄ sed distributiue: vt pa
tebit. ¶2ª rª Cuiuslibet exclusiue ꝑmi or/
dinis cuius nota exclusionis non negatur
subiectū si fuerit t'us cōis deducto oī alio i
pedimēto stat cōfuse tm̄ mobil'r: vt tm̄ hō
currit: tm̄ hō non currit. vtrobiqȝ supponit
li hō confuse tm̄ mobiliter ¶Suppō ꝑso
nalis ꝯfusa tantū imobilis est acceptio ter
mini: cōis ꝑsonaliter cōiter supponētis sub
quo nō ꝯtingeret descēdere. sȝ si ꝯtingeret
descēderet disiūctiue: vt necc̄o hō est aial. sup
ponit li hō isto mō: qꝛ cū nullo debito me/
dio seqtur: ḡ necc̄io iste hō vel iste hō ꝛ sic de
singulis est alias: qꝛ an̄s est verū ꝛ ꝯn̄s flsȝ
tm̄ si ꝯtingeret descendere descenderetur 1°
mō Huic supponi ānectūtur regule. pª est
illa. ¶Cuiuslibet ꝯditionalis affirmatiue
de t'mis cōibus deducto ipedimēto alteri⁹
signi qlibet illoꝝ supponit ꝯfuse tm̄ imobi
liter: vt si hō est: aial est tam li hō qȝ li aial
stat ꝯfuse tm̄ imobiliter. ¶2ª rª cuiuslibet
reduplicatiue affirmatiue predicatū si fue/
rit capax ꝯfusionis ꝛ nō habuerit aliunde
impedimentū stat ꝯfuse tm̄ imobiliter: vt
sor. inquātū hō est aial. li aial stat illo mō.
¶3ª rª Cuiuslibet modalis in sensu com
posito hn̄tis terminū cōem nō distributū
supponit iste t'nus ꝯfuse tantū imobiliter:
vt necessario hō est aial. Impossibile ē ho
minē nō esse: qꝛ nō lȝ descēdere vt pȝ: ¶Sª
diuisio ē ista. ¶Supponū ꝑsonaliū distri/
butiuarū quedā ē mobilis ꝛ qdā imobilis.
¶Suppō ꝑsonalis distributiua mobilis
est acceptio termini ꝑsonaliter supponētis
sub q̄ ꝯtingit descēdere ad oīa sua supposi
ta copl'ie: vt ois hō currit: ꝛ isti sunt oēs ho
mines: ḡ iste hō currit ꝛ iste homo currit ꝛ
sic de singulis: qꝛ cōcluditur ꝙ li hō stat cō
fuse distributiue mobiliter. Isti suppōi sūt
ānexe iste regule ꝑma ē ista cuiuslibet pro
positionis vlis affirmatiue subiectū stat cō
fuse distributiue mobiliter: vt ois hō currit.
qlibet hō disputat: quodlibet aial mouet'.
tā li hō qȝ li aial stat distributiue mobilit'.
¶Scd̄a regula. Cuiuslibet vlis negatiue
de cōsueto mō loquēdi tā sbȝ qȝ ꝑdicatuȝ:
si fuerit t'us cōis nō impedit⁹ supponit cō
fuse distributiue mobiliter: vt nullus hō ē
asinus: tā li hō qȝ li asinus stat ꝯfuse distri
butiue mobiliter. Dico de ꝯsueto mō loqn̄
di: qꝛ huiusmōi vlis negatie. Ois hō aial
nō est: nō stat li aial qđ est predicatū distri
butiue: sed ꝯfuse tm̄. ¶3ª regula. Cuiuslȝ
ꝑticlis vel indefinite aut singlis negatiue
de consueto mō loquēdi ꝑdicatuȝ si fuerit
t'us cōis deducto ipedimēto alterius signi
stat ꝯfuse destributiue mobil'r: vt aliqs hō
non ē asinus: aial non ē lapis: sor. non ē ca
pra. In his oibus predicata stāt ꝯfuse di/
stributiue mobil'r. Adueniēte tm̄ ipedimen
to alterius signi nō sic starēt. Vn̄ dicendo
sor. non ē ois hō non supponit li hō ꝯfuse
distributiue: sed determinate vt oñdet. ¶4ª
regula. Cuiuslȝ exclusiue affirmatiue ꝑmi
ordinis ꝑdicatū si fuerit t'us cōis deducto
ipedimēto alterius signi supponit ꝯfuse di
stributiue mobil'r: vt tm̄ animal ē hō: li hō
supponit illo mō. ¶Suppō ꝑsonal' distri
butiua imobil' ē acceptio t'mi cōis: ꝑsonali
ter supponētis: sub quo non contingit dscē
dere: sed si contingeret: descēderetur copu/
latiue: vt necessario: ois homo ē animal: li
hō sic supponit: qm̄ non seqtur cuȝ debito
medio. ḡ necessario ille hō ē animal. ꝛ sic de
singulis. qꝛ antecedēs ē verū ꝛ consequēs
est falsum. ¶Iuxta suppositionē istā fit ꝑ
ma hec regula. Cuiuslibet conditionalis d̄
termino distributo supponit terminus cō
fuse distributiue imobiliter in ordine ad to
tam conditionalem: vt si oē animal currit:
ois homo currit. tam li homo qȝ li animal
stat distributiue imobiliter qꝛ non licet de
scendere. ꝛ hoc in ordine ad totam conditi
onaleȝ. ¶Secunda regula. Cuiuslȝ excep
tiue proprie tam affirmatiue qȝ negatiue
illud a quo fit exceptio stat cōfuse distribu
tiue: imobiliter: vt omis homo preter sor.
currit. Nullū al' preter hoiem est rationale:
tam li homo qȝ li animal stat distributiue

ı̄mobiliter q2 nō licet descēdere. ¶ Tertia r^a. Cuiuslibet modalis i sensu cōposito hn̄tis terminum distributū supponit terminus ille ɔfuse distributiue immobiliter: vt necessario ois hō est animal: oēm hominē esse animal est scitū a me: q2 nō lz descēdere: verum tn̄ si alqn̄ possit descēdi: hoc erit gratia materie q2 forte oppositū3 consequētis repugnabit añti.

Pro maiori euidētia dictoꝝ ponēde sunt aliquer^e t̄minoꝝ viz ɔfundendi hn̄tiū3: quaꝝ p̄ma est ista. Omne signū vl'e affirmatiuū terminū3 sequentē se imediate ɔfundit ɔfuse distributiue mobiliter: ⁊ mediate sequentem si fuerit terminus capax sue ɔfusionis cōfundit cōfuse tm̄: similiter deducto ipedimēto alterius signi: vt ois homo ē animal aut ois homo animal nō est. vtrobiqȝ supponit li hō distributiue ⁊ li aial cōfuse tm̄. ¶ Et notāter dr̄ si fuerit capax confusionis p̄mo pp terminos singulares q nō pn̄t cōiter supponere. Scđo ꝑpter tales ꝑpōes: vidēs oēȝ hominē est aial. Asin⁹ cuiuslibet hois currit. nec li aial nec li currēs cōfundit: q2 non graditur virtus signi vsqȝ ad predicatū ex quo est pars subiecti. ¶ Dicitur secūdo deducto ipedimento alterius signi q2 in ista ꝑpōne non ois hō est animal non supponit li hō distributiue s3 determinate p vnā regulā pertinentē ad hāc materiam vz qd mobilitat immobilitatū imobilitat mobilitatū: idest quodl3 signum hn̄s vim distribuendi alquē terminū si ipsum reperit nō distributū facit ipsū3 stare distributiue: ⁊ si ipsum reperit distributū3 facit eū stare non distributiue. i. determinate vel confuse tantū. Exemplū p̄mi subiectū hi⁹ homo currit stat non distributiue iō adueniente signo vniuersali stabit distributie: dñdo ois homo currit. Et q2 iam stat distributiue iō adueniente a° sig° congrue stabit nō distributiue vz nō ois homo currit. ¶ Ite3 notādum q si duo sig^a affirmatiua cadunt sup eūdē terminū faciūt illū stare determinate: vt tu differs ab oi hoie. Et si vnū3 fuerit affirmatiuū ⁊ reliquū negatiuū iterum faciunt ipsū3 stare determinate: vt tu nō differs ab homine: nō ql3 hō currit: etiam si ambo sunt negatiua ⁊ imediate cadant sup eūdē faciunt illū stare determinate: vt n̄ nullus homo currit. Si aūt mediate cadāt ita q mediet terminus distributus faciūt illū stare cōfuse tantum: nullus hō nō currit. p3 q li currēs stat cōfuse tm̄: q2 illa p⁹ equalet isti quil3 homo currit: vbi li currēs stat ɔfuse tantū. Silr̄ dñdo nō aliqs hō n̄ est animal. Supponit li animal cōfuse tm̄: vt p3 per suā equalitatē. vz quil3 hō ē animal: vbi li animal stat confuse tm̄. ¶ Secunda regula est ista. Oia signa negatiua nō ipedita ɔfundūt cōfuse distributiue mobiliter tā terminū sequētē mediate q3 imediate dūmodo fuerit capax sue cōfusionis: vbi grā non hō currit: nullus hō disputat: tā subiectū q3 p̄dicatū stat confuse distributiue mobil'r. Sed in ista asin⁹ nullus hois ē aial: li aial n̄ stat distributie q2 n̄ capit cōfusionē a sig⁹. pp limitationē3 factā a subiecto cuius ē ps. ¶ Tertia r^a ē ista. Ois cōparatiu⁹ gradus ⁊ suplatiu⁹: ita: sicut: ⁊ q3 differt: aliud: ⁊ nō idem: ⁊ illa verba careo ⁊ indigeo ɔfundūt distributiue mobil'r terminum sequentē imediate capacē istius cōfusionis: ⁊ oi alio ipedimēto deducto vt tu es fortior hoie: tu es fortissimus hominū3. tu es ita fortis sicut aliqs homo: tu dfs ab hoie: tu es aliud ab hoie: vel non idē homini: ergo careo vel indigeo pecunia: in oib⁹ istis stat distributiue mobiliter terminus sequens signa nominata. ¶ Sed notādū3 ē q cōpatiu⁹ gradus ɔfundit cōfuse distributiue mobiliter terminū a se rectum ex nā cōpationis. Ablatiuū aūt rectū ex natura excessus cōfundit cōfuse tm̄ vt ego su3 maior te longitudine vnius brachij: supponit li longitudine confuse tantū. Item nullus horum terminoꝝ confundit distributiue nisi terminum a se rectum a parte post: vnde dicendo: homine est fortior equ⁹ vel ab homine dr̄t asinus: nō supponit: li equus nec li asinus distributiue sed solum determinate. ¶ Quarta regula. Dictio exclusiua cōfundit cōfuse tātū mobiliter terminū cōe3 immediate sequentē se ⁊ mediate sequēte3 cōfuse distributiue mobiliter: vt tantu3 homo est animal li hō supponit confuse tan/

8

tū mobiliter: ꝛ li animal distributiue simili ter. ¶ Quīta regula. Dictio exceptiua cō fundit suum casuale si est terminus cōis cō fuse tantum mobiliter vt nullū animal pre ter hominem currit. Omne animal preter hominem currit. li hominem stat cofuse tā tum mobiliter. ¶ Sexta regula. Dictio re duplicatiua suum casuale confundit cōfuse tantum mobiliter ꝛ predicatum confuse tā tum immobiliter vt sor. in quantū bomo est animal. li homo stat confuse tantū mo biliter. ꝛ li animal immobiliter: qꝛ sub pri mo contingit disiunctim descendere ꝛ non sub secundo. ¶ Septima regula termini concernentes actum mentis: vt scire crede re dubitare ꝛ huiusmodi confundunt con fuse tantum mobiliter. Exemplū ego scio aliquam propositionem. li propōnem con fuse tantū mobiliter qꝛ bene sequitur ego scio aliquam propositionem: ꝛ ille sunt om nes propōnes: ergo scio illam vel illas: vel sic de singulis. ¶ Octaᵃ oīa aduerbia nu meralia: vt bis: ter: quater: ꝛ huiusmōi cō fundunt cofuse tantum mobiliter terminū sequentem se: vt bis comedi panem ter po tasti vinum: supponit li panem ꝛ li vinum confuse tantum mobiliter. Nam sicut illa vice ꝛ iᵃ vice cū iterruptione tpis comedi panem: ita illum vel illum panem. ¶ No na regula. Termini modales nominaliter ꝛ aduerbialiter sumpti i sensu cōposito con fundunt cofuse tātum immobiliter oēs ter minos cōes non distributos vel sequantur vel precedant: vt necessario homo est aial: ꝛ hominē esse animal est necessariū. ¶ De cima regula. Ista verba icipit: ꝛ desinit: cō fundunt terminum sequentem cōem non distributū: confuse tantum imobiliter: ꝛ li i mediate in eis inclusum mobiliter: vt tu in cipis vel desinis scire aliquā propōnē li ꝓ pōnē stat confuse tm̄ imobiliter qꝛ nō lꝫ de scendere: ꝛ li propositionē in ista imediate ante hoc sciuisti aliquā ꝓpositionē stat con fuse tantum mobiliter: sed hec clare intelli gentur viso tractatu de probationibus tmi norum. ¶ Undecima regula. Ista verba ꝓ mitto debeo obligo: cōfundunt cofuse tan tum immobiliter: vt promitto tibi denariū li denarium stat immobiliter: quia non li cet descēdere. ¶ Duodecia regula est ista: nota cōditionis ꝛ rationis omnes suos ter minos comunes non distributos confun dunt confuse tantum immobiliter: ꝛ hoc in ordine ad ypotheticaꝫ: vt si homo ē: animal ē: homo currit: ergo animal currit. ¶ No tandum primo ꝙ licet nullus terminus di stributiuus habeat vim supra terminum ꝑ cedentem tamen bene habet vim supra il lum: terminus confusiꝰ cofuse tantū: non tamen quilibet: sed solum ille qui indifferē ter ante se ꝛ post se determinat compositio nem verbaleꝫ vnde illi termini omnis nul lus ꝛ huiusmodi non confundunt aliqueꝫ terminum precedenteꝫ qꝛ i qualibet istarū aliquis homo: omne animal ē aliquis ho mo nullum animal ē. supponit li homo de terminate: Similiter nec ista verba incipit vel desinit vel promitto: ꝑmitto qꝛ dn̄do hō incipit eē: aut denariū taꝫ li homo qꝫ li denarium stat determinate: Sed dicēdo ho minem esse animal ē scitū a me: aut homi nem non esse ē impossibile: vel homo ē ani mal necc̄io: supponunt omnes illi termini communes confuse tantum licet precedāt. ꝛ hꝫ ideo quia illi termini facientes sensum compositum vel diuisum ita determinant compositionem ante se sicut post se: ꝛ ita ꝑū ter dicatur de nota rationis ꝛ conditionis ꝙ confundunt ante se. ¶ Secūdo notādū ꝙ terminus habens solum vim confundē di cofuse tantum non impedit distributio nem termini: licet interdum impediat eius descensum verbi gratia. dicēdo omnis ho mo ē animal: li homo stat distributiue: ꝛ ita stat dicendo necessario omnis homo ē ani mal: sed ē differentia qꝛ in prima stat mo biliter ꝛ in secunda immobiliter ꝑpter ad uentū termini modalis. Dico igitur ꝙ om nes termini habentes solaꝫ vim confundē di terminum immobiliter impediunt descen sum: ꝛ ita immobilitāt. Sed alii habentes solam vim cofundendi cofuse tantum mo biliter non impediunt descensum: ꝛ ita non immobilitant. vnde sequitur. ¶ Scio om nem propositionem: ꝛ iste sunt omnes pro pōnes ꝙ scio istā et scio illā: et sic de singu lis. ¶ Tertio est notādū ꝙ si duo signa di stributiua cadūt sup aliquē terminū: quorū

nõ quodlꝫ p se sumptũ caderet distributi ue sup eundẽ terminũ nullũ illoꝝ ipedit re liquũ. verbi grã. Ois hõ oẽ aial est: li aial stat distributiue: non obstãte ꝙ ꝑcedãt duo sigª distributiua: qꝛ pmũ p se sumptũ non distribueret li aial: sed faceret ipsũ stare cõ fuse tm̃. Silr ois hõ animal nõ est: ⁊ ita di cẽdo: a sorte dĩ oĩs homo: supponit li homo distributiue: nõ obstante ꝙ cedat duo sigª: qꝛ pmũ sumptũ sine scdõ nõ distribueret li hõ dño a sorte dr̃t hõ qꝛ li dĩt nõ distribu it nisi tminũ rectũ a pte post: vt dictum ẽ. ¶ Nõ ꝯsili dico: i ista tu es fortior q̃ꝫ hõ: ꝙ li hõ stat distributiue: nec pmũ signũ im pedit qꝛ ꝑ se sumptũ nõ distribuit aliquem rectũ: vt declaratum est supra. Sed dicẽdo nullus homo nõ est animal: tu dr̃s ab om ni homine: vel tu es albior oĩ albo. impedi tur distributio termini vltimi: qꝛ precedũt duo signa: quoꝝ quodlꝫ sine alio distribue ret terminum illum quare ⁊c̃.

De suppõne relatiuoꝝ seqtur ptra ctare: vbi q̃daꝫ diuisiones sunt p mittẽde. ¶ Pª ẽ illa. Relatiuo rũ q̃dã sunt relatiua sbẽ: vt q q̃ qđ: ⁊ q̃dam accñtis vt talis: q̃lis tãtus: quãtus: ⁊ silia ¶ Secũd diuisio est ista. Relatiuorũ sbe q̃dã sunt idẽtitatis: vt q: iste: ille: hic: ⁊ his ⁊ q̃dã dr̃sitatis: vt alius alter reliquus: et huiusmodi. ¶ 3ª diuisio ẽ ista. Relatiuoruꝫ idẽtitatis q̃dã sunt reciproca: vt sui: meus: tuus: suus: q̃dã nõ reciproca: vt ille: ipse. ¶ 4ª diuisio est ista relatiuoꝝ reciprocoꝝ q̃ dã sunt possessiua: vt tuus suus: ⁊ q̃dam nõ possessiua: vt se. ¶ Quinta dio est ista. Relatiuoꝝ accñtis quoddã est idẽtitatis: vt talis ⁊ tãtus: ⁊ q̃dã diuersitatis: vt aliuſ mõi. ¶ His diuisionibus pmissis sit hec p ma regula. Relatiuũ diuersitatis substãtie ⁊ relatiuũ possessionis non supponunt pro illo pro quo suum añs. Exᵐ pmi duorum ꝯtradictorioꝝ vnũ est verũ ⁊ reliquũ ẽ fal sum. pꝫ ꝙ ꝓ alio supponit li vnũ: ⁊ ꝓ alio li reqũ. Exᵐ scdi aliqs hõ currit: ⁊ suꝰ asi nus iacet. supponit añs ꝓ hoĩe ⁊ relatiũ ꝓ asino. ¶ Scda regula ẽ ista. Relatiũ idem tatis nõ possessiuũ sp supponit ꝓ eo ꝓ quo suum añs in ꝯpatione tm̃ ad alter extremo rũ. Exẽplũ de relatiuo idẽtitatis nõ recipro co: vt aliqs hõ currit: ⁊ ille disputat: suppo nit li ille nõ absolute ꝓ aliquo hoĩe: sed pro aliquo homine: currẽte: ideo non signifi cat secunda pars absolute ꝙ aliqs homo disputat: sed aliqs homo currẽs disputat. ¶ Silr hꝰ copulatiue aliqs hõ ẽ latro: et tu es ille: nõ significat scda ps pcise ꝙ tu es alqs hõ: qꝛ tũc illa copulatiua esset ṽa: sed ꝙ tu es aliqs hõ qui est latro. Ex quo seqꝛ ꝙ hec est falsa: aliqs est aial ⁊ asinus est il lud: qꝛ secũda ps significat affirmatiue ꝙ asinus ẽ aial quod ẽ aliqs hõ: ⁊ p idẽ hec ẽ falsa. aliqs hõ ẽ sor. ⁊ plato ẽ ille. sꝫ h̃ ẽ vera aliqs homo ẽ sor. ⁊ pla. nõ est ille: qꝛ pla. aliqs hõ: q ẽ sor. non ẽ: ⁊ illa ẽ vera aliquis hõ non ẽ sor: ⁊ pla. nõ est ille: qꝛ plato cicero nõ est. ⁊ cicero est aliqs hõ qui non est sor. ¶ Itẽ ꝓcediꝛ ꝙ aliqs hõ non est sor. ⁊ pla to est ille: qꝛ plato est aliqs hõ q non ẽ sor. quoniam plato est ipsemet qui non est sor. Exẽplũ de relatiuo idẽtitatis reciproco: vt ois hõ videt se. supponit li se ꝓ oĩ homine non absolute sic itelligẽdo ois hõ videt oẽꝫ hoiem sed referẽdo singula singulis vt ille hõ videt se: ⁊ ille hõ videt se ⁊ sic de singulꝭ. ¶ Similiter dicaꝛ de illa ois hõ hñs filiũ diligit illũ. ¶ Tertia rª ẽ ista. Relatiuũ idẽ titatis accñtis sp supponit ꝓ simili vel eq̃ li illi ꝓ quo supponit suuꝫ añs: verbi gra. sor. est albus ⁊ talis est pla. vel sor. est albꝰ qualis ẽ pla. supponit relatiuũ non ꝓ sor. sed ꝓ simili sor. Similiter illa sor. est bicubi tus ⁊ tãtus est pla. supponit relatiuũ ꝓ eq̃ li sor. ¶ Quarta regula ẽ ista. Relatiuum diuersitatis accidẽtis semp supponit pro dis simili illi pro q̃ supponit suũ añs: vt cignuſ est albus ⁊ alius modi est coruus. Ex quibꝰ duabus regulis seqtur. ¶ Quinta vꝫ ꝙ re latiua accñtiũ tã idẽtitatis q̃ꝫ diuersitatis suppõit pro aº a suppº sui añtis. pꝫ regu la ex exemplis.

Ex quo patuit ꝓ qbus relatiua sup ponũt restat oñdere eorundeꝫ mo dos supponendi. sit ergo hec pma rª. Relatiuũ diuersitatis substãtie nõ sem per supponit eodẽ modo sicut suũ añs sed secundũ exigentiã sui signi vel situs. Vnd aliqñ supponit eodẽ modo: vt vnus homo currit ⁊ alius disputat. Ois propõ vera est

necessaria ꝛ omnis alia est ipossibilis. In pͥ ma añs ꝛ relatiuū supponunt determinate ꝛ in ħa ꝯſtſiōe distributiue. Aliqñ añs supponit magis confuse q̄ȝ suum relm vt ois conditionalis vera est necessaria ꝛ alia ē impossibilis. supponit antecedēs distributiue ꝛ relm determinate. Aliqñ ecōuerso relm diuersitatis ſbe suppōit cōfuſi⁹ qꝫ suū añs: vt aliqs hō est niger ꝛ nullus alius ē alb⁹ añs suppōit detinate relȝ distributiue. Silr aliqs hō legit ꝛ tm̄ ali⁹ disputat relȝ supponit cōfuse tm̄ ꝛ añs determinate. ¶ 2ª rª ē iª. Oē relm idētitatis ſbe in eadē cathegorica sui añtis semper supponit eodem mō sicut suū añs: ꝓbatur inductiue vt ois hō qui currit mouetur. relm supponit ꝯfuse distributiue: ꝛ in ista ois hō est aial: qd̄ est rationale supponit confuse tm̄: ꝛ in ista hō q disputat legit supponit determinate: ꝛ in ista sor. q currit non sedet supponit relm discrete. Jdem est iudiciū de reciprocis tam possessiuis q̄ȝ non possessiuis: vt ois homo videt se. li se stat confuse destributiue. Et in ista aliquis hō diligit filium suū. li suū stat determinate. ꝛ in ista pater sortis vocauit illum li illū stat discrete. Ex ista regula sequitur prima conclusio qꝫ aliqua est ꝓpō vlis affirmatiua hñs precise vnū sigm cuius pdicatū stat cōfuse distributiue: vt quilibet hō ē ipsemet. ¶ Scd̄a ꝯclusio ē ista. Sigm vle affirmatiuū ita habet vim distribuēdi a pte pdicati sicut a pte subiecti. ¶ Tertia ꝯ aliqd duo sunt tm̄ cōes sequētes sigm vle affirmatiuū nō impeditū p aliud sigm quoꝝ remotiorē distribuit: ꝛ non ꝓpinquorem pȝ vt ois hō est videns se vbi li se stat cōfuse distributiue: ꝛ li videns confuse tantum. Et si ꝯtra istas cōclusiones adducant rᵉ pcedētis capli dicat qꝫ ille regule: intelligant ex materiā relatiuoꝝ. ¶ Cōtra istā regulā arguit: quoniā dato qꝫ li se distribuatur in dicta ꝓpōne seqtur istā cōsequētiā fore bona: Ois homo videt se: ergo ois hō videt hominē. ¶ Dicitur qꝫ stat distributiue non absolute: sed referendo singula singulis: videlicet iste hō videt se ꝛ ille homo videt se: ꝛ sic de singulis. Ex quo infero istā ꝯñam non valere: tm̄ sor. videt se: ergo oē videns se ē sor. qꝛ li se in prima supponit discrete: ꝛ in scd̄a distributiue. sed bene sequitur: ergo omne videns sor. est sor. ¶ Tertia regula est ista. Omne relatiuū idemptitatis substātie ypotetice: relatum ad suū añs supponens cōfuse tantum non supponit eodem mō: sed determinate habendo respectum ad totam compositionem sui añtis: vt ois homo est animal: ꝛ istud est rationale. relatiuū stat determinate. ꝛ ideo secunda pars est falsa: ꝛ significat assertiue qꝫ aial quod est ois homo est rationale quod ē falsum. qꝛ nulluū est animal qd̄ est ois homo Similiter ista est falsa. Ergo indigeo oculo ad videndum: ꝛ illo indigeo qꝛ nullo oculo idigeo aduidendū. ¶ Ubi est aduertendū qꝫ li indigeo cuȝ suo gerundio cōfundit confuse tm̄: ꝛ sine illo cōfūdit ꝯfuse distributiue. ¶ Quarta regula est ista. Omne relatiuū idētitatis substantie ypothetice relatuȝ ad suū añs supponens discrete: determinate: vel distributiue: supponit eodem mō: sicut suum antecedens: habendo respectum ad totam compōnem sui antecedentis: vel ad alterum extremoꝝ. Jdeo conceditur quelibet istarum: aliquis homo est ꝛ tu es ille: aliquis homo est ꝛ tu non es ille: regula ñ significat qꝫ tu non es aliquis homo qui ē: sed qꝫ tu aliquis homo qui est non es ꝛ hoc est verum. Unde non semper est licituȝ loco relatiui ponere suum antecedēs: nisi seruetur eadem suppositio. ¶ Jtem sequitur qꝫ ista est falsa: aliquis homo est ꝛ quilibȝ homo est ille: qꝛ ex quo li ille stat determinate: ¶ Secūda pars significat qꝫ aliquis homo est quilibet homo. sed conceditur qꝫ quilibet homo est animal: ꝛ idem est risibilis: qꝛ relatiuū distributū non refert in comparatione ad totam compositionem: sȝ solum ad alterum extremorum: non distributum vero bene refert antecedens habendo ad totam compositionem. ¶ Ex ista regula sequitur primo ista cōclusio: qꝫ aliqua ē vniuersalis affirmatiua habens soluȝ vnū signū cuius predicatum est terminus communis. ꝛ non stat confuse tantum: sed determinate patet de predicato secunde partis huius copulatiue aliquis homo est: ꝛ quilibet homo est ille. ¶ Secunda conclusio signum vniuersale affirmatiuum non impe

ditum per aliud signum non confundit con fuse tm terminu comunem mediate seque tem in eade cathegorica: nec hoc e incoue nies: q2 hoc no est ratione signi: sed relatiui non potetis recipere confusionem illam pp dependentiam quam habet ad suum ans. Et ita nulla istarum concl'onum aut prece dentium est contra regulas alterius capli: q2 aut impeditur signum aut terminus no est capax confusionis. ¶ Quinta regula e ista. Relatiuum accntis siue identitatis siue diuersitatis no semper supponit eode modo sicut suum antecedes: sed bm exige tiam sui signi vel situs. vnde aliquado sup ponit eodem mo vt aliquis ho est albus ⁊ talis est equus: omnis homo albus legit: ⁊ nullus talis disputat. Aliqn supponit an tecedens magis cofuse: vt omne albu3 cur rit ⁊ tale disputat. aliquado econuerso rela tiuum supponit cofusius vt aliquis homo est albus ⁊ nullus coruus e talis. Aliquis homo est niger: ⁊ quilibet ethiops est talis in qualibet istarum supponit ans determi nate: ⁊ relatiuu3 in vna distributiue ⁊ i alia confuse tantu idem est iudicium de relatiuo diuersitatis accntis: supponit. n. interdum confusius q3 suu antecedes: vt aliquis ho est niger ⁊ no huiusmodi est coru9. ¶ Sex ta ⁊ vltima regula. Omne relatiuum mo di supponit eodem modo sicut suum ante cedens: intelligendo de modo supponendi vniuersali: ita q si antecedes supponit ma terialiter ⁊ relatiuum similiter. Si persona liter ⁊ relatiuum similiter verbi gratia ho est species ⁊ istud est nomen: tam relatiuu q3 antecedens supponit materialiter: sed dicendo homo est animal ⁊ ille risibilis: tam relatiuu3 q3 antecedens supponit per sonaliter. ¶ Regule ergo superiores d mo do supponendi relatiuorum debent intelli gi quo ad modos supponendi spales perti nentes ad suppnem discretam: determina ta3: confusa3 tantum: aut distributiuam: ⁊ hec pro materia relo⁊ dicta sufficiat qr ⁊c.

Iam de suppositione q fit respectu di uerso⁊ temporum penes ampliati onem ⁊ appellatione expedit pertra ctare. vnde ampliatio est acceptio termini temporaliter sumpti vltra consignificatio nez verbi principalis vel participij eiusde pro cuius diffinitionis declaratione prima regula sit hec. Omnis terminus suppones respectu uerbi de preterito vl participij sui a parte ante ampliatur ad supponendum pro eo q est vel fuit: verbi gratia album fuit nigrum: non supponit li album pro eo quod fuit album precise: aut solum pro eo quod est album: sed disiunctim p eo qd est vel fuit album. ¶ Ex quo sequitur veri tas ista⁊ propositionum. prima virgo fuit pregnas. patet q2 que est virgo aut fuit vir go fuit pgnas. ¶ Scd a ppositio puer fuit senex: q2 ille q est vel fuit puer fuit senex: non qdem quando fuit puer: sed postq3 fuit pu er. ¶ Tertia propo album fuit qn nullam habuit albedinem: patet q2 id qd est vel fu it album fuit qn nullam habuit albedine3: ⁊ dato q nuc aliquid sit album quod conti nue ante hoc fuit nigrum. Consimiliter est dicendum si fuerit participium predicatum respectu verbi est: vt aliqs homo est mortu us. patet q2 li homo supponit pro homine q est vel fuit. ⁊ significat ista propositio q aliqs homo q est vel fuit est mortuus. Et conceditur: vt prius q virgo est corrupta: quia ista que est vel fuit virgo est corrupta. ¶ Secunda regula est ista. Omnis termi nus supponens a parte ante respectu ver bi de futuro vel sui participij supponit pro eo quod est vel erit. verbi gratia homo ge nerabitur: supponit subiectu3 pro homine q est vel qui erit: ideo significat ista proposi tio q qui est vel q erit homo generabitur. ¶ Ex ia regula sequtur veritas istarum pro positionum. ¶ Prima senex erit puer. pa tet quia qui est vel qui erit senex erit puer. ¶ Secunda corrupta erit virgo que est vl que erit corrupta erit virgo. ¶ Tertia pro positio decapitatus cantabit quia qui est vel qui erit decapitatus cantabit. ¶ Ide3 est iudicium de suppositione respectu sui p ticipij vt homo est generadus. Significat enim ista propositio q qui est vel qui erit homo est generandus. ¶ Tertia regu la est ista. Omnis terminus supponens a parte ante vel a parte post respectu huius verbi contingit vel sui participij supponit pro eo quod est vel contingit esse: vt albu3

contingit esse nigrum: denotatur q id quod est vel contingit esse album: contingit esse nigrum: et ita dicatur de ista sedentem contingens est currere. ¶ Quarta regula est ista. Omnis terminus supponens a parte ante vel a parte post respectu huius verbi potest vel sui participij aut termini verbalis desinentis in bilis vel in bile supponit pro eo quod est vel potest esse: vt album potest esse nigrum denotatur q illud quod est vel potest esse album potest esse nigrum.
¶ Ex ista regula sequuntur propositiões.
Prima: Creans potest esse deus: dato q deus non crearet: quia quod est creans potest esse deus. ¶ Secunda propositio. Calidissimum potest esse calidius: quia quod est calidissimum vel potest esse calidissimum potest esse calidius. ¶ Tertia propositio infimum potest esse inferius: quia quod est infimum vel potest esse infimum potest esse inferius. idem est iudicium de participijs et termino verbali: ideo conceditur: q genitũ est generabile: et corruptũ est corruptibile.
¶ Prima significat illud quod est vel potest esse genitum est generabile. ¶ Secunda significat q illud quod est vel potest eẽ corruptum est corruptibile. ¶ Quinta regula est ista. Omnis terminus supponens a parte ante vel a parte post respectu horũ verborum incipit vel desinit aut suorum participiorum supponit pro eo quod est aut incipit vel desinit esse: vt album incipit vel desinit esse: denotatur q illud quod est aut incipit vel desinit esse album: incipit vel desinit esse: et ita de participio dicatur.
¶ Sexta regula est ista. Omnis terminus supponens a parte ante vel a parte post respectu verbi vel participij habentis naturam transeundi indifferenter ad possibile et imaginabile supponit indifferenter pro eo quod est vel potest esse: vel imaginabile sicut sunt ista verba cognosco intelligo et huiusmodi. ¶ Cum ergo dicitur rosam intelligo aut cognosco: denotatur q rosam que est vel que potest esse vel est imaginabilis ego intelligo vel cognosco: vnde ita intelligitur illud vel cognoscitur quod nõ potest esse: sicut illud q potest esse. ¶ Intelligo nanque chimeram vel montem aureum quorum nullum potest esse. ¶ Et intelligitur hec regula de termino recto a parte post a verbo actiuo vel de recto a parte ante a verbo passiuo siue preponatur vel postponatur. ¶ Ex predictis regulis sequitur primo q a tertio adiacente ad secundũ adiacens cum predicato participio ampliatiuo non valet argumentum: vnde non sequitur adam est mortuus: ergo adam est: antichristus est futurus: ergo antichristus est. ¶ Secundo sequitur q ista non est bona conuersio antichristus est futurus: ergo aliquod futurum est antichristus quia in antecedente supponit li antichristus ampliatiue et in consequente non: ideo deberet sic conuerti aliquod futurum est vel erit antichristus. ¶ Tertio sequitur q ille sillogismus non valet. ¶ Omne futurum est: antichristus est futurus: ergo antichristus ẽ: quia in cõclusione non supponit li antichristus ampliatiue: vt in minori: propterea minor debebat esse talis antichristus est aliquod futurum: vbi li futurum tenetur nominaliter sicut in maiori et non participialiter quare et cetera.

Appellatio est acceptio termini in propositione habentis respectum ad naturam verbi vel participij eiusdem: vt aliquis homo est: li homo supponit pro homine et non pro quolibet homine indifferenter: sed solum pro homine qui est: vt ergo clarius intelligatur hec diffinitio notandum q appellatio sic diuiditur: quoniam aliqua vocatur appellatio temporis aliqua ampliationis et tertia fore
¶ Appelatio tpis est acceptio termini i ppositione p aliquo vel pro aliqbus sm solam cõsignificationẽ verbi vel pticipij eiusdem: vt albũ fuit nigrũ: licet li albũ supponat p eo quod est vel fuit albũ: tñ li nigrum non supponit nisi p eo qd fuit nigrum: et verbum eiusdẽ cõsignificat solũmodo preteritiue ideo li nigrum appellat solũ tps preteritũ. ¶ Prima regula ois terminus suppones respecũ verbi de pñti non ampliatiui nec distracti per participium ampliatiuum appellat tps pñs: vt homo est aial: vel sor. currit: qlibet illorũ tam a pte subiecti q̃ pdicati supponit solummodo p eo quod est.

¶ Secunda regula est ista. Ois terminus
sequens verbū ampliatiuū preteriti tem-
poris solummodo vel futuri appellat tem
pus preteritum aut futurum: vt hoc fuit al
bum: vel hoc erit nigruȝ Supponit li albū
in prima propositione precise pro eo ꝙ fuit
album: ⁊ in secunda precise pro eo ꝙ erit ni
grum. ¶ Appellatio ampliationis ē accep
tio termini ampliatiue sumpti limitati per
terminum ampliatiuum precedentem: vt
hoc potest esse album. Supponit li album
ampliatiue a parte post sicut a parte ante:
sed a parte ante non appellat: a parte ve-
ro post appellat supple ampliationem.
¶ Prima regula est illa. Omnis termin⁹
sequens aliquod istorum verboruȝ incipit
vel desinit vel aliquod suorum partipiorū
appellat appellationem verbi gratia sor. i
cipit esse albus. supponit li albuȝ pro eo qd
est vel incipit esse album: sed postiuȝ a par
te ante nō appellat: a parte vo post appel
lat propter limitationem termini appelati
ui precedētis. ¶ Secūda regula. Omnis
terminus sequens aliquod istorum verbo
rum potest contingit: aut aliquod suorum
parcipiorum appellat appellationem ipso
rum vt hoc potest vel contingit esse albuȝ:
ampliatur li album ita a parte post sicut a
parte ante: ⁊ a parte post appellat ampliati
onem istorum verborum propter limitatio
nem ipsorum quam nō appellat a parte an
te ex quo non limitatur. ¶ Appellatio for
me est acceptio termini in ꝑpositione limi-
tati per terminū precedētem concernenteȝ
actum mentis: vt intelligo hominē appel
lat suam formam q2 significat suum signifi
catum sub ratione eiusdem propter limitati
onem factam a termino concernente actuȝ
mentis: ideo per illam denotatur ꝙ ego in
telligo aliquid sub ratione qua hō. ¶ Ex p̄
dicta diffinitione sequitur veritas triuȝ cō
clusionum. ¶ Prima cōclusio est ista: par
tem meum cognosco ⁊ tamen non cogno-
sco partem meum: probatur ⁊ pono ꝙ sor.
sit pater meus quem bene cognoscam: ne
sciam tamen an sit pater meus vel non: im
mo pono ꝙ non considerem de patre meo
vtrum talem habeam vel non. Isto posito
patrem meum cognosco non tamen cogno
sco patrem meum: q2 non cognosco aliqd
sub ratione qua pater meus. ¶ Secūda
conclusio sor. volo videre ⁊ tamen nolo vi
dere sor. probatur: pono ꝙ sor. sit inimicus
meus: ita ꝙ nolem videre ipsum: ⁊ pla. sit
amicus meus silis sor. existi coraȝ me quē
credaȝ esse pla. Isto posito sor. volo videre:
q2 hunc qui est sor. volo videre ex eo quod
puto ipsum esse pla. ⁊ tamē nolo videre sor:
q2 nolo videre aliquid sub ratione qua est
sor. ¶ Tertia conclusio propositionem hyp
potheticam scis: ⁊ tamen nescis aliquam
propositionem hyppotheticam: probatur:
⁊ pono ꝙ credas firmiter nullum esse hyp-
potheticam: sit tamē aliqua hyppothetica
quam credas esse cathegoricam sciendo si
gnificatum eius. ¶ Isto posito aliquam ꝑ
positionem hyppotheticam scis quia illud
quod est propositio hyppothetica scis ⁊ ta
men non scis aliquam propositionem hyp
potheticam: q2 non scis aliquid sub ratiōe
qua est ꝑpositio hyppothetica. ¶ Et ꝯñter
conceditur ꝙ propositionem affirmatiuaȝ
credo: ⁊ tamen non credo propositioneȝ af
firmatiuam. Et ita de infinitis quarum que
libet exprioribus potest verificari.

¶ Incipit tractatus cōsequentiarū.

Consequentia est illatio consequē
tis ex añte: vt homo currit ergo a
nimal currit: añs voco propositio
nem precedentem notam rationis: vt ho-
mo currit: consequens vero illam sequitur
vt animal currit: ⁊ notam rationis noio li:
ergo ⁊ li igitur pro huius diffinitionis de-
claratione sit hec prima diuisio. Consequē
tiarum alia bona alia mala. Consequentia
bona est iª cuius oppositum consequentis
repugnat antecedenti: vt tu es homo: ergo
tu es animal. Nam hec duo repugnant: tu
es homo ⁊ tu non es animal: ideo ista con
sequentia fuit bona. Consequentia mala ē
illa cuius contradictorium consequentis
stat cuȝ añte: vt tu homo: ergo tu sedes: nō
ħ bene stant sil' tu es homo: ⁊ tu non sedes
ideo iª ꝯª non valuit. ¶ Secunda diuisio ē
iª: ꝯñarum bonarū alia formalis alia ma
terialis. ꝯª bona ⁊ formalis ē illa cuius cō
tradictoriū ꝯñtis formal'r repugnat añti:
vt tu curris ġ tu moueris. Voco iª forma-

liter repugnare que: nõ sunt imaginabilia stare sil' absq3 ꝯtradictõe: vt tu curris ⁊ tu nõ moueris. ꝯa bona ⁊ materialis ẽ illa cu ius ꝯtradictoriu3 ꝯñtis mãliter repugnat añti: vt deus nõ est: g̃ nullus hõ ẽ: illa ꝯñ mãliter repugnare q̃ nõ pñt stare sil': sũt tñ imaginabilia stare simul absq3 ꝯtradictõe vt deus nõ ẽ: ⁊ aliqs hõ ẽ. l3 enim ista non possint sil' stare pp ĩpossibilitatẽ illius ꝯñs ñ ẽ tñ sũt imaginabilia stare sil' absq3 aliq̃ ꝯtradictiõe: q2 ꝙ deus nõ sit: ⁊ aliqs hõ sit nõ videt' ĩplicatio ꝯtradictiõis. ❡ Iuxta istã diffinitionẽ ponũt' due reg'. ❡ Prima ex ĩpossibili seq̃t qd' l3. ❡ Scd'a necessariũ seq̃' ad quodl3. Et ĩtelligant' ille due regu/le: ꝙ illa ꝯña ẽ bona ⁊ mãlis in q̃ añs ẽ ĩmpossibile vel ꝯñs necessariũ subductis alijs modis qbus ꝯña foret bona ⁊ formalis.

❡ 3a diuisio ẽ illa. ꝯñarꝝ bonarꝝ q̃dã ẽ bona de forma: ⁊ q̃dã ẽ bona de mã. ꝯa bona de forma ẽ illa cui q̃l3 ꝯsilis in forma ẽ bona vt albedo videt': g̃ color videtur. Ille ꝯñe sunt silis forme: q̃ hñt ꝯsil'em modũ arguẽdi ꝯñe formalis de qb9 modis dicet' postre mo: ⁊ cũ hoc añtia ⁊ ꝯña sunt similia in forma. Notãdu3 ꝙ ille cathegorice sunt sil'es forme: q̃ sic se hñt ꝙ si vna affirmatiua: de secũdo adiacẽte vel de tertio ⁊ alia sil'r. Et si vna ẽ pticularis idefinita vel singularis: ⁊ alia sil'r. Itẽ si vna ẽ exclusiua exceptiua reduplicatiua vel modalis in sensu ꝯposito vel diuiso ⁊ alia sil'r. Item si vna ẽ de termino simplici vel cõposito copulato disiuncto vel ꝯditionato ⁊ alia sil'r. ⁊ iõ iste nõ sunt similes ĩ formã: hõ l' asin9 currit: ⁊ hõ currit q2 vna ẽ de t'mino simplici: ⁊ alia d' cõposito: sil'r iste non sunt sil'es in forma q̃l3 hõ currit: ⁊ aliqs asinus mouet': q2 vna ẽ vl'is: ⁊ alia pticularis: sed ĩe sunt sil'es in forma hõ ẽ asinus ⁊ hõ ẽ aĩal nõ obstante ꝙ vna sit necessaria ⁊ aa ĩpossibilis: q2 hñt oẽs ꝯditiones assignatas: ex q̃ seq̃' ĩe ꝯe sunt sil'es in forma hõ currit: g̃ aĩal currit: albedo vr': g̃ color vr': q2 hñt ꝯsil'em modũ arguendi ꝯe formalis: vtrobiq3. n. arguit' ab inferiori: ad suũ supius affirmatiue. Consequẽtia bona de materia ẽ illa q̃ est bona ⁊ nõ queli3 sibi ꝯsilis in forma ẽ bona: vt tu nõ es hõ g̃ tu nõ es aĩal: ista ꝯña nõ est bona: q2 cõtradictoriũ ꝯñtis repugnat añti. ❡ Ex predictis seq̃tur ꝙ aliqua ẽ ꝯña bona: ⁊ formalis q̃ nõ est bona de forma: sicut predcã ⁊ quel3 istarũ tãtũ pr' est g̃ nõ tuũ pater ẽ. Tu scis te esse lapidem: g̃ tu nõ scis te esse lapidẽ ⁊ sic de alijs. Tu credis precise ꝙ aliqs hõ decipitur: ergo aliqs hõ decipitur.

Formalis cõsequentie quedã sunt rec vl'es ponẽde ipsius insinuantes noticiam quarũ pa est ia. Si alicu/ius ꝯñe ex cõtradictorio ꝯñtis: seq̃tur contradictoriũ añtis ia ꝯña ẽ bona: vt ista hõ currit: ergo aĩal currit: q2 bene seq̃tur nullũ aĩal currit: ergo nullus hõ currit: vel nihil ꝙ ẽ hõ currit. ❡ Ex ista regula seq̃tur alia videlicet si alicuius ꝯñe ꝯtradictoriorũ cõsequẽtis nõ est illatiuũ cõtradictorij añtis illa consequẽtia non valet: vnde nõ seq̃tur tu loq̃ris: ergo tu disputas: nõ q2 sequitur tu non disputas: ergo tu nõ loqueris. ❡ 2a regula ẽ ista. Si alicuius ꝯñe añs est verũ ⁊ ꝯñs similiter: q2 ex falsis verum ex veris nil nisi verum: vt dicit Ari. po priorũ. Ex ia sequũtur rec prima. Si alicuius ꝯñe bone ꝯñs est falsu3 ⁊ añs sil'r. ❡ Scd'a si alicu9 ꝯñe añs est verum ⁊ ꝯñs falsum ista consequentia non valet. Ideo nõ sequitur chimera que currit nõ mouetur: ergo chimera currit quia antecedens ẽ verum ⁊ conseq̃nẽs falsum. ❡ Tertia regula est ista. Si alicu9 consequentie bone antecedens ẽ necessariũ ⁊ consequens similiter est necessariu3 ex q̃ sequitur ꝙ si antecedens est necessarium ⁊ consequens cõtingens illa cõseq̃ntia nõ valet vt omnis homo est animal: ergo tu es animal. ❡ Quarta regula ẽ ista. Si alicuius consequentie bone antecedens ẽ possibile cõsequẽs similiter ẽ possibile: ex qua sequitur ꝙ si antecedens ẽ possibile ⁊ ꝯñs impossibile ꝙ illa consequentia nõ valet: vnde non sequitur omne currens ẽ homo: ergo hoc currens est homo demonstrando asinum: q2 añs ẽ possibile ⁊ ꝯñs ĩpossibile. ❡ Quinta regula est ista. Si aliqua ẽ consequentia bona ⁊ aliquid sequitur ad consequens illud idem sequitur añs: vnde bene sequitur homo currit: ergo animal currit ad quod sequitur ergo corpus currit: iõ bene sequitur ad antecedẽs hõ currit; ergo

corpus currit. Ex ista regula sequuntur due regule prima. Quicquid antecedit ad añs antecedit ad ꝯñs: vnde q2 hec ꝯª est bona homo currit: g̊ animal currit: ⁊ hec tu curris antecedit ad istam hõ currit: ideo antecedit ad istam animal currit. ¶ Scđa regula a primo antecedéte ad vltimũ ꝯñs quádo oẽs ꝯᵉ intermedie sunt bone ⁊ formales ⁊ nõ variate: tũc ꝯña est bona ⁊ formalis: verbi gratia hõ est: ergo animal ẽ: aïal est: ergo corpus ẽ: corpus ẽ: ergo subſ̃a ẽ: ⁊ sic a pᵒ ad vltiᵐ sequitur formaliter hõ est ergo subſ̃a ẽ: cõsequentie intermedie nõ sunt variate quãdo ꝯñs prime ꝯñe ẽ añs posterioris cõseq̄ṽtie sicut in exᵒ. Nullum tempus ẽ ergo dies nõ ẽ dies nõ est: ⁊ aliqua hora ẽ ergo nox ẽ: nox ẽ ergo aliquod tp̄s est ⁊ tamen non seq̄tur a primo ad vltimũ: nullu3 tempus est: ergo aliquod tp̄s ẽ: propter variationem factam q2 prime ꝯᵉ fuit ꝯñs dies non ẽ: ⁊ non fuit añs 2ᵉ. sed illa copula dies non ẽ ⁊ aliqua hora est. ¶ Sexta regula ẽ ista. Si aliqua est consequentia bona: ⁊ aliq̄d stat cum antecedente illud idem stat cũ conseq̄nte: verbi gratia: seq̄tur omnis homo currit: ergo homo currit: ⁊ cũ añte stat ꝙ aliquod corpᵘ currat: ⁊ ꝙ nullus asinus moueatur: ⁊ sic de alijs: ideo q̄libet istaru3 stat cũ cõseq̄nte. ¶ Ex ista regula sequitur alia: v3 q̄cq̄d repugat cõsequẽti repugnat antecedẽti: patet ista regula discurendo per omnia. ¶ Septima regula. Si aliqua ẽ cõsequentia bona scita a te esse bona ⁊ añs ẽ concedendum a te consequens eiusdem est concedendum a te. Ex qua sequuntur due alie. prima si consequens ẽ a te negandum ⁊ antecedens similiter. secũda si añs ẽ concedendum a te ⁊ consequens negandũ ista consequentia nõ valet: verbi gratia: omnis homo ẽ ergo antichristus ẽ. ¶ Octaua regula. si aliqua est conseq̄ntia bona scita a te esse bona: ⁊ añs est scitum a te ꝯñs eiusde3 est scitũ a te: vt tu es homo ergo tu es animal. Et notanter dicitur scita a te esse bona q2 ista consequentia est bona: brunellus est asinus: ergo brunellus est rudibilis: ⁊ añs est scitũ ab aliquo a quo tamen non est scitum consequens: q2 forte nescit consequentiam illam esse bonam: quare ⁊c.

Nunc sequũtur ꝑticulares regule consequentie formalis penes superius ⁊ inferius materiá concernentes q̄rum prima est ista ab inferiori ad suum superius affirmatiue ⁊ sine distributione ⁊ sine signo cõfusionis impediente est bona consequentia: vt homo currit: ergo animal currit. ¶ Secũda regula ẽ ista: ab inferiori ad suũ superius distributiue vl̃ cõfuse tãtum imobiliter non valet ꝯª qa non sequit̃ omnis homo currit: ergo oẽ animal currit: nec seq̄tur nullus homo currit: ergo nullum animal currit. ¶ Et notãter dr̃ vel ꝯfuse tm̃ imobiliter: qa non seq̄tur si hõ est asinᵘ homo ẽ rudibilis ergo si homo ẽ animal homo ẽ rudibilis. Sed arguẽdo confuse tãtum mobiliter ẽ bonu3 argumẽtu3: verbi gratia: oïs homo ẽ animal ergo oïs homo est substãtia. ¶ Tertia regula ẽ ista: ab inferiori ad suũ superius negatiõe post posita ⁊ cum debito medio ẽ bonũ argumẽtu3: verbi gr̃a: tu non curris: ⁊ tu es homo: ergo homo nõ currit. Et notanter dicitur cũ debito medio: qa sine isto nõ valet argumẽtum: vnde nõ seq̄tur tu non es animal: ergo homo non ẽ animal: qa añs ẽ possibile ⁊ consequens impossibile. ¶ Quarta regula ẽ ista: a superiori ad suum inferius affirmatiue ⁊ sine distributione non valet argumentum: qa non seq̄tur aïal currit: ergo homo currit. ¶ Quinta regula ẽ ista a superiori ad suum inferius affirmatiue distributiue nõ valet argumẽtu3 nisi cum debito medio: qa ñ seq̄t̃ oẽ aïal currit g̊ oïs hõ currit. Tu dĩs ab asino: g̊ dĩs a brunello: sed cũ debito medio ẽ bonũ argum̃tũ: vt dĩs ab asino brunellus ẽ asinᵘ: ergo tu dĩs a brunello. ¶ Sexta regula ẽ ista: a sup̄iori ad suu3 inferius negatione preposita ẽ bonum argumẽtum: vnde bene seq̄tur nullũ animal currit: ergo nullus homo currit. Et intelligitur ista regula de negatiõe distribuẽte superius: qa si non distribueret non valet argumẽtum: vnde nõ seq̄tur non nullum animal currit: g̊ nõ nullus hõ currit: nec seq̄tur non oẽ aïal currit: ergo non oïs hõ currit: p3 enim ꝙ cuiuslz istarum cõtradictoriarum cõseq̄ntis stat cũ añte quare ⁊c.

Regulas aliquas tangẽtes quãtitatem propositionum ꝗ̃tit3 propo-

no: quarum prima é ista. Ab vniuersali ad suam particularem vel indefinitam q̄ vocatur sibi subalterna é bonum argumentu3: verbi gratia omne animal currit: ergo aliquod animal currit: nullum animal currit: ergo animal nó currit. ¶Secūda regula est ista: a particulari vel indefinita ad suuā vniuersalem non valet argumétum nisi forte gratia materie: vnde non seqtur aliqs homo currit ergo qlibet homo currit: nec seqtur: aīal non currit ergo nullum animal currit: s3 aliqñdo t3 gratia materie: aut qa pn̄a é necessaria vel antecedens impossibile: aut qa contradictoriū cōseqntis repugnat antecedenti vnde bene seqtur aliqs homo é: ergo omnis homo é: aliqs homo non é: ergo nullus homo é. ¶Tertia regula é ista ab vniuersali affirmatiua ad omnes suas singulares tam collē q̄3 diuisiue sumptas cum debito medio é bonu3 argumentum ꝛ eꝯ^{o} collectiue: verbi gratia: collectiue omne anial currit: ꝛ hec sunt omnia animalia ergo hoc animal currit: ꝛ hoc animal currit: ꝛ sic de singulis. ¶Exemplum diuisiue: vt omne animal currit ꝛ hoc é animal: ergo hoc animal currit. Similiter seqtur econuerso: hoc animal currit ꝛ hoc animal currit: ꝛ sic de singulis: ꝛ hec sunt omnia animalia: ergo omne animal currit. Et notanter dicitur cum debito medio qa sine illo non valet argumétu3 nisi gratia materie: vnde non seqtur omnis hō é animal: ergo iste homo é animal: ꝛ iste homo é animal: ꝛ sic de singulis: qa antecedés é necessarium ꝛ conseqns contingens: qa est vna copulatiua cuius qlibet pars é contingés: ꝛ nulla alteri repugnat: tamé seqtur aliqñdo gratia materie: vt omnis homo é asinꝰ: ergo iste homo é asinus ꝛ omnis sol lucet: ergo iste sol lucet: qa in prima antecedés é impossibile: ꝛ in secunda pn̄s é necessariū. ¶Quarta regula é ista: ab vniuesali negatiua ad quálibet suā singularem é bona cōseqntia siue arguatur cum debito medio siue non: sed ecōuerso non tenet nisi cum debito medio: verbi gratia: nullus homo currit: ergo iste homo non currit: ꝛ iste homo ñ currit: nec iste: ꝛ sic de singulis: non seqtur ergo nullus homo currit: qa post mille annos erit antecedens verum ꝛ consequens falsum: sed bene sequeret dicendo ꝛ isti sūt omnes homines masculi ¶Quinta regula é ista a particulari ad suā indefinitam ꝛ eꝯ^{o}: tam affirmatiue q̄3 negatiue é bona ꝯ^{a} verbi grā: animal non currit: ergo aliquod animal nó currit ꝛ eꝯ^{o}. ¶Similiter aliqs asinus mouetur: ergo asinꝰ mouetur eꝯ^{o}. ¶Sexta regula é ista. a paticulari vel indefinita ad omnes suas singulares disiūctiue sumptas cu3 debito medio é bo^{m} arg^{m} vt homo currit ꝛ isti sunt omnes homines: ergo iste homo currit vel ista hō currit ꝛ sic d̄ singulis. ¶Et notanter dicitur cū debito medio: qꝛ sine illo non valet argumentum: vt homo est animal: ergo iste homo é animal vel i^{a} homo é animal: ꝛ sic de singulis: qa antecedens est necessarium ꝛ consequens contingens qꝛ é vna disiunctiua cuius quelibet pars é contingens nec vna alteri repugnat nec suum contradictoriu3 est impossibile quare ꝛ cetera.

De propositionibus nō q̄3tis sicut sunt exclusiue ꝛ exceptiue sit hec pma regula. Ab exclusiua ad suam vniuersalem de terminis transpositum est bona consequentia: ꝛ econuerso vt tantum homo currit: ergo omne currens é homo. Similiter econuerso omne animal mouetur: ergo tantū quod mouetur é animal ¶Secūda regula est ista ab exceptiua negatiua ad exclusiuam sibi correspondétem é bona consequentia: vt nihil preter sor: currit: ergo tantum sor: currit: ꝛ econuerso: vt tantum homo est risibilis: ergo nihil pter hominem é risibile. ¶Tertia regula est ista. ab inferiori ad suum superius a parte subiecti dictione exclusiua addita idem est bona consequentia. vnde bene sequitur tā tum homo currit: ergo tantum animal currit: qꝛ arguitur ab inferiori ad suum superius confuse tantum mobiliter. ¶Quarta regula é ista. ab inferiori ad suum superius a parte predicati dictione exclusiua addita subiis non valet argumentum: vnde nō seqtur tantū hō é homo: ergo tm̄ homo est animal: qꝛ arguitur distributiue: sed eꝯ^{o} bene sequitur cū debito medio: vt tm̄ hō é risibilis: sor: est homo: ergo tantū homo é sor.

¶ Quinta regula sequens correlatiue ex predictis ē ista: q͛ a t̄mino stāte ꝯfuse tātū vel determinate ad eundē stātem cōfuse di stributiue non valet argᵐ vt hō ē animal. ergo tantū hō ē animal. tu dr̄s ab oi hoie: ergo tu dr̄s ab hoie. ¶ 6ᵃ regula ē ista. A t̄mino stante cōfuse distributiue ad eundē stātem determinate ē bonū argᵐ vt tātum hō ē animal: ergo hō ē aial: tu es aliud ab animali: ergo tu es aliud ab omni animali. ¶ 7ᵃ reᵃ ē A termino stāte ꝯfuse tm̄ ad eū dem stātē determinate respectu eiusdem sin chathegorematis vel distributionis nō va let argumētū: vt tm̄ hō ē aial: ḡ hō ē oē aial ois hō ē aial. ḡ aial ē ois hō: quare ꝛc̄.

Onēde sunt regule ptinētiū atqͫ ipertinētiū t̄minoꝝ: quaꝝ pᵃ ē ista ab affirmatiua vnius dispati ad negatiuam alterius ē bonū argᵐ: vt tu es hō: ḡ tu non es asinus: tu curris: ergo tu n̄ sedes: tu es albus: ergo tu nō es niger. Sꝫ econuerso nō sequit̄: q͛ ex negatiua nō seq tur affirmatiua. ¶ 2ᵃ regula ē ista. q̄ñcūqͫ sunt alique due propōnes: quarū subiecta ꝯuertuntur atqͫ predicata manēte cōsili d̄ nominatione ab vna ad reliquā ē bona cō sequētia: tu es hō: ergo tu es aial rōnale: ꝛ ecōuerso. Et notāt̄ dicitur manēte ꝯsili d̄no minate: q͛ si vna esset affirmatiua ꝛ alia ne gatiua nō ꝯuerterētur: vt tu es hō: ꝛ tu nō es hō. Item si vna esset quāta vna q̄ztᵗᵉ ꝛ alia alia quātitate: vel nulla: non oporteret istas ꝯuerti: vt oē anīal est hō: aliquod ani mal ē hō ꝛ tm̄ aial est homo. ¶ Tertia re gula ē ista: ab vno ꝯuertibili ad reliquū ē bona ꝯña: vt tu es hō: ergo tu es risibilis: ꝛ eꝯ brunellus ē rudibilis ergo brunellus est asinus. ¶ Quarta regula ē ista. ab vno correlatiuoꝝ ad reliquum propositionibus exn̄tibus de secūdo adiacēte ē bonū argᵐ: vt duplum ē: ergo dimidium ē ꝛ eꝯ. Et no tāter dicitur de secundo adiacente: q͛ nō se quitur a ē duplum: ergo a est dimidiū: pa ter est barbatus: ergo filius ē barbatus. ¶ Quinta regula ē ista. A termino ꝑua tiuo ad terminū infinitiuū ē bona ꝯᵃ: sꝫ nō ecōuerso. vt tu es iustus: ergo tu es non iu stus: sed non sequitur eꝯ. lapis ē nō iustꝯ: ergo lapis ē iniustus: añs. n. ē veruꝫ: ꝛ ꝯña ē falsum: vt pꝫ: q͛ q̄cq̄d ē iniustū pōt eē iustū sed lapis nō pōt eē iustus: ḡ nō pōt eē iniu stus. ¶ 6ᵃ regula. Ab affirmatiua d̄ predi cato ꝑuatiuo vel infinito ad negatiuā de p̄ dicato finito est bona ꝯña: vt tu es cecus: ḡ tu nō es vidēs tu es n̄ hō. ergo tu n̄ es hō sed ecōuerso nō valet argᵐ: q͛ ex negatiua nō seq̄t affirmatiua. ¶ 7ᵃ regula ē iᵃ. A ne tiua de predicato finito cū debito medio af firmatiua de predicato infinito ē bona ꝯña. vt tu n̄ es asinꝯ ꝛ tu es: ḡ tu es nō asinꝯ ꝛc̄.

Orrespōdent ad p̄dicta alie regl'e inferunt̄: quarū p̄ma ē ista. Ab oi bus exponentibus sil'sumptis ad suū expositū ē bona ꝯña ꝛ eꝯ. Et ē regula ista vl'is q̄buscūqͫ ꝑpōnibus expōnibus: vt vl'ibꝯ exclusiuis exceptiuis ꝛ huiusmōi vñ bene seq̄tur hō currit: ꝛ nihil ē hō quin illud currat: ergo ois hō currit ꝛ eꝯ. Sil'r hō currit ꝛ nihil nō hō currit: ergo tm̄ hō currit ꝛc̄. ¶ Scd̄a regula ē ista: ab oi expo nibili ad quālibet suarū exponentiuꝫ ē bo na ꝯña: sed nō econuerso nisi gr̄a materie: verbi gr̄a ois hō currit: ergo nihil ē homo quin id currat. sed eꝯ. q͛ ex negatiua nō se quitur affirmatiua. Aliq̄n tm̄ tenet gr̄a ma terie: vt hō ē asinus. ergo tm̄ hō ē asinꝯ: q͛ antecedēs ē īpossibile. ¶ Tertia regula est ista. ex cuiuslibet exponētis ꝯtradictorio se q̄tur cōtradictoriū expositi: sed nō eꝯ: vñ bene seq̄tur aliq̄d n̄ hō currit ꝛ li hō currit: ergo nō tm̄ hō currit: sed nō eꝯ: q͛ ex nega tiua nō seq̄tur affirmatiua. ¶ 4ᵃ rᵃ ē iᵃ. A resoluētibus ad resolutū ē ꝯña bona sed nō ecōuerso. vt hoc est hō vt hoc currit ergo homo currit: nō tm̄ sequitur hō currit: ergo hoc currit ꝛ hoc est homo quia post mille annos erit antecedēs verum: ꝛ cōsequens falsum. ¶ Quinta regula ē ista. ab officiā tibus ad officiatum ē ꝯña bona: sed n̄ eꝯ: vt ista propositio est vera homo ē animal q̄ adequate significat hominem esse animal: ergo verum ē hominem esse animal sꝫ nō econuerso. q͛ añs foret necessarium ꝛ con sequens contingēs. ¶ Sexta regula ē ista. a descriptione ad descriptum. est consequen tia bona ꝛ econuerso: vt intelligo aliquid sub ratione qua homo: ergo hominem ꝛ e conuerso: inteꝯ hominem: ergo inteꝯ aliq̄d

sub rõne que hõ. ¶ Septia reª ẽ a sensu cõposito ad sensum diuisum ⁊ econ°: nõ valet argᵐ vt necessario hõ aial: ğ homo necessaria est aial. añs. n. ẽ verũ: ⁊ ꝯñs falsũ. Etiã non seqtur albũ. possibile est esse nigrum: ğ possibile ẽ albũ ẽe nigrũ. ¶ Octaua regula ẽ illa: ab vna cã veritatis ad ꝓpõnẽ habẽtem illã cãm ẽ boª ꝯ°: sed non eꝯ°: vt dũ hõ currit: risibile currit ğ hoie curente risibile currit: ista ꝯª est bona: sꝫ ñ eꝯ° hoie currẽte risibile currit: ergo duꝫ hõ currit risibile currit q꞉ posito ꝙ nihil currat ẽ tũc ꝯñs falsum cũ asserat hoiem currere: ⁊ tñ añs ẽ verꝫ q꞉ concluditur eius veritas ꝑ aliã cãꝫ veritatis: vt si hõ currit risibile currit. Dicaẽ ğ ꝙ ꝓpõ denõiata ab abltõ ꝯsequẽtie hꝫ tres causas veritatis. s. cõditionalẽ tꝑalem ⁊ causalẽ aquaꝝ ğlibet valꝫ ꝯñs ad propõnem hñtem illas cãs: sed nõ eꝯ°. ¶ Nona regula est ista: ab actiua ad suã passiuam ẽ ꝯª bona ⁊ eꝯ° vt sor. amat platonẽ: ğ plato amaẽ a sor. ⁊ eꝯ°. ¶ Decima regula ẽ ista A tertio adiacẽte ad ꝫm adiacẽs affirmatiue sine termino distrahẽte est ꝯñs bona: vt tu es hõ: ergo tu es. Notãter dr̃ affirmatiue q꞉ non seqtur tu non es asinus: ğ tu nõ es: dr̃ etiam sine termino distrahente: q꞉ non sequitur antixp̃s ẽ futur⁹: ğ ãtixp̃s ẽ q̃re ⁊c.

Ultimo de propõnib⁹ hypotheticis est dicenduꝫ mõ priori regulas assignãdo: qr̃ũ pᵐa est ista. A copulatiua affirmatiua ad alteram eius ptẽ pͥncipalẽ est bona ꝯª: nõ eꝯ° nisi gr̃a materie: vt tu curris: ⁊ tu disputas: ğ tu disputas: sꝫ non sequitur tu disputas: ğ tu curris ⁊ tu disputas: aliqñ tñ tꝫ gr̃a materie: siue terminoꝝ. s. qñ copulatiua fit ex duabus ptibus: quarũ vna añcedit ad aliam: tunc ab illa parte que añcedit ad totam copulatiuã ẽ bona ꝯñs: vt es hõ ergo tu es hõ: ⁊ tu es animal tu curris: ergo tu curris: ⁊ tu moueris. Et notãter dixi affirmatiua q꞉ a copulatiua negatiua ad alterã partem non valet ꝯñs. verbi gratia: non es homo ⁊ tu es asinus: ergo tu es asinus: q꞉ añs verũ: ⁊ ꝯñs falsum. Ex ista regula seqtur ꝙ a toto copulato ad alterã partẽ est ꝯñs bona: vt sor. ⁊ plato currũt ergo sor: currit. ¶ Secũda regula ẽ ista. A pte pͥncipali disiũctiue: affirmatiue ad totã disiunctiuã est bonũ argᵐ: sed nõ econuerso: vt tu curris: ğ tu curris vel tu es asinus. sed eꝯ° non sequitur: q꞉ nõ seqtur tu curris vel tu es asin⁹: ğ tu es asinus. Aliqñ tñ tꝫ gr̃a materie. i. qñ disiũctiua fit ex duabus ptibus: q̃ꝝ vna seqtur ad reliquã: tũc ad disiunctiua ad istã ptem q̃ seqtur est bonũ argᵐ: vt tu es hõ vel tu es animal ergo tu es animal: ⁊ tu es alb⁹: vel tu es coloratus: ergo tu es coloratus. Ex ista regula seqtur ꝙ a parte disiunncti ad totũ disiunctũ: est bona ꝯñs: vt hõ currit: ergo hõ vel asinus currit. ¶ Tertia reª ẽ ista a disiũctiua affirmatiua cũ destructiõe vnius ptis ad alterã ptem ẽ bona ꝯñs: vt tu curris vel tu sedes: sed tu non curris ergo tu sedes. ¶ 4ª reª est ista. A copulatiua negatiua ad disiũctiuã affirmatiuã factam de ptib⁹ ꝯtradictorijs copulatiue affirmatiue est bona ꝯñs: vt nõ tu es homo vel tu es asinus: ergo tu non es homo vel tu nõ es asinus ⁊ ecõuerso. Et nota ꝙ copulatiua affirmatiua hr̃ duo cõtradictoria: quorum vnũ est copulatiua negatiua in qua ꝑponitur negatio ⁊ reliquũ est vna disiũctiua facta de ptibus oppositis ipsius copulatiue: quare oꝫ ꝙ copulatiua negatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua inuicẽ conuertantur verbi gr̃a tu es hõ ⁊ tu es asinus hꝫ duo ꝯtradictoria: quorũ vnũ est hoc nõ tu es homo ⁊ tu es asinus: ꝫm vero est illud tu non es hõ vel tu nõ es asinus. ¶ Qinta regula ẽ ista a disiunctiua negatiua ad copulatiuaꝫ affirmatiuã factam de pluribus oppositis disiunctiue affirmatiue est bonuꝫ argumẽtum ⁊ econuerso: vt non tu curris vel tu sedes: ergo tu non curris: ⁊ tu nõ sedes: ⁊ econuerso. Et rõ q꞉ ois disiunctiua affirmatiua habet ꝯtradictoriũ per negationẽ ꝑpositam toti: ⁊ ꝑ copulatiuã factã ð ptibus oppositis: vt tu curris vel tu sedes huic ꝯtradicit quelꝫ istarũ nõ tu curris vel tu sedes. tu nõ curris vel tu nõ sedes. ¶ 6ª reª ẽ ista A cõditiõali affirmatiua cã suo añcedẽte ad ꝯñs eiusdẽ ẽ bona ꝯñ: vt si tu es hõ tu es animal: sed tu es homo ergo tu es animal. ¶ Septima regula est ista. A cõditionali affirmatiua cũ ꝯtradictorio ꝯñtis ad cotradictoriuꝫ antecedentis est bona ꝯñs:

vt si antixps est albus antixps est colora/tus: sed antixps non est coloratus: ergo antichristus non est albus. Et notanter dixi in ambabus regulis affirmatiua: quia de negatiua non tenent huius regule.

¶ De pbatoib⁹ ťminoꝝ tractat⁹ icipit.

Qualiter propositiones illatiue ꝓbentur presenti doctrina dignoscitur satis plene. Et primo nanque a resolutione est ichoandum qua indefinite particulares et singulares de subiecto non ꝓ nomine demonstratiuo rationabiliter inferuntur. ¶ Quelibet ergo talis est taliter inferenda: vt pro antecedente sumatur duo demonstratiua: in quorum primo predicetur predicatum resoluende et in secundo subiectum: verbi gratia: homo currit sic resoluitur: hoc currit: et hoc est homo: ergo homo cur/rit. Exemplum in obliquo: vt omnis est asinus: huius est asinus: et hoc est homo: ergo etc. Et ita in alijs casibus singularis numeri dicatur. Exemplum in numero plurali: vt homines currunt: hij currunt: et hij sunt homines ergo etc. ¶ Exemplum in obliq: vt aliquorum contradictoriorum alterum est verum. Horum alterum est verum: et hec sunt contradictoria: ergo etc: et ita dicatur in alijs casibus: ita quod semper prima demonstratiua sit eiusdem casus cum resoluenda. ¶ Secunda vero continue in recto sumatur. ¶ Sed propositiones de verbo ampliatiuo eodem modo ꝓbantur excepto hoc quod secunda demonstratiua debet esse de verbo disiuncto verbi substantiui de presenti et eiusdem de preterito vel futuro: aut alterius: verbi gratia homo currebat. sic resoluit hoc currebat et hoc est vel erat homo ergo etc. ¶ Item homo disputabit: hoc disputabit: et hoc est vel erit homo ergo etc. ita quod verbum substantiuum sumptum secundo loco sit semper consimilis tempo/ris cum verbo resoluende propositionis. Sed quando propositionis resoluende verbum principale est li potest contingit incipit vel desinit. ¶ Secunda propositio erit de secundo verbo consimili: vt homo potest esse albus: hoc potest esse album: et hoc est vel potest esse homo ergo. Item album incipit esse nigrum: hoc incipit esse nigrum: et hoc est vel incipit esse album ergo: et ita dicatur in plurali vt prius. ¶ Modus consimilis est tenendus in propositionibus de extremo copulato vel disiuncto vt homo vel asinus currit si totum disiunctum est subiectum resoluatur sic: hoc currit: et hoc est homo vel asinus ergo. ¶ Si autem prima pars fuerit subiectum sic resoluitur: hoc vel asinus currit et hoc est homo ergo. Et ita dicendum in illis de copulato et conditionato subiecto: vt homo et asinus currit. ¶ Propositio si est impossibilis est falsa. Idem est dicendum de particulari et singulari resolubili affirmatiua sicut de indefinita: vt aliquis homo disputat sor. currit. ¶ Sed particularis vel indefinita negatiua habet duplicem modum probandi. ¶ Primus dictus est vt hoc non currit: et hoc est homo: ergo homo non currit. vbi autem videatur quod iste modus non deseruiat sumatur contradictorium illius vt chimera non currit. Hec indefinita ꝓbari non potest per duo demonstratiua: quia semper secunda esset falsa. scilicet hoc est chimera: ideo ad veritatem videndam istius sumatur contradictorium. scilicet omnis chimera currit: et quia hec est falsa: ideo illa est vera. ¶ Consimiliter est dicendum in aduerbijs: vbi subiectum fuerit aduerbium habens terminum infra se: vt aliquando tu es: nunc tu es: et nunc est aliquando: ergo. ¶ Item heri tu fuisti: tunc tu fuisti: et tunc est vel fuit heri ergo. ¶ Item antea: tu disputabis: tunc tu disputabis: et tunc est vel erit antea: ergo. ¶ Item alicubi tu es: ibi tu es: et ibi est alicubi: ergo et ita de preterito et futuro dicatur vt dictum est in temporali. Ex predictis infero quod etiam probande sunt propositiones indefinite et particulares de verbo substantiuo presentis temporis: et predicato participio: sicut propositiones de verbo principali illius participij. ¶ Uolo dicere quod ita probanda est hec resolubiliter. ¶ Adam est preteritus sicut illa Adam fuit: et illa antichristus est futurus: sicut illa antichristus erit: vt hoc erit et hoc est vel erit antichristus: ergo antichristus est futurus. Aliquis homo est i

terfectus: hoc est interfectum: ⁊ hoc est vel fuit aliquis homo: ergo ⁊c. ¶ Item sor. est potens esse hoc est potens esse: ⁊ hoc est vel potest esse sor. ergo ⁊c. ¶ Juxta predicta sequitur veritas multarum propositionum.

¶ Prima est illa. Senex erit puer. probatur hoc erit puer ⁊ hoc est vel erit senex: ergo ⁊c. Demonstrando vnum qui est puer ⁊ erit senex. ¶ Secunda propositio puer fuit senex: probatur: hoc fuit senex: ⁊ hoc est vel fuit puer ergo: demonstrando vnum senem. ¶ Tertia propositio album fuit: quando non fuit album: probatur ⁊ pono quod tu sis albus: ⁊ continue ante hoc fueris niger: 1° posito hoc fuit quando non fuit album ⁊ hoc est vel fuit album: ergo ⁊c.

¶ Quarta propositio pater erit quando non habebit filium neque filiam: probatur: hoc erit quando non habebit filium neque filiam: ⁊ hoc est vel erit pater ergo: demonstrando vnum patrem qui remanebit post mortem filiorum ⁊ filiarum. ¶ Quinta propositio aliquo maiori te ⁊ quolibet minori tu es minor: probatur isto tu es minor demonstrando vnum maiorem te ⁊ est maius te ⁊ quolibet minori te: ergo ⁊c. ¶ Sexta propositio: aliquo minori te: ⁊ quolibet maiori te tu es maior: probatur isto tu es maior demonstrando vnum minorem te: ⁊ hoc est minus te ⁊ quolibet maiori te: ergo ⁊c.

¶ Septima propositio album potest esse nigrum: probatur hoc potest esse nigrum demonstrando te ⁊ hoc est vel potest esse album ergo ⁊c. ¶ Et ita probatur ista. Sedentem possibile est currere.

¶ Octaua propositio verum est quod mundus non fuit: probatur hoc est quod mundus non fuit: demonstrando illam tu es et hoc est verum: ergo ⁊c.

¶ Nona propositio. Necessarium est quod deus nunquam erit: probatur hoc est quod deus nunquam erit demonstrando celum: ⁊ hoc est necessarium ergo ⁊c.

¶ Decima propositio possibile est quod nihil fuit ⁊ quod nihil erit. Probatur hoc est quod nihil fuit ⁊ quod nihil erit demonstrando instans presens: ⁊ hoc est possibile ergo ⁊c.

¶ Undecima propositio. Candela lucens est extincta: probatur: hoc est extinctum demonstrando candelam iam extinctam que prius fuit lucens ⁊ hoc est vel fuit candela lucens ergo ⁊c.

¶ Duodecima propositio. Viuum est mortuum. Probatur: hoc est mortuum demonstrando Adam: ⁊ hoc est vel fuit viuum ergo ⁊c.

Uniuersalis propositio affirmatiua exponibiliter. Probatur per suam preiacentem et vniuersalem negatiuam sibi correspondentem: vt omnis homo currit: exponitur sic homo currit: ⁊ nihil est homo quin istud currat: ergo ⁊c.

¶ Exemplum in numero plurali: vt omnes homines currunt homines currunt: ⁊ nulla sunt homines quin illa currant ergo et cetera.

¶ Consimiliter in obliquis casibus preter hoc quod in negatiua exponente ponatur subiectum vniuersalis semper in recto et relatiuum in obliquo consimili cum obliquo propositionis exponende: vt cuiuslibet hominis asinus currit hominis asinus currit ⁊ nihil est homo quin illius asinus currat: ergo ⁊cetera.

¶ Item omnium contradictoriorum altera pars est vera contradictorium altera pars est vera: ⁊ nulla sunt contradictoria quin illorum altera pars sit vera: ergo ⁊c. ¶ Ita quod semper relatiuum sequatur li quin.

¶ Postremo vero omnis terminus qui se tenet a parte predicati: ⁊ ita in alijs casibus est dicendum.

¶ Modo consimili probantur propositiones vniuersales de verbo ampliatiuo preter hoc quod in secunda exponente ponitur verbum disiunctum: vt in resoluentibus: verbi gratia omnis homo fuit: sic exponitur homo fuit: ⁊ nihil est: vel fuit homo: quin illud fuit ergo ⁊c. Item omne album disputabit: album disputabit: ⁊ nihil est vel erit album: quin istud dis-

putabit ergo ꝛc. Oē albū pōt eſſe nigrū al bū pōt eſſe nigrū: ⁊ nihil ē vel pōt eē albū: qn iſtud poſſit eē nigrū ꝑ ꝛc. Jtē oīs hō in cipit diſputare homo incipit diſputare ⁊ ni hil ē vel incipit eē hō qn illud icipiat diſpu tare ꝑ ꝛc. Jn obliqs caſibus ēt cōſilr expo naƭ tenēdo modū priorē de rc̄o. ¶ Conſilr exponūƭ ꝓpōnes dē pñti habētes ꝑdica / tū pticipiū alicuius verbi āpliatiui: vt oīs hō eſt ꝑteritus exponiƭ ſic: hō ē ꝑteritus et nihil ē vel fuit hō: qn illud ſit ꝑteritū ꝟ ꝛc. ¶ Jtē oē albū eſt generāduʒ: albū ē gene randū: ⁊ nihil ē vel erit albū: qn iſtud ſit ge nerāduʒ ꝑ ꝛc. Sed ꝓpōnes de ſubiecto cō poſito pñt dupliciter exponi ꝫ ꝙ ſubiectū pōt eē totū cōpoſituʒ vel ps: vt oīs hō vel aſinus ē aſinus: ſi ſubiectū ē totū diſiunctū ſic exponiƭ hō vel aſinus ē aſinus: ⁊ nihil ē hō vel aſinus qn illud ſit aſinus: ꝑ ꝛc. Si ꝓ pciſe pª ps ē ſubiectū ꝫa exponēs erit il la: nihil ē hō: qn illud vel aſinus ſit aſinꝰ. Et ſic illa vlīs erit falſa ꝑ ⁊ ꝫo mō va. Et ita d̄ alijs dicaƭ cuiuſcūqꝫ cōpōis exiſtāt vel ca ſus. vlīs aūt negatiua nō exponiƭ: ſʒ dupli citer ꝓbaƭ: aut ꝑ ſua ſingularia aut ꝑ ſuuʒ ꝯtradictoriū verbi grā nullus hō eſt chime ra: ꝓbatur ſic ꝑmº: nec ille hō eſt chimera nec iᶜ hō eſt chimera: ⁊ ſic de ſingulis ꝑ ꝛc. ꝫomō ꝓbaƭ ſic illa ꝓpō eſt falſa alqs hō ē chiª ⁊ iª ꝯtradicit iſti nullus hō ē chimera: ergo hec ē vera ⁊ cōiter in oībus alijs talis modus ſeruetur. Ex ꝑdcō mō ꝓbādi ꝓpoſi tiones vlēs affirmatiuas iſero aliquas ꝓ / pōnes: ꝑma eſt iſta. Oē qđ fuit ē: ꝓbaƭ: ali qd qđ fuit ē: ⁊ nihil eſt qđ fuit: qn illud ſit: ꝑ maior ē manifeſta: ⁊ ſilr minor: qꝛ ſuū ꝯtra dictoriū eſt falſum vʒ: aliqd ē qđ fuit qđ nō eſt huius nāqꝫ eſt iplicaº ꝯtradictionis. Et ita ꝯceditur ꝙ oē qđ erit eſt: ⁊ oē quod pōt eē eſt: ⁊ oē qđ eſt intelligiᵉ aut imagiᵉ ē: pʒ qualʒ iſtarū ē ſuis exponētibus in quaꝝ ne gatiua debet poni verbū diſiūctū: qꝛ verbū ꝑncipale ipſius vlīs ē ſolūmō verbū de ꝑ / ſenti abſqꝫ pticipio ſubſequēte alicuiꝰ ver bi ampliatiui. 2ª ꝓpō oē qđ nō fuit ē: ꝓba tur aliqd qđ nō fuit ē ſicut inſtās pñs ⁊ ni hil eſt ꝙ nō fuit qn illud ſit ꝑ ꝛc. 2ª exponēſ terū eſt vera qꝛ ſuū ꝯtradictoriū iplicat cō tradictionē vʒ aliqd ē qđ nō fuit qđ nō eſt. Et ꝯſiter ꝯcediƭ ꝙ oē qđ nō erit ē ⁊ oē ꝙ ſi potuit nec poterit eē ē. ¶ 3ª ꝓpō quolʒ ma iori te ⁊ quolʒ minori te tu es minor: ꝓbaƭ alquo maiori te ⁊ quolʒ minori te tu es mi nor: vt ꝓbatū eſt in alio caplo: ⁊ nihil ē ma ius te ⁊ quolʒ miori qn iº tu ſis mior: ꝑ ꝛc: minor pʒ: qꝛ ſuū ꝯtradictoriū ē falſū. ¶ 4ª ꝓpō. quolʒ minori te ⁊ quolʒ maiori te tu es maior: ꝓbaƭ aliquo minori te ⁊ q̄lʒ ma iori te tu es maior: ⁊ nihil ē minꝰ te ⁊ q̄lʒ te maiori qn iº tu ſis maior: ꝑ ꝛc. pʒ ꝯª cū ma iori exaº caº minor ꝓbatur ꝑ ſuū ꝯtradicto rium qđ eſt falſuʒ vꝫ aliqd ē minus te q̄lʒ maiori te quo tu nō es maior quare ꝛc.

P Ropō officiabilis ē iª cuius dcm̄ vel oīo infinitiua determinaƭ ali quo ꝉmino modali vel cōcernente actū mētis. Termini modalis ſunt iſti: ve rū: falſum: neceſſariū: cōtingēs: poſſibile: ⁊ ipoſſibile. Termini vero ꝯcernētes actum mentiſ dñtur iſti. Scio: dubito: credo: volo: nolo: intelligo: cognoſco: ⁊ ſilēs. ac ēt ipſoꝝ pticipia: huiuſ autē termini aliqñ faciūt ſen ſum cōpoſitū aliqñ diuiſum faciūt ſenſum cōpoſitū qñ ꝑcedūt totaliter dcm̄ vel orati onē infinitiuā aut finaliter ſubſequūtur vt poſſibile ē ſoꝛ. currere. Soꝛ. currere eſt con tingēs: tu ſcis deū eē deū eſſe eſt ſcituʒ a te. Sed qñ aliqs iſtoꝝ terminoꝝ mediat inter accuſatiuū caſum ⁊ verbū infinitiui modi tunc ꝯſtituere dꝛ ſenſum diuiſum: vt deū ne ceſſe ē eſſe: hoīeʒ ſcis eſſe aīal. ⁊ ita de alijs. Et hiꝰ ꝓpo ſitio de ſenſu diuiſo ꝓbāda eſt ꝫm exigētiā termini ꝑcedentis ſimpliciter ⁊ nō ratione termini modalis: aut ratione alicuius alterius termini ꝯcernētis actum mētis verbi grā oēmꝰ hominē poſſibile eſt currere: hec non eſt officiāda: ſed exponēda iuxta doctrinā traditā in ꝓbatione vniuer ſalium ꝓpoſitionū iſto modo: hominē poſ ſibile eſt currere ⁊ nihil eſt vel poſſibile ē eē hominem quin illud poſſibile ſit currere: ꝑ ꝛc. Jtem hec eſt reſoluenda. A. ſcio eſſe ve rum iſto modo: hoc ſcio eſſe verū: ⁊ hoc eſt. A ꝑ ꝛc. Propō vero de ſenſu cōpoſito offi ciabiliter ꝓbatur vt poſſibile eſt ſoꝛ. curre re: hec ꝓpō eſt poſſibilis ſoꝛ. currit q̄ adeq̄ te ſignificat ſoꝛ. currere ergo ꝛc. Jtem neceſ ſe eſt deum eſſe. hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria

ergo ⁊c. Cõsimiliter probantur iste tu scis sor. currere. tu dubitas regē sedere. Prima nāq3 sic officiatur: hec propositio ē scita a te sor. currit que adequate significat sor. currere: ergo ⁊c. Et ita cõsimiliter dicatur ad infinitas cõsimiles iuxta consonãtiam termini facētis sensum cõpositū. Ex predictis infero aliquas cõclusiones pma ē ista. Album possibile ē esse nigrum ⁊ tñ impossibile ē album esse nigrum: pª pars p3 quoniam hoc possibile ē esse nigrum te demõstrato: ⁊ hō l' possibile ē eē albū: g ⁊c. p3 ꝯñtia a resolventibus ad resolutum. Et scđa pars ꝓbatur. Nā hec propositio est ipossibilis al' bum ē nigrum: que adequate significat albū3 esse nigrū: ergo ⁊c. p3 ꝯª ab officiantibus ad officiatum. Et ita probatur ista ꝯº sedentē possibile est currere: ⁊ tñ impossibile ē sedentem currere. ¶ Secunda conclusio oēm hominē cõtingens ē esse ⁊ tamē necesse ē oēz hominē esse. prima ps probaṫ quoniam hominem contingēs ē esse ⁊ nihil est vel contingēs ē esse hominē quin illud contingēs sit eē: patet g ⁊c. ꝯña ab exponētibꝰ ad expositum. 2ª pars ꝓbatur nam hec est necessaria ois hō ē que adequate significat oēm hominē esse ergo ⁊c: p3 consequentia vt prius. ¶ Tertia conclusio tu scis alterū istorum esse verum demõstratis istis ꝯtradictorijs rex sedet nullus rex sedet: ⁊ tamē nullum istorum scis eē verum. prima pars p3 q2 hec est scita a te: alterum istoꝝ ē verū que adequate significat alterum istoru3 eē verum ergo: scđa pars ꝓbatur nec hoc istorum scis esse verum demonstrādo affirmatiuam nec hoc istorum scis esse verū demōstrando negatiuā ⁊ nō sunt plura istorum: ergo ⁊c. p3 ꝯª a singularibus sufficienter enumeratis ad suā vl'em. ¶ Quarta cõclusio: tu dubitas: a: esse verum: ⁊ tamē nullū a: dubitas esse verum. ꝓbatur ⁊ pono ꝙ oē a: sit illa: deus ē. quā scias esse verā: sed dubites an ista sit: a: isto posito prima pars p3: quoniam hec ē tibi dubia: a: ē verum. ꝗ adequate significat: a: esse verum: ergo ⁊c. ¶ Secunda pars ꝓbatur sic arguēdo nullam talem deus ē dubitas eē vera3 sed omne: a: ē aliqua talis: ergo nullum: a: dubitaſ esse verum: p3 ꝯña q2 est sillogismus in secundo prime figᵉ ⁊ añs ē manifestum ex cāsu. ¶ Quinta ꝯº volo tibi dare equu3 meum ⁊ tamen nullum equū meum volo tibi dare. ꝓbatur ⁊ pono ꝙ tibi ꝓmittam equū meu3 q3 credam esse in stabº: sit tamen coram me q3 putā esse platonis ita ꝙ nō meum: ob quam causam istum equum quē video non velim tibi dare isto posito prima pars patet officãº per casum ⁊ officiatur sic hec ꝓpositio est volita a me: do tibi equum meuum: que adequate significat me dare tibi equum meu3: ergo ⁊c. p3 ꝯª ab officiantibus ad officiatam: secundā partem probo sic nullum equū quē credam esse platonis volo tibi dare: sed omnem meum equū credo esse platonis: ergo nullū equu3 meū volo tibi dare p3 ꝯª vt prius q2 est in secūdo pᵉ figᵉ ⁊c. ¶ Sexta ꝯº percipio sor. loqui ⁊ tamē nullū sor. pcipio loq: probatur ⁊ pono ꝙ sint a longe sor. ⁊ plato: ita ꝙ nesciaz distinguere quis sit sor. vel plato loquatur tamen sor. cuius vocem bene cognoscā ꝙ ē sor. ⁊ non loquatur plato: isto posito p3 ꝓma pars per casu3 q2 sequitur percipio vocem sor. ergo percipio sor. loqui ⁊ secunda pars ꝓbatur quoniā seqtur nullum istoꝝ percipio loqui sed ois sor. ē aliquis istoru3: ergo nullū sor. pcipio loqui: patet consequētia q2 ē sillogismus in secūdo prime figure. ¶ Hic est notādum ꝙ iste propositiones concesse in capº resolubiliū scilicet verum ē ꝙ mundus nō fuit ⁊ necessariū ē ꝙ deus nūq3 erit: possibile ē ꝙ nihil fuit: ꝙ ⁊ nihil erit: nō sunt ve officiabiliter ꝓbanº: nec sūt similes in significatione resolubiliter ⁊ officiabiliter qm̄ officiabiliṫ teneṫ li qd̄ ꝯiunctiue ⁊ resolubiliter tenetur relatiue quare ⁊c.

Propositio descriptibilis est illa in qua terminus concernēs actū mētis incomplexum determinat nullo termio precedēte mediato vt ego cognosco sor. hec nāq3 sic describitur. Ego cognosco aliqd sub ratione qua sor. tu intelligis hominē tu intelligis aliqd sub ratione qua homo. ¶ Sed termini cõcernentes actum mētis qui si cadunt super incõplexu3 illud necessario ē significatiuū cõplexi aliter sunt describendi sicut: scire: credere: dubitare. ⁊ huiusmodi: vt tu scis a ꝓpõnem: sic descri

bitur in scis adequatum significatum a ꝓ
positionis quod scis adequate significari
ꝑ a positioné: ergo ꝛc. Tu credis a ꝓpóne ꝫ
tu credis adequatum significatu ꝫ a propo
sitionis quod credis adequate significat ꝑ
a propositionem. ergo ꝛc. Item tu dubitas
a ꝛ b propositiones: tu dubitas adequata si
gnificata a ꝛ b propositionum: que scis vel
credis adequate significari per a ꝛ b propo
sitiones: ergo ꝛc. Notáter dicebatur nullo
termino mediato precedente qꝛ si precede
ret aliquis terminus mediatus ratione il
lius deberet ista propositio probari quia a
ꝑmo termino mediato semper é incoban
da propositionis ꝓbatio: vt omnis homo
intelligit se: hec é exponenda istomodo: ho
mo intelligit se ꝛ nihil é homo quin illud
intelligat se: ergo ꝛc. Ite ꝫ homines cogno
scunt futura hec est sic resoluéda hec cogno
scunt futura ꝛ hec sunt homines: ergo ꝛc.
Circa predicta in hoc capᵒ. ꝛ prioribus est
notanda diuersitas probationum precedé
tium quantúcunqꝫ propositionu ꝫ: quoniá
propositio descriptibilis conuertitur cum
sua discriptione ꝛ propositio vlis affirmati
ua seu quecunqꝫ alia exponibilis similiter
conuertitur cum suis exponentibus simul
sumptis: vnde bene sequitur cognosco ho
minem: ergo cognosco aliquid sub róe qua
homo econuerso. Item omnis homo cur-
rit: ergo homo currit ꝛ nihil é homo quin
illud currat ꝛ econuerso. Ite ꝫ omnis homo
currit: ergo homo currit ꝛ nullus est homo
quin illud currat ꝛ econuerso. Sed proposi
tio resulubilis non conuertitur cum suis re
soluentibus nec officialis cum suis officiá
tibus: vnde licet sequatur hoc est animal ꝛ
hoc est homo: ergo homo est animal: nó ta
men sequitur econuerso homo est animal:
ergo hoc é animal: ꝛ hoc é homo: qꝛ añs est
necessarium ꝛ consequens contingens etiá
post mille annos erit ita sicut significatur ꝑ
antecedens ꝛ tamen non erit ita sicut signi
ficatur per ꝯñs. Item sequitur hec propó é
necessaria deus est: que adequate significat
deum esse ergo necesse é deú esse: ꝛ tñ nó se
quitur econuerso necesse é deum esse: ergo
hec ꝓpositio é necessaria deus est que ade
quate significat deum eé: qꝛ añs est necessa

rium ꝛ ꝯñs ꝯtingés. Similiter si nulla pro
positio foret ita esset sicut significat ꝑ añs
ꝛ tamen non ita eét sicut significatur ꝑ ꝯñs
¶ Ex predictis infero aliquas ꝯclusiones
ꝑma é ista venientem cognosco ꝛ tñ non co
gnosco venienté: probatur ꝛ pono quod
sor. sit alonge qui veniat versus me quem
esse sor: sed credam ipsu ꝫ non moueri: ꝛ ni
hil aliud concipiam: isto posito prima pars
quoniam hoc cognosco ꝛ hoc é veniens: ḡ
ꝛc. Secunda pars ét patet: qꝛ nó cognosco
aliqd sub róe qua veniens. ¶ Secúda có
clusio é ista deum trinu ꝫ ꝛ vnum cognouit
Aristoteles ꝛ tamen Arú. non cognouit de
um trinum ꝛ vnu ꝫ. prima pars pꝫ quoniá
hoc contingit Ari. demonstrádo deum ꝛ h
est terminus ꝛ vnus: ergo ꝛc. secúda pars
etiam pꝫ quoniam Ari. nó cognouit aliqd
sub róne qua deus trinus ꝛ vnus: ergo ꝛc.
patet consequentia a descriptóe ad de scrip
tum. ¶ Tertia conclusio a propositionem
scio tamen nescio a propositionem. proba
tur ꝛ pono ꝙ: a. sit ista: deus est. quam sci
am ꝛ credam ꝙ non sit aliquod a in mun-
do: ꝛᵒ primomodo a scio qꝛ hoc scio demon
strando istam deus é ꝛ hoc est a: ergo ꝛc. et
tamen nó scio a qꝛ nó scio aliquid sub rati
one qua a ex quo non scio a esse. ¶ Quar
ta conclusio sortem percipis ꝛ tamen non ꝑ
cipis sor. ꝓbatur ꝛ pono ꝙ sor. loquatur co
ram te cuius vocem audias credas tu tam̄
ꝙ non sit aliquis sor. in mundo. 1ᵒ posito
sor. percipis: quia hoc percipis ꝛ hoc é sor.
ergo ꝛ cetera. ꝛ tamen non percipis sor: qꝛ
non percipis aliquid sub ratione qua sor-
tes quare ꝛ cetera.

Ex predictis patet ꝙ necessarium ꝛ
contigens dupliciter sumuntur: sci
licet resolubiliter ꝛ offiabiliter. sed
ipsorum aduerbia scilicet necessario ꝛ con-
tingenter exponibiliter ꝓbatur vt necessa-
rio deus é sic exponitur deus é ꝛ nó potest
esse quin deus sit: ergo ꝛ cetera. Ité necessa
rio mundus fuit: mundus fuit ꝛ non potu
it esse quin mundus fuerit. ¶ Item necessa
rio aliquid erit aliquid erit ꝛ non poterit
esse quin aliqd erit: erit: ḡ ꝛc. ¶ Ita ꝙ ver
bum principale regule exponétis sit eiusdé

temporis cum verbo principali exponēde
Opposito modo exponitur contingēter tu
es: exponitur sic: tu es ⁊ potest esse ꝙ tu nō
scis ergo ⁊ cetera. Item contingēter tu eris
tu eris ⁊ poterit esse ꝙ tu non eris: ergo ⁊ ce
tera: Et ita de preterito dicatur. Hic sūt duo
notabilia. Primum est ꝙ necessario ⁊ con
tingenter sumuntur. Aliquando in sensu
dio ⁊ aliqñ i sensu cōposito sic̄ necessariū ⁊
ꝯtingēs. ¶ In sensu cōposito qñ totalit̄ ꝑ
cedunt: aut finaliter subsequuntur: vt neces
sario homo est animal: tu curris contingen
ter: sed in sensu diuiso quando mediant in
ter subiectum ⁊ verbum aut inter verbum
⁊ predicatum. Exemplum primi homo
necessario est animal. Exemplum secun
di: sortes est contingenter currens. Se-
cundum notabile est illud. Qualitercun
qꝫ in sensu composito sumatur semper eo-
dem modo exponuntur vt dictum est. Sed
quando in sensu diuiso sumuntur preceden
te alio termino mediato non exponuntur:
sed propositio probanda est secundum exi-
gentiam termini precedentis: vt homo ne
cessario est animal. Hꝫ non est exponenda ne
qꝫ probanda ratione illius termini necessa
rio: sed resoluenda ratione istius termini
homo: vt hoc necessario est animal: ⁊ hoc ē
homo: ergo ⁊ cetera. quo facto prima resol
uens est exponenda sic: hoc ē animal ⁊ hoc
non potest non esse animal ergo: ita quod
li potest sequat̄ subiectū: sicut li necessario
vel cōtingenter. Ex quo sequitur etiam ꝙ
istud verbū pōt sumit̄ aliqñ i sensu cōposi
to aliqñ i sensu dio. In sensu cōposito qñ ꝑ
cedit totaliter in sensu ipsonaliter tenetur:
vt potest esse ꝙ tu curris. In sensu diuiso
quando personaliter sumit vt antichristus
potest esse. Ex predictis infero aliquas con
clusiones. prima est ista necessario aliquid
est ꝙ cōtingenter est. probatur aliquid est
quod cōtingenter est ⁊ nō potest esse quin
aliquid sit ꝙ cōtigenter est ergo ⁊ cetera.
¶ Secunda conclusio anima tua necessa
rio est: ⁊ tamen contingenter anima tua est
prima pars ꝓbatur resolutorie: vt hoc ne
cessario est: ⁊ hoc est anima tua: ergo ⁊ cete-
ra. ¶ Secunda pars probatur exponibili

ter sic anima tua est ⁊ pōt esse ꝙ nō anima
tua sit: g̊ ⁊ cetera. Nam sequitur tu nō es:
ergo nō anima tua est: quia ex opposito se-
quitur oppoᵐ ⁊ potest esse ita sicut signifi-
catur per antecedens. g̊ pōt esse ita sicut si-
gnificatur per cōsequens. ¶ Tertia conclu
sio necesse est te fuisse ⁊ tamen cōtingenter
tu fuisti prima pars ꝓbatur quoniam hec
est necessaria tu fuisti que adequate signifi
cat te fuisse: ergo ⁊ cetera. Secunda pars
ꝓbatur nam tu fuisti ⁊ potuit esse ꝙ tu non
fuisti: ergo cōtingēter tu fuisti g̊. ¶ Quar
ta conclusio pōt esse ꝙ antichristus sit ho-
mo qui est: ⁊ tamen antichristus nō potest
esse homo qui est. prima pars ꝓbatur quo
niam hec est possibilis antichristus est ho
mo qui est: que adequate significat ꝙ anti-
christus est homo qui est: ergo ⁊ cetera. vn
de li potest impersonaliter sumptum est ter
minus officiabilis sicut li possibile. secūda
pars patet quoniaꝫ detur oppoᵐ: videlicet
antichristus potest esse homo qui est: ⁊ ex
isto sequitur ꝙ antichristus potest esse ho
mo ⁊ iste est: consequens falsum: ergo ⁊ an
tecedens ⁊ patet cōsequentia: quia li potest
sumptum personaliter est terminus imedi
atus ⁊ relatiuum qui que quod est resolu-
bile generaliter in ⁊ ille illa illud: ex quo ñ
impeditur per aliquod significatum prece
dens. Hinc est notandum ꝙ li necessario
dupliciter sumitur vno modo nominaliter
in datiuo vel in ablatiuo casu. Alio modo
aduerbialiter: vt dictum est. Primo mo
do nō exponitur: sed resoluitur: vt necessā
rio tu es. iᵒ tu es ⁊ hoc est necessariuꝫ: ergo
ex quo sequitur ꝙ necessario tu es homo:
⁊ tamen cōtingenter tu es homo: tenendo
li necessario nominaliter in ablatiuo casu:
quia iᵒ tu es demonstrando deum ⁊ hoc ē
necessarium ergo . Sumendo tamen li
necessario aduerbialiter foret ista propo-
sitio impossibilis propter impossibilitateꝫ
exponentium. Item conceditur ꝙ sor.
necessario obedit ⁊ idem sor. contingenter
obedit sumendo li necessario in datiuo ca
su. quia sor. huic obedit demonstrando de
um ⁊ hoc est necessarium: ergo ⁊ cetera.
¶ Secunda pars etiam patet expo-

nendo sic sor. obedit et potest non obedire: ergo contingeter sor. obedit quare etc.

Iam gradus cōparationis restat exponere. primo positiuū cōparabiliter sumptum: ut tu es ita fortis sicut aliquis homo mūdi: exponitur sic: tu es fortis: et aliquis hō mūdi ē fortis: et ñ aliquis hō mūdi ē fortior te: ergo etc. ¶ Item tu fuisti ita fortis sicut aliqs hō: tu fuisti fortis. Et aliquis homo fuit fortis: et non aliquis homo fuit fortior te: ergo etc. et ita de futuro suo dicatur. ¶ Sed notandū q si fiat cōparatio respectu termini cōis a parte post non distributi non debet sumi iste terminus sub distributione in aliqua exponentium: ut tu es ita albus sicut ois homo nō debet dici in secunda exponente omnis homo ē albus: qr hec ē falsa et exposita vera. Sequitur enim tu es ita albus sicut iste homo: ergo tu es ita albus sicut omnis homo: patet consequentia ab inferiori ad suum superius affirmatiue sine distributione et sine sig° impediēte. Ideo debet sic exponi: tu es albus: et homo est albus: et non omnis homo est albior te: ergo etc. ¶ Ex predicto modo exponendi infero aliquas conclusiones prima est 1a tu es ita fortis sicut omnis homo mundi et tamen non es ita fortis sicut aliquis homo mūdi prima pars patet. quia tu es fortis et homo mundi est fortis et non omnis homo mundi est fortior te: ergo etc. secunda pars similiter patet quoniam suū contradictorium ē falsum videlicet tu es ita fortis sicut aliquis homo mundi: qr ex ipsa sequitur tertia sua exponēs videlicet nō aliquis homo mundi ē fortior te quod est falsum. ¶ Secunda cōclusio animal quod nō est ita forte sicut leo ē ita forte sicut omne animal mundi: pbatur equus est ita fortis sicut omne animal mundi: et idem equus ē animal quod nō ē ita forte sicut leo: ergo et cetera. patet consequentia a resoluentibus ad resolutum: antecedens autem patet exponendo et resoluendo. ¶ Tertia conclusio ergo sum ita sapiens sicut tu et deus: et tamen ego non sum ita sapiens sicut deus: secūda pars est de se manifesta et probatur: prima. Nam ego sum sapiens et tu et deus estis sapiētes et ñ tu et deus estis sapiētiores me: g etc. patet q° ab exponētibus ad expositum. et prima ac secunda pars sunt manifeste. ¶ Tertia vero probatur quia si non. detur oppositum tu et deus estis sapientiores me: ergo tu es sapientior me consequens falsum vt ego suppono. ¶ Quarta conclusio tu eris ita senex sicut tu eris et tamen in nullo instāti tu eris ita senex sicut tu eris: prima pars patet per exponentes: tu eris senex et nunq̄ eris senior q̄ tu eris: ergo etc. Secūda pars probatur quoniam quocūq̄ instāti dato in quo tu eris senex in instanti non eris ita senex sicut tu eris: qr post istud eris senior: ergo in nullo instāti tu eris ita senex sicut tu eris patet consequentia: quia contradictorium consequentis repugnat antecedēte propter distributionem huius termini sicut supra verbuū substantiuū.

Comparatiu° gradus exponitur similiter per tres exponentes: vt sor. est fortior pla. sor. ē fortis et plato est fortis et non plato est ita fortis sicut sor. ergo et cetera. ¶ Item tu es fortior aliquo homine: tu es fortis et aliquis homo ē fortis et non aliquis homo ē ita fortis sicut tu: ergo etc. ¶ Sed huius tu es albior omni homine. secunda exponens non debet esse ista: omnis homo est albus: quoniam tunc exposita esset vera et vna exponens falsa: quod non est concedendum in logica sed debet sic exponi ita tu es albus et homo est albus et non omnis homo ē ita albus sicut tu ergo etc. ¶ Ex predicto modo exponendi infero aliquas cōclusiones. prima tu es albior omni homine et tamē tu nō es albior aliquo hoie. prima pars patet per exponentes et secunda similiter qr suum contradictorium est falsum. scilicet tu es albior aliquo homine quia tertia eius exponens est falsa. videlicet non aliquis homo est ita albus sicut tu: quia tu ipse es ita albus sicut tu: vel quilibet qui est albior te est ita albus sicut tu: licet non precise. ¶ Secunda conclusio sor. quin ē melior deo est melior omni ente mundi: patet quoniam sor. non est melior deo vt satis liquet et tamen est melior omni ente mundi: quia ipse ē bonus et aliquod ens mundi est bonum et non omne ens mū

di est ita bonus sicut sor. ergo etc. ¶ Tertia conclusio ego sum scientior te et deo: et tamen non sum scientior deo. secunda pars patet de se et prima probatur per exponentes. nam ego sum sciens et tu et deus estis scientes: et non tu et deus estis ita scientes sicut ego. ista patet quoniam detur oppositum scilicet tu et deus estis ita scientes sicut ego: ergo tu es ita sciens sicut ego. consequens falsum vt ego suppono. ¶ Quarta conclusio tu eris senior quam tu eris in aliquo instanti et tamen in nullo instanti tu eris senior quam tu eris in aliquo instanti. prima pars probatur quoniam tu eris senex et in aliquo instanti eris senex et non in aliquo instanti eris ita senex sicut tu eris: ergo tu eris senior quam tu eris in aliquo instanti: consequentia tenet ab exponentibus ad expositum. et tertia pars antecedentis probata est in alio capitulo in quarta conclusione: sed secunda pars conclusionis probatur quia si non detur oppositum scilicet quod in aliquo instanti tu eris senior quam tu eris in aliquo instanti et sit illud a: et patet quod illa est falsa in a instanti tu eris senior quam tu eris in aliquo instanti quia vna exponens est falsa scilicet non in aliquo instanti tu eris ita senex sicut tu eris in a: a instanti quia in a: instanti tu eris ita senex sicut eris in a instanti et in infinitis instantibus vltra quare et cetera. ¶ Notandum quod quemadmodum exponitur comparatiuus gradus: ita magis: et quam: vt ego sum magis valens quam tu sic exponitur ergo sum valens et tu es valens et non tu es ita valens sicut ego: ergo et cetera. ¶ Consimiles conclusiones possunt inferri vnde conceditur quod animal quod est magis debile quam musca est magis forte quam sit omne animal mundi. Et homo qui est magis sapiens quam hominis homo est minus sapiens quam omnis homo et ita de infinitis alijs quare etc.

Superlatiuus gradus exponitur per tres exponentes nisi vna istarum cum altera concidat vt tu es fortissimus istorum: potest dupliciter exponi aut per comparatiuum aut per positiuum comparabiliter sumptum. ¶ Exemplum primi vt tu es fortis: et isti sunt fortes et non aliquis istorum est fortior te: ergo et cetera. ¶ Exemplum secundi tu es fortis: et isti sunt fortes et non aliquis istorum est ita fortis sicut tu ergo et cetera. ¶ Item tu es fortissimus omnium hominum: sic exponitur: tu es fortis: et homines sunt fortes: et non omnes homines sunt fortiores te: ergo et cetera. vel non omnis homo est fortior te. Secundo modo sic exponitur tu es fortis et homines sunt fortes: et non omnes homines sunt ita fortes sicut tu: vel non omnis homo est ita fortis sicut tu: ergo et cetera. Et ita de alijs de preterito et futuro suo modo dicatur. Ex predictis infero aliquas conclusiones. prima est ista tu es fortissimus istorum et debilissimus istorum. probatur et pono quod tu: sor. et plato: sitis eque fortes et per li istorum demonstro vos tres: isto posito patet prima pars: quoniam tu es fortis et isti sunt fortes et non aliquis istorum est fortior te: ergo et cetera. Etiam secunda pars est vera quia tu es debilis: et isti sunt debiles et non aliquis istorum est debilior te: ergo et cetera. Hec tamen conclusio non esset vera exponendo. secundo modo vt puta per li ita sicut quare et cetera. ¶ Secunda conclusio tu es sapientissimus omnium hominum: et tamen tu non es sapientissimus aliquorum hominum. prima pars patet per exponentes: vt tu es sapiens et homines sunt sapientes: et non omnes homines sunt sapientes te: ergo et cetera. ¶ Secunda pars probatur: quoniam suum contradictorium est falsum: videlicet tu es sapientissimus aliquorum hominum: propter tertiam exponentem falsam. scilicet non aliquis homo est sapientior te: et hec similiter non aliquis homo est ita sapiens sicut tu: quia tumet es ita sapiens sicut tu: ergo et cetera. ¶ Tertia conclusio tu fuisti calidissimus omnium hominum et frigidissimus omnium hominum. prima pars patet: quia tu fuisti calidus et homines fuerunt calidi. et non omnis homo fuit calidior te. etiam non omnis homo fuit ita calidus sicut tu. Secunda pars etiam eodem modo probatur: quoniam tu fuisti frigidus et homines fuerunt frigidi et non omnis homo fuit frigidior te: etiam non omnis homo fuit ita frigidus sicut tu: ergo et cetera. ¶ Quarta conclusio. Aliquid

est maximum istorum quod non est maxi
mum istorum exponendo comparabiliter
probatur: ⁊ posito q: a: sit magnum ⁊: b: ma
ius: c: vero maius q3: a: ⁊ maius: q3: b: isto
posito: b: est maximum istorum quod non ē
maximum istorum probatur: quoniam: b:
est magnum ⁊ aliquod istorum quod non
est maximum istorum est magnum quia: a:
⁊ nullus istorum quod non est maximum
istorum est maius: b: ergo: b: est maximum
istorum: quod non est maximum istorum:
patet consequentia ab exponentibus ad ex
positum: quare ⁊ cetera.

Differt aliud et non idem eodem
modo exponuntur per tres expo
nentes: vt tu differs ab homine:
tu es ⁊ homo est tu non es homo: ergo ⁊ ce
tera. Item tu differs ab omni homine: tu
es ⁊ homo est: ⁊ tu non es omnis homo: er
go ⁊ cetera. Est tamen aliquis diuersitas
in preterito ⁊ futuro. hec enim tu differs ab
antichristo non sic exponitur tu eris ⁊ anti
cristus erit ⁊ tu non eris antichristus: quo
niaz exponentes sunt vere ⁊ exposita falsa
sequitur enim tu differs ab antichristo: er
go simul eris cum antichristo: cōseq̄ns falsuz
vt suppono: sed sic exponitur: tu eris ⁊ anti
christus erit: quando tu eris: ⁊ tu non eris
antichristus: ergo ⁊ cetera. ⁊ ita de preterito
dicatur quare ⁊ cetera. ¶ Ex predictis
infero aliquas conclusiones: quarum pri
ma est ista tu differs ab omni homine: ⁊ ta
men tu nō differs ab aliquo hoīe. Prima
ps pz per exponentes: quoniam tu es ⁊ ho
mo est ⁊ non est omnis homo: ergo ⁊ cetera
¶ Secunda pars etiam probatur: quia si
non detur oppositum scilicet tu differs ab
aliquo homine: sed hec est falsa: quia tertia
eius exponens est falsa: scilicet tu nō es ali
quis homo: ergo ⁊ cetera. ¶ Secunda cō
clusio: tu differs ab omni ente quod ē ⁊ qđ
fuit ⁊ quod erit: ⁊ tamen tu non differs ab
aliquo ente quod ē ⁊ quod fuit ⁊ quod erit.
¶ Prima pars patet: quoniam etiam tu
es ⁊ omne ens quod est quod fuit ⁊ qđ erit
est: ⁊ tu non es omne ens quod est quod fu
it ⁊ quod erit: ergo ⁊ cetera. Secunda pars
etiam patet: quia suum contradictorium ē
falsum cum vna eius exponens sit falsa: sci
licet tu non es aliquid quod est quod fuit ⁊
quod erit. ¶ Tertia conclusio. Ego differo
a te ⁊ a me ⁊ tamen non differo a me prima
pars patet per exponentes. Nam ego sum
⁊ tu ⁊ ego sumus ⁊ ego nō sum tu ⁊ ego. er
go. Secunda vero pars patet de se ⁊ ita pos
set probari q tu differs ab homine ⁊ ab asi
no: ⁊ tamen tu non differs ab homine.
¶ Quarta conclusio. tu differs ab asino: ⁊
tamen tu non differs ab homine vel ab asi
no. Prima pars patet per exponentes: ⁊ se
cunda similiter: quia detur oppositum tu dif
fers ab homine vel ab asino: hec est falsa:
quia tertia eius exponens ē falsa scilicet tu
non es homo vel asinus: quia eius contra
dictorium est verum: videlicet tu es homo
vel asinus. Quecūq3 dicta sunt de hoc ver
bo differt q̊ ad exponētes ⁊ cōclusiōes pos
sūt applicari illis terminis aliud ⁊ n̄ idē q̄re ⁊c̄.

Exclusiuarum quedam sunt primi
ordinis quedam secundi: ⁊ quedā
tertij. ¶ Exclusiua primi ordinis ē
illa cuius dictio exclusiua tantum: solum:
vel solummodo: aut precise: precedit subie
ctum vt tantum homo currit: sic exponitur
homo currit: ⁊ nihil non homo currit: ergo
⁊ cetera: ita q semper prima exponens est
preiacens exclusiue. secunda vero vniuersa
lis est negatiua de subiecto exclusiue infini
tato. Et consimilis expositio est de preterito
⁊ futuro: vt tantum sortes fuit sortes fuit ⁊
nihil non sortes fuit. Item tantuz antichri
stus disputabit: sic exponitur antichristus
disputabit: ⁊ nihil non antichristus disputa
bit. ¶ Nontandum q exclusiua primi or
dinis conuertitur cum vna vniuersali de ter
minis transpositis: ita q si vna est vera et
reliqua similiter: ⁊ econuerso. vnde si hec es
set vera tantum homo est animal: hec esset
vera omne animal ē homo: sed quia exclu
siua est falsa. ¶ Exclusiua secundi ordinis
est illa in qua dictio exclusiua mediat inter
subiectum ⁊ predicatum siue preponatur
siue postponatur copule: vt sortes tantum
est homo aut sortes est tantum homo: ⁊ ex
ponitur quelibet istarum sic sortes est ho
mo: ⁊ sortes non est non homo: ⁊ ita de pre
terito ⁊ futuro dicatur. ¶ Exclusiua tertij
ordinis est illa cuius dictio exclusiua poni

tur inter partes predicati: vt a: propositio significat precise sicut est: que sic exponitur a propositio significat sicut est: et a propositio non significat nõ sicut est: ita q̃ semper negatio infinitas cadat super eundem terminum super quem in exposita cadit dictio exclusiua: vt patet in cuiuscunq; ordinis exclusiuis. ¶ Notandum q̃ si dictionem exclusiuam alicuius ordinis precedat alter terminus probabilis: non debet ista propositio probari ratione dictionis exclusiue: sed secundum exigentiam termini precedẽtis. Exemplum omnium ordinum: vt necessario tantum homo est homo: omnis homo tantũ est animal. Aliqua propositio significat precise sicut est. Prima ẽ exponibilis ratione istius termini necessario. Secunda ratione istius signi omnis. Tertia vero est resolubilis: quia particularis affirmatiua Opposita harum exclusiuarum assignantur per negationem prepositam toti exclusiue: et huius tantum homo currit: contradictoriũ esset hoc: non tantum homo currit: et habet duas causas veritatis oppositas exponentibus exclusiue affirmatiue: vt nihil quod est homo currit: vel aliquid nõ homo currit: et si vna harum causarum est vera exclusiua negatiua ẽ vera: et si ambe sũt false ipsa ẽ falsa: sicut exclusiua affirmatiua est vera: si ambe exponentes sunt vere: et falsa si vna est falsa. Exclusiua negatiua in qua negatio sequitur notam exclusionis ẽt exponibilis est: vt tantum homo non currit sic exponitur homo non currit: et quodlibet non homo currit: et ita exponitur quelibet talis primi ordinis. Item secundi ordinis vt tantum non es asinus si exponitur tu non es asinus: et tu es quolibet non asinus. Exclusiua vero negatiua tertij ordinis exponibilis non datur quia talis negatio semper sequitur verbum principale: sicut et dictio exclusiua: vt: a: prepositio significat precise sicut non est. Opposita harum exclusiuarum negatiuarum dantur similiter per negationem precedentem totam propositionem: et huius tantum homo nõ currit: contradictorium est illud nõ tantum homo non currit: quod habet duas causas veritatis oppositas exponentibus exclusiue negatiue assignandas per disiunctiuã: videlicet omnis homo currit: vel aliquid nõ homo currit: quarum si vna est vera exclusiua ista est vera sicut prius de opposito exclusiue affirmatiue. ¶ Ex predictis infero aliquas conclusiones: quarum prima est ista: tantum homo est homo: et tamen non tantũ homo est animal. prima pars patet per exponentes et vniuersalem de terminis transpositis. Secunda pars patet similiter quoniam vna suarum causarũ est vera scilicet aliquid non homo est animal. Nam hoc est animal: demonstrãdo asinũ. Et hoc ẽ aliquid non homo: ergo etc. ¶ Secũda cõclusio tu tantum es animal et non tantum tu es animal. Prima pars patet. nam tu es animal et tu non es animal: ergo etc. Secunda pars conclusionis patet etiam similiter: q: vna causarum est vera scilicet aliquid non tu es animal. ¶ Tertia cõclusio A propositio est precise significans sicut est et tamen a propositio non est significans precise sicut est. probatur: et pono q̃ a sit[a] homo est asinus: isto posito: patet prima pars quoniam est significans sicut est: et a non ẽ non significans sicut est: probatur q: detur oppositũ: a: ẽ non significans sicut ẽ: ergo a nõ ẽ significãs sicut ẽ: ꝯsequẽs falsum: immo a ẽ significãs sicut ẽ q: ẽ significans hominẽ eẽ. Scd̃a pars ẽt pʒ q: sui ꝯtradictorij vna exponẽs ẽ falsa. vʒ: a: ꝓpositio non ẽ significãs nõ sicut ẽ: ex quo significat hominẽ eẽ asinũ. ¶ Quarta cõclusio a ꝓpõ p̄cise significat falsũ et impossibile: et tamẽ a ꝓpõ p̄cise significat verum ẽ necessariũ prima pars patet per exponentes. Nam a significat falsum et ĩpossibile: et a nõ est non significãs falsum et ĩpossibile: ꝓbatur: quia detur oppositũ: a ẽ nõ significãs falsum impossibile: ergo a non ẽ significãs falsum et impossibile: quod nõ ẽ verum: imo significat falsum et impossibile: quia significat hominem esse asinum quare etc. Secunda pars etiam eodem modo ꝓbatur: nam est significans verum et necessariũ q: significat hominem esse et a non ẽ non significans verum et necessarium: probatur quia detur oppositum a est non significans verum et necessarium: ergo a non est significans verum

⁊ necessarium consequens falsum. immo a significat verum ⁊ necessariũ: q᷑ significat hominem esse quod est verum ⁊ necessari/um: ⁊ patet ꝯñ cum prioribus similibus p istam regulam: ab affirmatiua de predicato infinito ad negatiuam de predicato finito est bona ꝯña quare ⁊c̃.

Dictiones exceptiue sunt iste: preter: preterq̃: ⁊ nisi: ⁊ differunt eo quia preter ⁊ preterq̃ indifferenter excipiunt tam in vli affirmatiua q̃ negatiua sed nisi nõ excipit nisi in vli negatiua: vnde ita congrue dicitur nullus homo preter sor: currit: sicut ois homo preter sor. currit: non tamen congrue dicit᷑ ois hõ nisi sor. currit: vbi cõgrue diceretur nullus homo nisi sor. currit. ¶ Exceptiua affirmatiua exponitur per duas exponentes: in quarum prima negatur predicatũ a parte extracapta: in secũda vero affirmatur predicatum vniuersaliter de subiecto sumpto cum parte extracapta infinitata: vt ois homo preter sor. currit sic exponitur: sor: nõ currit: ⁊ omnis hõ nõ sor. currit: ergo ⁊c̃. ¶ Exceptiua vero negatiua similiter exponitur per duas exponentes: in quarum prima affirmatur predicatum de parte extracapta. in secũda vero negatur vl'r a subiecto sumpto cum parte extracapta infinitata: vt nullus hõ preter sor. currit. sic exponitur: sor: currit: ⁊ nullus hõ nõ sor: currit. ergo ⁊c̃. ¶ Notandum ꝙ aliqua est exceptiua propria aliqua ip̃pria. Ad exceptiuam propriã duo requiruntur p̃ncipaliter. p^m ꝙ id a quo fit exceptio stet confuse distributiue ex quo sequitur ꝙ ista ẽ impropria: aliq̃s homo preter sor. currit. secũdo requiritur ꝙ pars extracapta sit terminus inferior ad illud a quo fit exceptio ex q̃ sequitur ꝙ hec est impropria omnis homo preter hominem currit: sed hec est propria omnis homo preter sor. currit. q᷑ bene habet istas duas cõditiões vt patet. ¶ Preterea est notandum ꝙ quelibet exceptiua negatiua conuertitur cũ exclusiua affirmatiua: cuius subiectum ẽ pars extracapta ⁊ predicatum ẽ terminus compositus ex predicato ⁊ subiecto exceptiue sic p̃cise supponente: vnde bene sequitur: nihil preter sor. currit: ergo tamen sor. currit ⁊ econuerso. ¶ Et notanter dicitur predicatum ẽ terminus compositus ex predicato ⁊ subiecto exceptiue: quoniam non sequitur nullum animal preter hominem intelligit ergo tantum hõ intelligit. añs. n. est verum ⁊ ꝯñs falsum. sed bene sequitur ergo tantum hõ ẽ animal intelligẽs. Dicebatur etiam sic precise supponente: q᷑ non sequitur nullus homo preter sor. currit: ergo tantũ sor. ẽ hõ currẽs sed solum sequitur: ergo tantũ sor. ẽ aliquis. hõ currens. Dato enim ꝙ de specie humana ñ curreret aliquis masculus nisi solus sor. sed cum hoc multe mulieres currerent tũc hec esset vera nullus homo preter sor. currit: ⁊ hec similiter tantũ sor. est aliq̃s homo currens: sed hec esset falsa tm̃ sor. ẽ homo currens. ¶ Ex his infero aliquas ꝯclusiones: quarum prima est ista. hec cõsequentia nõ valet. Omnis homo p̃ter sor. currit: ergo omnis homo preter hominem currit: quia antecedens ẽ vna exceptiua ꝓpria ⁊ ꝯñs ñ ¶ Secunda cõclusio. omne animal preter antichristum ẽ animal ⁊ tamen non omne animal preter hominem ẽ animal. prima pars patet per exponentes: quoniam antichristus non ẽ animal: ⁊ omne animal nõ antichristus est animal: ergo ⁊c̃. Secunda pars etiam probatur: q᷑ si nõ detur oppositum: omne animal p̃ter hominem ẽ animal ⁊ patet ꝙ p̃ma exponens ẽ falsa: videlicet homo nõ est animal: ⁊ per consequens exceptiua cuius ẽ exponens ẽ falsa. Ex qua conclusione sequitur ꝙ nõ omnis exceptiua ꝓpria repugnat suo preiacenti: cuius oppositum cõmuniter dicitur. ⁊ hoc patet: quoniã quelibet istarum ẽ vera omne animal ẽ animal ⁊ omne animal p̃ter antichristum est animal. ¶ Tertia conclusio tu non differs nisi ab asino: ⁊ tamen tu differs a capra. Secunda pars ẽ manifesta. ⁊ prima probatur: tu differs ab asino: ⁊ non differs ab alio ab asino. quod sic ꝓbatur: quoniam detur oppositum tu differs ab alio ab asino. ergo tu nõ es aliud ab asino: patet consequẽtia ab exposita ad vnam suarum exponentiũ. ¶ Quarta ꝯclusio. tu vides omnes homines qui sunt in ista domo preter sortem: ⁊ tamen nõ vides aliquẽ hominem: nec ali

quos homines: probatur: et pono secundam partem conclusionis cum hoc quod in domo ista sint decem homines nouem mulieres et vnus masculus quem nõ videas: sed bene omnes mulieres. isto posito patet secunda pars conclusionis: et prima similiter assignando regulam exceptiuorum. quod omnis propositio affirmatiua in parte vera et in parte falsa potest verificari per exceptionem partis false isto presupposito hec est falsa tu vides omnes homines qui sunt in ista domo precise pro sorte: ergo potest verificari per exceptionem sor. sic dicendo. Tu vides omnes homines qui sunt in ista domo preter sor. quare et cetera.

Reduplicatiua exponitur per tres exponentes: in quarum prima predicatur affirmatiue terminus reduplicatiuus de subiecto. ¶ In secunda predicatur predicatum de eodem subiecto. ¶ In tertia vero predicatur idem predicatum cõditionaliter de termino reduplicato per terminum transcendentem: vt sortes in quãtum hõ est animal: sic exponitur sor. é animal: et si aliquid est homo illud est animal: ergo et cetera. et ita cum termino vniuersaliter aut indefinite teneto: vt omnis homo in quantum animal est substantia: sic exponitur omnis homo est animal et omnis homo est substantia: et si aliquid est animal istud est substantia: ergo et cetera. Reduplicatiua negatiua: cuius negatio sequitur notam reduplicationis est similiter exponibilis: vt sortes inquantum hommo non é asinus: exponitur sic. sortes est homo: et sortes nõ est asinus: et si aliquid est homo istud nõ est asinus: ergo et cetera. et ita dicatur de quibuscunque alijs. Negatiua vero reduplicatiua: cuius negatio precedit notam reduplicationis non est exponenda sed probanda per suum contradictorium vt sepe dictum est. Ex predictis infero aliquas conclusiones quarum prima est ista. Aliqua in quãtum conuenit differunt: probatur aliqua conueniunt et aliqua differunt: et si aliqua conueniunt illa differunt: ergo et cetera: patet consequentia ab exponentibus ad expositum: et tertia pars antecedens probatur: quoniã si aliqua conueniunt illa sunt: et si illa sunt: distincta ergo differunt. ergo a primo ad vltimum si aliqua conueniunt illa differunt.

¶ Secunda cõclusio quilibet homo inquantum homo est risibilis et tamen nõ quilibet homo inquantum animal est risibilis. prima pars patet per exponentes quoniam quilibet homo est homo et quilibet homo est risibilis et si aliquid est homo illud é risibile ergo et cetera. Secunda pars etiam patet quia si non detur oppositum scilicet quod quilibet homo in quantum animal est risibilis et certum est quod hec est falsa: quia 3ª sua expones est falsa: scilicet si aliquid é animal illud est risibile. ¶ Tertia cõclusio sor. in quantum homo est animal et tamen sor. non inquantum homo est sor. prima pars patet per exponentes et secunda similiter quia si nõ detur oppositum: scilicet sor. in quãtum homo est sor. et patet quod ista est falsa quia eius. tertia exponẽs é falsa. scilicet si aliquid é homo illud é sor. ¶ Quarta conclusio tu in quantum homo nõ es asinus et tamen tu non in quãtum animal. nõ es asinus. prima pars patet quia tu es homo et tu non es asinus et si aliquid é homo illud nõ est asinus: ergo et cetera. Secũda pars etiam probatur quia si nõ detur oppositum tu inquãtum animal nõ es asinus et patet quod tertia eius exponẽs est falsa: scilicet si aliquid é animal illud nõ é asinus: et ita dicatur si li: quãto et pro quãto facerẽt propositionem reduplicatiuam.

Immediate duas in se cõtinet exponẽtes quarum prima est preiacens et secũda negatiua sibi correspõdẽs secundum exigentiã sui verbi: vt imediate añ a tu fuisti exponitur sic añ a tu fuisti et nullũ fuit instans ante a quin inter illud et a tu fuisti: ergo et cetera. Item immediate post b tu eris sic exponitur post b tu eris et nullum erit instans post: b: quin inter illud et b tu eris: ergo et cetera. Modo consimili exponitur negatiua cuius negatio subsequitur li immediate: vt immediate ante hoc tu non fuisti albus: sic exponitur ante hoc tu non fuisti albus: et nullum fuit instans ante hoc quin inter illud et hoc tu non fuisti albus: ergo et cetera. Item immediate post instans pñs tu non curres: sic exponitur post instans pñs tu non curres et nullum erit instans post instans pñs qn

inter illud et istas pns tu no curres ergo etc. Oppositae harum propositionum dantur per negationem precedentem li imediate et no probatur talis propositio nisi per assignationem contradictoriorum. Ex predictis infero aliquas conclusiones quarum prima est ista. Immediate ante hoc tu fuisti albus: et imediate ante hoc tu fuisti niger: probatur et pono quod in qualibet parte pi hore preterite fueris albus et in qualibet impi fueris niger. primo po arguitur sic imediate ante hoc fuit aliqua ps par: ergo imediate ante hoc tu fuisti albus: cosequentia tenet et ans probatur. na ante hoc fuit aliqua ps par et nullum fuit instas an hoc quin iter illud et hoc fuerit aliqua ps par: ergo etc. similiter probatur alia ps conclusionis nam immediate ante hoc fuit aliqua ps ipar: ergo imediate an hoc tu fuisti niger: cosequentia patet: et ans: vt prius probatur. nam ante hoc fuit aliqua ps impar et nullum fuit instas ante hoc: qn inter illud et hoc fuerit aliqua ps impar; ergo etc. Eadem coclusio potest verificari de futuro. ¶ Secuda coclusio duo contradictoria inter se cotradicetia imediate ante hoc fuerunt falsa: et tame no fuerunt simul vera neque simul falsa. probatur et pono quod a sit ista tu es albus: et b ista tu no es albus. primo posito patet quod a imediate ante hoc fuit verum. nam quadocunque fuit aliqua ps par a fuit verum: sed imediate ante hoc fuit aliqua ps par: ergo imediate ante hoc fuit verum: et immediate ante hoc a fuit falsum: quia quandocunque fuit aliqua pars impar a fuit falsum: sed immediate ante hoc fuit aliqua pars ipar: ergo immediate ante hoc a fuit falsum. ¶ Eodem modo potest probari quod b immediate ante hoc fuit verum et falsum: quod autem a et b non fuerint simul vera nec simul falsa: hoc patet quia in quocunque instanti a fuit verum b falsum et econuerso. Ex quibus sequitur quod immediate ante hoc fuisti albus et immediate ante hoc tu non fuisti albus. ¶ Prima pars patet et secuda probatur. nam quandocunque tu fuisti niger tu no fuisti albus: sed imediate ante hoc tu fuisti niger: ergo immediate ante hoc tu non fuisti albus: et ita conceditur quod a propositio immediate ante hoc fuit vera et immediate ante hoc non fuit vera: probata est prima ps et secunda probatur. Nam quandocunque a propositio fuit falsa ipsa non fuit vera: sed immediate ante hoc a propositio fuit falsa: ergo imediate ante hoc a propositio no fuit vera. ¶ Tertia coclusio imediate post hoc erit instas: quod no imediate post hoc erit probatur. nam post hoc erit instans quod no imediate post hoc erit: et nullum erit instas post hoc quin inter illud et hoc erit instans quod non imediate post hoc erit: quia quocunque instanti dato quod erit post hoc: inter illud et hoc erunt ifinita: istanti quorum nullum imediate post hoc erit. Ex qua conclusione sequitur quod imediate post hoc erit aliquod no imediate post hoc erit. ¶ Quarta conclusio post a instans tu curres: et nullum erit instans post a quin ante illud tu curres: et tamen non imediate post a tu curres. probatur: et pono quod curres hodie sed non cras et pono quod a erit instans medium crastine diei postquam diem tu iterum curres aliquando isto posito patet quod non immediate post a tu curres: et tame post a curres vt ponit casus: et quia ante a curres quia isto die ideo nullum erit istans post a: quin ante illud tu curres. quicquid enim curret ante a curret: etiam ante quodlibet instas quod erit post a. ¶ Notandum quod li imediate dupliciter sumitur scilicet aduerbialiter et nominaliter. Primo modo sum hic locutus scilicet aduerbialiter: sed secundo modo sumitur: vt hic immediate sunt partes in continuo idest sine medio et sic non sumitur in proposito quare etc.

Incipit dupliciter exponitur. Uno modo per positionem de presenti et remotionem de preterito. Alio modo per remotionem de presenti et positionem de futuro: verbi gratia sortes incipit esse albus: primo modo exponitur sic sortes nunc est albus: et imediate ante instans presens non fuit albus. Secundo modo exponitur sic sortes nunc non est albus: et immediate post instans presens erit albus: ergo et cetera. Desinit vero exponitur modo opposito etiam dupliciter. primo modo per remotione de presenti et positionem de preterito: vt sortes nunc non est albus: et immediate ante instans presens sor. fuit albus: ergo sor. de

finit esse albus. Secūdo modo per positio
nem de presenti ⁊ remotionem de futuro vt
sor nunc est albus ⁊ nō immediate post in
stans presens erit albꝰ: ergo sor. dͤsinit esse
albus: Ex predictis infero aliquas conclu
siones quarum prima est ista tu incipis eē
albus ⁊ tamen tu non incipis esse colora
tus probatur: ⁊ pono ꝙ nunc tu scis albus
⁊ continue ante hoc fueris niger isto posi
to tu nunc es albus ⁊ non immediate ante
instans presens tu fuisti albus: ergo tu inci
pis esse albus: ⁊ tamen tu non incipis esse
coloratus quia nunc es coloratus ⁊ imme
diate ante instans presens fuisti coloratus
⁊ immediate post instans presens eris colo
ratus: ergo non incipis esse coloratus.
¶ Secunda conclusio deus incipit esse in
hoc instanti ⁊ tamen non incipit esse in ali
quo instanti. prima pars probatur. nam de
us est in hoc instanti ⁊ non deus est in hoc
istanti ⁊ non immediate ante instans p̄ns
fuit in hoc instanti: ergo deus incipit esse in
hoc instanti. Secunda pars etiam patet nā
deus est in aliquo instanti ⁊ immediate an
te instans presens fuit in aliquo instanti et
immediate post instans presens erit in aliq̄
instanti: ergo ⁊c. ¶ Tertia cōclusio: incipit
esse omne quod est: ⁊ tamen nō incipit esse
aliquid quod est prima pars probatur quo
niam nunc ē omne quod ē ⁊ non imediate
ante instans presens fuit omne quod ē q2
instans presens: ergo ⁊c. Secunda pars ꝓ
batur nam nunc ē aliquid quod ē: ⁊ imme
diate ante instans presens fuit aliquid qđ
est ⁊ immeͤ post instans presens erit aliqd
quod ē ergo ⁊c. ¶ Quarta conclusio tu in
cipis videre quemlibet hominem ⁊ tamen
non incipis videre aliquem hominem imo
nullum hominem incipis videre ꝓbatur ⁊
pono ꝙ continue ante hoc non fuerint nisi
decem homines quorum nouē videris vi
deas ⁊ videbis: sed decimum non videris
qui iam non desinat esse per remotionem
de presenti: isto posito: tu icipis videre quē
libet hominem quia tu nunc vides quem
libet hominem ⁊ non immediate ante in
stans presens vidisti quemlibet hominem
quia non istuꝫ decimum: ergo. ¶ Et tamē
tu non incipis videre aliquem hominem:
quia tu nunc vides aliquem hominē ⁊ im
mediate ante instās presens vidisti aliquē
hominem: ergo ⁊c. Etiam nullum hominē
incipis videre: q2 quocunqꝫ dato quem iā
vides istum imeͤ ante homo vidisti: ⁊ im
meͤ post hoc videbis vt ponit casus ergo
⁊c. Ex illa propositiōe sequitur quod tu in
cipis scire. x. ꝓpositiones: ⁊ tamen non inci
pis scire aliquam ꝓpositionē: dato ꝙ nūc
scias decem ꝓpositiones immediate ante
hoc non sciebas nisi nouem. Consimiles
conclusiones conceduntur in materia de h
verbo desinit vt quod tu desinis currere: ⁊
tamen non desinis moueri: dato ꝙ nūc mo
uearis ⁊ non curras: sed immediate ante in
stans presens currebas. ¶ Secunda con
clusio deus desinit esse in instanti presenti:
⁊ tamen non desinit esse in aliquo instanti.
¶ Tertia conclusio desinit esse omne quod
est ⁊ tamen nō desinit esse aliquid quod ē.
¶ Quarta conclusio tu desinis videre quē
libet hominem ⁊ tamen non desinis vide
re aliquem hominem: immo nullum homi
nem desinis videre. Dato ꝙ continue an
te hoc videbas omnes homines quos iaꝫ
vides ⁊ generetur nunc primo vnus de no
uo: quem non videas. Et ita conceditur ꝙ
tu desinis scire decem ꝓpositiones: ⁊ tamē
non desinis scire aliquam propositioē. Da
to ꝙ nunc scias decem: ⁊ continue post hoc
solummodo nouem: quare ⁊c.

Totus conuertibiliter idem est ꝙ
quelibet pars quando sincathego
rematice tenetur: vt totus sor. ē mi
nor sor. ⁊ tūc sic exponitur aliqua pars sor.
est minor sor. ⁊ nulla est pars sor. quin illa
sit minor sor. ergo ⁊ cetera. Sed quando
cathegorematice tenetur tunc totum idem
est quod ens perfectum ex omnibus suis
partibus vt sor. est totus homo idest sor. est
perfectus homo ex omnibus suis paribus
Et communiter quando precedit totam ꝓ
positionem sincathegorematice tenetur.
quando vero mediat inter partes subiecti:
aut ponitur a parte predicati cathegorema
thice tenetur: vt totus sor. est aliquid homi
nis: li totus tenetur sincathegorematice.
Sed dicendo ens totum animal mouetur

aut tu es totus homo li totũ tenetur cathe gorematice: Ex quibus infero aliquas conclusiones: quarum p^a est ista. Totus sor. est aliquid sor. ⁊ tamẽ non totus sor. est minor sor. prima pars probatur: q2 quelibet pars sor. ẽ minor sor. sicut corpus totale sor. aut anima eius que non est quanta. ¶ Secunda conclusio totus sor. est pars sor. ⁊ tamen non totus homo ẽ pars sor. prima pars patet: q2 quelibet pars sor. ẽ pars sor. secũda pars etiam patet: quoniam nõ quelibet pars hominis ẽ pars sor. nam ẽ aliqua pars platonis: que non est pars sor. ¶ Tertia cõclusio in oculo tuo est totum quod est in mundo: ⁊ tamen non totum quod est in mundo est in oculo tuo. prima pars probatur: nam in oculo tuo est ens perfectum ex suis partibus q2 pupilla oculi tui. ¶ Secunda pars etiam patet: q2 non quelibet pars mundi ẽ in oculo tuo. ¶ Quarta conclusio correlaria ex priori in bursa tua ẽ tota pecunia mũdi: ⁊ in anima tua est tota scia possibilis. prima pars probatur: quoniam in bursa tua ẽ ens perfectum ex suis partibus quod ẽ pecunia mundi: dato ꝙ abeas vnum denarium in bursa tua. ¶ Secunda pars etiam patet ex priori: eo quod in anima tua ẽ ens perfectum ex suis partibus quod est scietia possibilis. Ex quibus sequitur ꝙ hec propositio est falsa: quẽ tamen communiter cõceditur: scilicet anima intellectiua est tota i toto ⁊ tota in qualibet parte nam si est tota ergo est ens habens partes: consequens falsum: quare ⁊c.

Semper conuertitur cum li omni tẽpore secundum exigentiam verbi cui additur ita ꝙ idem est dicere semper fuit homo: ⁊ omni tempore preterito semper fuit homo. Et exponitur sic. Aliquando fuit homo ⁊ nõ fuit aliquando qn tunc fuerit homo: ergo. Item de futuro semper erit aliquid aliquando erit aliquid ⁊ nõ erit aliquando quin tunc erit aliquid ergo. Ex predictis infero aliquas conclusiones: quarum prima est ista semper fuit aliquid quod non semper fuit probatur aliquando fuit aliquid quod semper fuit: ⁊ non fuit aliquando quin tunc fuerat aliquid quod non semper fuit: ergo. ¶ Secunda ꝯclusio semper erit aliquis homo qui non semper erit probatur: q2 aliquando erit aliquis homo qui non semper erit: ⁊ non erit aliquãdo qn tunc erit aliquis homo qui semper erit: ergo. ¶ Tertia conclusio semper est hoc istans presens: probatur: aliquando ẽ hoc instãs presens: ⁊ nõ ẽ aliquando quin tunc sit hoc instans presens: ergo patet etiam ex sua cõuertibili scilicet omni tempore presenti est hoc instans presens. Ex eadem conclusiõe sequitur correlarie ꝙ quicquid viuit semp est ⁊ quicquid currit vel mouetur semper se habet eodem modo: licet non semper se habuerit aut semper se habebit eodemmodo. ¶ Notandum ꝙ non absq3 causa dicitur semper conuerti cum li omni tempore: sed exigentiam sui verbi: q2 si absolute conuerteretur cum li omni tempore hec esset falsa sp deus fuit aut mundus semp erit q2 non omni tempore deus fuit: probatur: nam omni tempore deus fuit presens tempus: ergo tempore presenti deus fuit ⁊ patet ꝯña: q2 in tertio prime: ex quo li tempore ampliatur ad supponendum pro eo ꝙ ẽ vel fuit ⁊ ꝯñs est falsũ3: q2 tempus presens nunquam fuit. Eodemmodo ostenditur falsitas h^9: mundus semper erit q2 non erit in tempore presenti: verumtamẽ eligat respõdens rñsionem sibi magis conformem: q2 harum quelibet sustentabilis est. Ex isto modo loquendi sequitur ꝙ aliquando deus non fuit ⁊ aliquando celum non erit: q2 tunc deus non fuit: demonstrando instans presens ⁊ tunc est vel fuit aliquando ergo ⁊c. Consil'r celum erit q2 tunc nõ erit demõstrando instans presens ⁊ tunc est vel erit aliquando: ergo ⁊c.

Ab eterno dupliciť sumitur. Uno modo nominaliter cum determinatione prepositionis: a: vel ab: ⁊ tũc resoluitur vt ab eterno fuit: a: ab hoc fuit. a ⁊ hoc est vl' fuit eternũ: ergo ab eterno fuit a. ita ꝙ ab eterno nominaliter sumẽdo cõuertitur cum li ab aliquo ab eterno. Aliter sumiť ab eterno scilicet aduerbialiter ⁊ cõuertitur cum li eternaliter ⁊ significat idem quod ante omne tempus finitum aut ante omne instans vel post oẽ tempus finitũ vl' post omne instans. Et exponitur sic: vt ab

eterno fuit deus ante aliquod tempus fini
tum fuit deus: ⁊ nullum fuit tempus finitū
quin ante illud fuerit deus ergo ⁊c. ¶ Si
militer de futuro: vt ab eterno vel eternali
ter erit aliquid ⁊ sic expōit pōt aliquod tps
finitū erit aliqd non ē vel erit tempus fini
tum: quin post illud erit aliquid: ergo vł sic
post aliquod instans erit aliquid ⁊ non est
vel erit aliquod instans quin post illud erit
aliquid ergo. Et notanter dico finitum: qa
aliquod tempus ante quod deus non fuit:
scilicet fuit tps infinitum a parte ante. Si
miler aliquod erit tempus post quod nihil
erit videlicet tempus infinitum a parte pᵒ.
Ex predictis infero aliquas conclusiones:
quarum prima ē 1ᵃ. Ab eterno tu fuisti ⁊ tñ
non eternaliter tu fuisti. Secunda pars est
de se manifesta: quoniam ante tempus mil
le annorum tu non fuisti: sed prima pars ꝓ
batur nam ab isto tu fuisti demonstrando ð
um: ⁊ hoc est vel fuit eternuz: ergo patet ꝯᵃ
tenendo li ab eterno nominaliter. Secūda
conclusio ab eterno tu eris: ⁊ tam̄ ñ ab eter
no tu eris: patet 1ᵃ conclusio sumendo li ab
eterno: prima parte nominaliter ⁊ in secun
da adverbialiter: nec sunt contradictoria ex
quo illi termini non vniformiter sumūtur.
¶ Tertia conclusio: ab eterno siue eternali
ter fuit aliquid quod nō ab eterno siue eter
naliter fuit: probatur nam ante aliquod tē
pus finitum fuit aliquid quod non ab eter
no siue eternaliter fuit: ⁊ non est vel fuit tē
pus finitum quin ante illud fuerit aliquid
quod non ab eterno siue eternaliter fuit ergo.
¶ Quarta ꝯclusio eternaliter siue ab eter
no erit aliquis homo qui non erit eternali
ter siue ab eterno probatur nam post aliqð
tempus finitum erit aliquis homo qui nō
erit eternaliter siue ab eterno ⁊ non est vel
erit tempus finitum: quin post illud erit ali
quis homo qui non eternaliter siue ab eter
no erit ergo. Quecunqz dicta sunt de li ab
eterno ⁊ eternaliter possunt dici de istis ter
minis perpetuo ⁊ in eternū qꝛ pñt dupliciter
ter sumi. s. noīaliter ⁊ adverbialiter: sicut in
prioribus exēplificatum est quare ⁊c.
INfinitū dupliciter sumit. s. cathego
rematice ⁊ sincathegorematice: ca
thegorematice. n. idē ē qꝛ sine fine ⁊
sine principio: vt a. ē infinituz. i. a. ē sine pñ
cipio ⁊ sine fine ⁊ sic communiter sumitur
quando ponitur a parte predicati: vt exem
plificatum ē aut quando limitatur in subie
cto: vt dicēdo aliquod infinitū ē huiusmōi
autem limatio fit quādo adiectiue vel sub
stantiue tenetur. Sic autez sumendo infini
tū solet dici qð nihil ē ifinitū: nec aliq̄ sunt
ifinita: qꝛ nihil ē sine fine nec aliq̄ sunt sine
fine. Sumēdo aūt ifinitū sincathegorema
tice expōit ꝑ duas exponētes ꝺm exigētiā
termini cui additur aut secūdū propriā na
turam singularis vel pluralis numeri: vt
infinitum corpus ē: sic exponitur Aliquan
tum corpus est: ⁊ non est corpus finituz qu
isto maius sit ergo. ¶ Item infinitum cor
pus fuit sic exponitur. Aliquantum corpus
fuit ⁊ non ē vel fuit corpus finitum quin 1ᵒ
maius fuerit ergo ⁊cetera. In plurali autez
numero non exponitur p li maius. sed per
li plura: vt infinita corpora sunt: sic exponi
tur. ¶ Aliquod corpora sunt: ⁊ nō sunt cor
pora finita: qn plura illis sint ergo. ¶ Itē
de preterito infiniti homines fuerunt sic ex
ponitur aliquod homines fuerunt ⁊ nō sūt
vel fuerunt homines finiti quin plures il
lis fuerint ergo. Et silr de futuro: vt infini
ta instātia erunt: sic exponitur. Aliquot in
stantia erunt: ⁊ non sunt vel erunt instantia
finita quin illis plura erunt ergo. Est tamē
alter modus exponendi q communiter su
stinetur: sapiens quodammodo naturā sin
gularium vt infinitum corpus est sic expo
nitur. Aliquantum corpus ē ⁊ duplum ad
illud ⁊ triplum ad illud: ⁊ sic in infinituz er
go. Item in plurali numero: vt infinita sūt
sic exponitur: duo sunt ⁊ tria sunt: ⁊ sic in in
finitum ergo. ¶ Quilibet istorum modoꝝ
bonus ē ad presens: verumtamen prius est
formalior: licet forte secundus sit intelligi
bilior. ¶ Ex predictis infero aliquas ꝯclu
siones: quarum prima est ista. ¶ Infinitū
corpus deus pōt ꝓducere nō tñ pōt ꝓduce
re corpᵘ ifinitū. ¶ Pria ps probať. Nā ali
qñtū corpus deus potest ꝓducere ⁊ nō est
vel potest esse corpus finitum: quin maius
isto deus possit producere ergo. Vel aliter
aliquantum corpus deus potest producere
⁊ duplum ad illud: ⁊ triplum ad illud ⁊ sic

in infinitum ergo. ¶ Secunda vero pars
patet de se: quoniam deus non potest pro
ducere corpꝰ sine fine: enim quod aliquod
est corpus ipsum est figuratum: ergo termi
no vel terminus clausum ⁊ per consequēs
finitum ergo ⁊c. ¶ Secunda conclusio. In
finitū tempus est elapsum ⁊ tamen nullū
tempus elapsum fuit infinitum. ¶ Pri
ma pars probatur quoniam aliquod tem
pus est elapsum ⁊ duplū ad illud: ⁊ triplū
ad illud: ⁊ sic in infinitum ergo ¶ Secun
da pars etiam probatur ex hoc quia nullū
tempus elapsum fuit sine fine. quodlibet
namq; terminabatur ad aliquod instans.
¶ Sed hic dubitatur. Nam in altero capi
tulo dictum est ꝙ aliquod fuit tempus infi
nitum a parte ante ergo aliquod tempus
elapsum fuit infinitum. Dicitur ꝙ ibi locu
tus sum de infinito secundum quid quod
non habet principium: sed finem sicut tem
pus infinitum preteritum: nunc autem lo
quor de infinito simpliciter quod non habꝫ
principium neq; finem. ¶ Tertia cōclusio
infinitus numerus ē finitus: ⁊ tamen nul
lus numerus finitus ⁊ infinitus. Prima
pars patet quoniam aliquantus numerus
ē nmerus finitꝰ ⁊ nō ē numerus finitus qn
maior illo sit numerus finitꝰ ḡ ⁊c. Scđa ps
pꝫ qm̄ nullus numerus finitus ē sine fine
ḡ ⁊c. ¶ Quarta conclusio infinita sunt fini
ta: tamen nulla finita sunt infinita. Pri
ma pars probatur qꝛ duo sunt finita ⁊ tria
sunt finita ⁊ sic in infinitum ergo. ¶ Secū
da pars patet đ se quia nulla finita sunt en
tia sine fine. ¶ Quinta conclusio infinitis
finita sunt plura ⁊ tamen nulla finita sunt
plura infinitis. Prima pars patet quoniā
duobus finita sunt plura: ⁊ tribꝰ finita sunt
plura ⁊ sic in infinitum. ¶ Secunda pars
patet de se: quia oppositum includit in se
manifeste contradictionem. ¶ Sexta con
clusio. Infiniti erunt dies: ⁊ infiniti erūt an
ni dato secundum Aristote. ꝙ mundus sit
ppetuus ⁊ eternus. Ista cōclusio patet qua
litercunq; exponantur partes. Ex qua con
clusione sequitur ꝙ non plures fuerunt di
es q̄z āni nec erunt quia infiniti vtrobiq;.

¶ De obligationibus tractatus incipit.

OBligatio est oratio composita ex
signis obligationis ⁊ obligato:
vt pono tibi istam. Tu es rome:
tota hec oratio vocatur obligatio. Signa
autem obligationis sunt iste dictiones: po
no tibi istam. Obligatum vero est ista ora
tio tu es rome. ¶ Due igitur sunt species
obligationis: videlicet positio ⁊ depositio i
quarum prima ē primitus instandū: quas
dam generales regulas preponendo: qua
rum prima est ista. ¶ Omne possibile tibi
positum est a te admitendū: verbi gratia.
Si pono tibi istam tu es: admittenda ē etiā
si ponatur suū contradictorium tu nō es:
⁊ ita de ceteris possibilis propositionibus.
¶ Secunda regula. Omne tibi positum: ⁊
a te admissum in infra tempus obligatiōis
propositum est a te concedendum: verbi
gratia. Pono tibi istam tu es rome qua ad
missa: qꝛ possibilis quocienscunq; proponi
tur durante tempore obligationis est cōce
denda. ¶ Et notanter dicitur durante tem
pore obligationis: qꝛ ipso cessante non am
plius obligatur respondens ipsum cōcede
re. Et durat tempus obligationis ab instan
ti admissionis: quousq; dicatur cedat tem
pus obligationis: vel quousq; opponens
transferat se ad aliam materiam. ¶ Tertia
regula. Omne sequens ex posito ⁊ admis
so: per se aut ex posito cum concesso vel cū
concessis infra tempus obligationis pro
positum est concedendum. Exemplum pri
mi pono tibi istam: tu es rome qua admis
sa propono tu non es parisius concedenda
qꝛ sequens ex posito per se: nam bene sequi
tur: tu es rome ergo tu non es parisius.
¶ Exēplum secundi pono tibi istam. Om
nis homo est rome: qua admissa propono
tu es homo concedenda est: qꝛ vera ⁊ imp
tinens: deinde tu es rome iterum est conce
denda: quia sequens ex posito cum conces
so: sequitur enim omnis homo est rome tu
es homo: ergo tu es rome. ¶ Exemplum
tertij pono tibi istam: omnis homo dispu
tans est parisius qua posita ⁊ admissa pro
pono tibi tu es homo disputans conceden
da est: quia quelibet illarum est vera ⁊ im
pertinens est. Deinde tu es parisius opor

bet concedere: quia sequitur exposito cũ duobus concessis. ¶ Sequitur enim omnis homo disputans est parisius tu es homo & tu es disputans: ergo tu es parisius.

¶ Quarta regula est ista. Omne repugnans posito cum concesso: vel cum concessis collectiue vel diuisiue est negandum: patet qz duo contradictoria non sunt cõcedenda ab eodem in eodem tempore re: sed cuiuslibet talis repugnantis est oppositum concedendum: qz sequens vt dicit tertia regula. ergo quodlibet tale repugnans est negandum verbi gratia. Posita & admissa ista. Omnis homo currit: & concessa ista: tu es homo: debet ista negari: tu non curris: ex quo suum contradictorium sequitur: & ẽ concedendum scilicet tu curris. ¶ Quinta regula est ista. Omne sequens exposito cuz opposito bene negati vel cum oppositis bene negatorum: infra tempus obligationis propositum est concedendum. Exemplũ primi pono tibi istam. Omnis homo currit: qua admissa propono: tu curris: neganda est: quia falsa & non sequens. Deinde tu non es homo concedenda est: quia sequẽs exposite cum opposito bene negati: vt omnis homo currit: tu non curris: ergo tu non es homo. Exemplum secundi: pono tibi istam. Antichristus est coloratus: qua admissa propono tibi istam. Antichristus est albus: vel antichristus est niger neganda est quelibet illarum: quia falsa non sequẽs. Deinde propono: Antichristus est medio colore coloratus concedenda ẽ quia sequitur exposito & oppositis bene negatorum: vt Antichristus est coloratus: & non ẽ albus: nec niger: ergo est medio colore coloratus. ¶ Sexta regula est ista: Omne repugnans posito & opposito bene negati vel oppositis bene negatorum infra tempus obligationis propositum est negandu3: vt si in primo exẽplo proponatur tertio loco: tu es homo: neganda est quia suum contradictorium sequitur. ¶ Similiter si in secundo exemplo proponatur tertio loco Antichristus non est medio colore coloratus negãda est propter eande3 causam: scilicet quia suum contradictorium sequitur. ¶ Septima regula est ista. Ad omne impertinens respondendum est secundum sui qualitatẽ id est si est verum concedendu3 est: si falsu3 negandum si dubium dubitandum. ¶ Impertinens voco quod non sequitur nec repugnat: vnde quelibet istaru3 tu es homo tu curris: est impertinens isti omnis homo currit: quia non sequitur nec repugnat: iõ si immediate post istam omnis homo currit: proponitur tu es homo concedenda est quia vera & impertinẽs: & si proponitur tu curris neganda est: Pertinens est duplex: scilicet sequens & repugnans: vnde concessis istis. Omnis homo currit tu es homo: tu curris est pertinens sequens: & tu nõ curris: est pertinens repugnans. ¶ Ex ista regula sequitur corelarie quod omne falsum non sequens est negandum: & omne veru3 non repugnans ẽ concedendum prima pars probatur si illud est falsum non sequens: ergo est impertinens vel repugnans & per consequens negandum. secunda pars similiter probatur: nam si illud est verum non repugnans ergo sequens vel impertinẽs: & per consequens iuxta regulas dictas ẽ concedendum. Octaua regula est ista propter possibile positum non est impossibile concedendum nec necessarium negandum: quia nullum repugnans est concedendum: nec aliquod sequens negandum: sed omne impossibile saltem per se est repugnans cuilibet: & omne necessarium est sequens: ergo impossibile non est concedendu3 nec necessarium negandum quocumq3 possibili posito. ¶ Concludo ergo q infra tẽpus obligationis quocienscumq3 & quandocumq3 proponitur aliqua istarum deus est: homo est asinus prima est concedenda: & secunda neganda. ¶ Notandu3 q duplex est necessarium scilicet per se & per accidens: necessarium per se est illud cuius adequatum significatum non potest nec potuit nec poterit esse falsum vt deus est. Necessarium per accidens est illud cuius significatum adequatum non potest esse falsum: sed potuit esse falsum vt tu fuisti: vnde solet regulariter dici q omnis propositio de preterito in terminis duplicibus non dependẽs a futuro est necessaria. ¶ Similiter est duplex impossi-

bile videlicet per se et per accñs: ipossibile per se est illud cuius adequatum significatū nō potest nec potuit esse verū nec poterit: vt nullus deus est. Impossibile vero per accñs est illud cuius adequatū significatū non potest esse verū sed bñ potuit esse verū: vt tu nō fuisti. Vñ si vnū contradictoriū est necessariū: aliud est impossibile et econtra. Intelligitur igitur regula ista de ipossibili et necessario per se quia aliquādo propter possibile positum est concedēdū ipossibile et negandum necessarium per accidens: vt pono tibi istam hoc instās nō fuit demonstrādo instās presens admittēda est quia vera qua admissā certum est quod illud instās preteriit et tamen si propono eādē cōcedenda est et suum oppositum negandū non obstante quod sit factū ipossibile per accidēs et suū oppositū necessariū similiter per accñs.

Ultima regula est ista: qualibet parte copulatiue cōcessā concedenda est copulatiua cuius ille vel consimiles sunt partes principales Et vna parte disiunctiue concessa concedēda est disiunctiua: cuius illa est pars principalis: probatur hoc, nam sicut ad veritatem copulatiue requiritur et sufficit quālibet eius partem esse verā: et ad veritatem disiunctiue quod vna sit vera: ita ad hoc quod copulatiua sit concedēda requiritur: et sufficit quālibet partem esse concedēdam. ¶ Et ad hoc quod disiunctiua sit concedenda reqritur et sufficit vnam partem principalem esse concedendā: verbi gratia: pono tibi istā tu es rome: qua admissa si proponitur eadem concedenda est: deinde tu es homo cōcedenda est: quia vera et impertinēs. vltimo si propōitur ista copulatiua tu es rome et tu es homo cōcedenda est quia partes sunt cōcesse: et ita de disiunctiua suo modo dicatur quare et cetera.

Ut harum regularum veritas intensius inotescat contra quālibet illarum vnam formabo obligationem. Contra igitur primam regulā pono tibi omne possibile: si non admittis arguo sic. ¶ Ego pono tibi omne possibile et non admittis omne possibile bene respondendo. ergo nō omne possibile est a te admittendū: quod est contra regulā. Si autem admittis: propono tibi ista duo: tu es: et tu non es: si concedis tu concedis duo contradictoria: ergo male respondes. ¶ Si negas aliquam istarum: et quelibet istarum est tibi posita et a te admissa: quia possibilis ex quo posui tibi omne possibile ergo tu negas tibi positum: et ad te admissum: et per cōsequens male respondes: patet cōsequentia per secundā regulam. ¶ Respōdetur non admittendo positum: et tunc ad argumentum pono tibi omnē possibile: et non admittis oē possibile: ergo non omne possibile est ad te admittendum: nego argumentum: sicut nō seqtur pono tibi vtrunque istorum contradictoriorum tu es: et tu non es: et non admittis vtrūque istorum ergo non vtrūque istorum contradictoriorum est a te admittendum: sed solum seqtur quod non est admittendum vtrūque istorum: ita in priori consequentia sequitur: quod non est admittendum omne possibile: et hoc est verum cū quo stat quod omne possibile: est admittendum.

¶ Contra secundam regulam arguitur sic Et pono tibi istam tu es rome: est tibi positum et a te admissum: qua admissā propono tibi: tu es rome neganda est: quia falsa et impertinens tunc arguitur sic illa propositio est a te neganda. et eadem est tibi posita: et a te bene admissa: ergo tibi positum et a te admissum est negandum: tenet consequentia: quia est sillogismus resolutorius et maior est concessā: minor vero est positum. Respondetur admittēdo positum: et cum proponitur tu es rome negatur: et tunc ad argumentum nego maiorem: ex eo quod repugnat posito: nam sequitur: tu es rome est tibi positum et ad te admissum ergo tu es rome: est a te concedēdum quod repugnat huic: tu es rome est a te negandum. Quocienscūque ergo proponitur ista negatur: et cum dicitur ista est a te neganda: iterum negatur: et conceditur quod est concedēda: et si arguitur sic illa est a te cōcedēda: et tu negas eam: ergo male respōdes negatur consequentia: sicut non seqtur tu concedis a propositionem: et a propositio est falsa: ergo tu male respondes: dato quod a sit vnum falsum seqnēs: sed in qualibet illarum consequentiarum addendū est in antecedente: tu nō es obligatus quod negatur tanquam falsum et ipertinēs.

¶ Contra tertiam regulam arguitur sic: pono tibi istam tu curris et tu non curris: est a te concedendum: casus est possibilis: quia

possibile é q tu curras: et q illa tu non curris sit tibi posita: et a te admissa: et consequenter cócedenda. Admisso ergo casu arguo sic tu curris nó est a te cócedendú: et tu curris seqtur exposito et admisso táqз a copulatiua ad alterá partez: ergo nó quodlз sequéf exposito et admisso est cócedendum: pña tenet: et pma ps antecedentis pbatur: ná tu nó curris est a te pcedendum p positum: sз tu nó curris ptradicat isti tu curris. ergo tu curris nó est a te pcedédum. pña tenet: qз si vnú ptradictoriorú est cócedédum: reliquú é negádum. Respódetur admittédo positum: et tunc ad argumentú nego istá tu curris: nó est a te cócedédú: et ad probationem nego minoré videlicet tu curris cótradicit isti tu nó curris nó táqз falsam: sed táqз repugnanté duobus cócessis: sequitur enim tu curris é a te cócedendú: et tu nó curris a te est cócedédum: ergo tu curris et tu nó curris nó sunt ptradictoria. Si tñ fieret casus isto modo: pono tibi istaз tu curris et tu nó curris eius ptradictorium é a te cócedéduз admitto casum: et cócedo illá tu curris quotienscúqз pponitur: et nego q sit a me cócedéda tanqз repugnás secúde parti copulatiue posite. nam seqtur tu nó curris ptradictorium eius é a te cócedédú: ergo tu curris nó é a te cócedéduз. ¶ Et si arguitur sic tu curris nó est a te cócedenda: et pcedis eaз: ergo male respondes: nego pñam: sicut nó seqtur tu negas a ppositioné: et a est vera: ergo male respondes: sed oз addere in antecedente: et tu nó es obligatus: et hoc negaf tanquam falsum. ¶ Contra quartam regulam arguitur probando q repugnans posito est a te cócedendú. Et pono tibi istaз nihil est tibi positú qua admissa qз possibilis ppono tibi istá aliquid é tibi positum si concedis et bene rńdes: ergo habeo intétú: qз illa repugnat posito. Si negas ptra ego posui tibi istá nihil é tibi positú et ipsa est aliqd: ergo aliqd é tibi positú. Rńdetur negádo istam aliqd é tibi positú: et tunc ad argumétum nego maioré videlicet ego posui tibi istá: nihil é tibi positum tanqз repugnanté: hec enim repugnát nihil é tibi positú: et posui tibi istam. Et si arguitur positio repugnat tibi posito: ergo aliqd é tibi positú negetur añs: qз repugnás et quelibet alia propositio ad quaз sequitur aliqd esse tibi positum. Cósimiliter respódetur si ponatur: te nó esse: admittédo et cócedendo idé et si dicitur: tu cócedis istá vel tu bene respódes nego quálibet talé qз ad ipsam seqtur te esse quod é oppositú positi. ¶ Cótra quintam regulá arguif. Ná data veritate istius seqf q admisso quocúqз ptingéti falso sit quodlibet aliud cótingés falsum cócedédum: pbatur et pono tibi istá tu es rome qua posita et admissa ppono tibi istá tu es rome. Et baculus stat in angulo patet: qз illa é negáda qз falsa nó sequés: deinde proponif nullus baculus stat i angulo: si negas ergo itentú contra regulá: qз seqtur exposito cuз opposito bene negati: sequif enim tu nó es rome vel nullus baculus stat i angulo. sed tu es rome p positú ergo nullus baculus stat in angulo. Si ergo cóceditur illa nullus baculus stat in angulo habeo cóclusioné principaliter pbádam: qз sicut deducitur illa: ita et quelibet alia: dúmodo suú oppositum cóiungaf copulatiue composito que copulatiua imediate postpositú pponatur. Respondef pcedédo cóclusioné adductam imo pót idé falsum et quodcúqз deduci: dúmodo ponatur disiúctiue cum oppposito positi: verbi gratia pono tibi istá tu curris qua admissá propono tibi tu nó curris vel baculus stat in angulo aut aliquá talem tu es papa vel episcopus: pcedenda é: qз vera et ipertinés deinde proponif baculus stat in angulo oз cócedere: qз seqtur exposito et vno cócesso: seqtur enim tu nó curris vel baculus stat i angulo: sз tu curris p positú: ergo baculus stat in águlo. ¶ Contra sextam regulaз arguitur sic: et pono tibi istá disiúctiuá tu curris vel rex sedet qua posita et admissá propono istá nullus rex sedet: et patet q é dubitáda: qз dubia et ipertinés: deinde ppono tu curris negáda é: qз falsa et ipertinés: deinde ppono iterú illá nullus rex sedet: si negas vel pcedis eá: et prius dubitasti: ergo male respondes: tenet pña p vná regulam obligationum: qз oés responsióes infra tépus obligationis sunt retorquéde ad idé instás. Si ergo dubitas istá et bene respondes illa nó est a te neganda: et tamé repugnat posito et

opposito bene negati. Nam bene seqtur tu curris vel rex sedet: sed tu non curris: ergo rex sedet. Respondetur admittendo positũ ⁊ cũ proponitur illa nullus rex sedet dubitatur: ⁊ illa negat̃ tu curris: ⁊ cũ iterum ꝓponit̃ nullus rex sedet negat̃: qꝛ repugnat posito ⁊ opposito bñ negati. Et cũ dr̃ prius dubitasti eã ⁊ mõ negas: ergo male respõdes: nõ valet argumentũ: ⁊ ad regulã dico ꝙ intelligit de responsionibus repugnantibus sicut ẽ cõcedere ⁊ negare. Jtẽ conceditur in simul casu ꝙ aliqua propõ in vno loco ẽ dubitãda: ⁊ in alio loco ẽ concedenda: vt pono tibi istam tu curris vel rex sedet: qua admissa propono rex sedet dubitanda est qꝛ dubia ⁊ impertinẽs: deinde tu curris negãda est qꝛ falsa ⁊ ipertinens. Jterum propono rex sedet: ⁊ patet quod ẽ cõcedenda: qꝛ sequens ex posito ⁊ opposito bene negati: vt tu curris: vel rex sedet: sed tu non curris: ergo rex sedet. ¶ Contra septimã regulam arguitur probãdo ꝙ non ad omne impertinens est respondẽdum ſm sui qualitatem. Et pono tibi istã tu es rome qua admissa ⁊ cõcessa propono tu es rome in hoc istanti demõstrando instãs p̃ns: si concedis habes intentum: qꝛ ista est falsa ⁊ impertinẽs cum non sequatur nec repugnet. Si vero negetur: contra oẽ qd̃ est rome est rome in hoc instãti: sed tu es rome: ergo tu es rome in hoc instanti: maior probatur. nam oẽ qd̃ est rome est rome in instãti p̃nti: sꝫ nullum est instans p̃ns nisi hoc: ergo oẽ qd̃ est rome ẽ rome in hoc istanti. Respondetur admittẽdo positũ ⁊ cum proponitur tu es rome in hoc instanti neget̃: ⁊ ad eius probationẽ nego maiorẽ qꝛ repugnat posito ⁊ opposito bene negati. nam seqtur tu es rome ⁊ tu non es rome in hoc instanti: ergo non omne qd̃ est rome est rome in hoc instanti. Et ad probationem illius maioris concedo ꝙ omne qd̃ est rome est rome in istãti p̃nti: ⁊ nego minorẽ scilicet ꝙ nullũ sit instãs p̃ns nisi hoc: qm̃ niam ex vno cõcesso ⁊ opposito bene negati seqtur oppositum illius exceptiue: seqtur enim oẽ qd̃ est rome est rome in instãti presenti: ⁊ non omne qd̃ ẽ rome est rome ĩ hoc instãti: g̃ aliqd̃ est instãs qd̃ nõ est hoc: qd̃ repugnat illi exceptiue. Et si dr̃ ꝙ est illud instãs: dr̃ qd̃ stat quod sit a vel b: nec est determinãda nisi disiunctiue talis questio.

¶ Cõtra octauã regulã arguit̃. Et pono tibi istã hõ est asinus est tibi positũ ⁊ a te admissum: qua admissa ⁊ concessa: qꝛ possibilis propono hõ est asinus vel concedis vel negas. Si concedis: ⁊ bene respondes habeo itentum. s. ꝙ pp possibile positum concedendũ est ipossibile p se. Si autẽ negas ꝯtra oẽ tibi positum: ⁊ a te admissũ est a te concedẽdũ: sed hõ est asinus est tibi positũ ⁊ a te admissum: g̃ hõ est asinus: est a te cõcedendum: tꝫ consequẽtia cũ maiori qꝛ est regula: ⁊ minor patet qꝛ est positũ: tunc arguitur sic hõ est asinus: est a te concedendũ ⁊ hõ est asinus: est ipossibile p se g̃ ipossibile p se est a te concedendum ⁊ consequẽter necessarium p se est a te negandum: qꝛ suũ contradictorium est necessarium p se nõ homo est asinus. ¶ Respondetur admittẽdo positum: ⁊ cum proponit̃ hõ est asinus negatur: ⁊ tunc ad argumentũ concedo ꝙ hõ est asinus ẽ a te concedenduꝫ: ⁊ nego ꝙ homo est asinus sit impossibile p se tanq̃ꝫ repugnãs vni concesso: seqtur enĩ hõ est asinus est a te concedendũ: ergo homo est asinus: non est ipossibile p se. Et si arguitur sic homo est asinus est a te concedenduꝫ: ⁊ tu negas ipsam: ergo tu male respõdes: nego argumẽtũ sed oꝫ addere: ⁊ tu nõ es obligatus. ¶ Contra vltimã regulam arguitur ⁊ pono tibi istã tu es rõe: q̃ admissa ⁊ cõcessa ꝓpono tibi istã copulatiuã tu es rome: ⁊ tu es hõ: hec copulatiua est falsa ⁊ ipertinens: ergo negãnda: ⁊ tamen quelibet eius pars est concedenda: ergo non qualꝫ pte copulatiue concessa est concedenda copulatiua qd̃ est contra regulam. Sed probatur ꝙ quelꝫ ps copulatiue sit cõcedenda: qꝛ prima pars est concedenda qua posita ⁊ admissa: ⁊ secũda similiter qꝛ vera ⁊ ipertinens: ergo ⁊c̃:

¶ Respondetur admittendo posituꝫ: ⁊ cũ proponitur copulatiua: nego eam: ⁊ nego ꝙ quelibet eius ps sit concedenda: eo ꝙ secunda est neganda: ⁊ caꝫ dicitur ꝙ est vera ⁊ impertinens concedo ꝙ est vera: sꝫ non ẽ impertinens: imo est repugnans qꝛ suum contradictorium seqtur ex posito ⁊ opposito bene negati. Nam sequitur tu non es ro

me vel tu non es hō: sꝫ tu es rome per posi
tum: ergo tu non es homo. Si autem ime
diate post positum proponeretur: tu es ho
mo concederem eam: qꝛ vera ⁊ ipertinens:
et consequenter concederem istam copula
tiuam tu es rome ⁊ tu es homo tanq̄ seqn
tem ex suis partibus concessis. ¶ Iteꝫ ar
guo contra eandem regulam. Et pono tibi
istam omnis homo est rome: qua admissa
propono: tu es homo: ⁊ tu es rome: hec co-
pulatiua est neganda: qꝛ falsa ⁊ impertinēs:
deinde propono tu es hō ista est conceden
da: qꝛ vera ⁊ impertinens. Alterius propo
no alteram partem tu es rome: ⁊ patet ꝙ h
similiter est concedenda: quia sequēs ex po
sito ⁊ vno cōcesso. verbigratia. Omnis ho
mo ē rome: ⁊ tu es homo: ergo tu es rome
⁊ ita habeo itentū ꝙ copulatiua est negan
da: ⁊ tamen quelibet eius pars est concedē
da. ¶ Respondetur admittendo positum
⁊ negando cupulatiuam: ⁊ cuꝫ proponitur
tu es homo nego: qꝛ repugnat posito cum
opposito bene negati: qꝛ suum contradicto
rium sequitur. Naꝫ sequitur omnis homo
est rome: ⁊ tu non es homo vel tu non es ro
me: ergo tu non es homo: patet consequen
tia: qꝛ consequens sequitur ex posito: ⁊ qua
libet parte disiunctiue ergo sequitur ex posi
to ⁊ tota disiunctiua patet consequentia: et
aīs similiter patet intuenti: quare ⁊c.

In materia conuertibilitatis propo
sitionū ꝓponitur hoc sophisma: po
no tibi istam deus ē ⁊ homo est asi-
nus conuertuntur qua admissa: qꝛ possibi
lis: propono deus est: concedatur qꝛ neces-
sarium per se: deinde propono homo est asi
nus: vel concedis vel negas: si cōcedis: cō
tra cedat tempus obligationis: ⁊ ostendo
tibi ꝙ tu concessisti impossibile per se in tē
pore obligationis: ergo male respōdes. vn
de extra tempus obligatiōes: semper rei ve
ritas est fatenda: qꝛ per hunc moduꝫ appa
ret si respondens bene vel male respondeat
in tempore obligationis. Si autem in tem
pore obligationis negetur ista homo ē asi
nus contra deus est: ⁊ homo est asinus con
uertuntur: ⁊ hec concedenda deus est: ergo
hec est concedenda homo ē asinus. ⁊ tu ne
gas eam: ergo male respondes. ¶ Iteꝫ ad
missio illo casu propono: hec est vera deus
est: debet concedi: quia verū ⁊ impertinēs;
deinde hec est vera: homo est asinus: hec ē
concedenda quia sequens. Nam sequitur
ille conuertuntur ⁊ prima est vera: ergo ⁊ se
cunda: ⁊ tunc sic ista est vera homo est asi-
nus que adequate significat hominem eē
asinum: ergo hominem esse asinum est ve
rum: ⁊ per consequens homo est asinus.
¶ Ad primum respondetur admittēdo ca
sum: ⁊ cum proponitur deus est concedo: et
nego istam homo est asinus ⁊ tunc ad argu
mentum concedo ꝙ homo est asinus est a
me concedendum: ⁊ argumentum impro-
bans: nego consequentiam: sed oportet ad
dere ꝙ tu non es obligatus quod ego ne-
go. Et si arguitur homo est asinus: ē a te cō
cedendum ⁊ homo est asinus est per se im-
possile: ergo per se impossibile est a te conce
dendum nego minorem tanq̄ repugnan-
tem maiori concesse. Eodem modo respon
detur si primo loco proponatur ista homo ē
asinus: ⁊ a te concedendum quod concede
retur ⁊ consequenter diceretur ꝙ ista deus
est: est a te neganda ⁊ negaretur quod esset
necessaria per se quia repugnat concesso.
Sequitur enim deus est: est a te neganda.
ergo non est necessaria per se. Ad secunduꝫ
concedo ꝙ illa est vera homo est asinus ⁊
nego ꝙ ipsa significet adequate hominem
esse asinuꝫ quia repugnat maiori concesse.
sequitur enim illa est vera homo est asinus
ergo non significat adequate hominem es
se asinum. vbi autem primo loco propone
retur illa homo est asinus est falsa: concede
retur: quia verum ⁊ impertinens deinde d̄
us est: est falsa conceditur quia sequens et
negatur tanquam repugnans ꝙ significet
adequate deum esse. Et si diceretur quali-
ter adequate significat non determinatur h
aliqua talis questio. ¶ Notanduꝫ ꝙ si po
neretur conuerti deus est ⁊ homo est asin⁹
sic adequate significando vt prius non de-
bet admitti casus quia eo admisso sequitur
inconueniens vel contradictio probatur.
nam admisso illo propono hec est vera de
us est: vel concedis vel negas. Si negas
contra illa nō est vera de⁹ ē que adequate

significat deum esse. ergo deus esse nō est verum. quod impossibile. Si autem conceditur ꝙ̄ inde ꝓpono hec ē vera hō est asinus opor tet cōcedere tanꝙ̄ sequēs. Tunc arguitur sic il la ē vera hō est asinus que adequate signi ficat hominem esse asinū. ergo verū ē homi nem esse asinū ꝯsequēs īpossibile. ¶ Pro aliquali ergo responsione in hac materia pono aliquas regulas. quarū prima ē ista. Quan documqꝫ ponitur duas ꝓpositiōes ꝯuerti ade quate significādo quarum vna est necessa ria ⁊ alia īpossibilis non admittitur casus: iste. quia tunc ex necessario sequeretur īpossibi le vt deus ē ergo hō est asinus: ⁊ demonstro p li sic adequate significādo significata con sueta. Secunda regula ē ista quādocunqꝫ ponitur duas propositiones cōuerti sic ade quate significādo quarū vna ē possibilis et alia īpossibilis nō admittitur casus iste: vt si ponatur istas conuerti sic adequate signi ficādo: tu es hō ⁊ hō est asinus nō admutta tur: quia tunc ex possibili sequitur īpossibile: pro batur ⁊ pono casum illū quo admisso facio istā cōsequētiā tu es hō: ergo homo ē asinus cōsequētia bona antecedens ē possibile: et cōsequens impossibile: nā possibile est te es se hominē. ⁊ hec propositio tu es hō sic ade quate significat ergo ipsa ē possibilis: ⁊ est antecedēs: ergo antecedens ē possibile. Si militer hominē esse asinum ē impossibile: ⁊ ista ꝓpositio homo est asinus: sic adequa te significat: ergo ipsa est impossibilis: ⁊ est consequens: ergo ⁊ cetera. ¶ Tertia re gula est ista quādocunqꝫ ponitur duas ꝓ positiones cōuerti sic adequate significan do: quarum vna est necessaria: ⁊ altera con tingēs: non admittitur iste casus: vt si poni tur istas ꝯuerti deus ē: ⁊ antichristus est fu turus sic adequate significādo: quia tunc ex ne cessario sequeretur ꝯtingēs: probatur: quia si non ad mittatur: ergo casus iste: ⁊ facio istā ꝯsequentiā deus ē: ergo antichristus ē futurus: illa ꝯsequētia ē bo na quia arguitur ab vno ꝯuertibili ad reliquū: ⁊ antecedens ē necessariū: ⁊ ꝯsequens ꝯtingēs: ergo ꝯsequē tia nō valet: sed probatur quod antecedens sit necessarium nā deū eē ē necessariū: ⁊ antecedens sic adequate si gnificat: ergo antecedens ē necessariū. Similiter antichristum eē est cōtingēs: ⁊ ꝯsequens sic adequate significat: ergo ꝯsequens ē cōtingēs. ¶ Quarta regula ē ista quandocū

que ponitur duas ꝓpositiōes cōtingētes ꝯuer ti sic adequate significādo: quarū vna ꝯtradicto rie alteri repugnat: nō admittatur casus ille: vt si ponatur istas ꝯuerti sic adequate signi ficādo tu es: et tu nō es: quia tūc ex vno opposi torū sequitur reliquū: quod ꝓ quodlibet foret con tingēs imo sequitur quod duo cōtradictoria forēt simul vera aut simul falsa: quod nō ē possibile. Et notāter dico cōtradictorie: quia si repugna rēt ꝯtrarie deberet admitti casus: ⁊ dici quali bet istarū eē falsam. vt tu curris: ⁊ tu nō mo ueris: he. n. sic adequate significādo nō pos sunt eē simul vere: sed bene simul false. Voco n. ꝯtradictorie illa repugnare que non pos sunt eē simul vera: nec simul falsa sic adequa te significādo. Et ꝯtrarie repugnare voco il la que bene possunt eē simul falsa: sed non simul vera. ¶ 5a regula est ista quandocunqꝫ ponitur duas ꝓpositiones ꝯtingētes ꝯuerti sic ade quate significādo: quarū nulla alteri repu gnat admittatur casus ille: ⁊ ad primam ꝓposi tā respōdeatur sicut ad impertinēs. Ad secūdam vero sicut ad pertinēs sequens: verbigratia po no tibi istā tu es hō: ⁊ tu curris cōuertuntur sic adequate significādo admittatur: ⁊ si ꝓponitur tu es hō cōcedatur tanꝙ̄ verū nō repugnās: ⁊ cōsequēter quod illa ē vera tu curris tanꝙ̄ se quēs. Item si variatur ordo ita quod primo loco ꝓ ponatur tu curris negatur. quia falsa impertinēs ⁊ ꝯsequēter negānda ē illa tu es hō. Et si di catur ista ē falsa tu curris cōcedatur ⁊ cōseqn ter quod ista ē falsa tu es hō. ¶ 6a regula est ista: quandocunqꝫ ponitur duas ꝓpositiones cōuerti: siue sint cōtingētes: siue nō cōtingētes: nō faciēdo mētionem de adequato significato: admittatur casus: ⁊ ipsis propositis quo ad concedere vel negare respondeatur intus sicut extra: sed si prima conceditur esse vera vel necessaria: ⁊ secūda similiter. Si autem fal sa vel īpossibilis: ⁊ secunda similiter verbi gratia si ponitur ista deus ē ⁊ hō est asinus rñsū est in principio: sed si pono tibi istā tu es hō: ⁊ tu curris cōuertuntur admittatur: qua admis sa propono tu es hō concedatur: deinde tu curris negatur. Sed si dicitur prima est vera concedatur: ergo secunda est vera concedo: sed tunc nego quod secunda significet adequate te currere tanꝙ̄ repugnans vni cōcesso ⁊ op posito bene negati: sequitur enim tu nō cur

tis: ⁊ ista tu curris ē vera. ergo non significat adequate te currere. ¶ Et si arguitur sic illa ꝯña est bona tu es hō ergo tu curris ⁊ antecedens est concedenduȝ a te: ergo ⁊ cōsequens: concedo: tunc vltra ꝯñs est concedendum a te ⁊ tu negas ipsum: ergo male respondes. non valet consequentia: sed oȝ addere in antecedente: ⁊ tu non es obligatus. ¶ Notandum ꝙ quotienscunqȝ ꝓponitur aliqua istarum cōsequentiarum in casu conuertibilitatis deus est ergo homo est asinus: tu es homo: ergo tu curris semꝑ negatur quelibet istarum: qꝛ in rei veritate q̄libet istarum ē impossibilis: sed ad impossibile respondendum ē intra tempus obligationis sicut extra: tamē dicatur quamlibet illaruȝ esse bonam sicut semꝑ negatur ista homo ē asinus: ⁊ tamen aliquādo conceditur istam esse veram: nam ista homo ē asinus ē impossibilis: sed ipsa esse veram nō ē impossibile. Similiter quelibet istaruȝ cōsequentiarum ē impossibilis: sed quālibet illarū esse bonā nō ē impossibile: quare ⁊c̄.

De similibus ⁊ dissimilibus propositionibus ē dicendū. Sit ergo rei veritas ꝙ sis parisius: ⁊ pono tibi istam: tu es parisius ⁊ tu es rome sunt similia: ⁊ itelligēdo ꝑ ꝓpōnes esse similes ipsas eē similes in veritate vel falsitate: q̄ admissā propono tibi istam tu es parisius hec est concedenda: qꝛ vera ⁊ imꝑtinēs: vt patet intuenti. Deinde propono tu es rome. Si negas ⁊ concessisti alterum similium: g̊ male respondes. Si concedis propono tibi istam copulatiuā: tu es parisius: ⁊ tu es rome. Si negas eam ⁊ cōcessisti vtranqȝ partem: ergo male respondes: tenet consequētia per regulam primi capituli. Si concedis eam cedet tempus obligationis. Et arguo ꝙ concessisti īpossibile: videlicet tu es parisius ⁊ tu es rome facta obligatione possibili: ergo male respondisti. Respondetur admittendo positum ⁊ cum proponitur tu es parisius concedo ⁊ nego istam tu es rome. Et cum dicitur tu concessisti vnum similiū: ⁊ alterum negas: ergo male respondes: nego consequētiam sicut non sequitur tu concessisti vnum cōuertibilium: ⁊ alterum negas ergo male respondes. Sed bene sequitur: tu concessisti vnum similium esse verū ⁊ alterum negas esse verum: ergo male respondes: propterea si in principio proponitur hec ē vera tu es parisius concedatur: et consequenter ꝙ hec est vera tu es rome: et primitus negassem istam tu es rome ideo nego consequenter ꝙ illa tu es rome significet adequate te esse rome. Nam sequitur tu non es rome: ⁊ illa tu es rome ē vera: ergo ñ significat adequate te esse rome. Ideo pro euidentia huius materie pono aliquas regulas. Prima est ista. Quādocunqȝ ponuntur due propositiones esse similes non faciendo mentionem de adequato significato respondeatur ad easdem concedendo negando vel dubitando infra tempus obligationis sicut extra: vt si ponitur istas esse similes deus ē: ⁊ homo est asinus: tu sedes ⁊ tu curris: semper concedatur prima ⁊ negatur secunda. ¶ Secunda regula est illa. Quandocunqȝ ponuntur due propositiones esse similes non faciendo mentioneȝ de adequato significato ad primam propositionem esse veram vel falsam: respondeatur sicut extra: ⁊ ad secundam consequēter: verbigratia pono tibi illam tu es homo: ⁊ antichristus ē sunt similes si proponitur primo: hec est vera: tu es homo concedatur: ⁊ consequenter ꝙ ista ē vera antichristus ē. Si autem primo proponitur hec ē falsa antichristus ē concedatur: ⁊ consequenter ꝙ ista ē falsa tu es homo. ¶ Tertia regula est ista. Quandocunqȝ ponuntur due propositiones esse similes sic adequate significando: quarum vna alteri contradictorie repugnat: non admittendus ē casus: vt si ponātur tales esse similes deus ē: ⁊ homo est asinus: sic adequate significando rex sedet: et nullus rex sedet: probatur quia si nō admittatur ergo casus. Et quero vtrum illa sit vera vel falsa deus ē: ⁊ si dicatur ꝙ illa sit falsa: ⁊ ipsa adequate significat deum esse: ergo deum esse est falsuȝ. Si dicitur ꝙ ipsa sit vera: ergo hec est vera homo est asinus: et ipsa adequate significat hominem esse asinum: ergo hominem esse asinum est veruȝ consequens inconueniens. Et ita arguitur de contradictoriis probando duo contradictoria simul esse vera vel falsa. ¶ Quarta

regula est ista. Quãdocũq3 ponuntur due
ꝓpositiões esse similes sic adequate signi
ficando: quaruz vna vel quelibet sequitur
ad contradictorium alteri⁹ ille sunt similes
in veritate ⁊ vbiq3: ⁊ quãdocunq3 ꝓponũ
tur sunt concedẽde vt posito ꝙ ponantur ta
les esse similes sic adequate significando ti
bi cõcluditur: ⁊ tu nescis tibi concludi: tu ñ
curris: ⁊ tu moueris: probaẜ. Nam admisso
isto casu quero vtrum iste sint similes vere
vel similes false. Si vero habeo intentum
si false ergo oppositũ regule ẽ veruz: vz tu
scis tibi ꝯcludi: tunc sic tu scis tibi ꝯcludi: ğ
tibi ꝯcluditur illa ꝯña ẽ bona: ⁊ añcedẽs ẽ
verum ğ ⁊ cõsequẽs ẽ verum: ergo non ẽ
falsum cuius oppositum ꝯcessisti. Et ita de
alijs duobus dicatur. ¶ Quinta regula ẽ
ista. Quãdocunq3 ponuntur due propositi
ones eẽ similes: sic adequate significando:
ex quarum vna sequitur oppositum alteri⁹
ille sunt similes in falsitate: ⁊ quecunq3 sit
proposita semper est neganda: vt posito ꝙ
iste essent similes sic adequate significãdo:
tibi non cõcluditur: ⁊ tu scis tibi concludi ⁊
tu es albus: tu nõ es coloratus: quo admis
so propono ille sunt false si concedis habeo
intentum. Si dicitur ꝙ sint vere: arguo sic
tu es albus: ergo tu es coloratus: illa con
sequentia ẽ bona: añs ẽ verum ꝑ te: ergo ⁊
ꝯñs: ⁊ ita duo ꝯtradictoria sunt simul vᵃ:
qđ nõ admittit imaginatio. ¶ Sexta regu
la ẽ illa. Quandocunq3 ponuntur due pro
positiones eẽ similes sic adequate significã
do: quarum quelibet ẽ alteri impertinens
tunc possunt esse similes in veritate ⁊ in fal
sitate concedende ⁊ negãde vebigratia po
no ꝙ ille sint similes sic adeqͣte significãdo:
tu es hõ ⁊ tu curris. Si primo proponit tu
es homo cõcedatur illa: ⁊ dicatur ꝙ ẽ vera:
⁊ consequenter concedatur illa tu curris ⁊
dicatur ipsam esse veram. Si autez propo
nitur ꝑmo loco tu curris: negatur illa: ⁊ cõ
cedatur ipsam esse falsam: ⁊ ꝯsequenter eo
demmõ rñdetur ad illã tu es hõ: quare ⁊c̃.

PRopositiones dicuntur esse dissi
miles quando vna est vera: ⁊ reli
qua falsa. Pro cuius materie de
claratione sit hec prima regula: Quando
cunq3 ponitur duas propositiones esse dis
similes non faciendo mentionẽ de adequa
to significato ad quamlibet propositã cõce
dendo vel negando: respõdeatur infra tem
pus: sicut extra verbigratia pono q' isti sint
dissimiles tu es homo: ⁊ tu es alb⁹: illo po
sito concedatur quelibet illarũ. Secunda re
gula quãdocunq3 ponitur duas propositio
nes eẽ dissimiles nõ faciendo mentionem
de adequato significato ad primo proposi
tam esse veram vel falsam: respondeatur in
fra tempus sicut extra: ⁊ ad aliam dissimili
ter: verbigratia: pono ꝙ isti sunt dissimiles
tu es hõ: ⁊ tu es animal: quo admisso pro
pono hec ẽ vera tu es homo concedatur: ⁊
consequenter ꝙ ista ẽ falsa tu es animal.
Tertia regula quandocunq3 ponitur duas
propositiones esse dissimiles sic adequato
significando: quarũ quelibet cũ altera con
uertitur: non admittendus est casus vt hõ
est: deus ẽ vel homo currit: ⁊ risibile currit.
Nam si conceditur illam esse veram hõ est
oportet cõcedere istam esse falsam deus est
⁊ sic ab vno conuertibili ad reliquuz nõ va
let argumentũ. Quarta regula ẽ illa. Quã
docũq3 ponuntur due propositiones eẽ dis
similes: sic adequate significando: quaruz
vna ẽ necessaria ⁊ altera ĩpossibilis vel con
tingens tunc necessaria semper ẽ ꝯcedenda
⁊ altera neganda: vt deus est: ⁊ hõ est asin⁹
deus ẽ: ⁊ tu es. ¶ Quinta regula si ponun
tur due propositiones contingentes eẽ dissi
miles: sic adequate significando quarum
vna antecedit ad reliquã ⁊ non econtra an
tecedens vbicũq3 ꝓponitur semper est ne
gandũ: ⁊ consequens concedendum: vt tu
curris: ⁊ tu moueris. Si enim concedereẜ
añs oporteret ꝯcedere cõsequẽs: ⁊ ꝯñter
dicere quãlibet illarum esse veram quod ẽ
contra casum. ¶ Sexta regula. Si ponunẜ
due propositiões esse dissimiles sic adequa
te significando: quarũ quelibet ẽ alteri ĩper
tinens ad primo propositã: rñdeatur intus
sicut extra: ⁊ ad aliam dissimiliter: vt posito
ꝙ isti sint dissimiles sic adequate significã
do tu curris: ⁊ tu es parisius: quecunq3 illa
rum proponatur: primo debet negari ⁊ alia
cõcedi ⁊ ita dicatur si ambe extra tꝑs eẽnt
vere: vt hõ currit ⁊ tu vides: quare ⁊c̃.

Regulas alias opposite specie que de
positio nuncupatur sequtur assigna
re: quarum prima est ista. Omne de
positum ꝛ admissum ifra obligationis ꝓ
positum semper ē negandum: vt si depona
tur ista: aliquis homo ē rome qua admissā
ꝛ proposita semper est neganda. ¶ Ex ista
regula sequitur ꝙ nunq̃ȝ est admittendū
necessarium per se in depositione: sed bene
quodlibet ipossibile vel contingens: vnde
negare ipossibile vel cōtingēs ñ ē icōueni
es: sed incōueniēs foret negare necessariū p
se. ¶ Scd̃a reᵃ est ista. Omne p se añs ad
depositum aut cum concesso vel cum con
cessis opposito bñ negati vel oppositis be
ne negatoꝝ: semper ē negandū verbigra
tia deposita ꝛ admissa ista hō currit: si ꝓpo
neretur ille hō currit neganda foret: qꝛ an
tecedit ad depositum. Nam bene sequitur
iste homo currit: ergo hō currit. Item si de
ponatur ꝛ admittatur ista aliquis hō non
currit ꝛ proponitur: tu non curris concedat
qꝛ vera ꝛ imptinens: sed proposita in secū
do loco tu es homo neganda ē qꝛ cum vno
ꝯcesso antecedit ad depositum. Nam sequi
tur tu non curris ꝛ tu es aliquis hō ergo a
liquis homo nō currit. ¶ Tertia reᵃ ē ista
Omne repugnās deposito: ꝛ omne sequēs
ex illo repugnante p se aut cum ꝯcesso: vel
cū ꝯcessis opposito bñ negati vl' oppositis
bñ negatoꝝ ē ꝯcedēdū: verbigrā. Depono
tibi istā aliqd aial ñ currit q̃ deposita ꝛ ad
missa ꝓpono eius ꝯtradictoriū. s. oē aial
currit: hoc est concedendum ꝛ hoc similiter
omne animal mouetur: qꝛ sequitur ex ꝯtra
dictorio ꝺpositi. Deinde si proponitur tu es
animal concedatur: qꝛ verum ꝛ impertinēs
ꝛ vlterius illam tu curris: qꝛ sequitur ex cō
tradictorio depositi cuȝ cōcesso: sequitur. n.
oē animal currit tu es animal: ergo tu cur
ris. ¶ Quarta regula ē ista. Oē repugnās
cōtradictorio depositi per se aut cum conces
so vel cum concessis opposito bene negati:
vel oppositis bene negatorum est negādū
vt i casu priori si proponeretur ista aliquod
animal non mouetur aut ista tu non curris
negatur prima: quia repunat cōtradictorio
depositi p se Secunda vero repugnat eidē
cū vno cōcesso. ¶ Ultima regula ē ista. Ad
oē sequens ad depositum ꝛ ad oē imperti
nens respondēdū ē ꝺm suam qualitatē. ver
bigratia depono tibi istaȝ tu es albus qua
admissa ꝓpono tu es coloratus concedat
qꝛ vera ꝛ sequens ad depositū: vnde non ē
inconueniēs negare antecedēs ꝛ concedere
consequēs. Itē si proponit ista tu es calidꝰ
ꝯcedenda ē: qꝛ vera ꝛ ipertinēs tā deposito
q̃ȝ cōtradictorio depositi. Unde proprie im
ꝑtinēs in hac specie obligationis: di illud
quod non sequitur nec antecedit ad deposi
tum nec eidē repugnat nec est sequēs ad op
positum depositi nec eidē repugnat p se vel
cum alio vel cum aliquibus: vt dictum est.
Ideo si deponitur ꝛ admittitur illa sor: cur
rit: ꝛ ꝓponatur: plato: currit: respondeatur
intus sicut extra: qꝛ est propositio iptinēs
cū non se habeat aliquo dictoꝝ modorum.

Sophismata aliqua sunt ponenda
vt depositionis regule magis pate
ant veritati. Depono ergo tibi pri
mo istam. Tu es homo vel tu es rome qua
deposita ꝛ admissa propono tu es homo
si negas. tu negas veꝝ ꝛ imptinens: ergo
male: si cōcedis ꝛ illud est antecedens ad de
positum: ergo añs ad depoᵐ est conceden
dū. ¶ Rñdet admitēdo depoᵐ ꝛ cū ꝓpo
nitur tu es hō nego: qꝛ añcedit ad depositū
tāq̃ȝ a pte disiunctiue ad totā disiunctiuaȝ.
¶ Scd̃o depono tibi istā alique ꝓpōes ñ
sunt ỽe: qua admissa propono iste sunt pro
positiōes tu curris tu nō curris ꝯcedēdū ē:
qꝛ verū ꝛ iptinēs. Deinde ꝓpono duo ꝯtra
dictoria sūt simul ỽa si negat ꝯtra oēs pro
pōnes sunt ỽe sȝ iste sunt ꝓpōes: g̃ iste sūt
ỽe ꝛ iste mutuo ꝯtradicūt: g̃ duo ꝯtradicto
ria sunt simul vera. ¶ Rñdetur negando
ꝙ ista sint ꝯtradictoria: qꝛ antecedit ad de
positum. Nā sequitur illa sunt ꝯtradictoria
g̃ alique ꝓpōes nō sunt vere. ¶ 3ᵒ depo
no tibi istā antixp̄s nō est albꝰ vel antixp̄s
ē coloratus. Si nō admittis ꝯtra illa ē vna
disiūctiua ꝯtingēs: qꝛ quelȝ prs ē ꝯtingēs:
ꝛ nulla alteri repugnat: g̃ ē admittenda: pȝ
ꝯña p p̄mā regulā qua admissa ꝓpono tibi
añxp̄s: est coloratꝰ: si ꝯcedis tu ꝯcedis añs
ad depositū: g̃ male respōdes pȝ. Nā sequit
antixp̄s ē coloratus: g̃ antichristus nō ē al

bus vel antichristus ē coloratus: patet con sequentia a parte disiunctiue ad totam dis iunctiuam. Si vero negas tu negas sequēs ex contradictorio depositi: ergo male añs pro batur. ¶ Nam sequitur antichristus ē albus. et antixps nō est coloratus: ergo antixps ē albus patet ɔña a tota copulatiua ad alteram eius partem et vltra antichristus ē albus: ergo anti christus ē coloratus. patet ɔña ab inferiori ad suum superius sine ipedimento: ergo a primo ad vltimum antichristus ē albus et antichristus non est coloratus: ergo antichri stus ē coloratus. ¶ Respondet nō admit tendo positum: quia est vna disiunctiua neces saria eo quod suum contradictorium ē ipossibi le. videlicet antichristus est albus et antichri stus non ē coloratus. ¶ Et tunc ad argu mentū quelibet eius pars est ɔtingēs et nulla alteri repugnat: ergo illa disiūctiua ē ɔtingēs nego ɔñtiam sed oportet addere in añceden te quod nec contradictoria illarū partium inui cem repugnant: et hoc ē falsum: quia iste repu gnāt inuicem antichristus ē albus et antichri stus non ē coloratus que sunt ɔtradictoria ptium disiunctiue. ¶ Quarto depono tibi istam tu es: et oē tibi depositum ē a te negā dum quo admisso et negato propono oē ti bi depositū ē a te negandū. Si conceditur, p pono tibi illam tu es. et patet quod ē neganda ex quo copulatiua ē neganda et altera pars ē concedenda. Deinde ppono nullum tibi depositum ē a te negādum si concedis tu cō cedis oppositum regule et vnus ɔcessi: ergo male añs probatur. Nam sequitur tu non es: ergo nullū tibi depositum ē a te negādū: patet ɔña quia ɔtradictorium ɔñtis repugnat añti ex quo asserit te esse. ¶ Respondetur negando quod tibi depositū sit a te negandū: quia antecedit ad depositum: sequitur enim oē tibi depositū ē a te negandum: ergo tu es. et oē tibi depo situm ē a te negandum. patet consequentia a parte copulatiue ad totam copulatiuam cuius antecedens antecedit ad alterā par tem. Et si dicitur tu negas regulam dicatur quod illa non est regula. sed ista. Omne depositū admissum ē negandū. ¶ Vel aliter dicitur quod quelibet regula ē contingēs: quia ad placi tum facte sunt ille regule: ergo quelibet talis ē deponenda: et admittēda in depositione vel

neganda: quia negata dicitur quod illa non est regula nō tanquam verum sed tanquam repugnās sequitur enim non omne depositum est a te negandum: ergo illa nō est regula. Omne depositum ē negandum quare etc.

¶ Tractatus insolubilium incipit.

Insolubile est propositio se esse falsam assertiue significans: vt hoc ē falsum seipso demonstrata. Insolubilibus tamen ē differentia quo ad significare seipsum esse falsum quoniam aliquod insolubile signifi cat immediate seipsum esse falsum: vt hoc ē falsum seipso demonstrata. Aliquod autem mediate: quia exigitur medium ad inferendū se esse falsum: vt omnis propositio ē falsa: quia non sequitur imediate: ergo ista propositio ē falsa demonstrando illā vniuersalē: sed bene sequitur cū tali medio et illa ē proposi tio. ¶ Similiter hoc non ē verū: ergo hoc est falsum demonstrado antecedēs: quia ex ne gatiua nō sequitur affirmatiua: tamen bene sequitur cum tali medio et hoc est propositio. ¶ Pro declaratione pdicte diffinitionis pono duas diuisiones: quarum pma ē ista. ¶ Insolubilium aliquod ortum ex actu no stro. ¶ Aliquod vero ex proprietate vo cis. ¶ Insolubilia ortum habentia ex actu nostro sunt ista. sortes dicit falsum: ego nō dico verum. ¶ Iste homo intelligit falsum tu non intelligis verum. ¶ Insolubilia ve ro ortū habentia ex proprietate vocis sunt ista. ¶ Omnis propositio ē falsa. Nulla p positio ē vera. hoc ē falsum: hoc non ē verum. ¶ Secunda diuisio ē ista. Insolubilium ali quod ē insolubile simpliciter. aliquod vero secundum quid. ¶ Insolubile simpliciter est illud cui annectitur casus quo admisso sequitur contradictio. verbigratia pono quod ista propositio nulla propositio ē vera que sit a: significet pcise sicut termini pretendūt videlicet quod nulla ppositio sit vera et sit om nis propositio. ¶ Isto posito quero vtrum a sit verum vel falsum. Si verum ergo signi ficat precise sicut est: sed a significat precise quod nulla propositio ē vera: ergo nulla ppo sitio ē vera: ergo a non est verum et prius di xisti quod erat verum. ergo contradictio. Si dicitur quod a est falsum: ergo a significat aliter quam ē sed a significat precise quod nulla pro

positio est vera: ergo non est ita q nulla ꝓ positio est vera: ergo non e ita q nulla propositio e vera: ergo aliqua propositio e vera et a est omnis propositio: ergo a e verum: et prius dixisti q erat falsum: ergo contradictio. ¶ Insolubile secundum quid est illud cui annectitur casus quo admisso non sequitur contradictio: vt ponendo q ista propositio nulla ꝓpositio e vera: sit a: et sit omnis propositio et significet sicut termini pretendunt non ponendo precise. Isto posito dicitur q a e falsum: quia significat se esse falsum. Et si arguitur sic a e falsum: ergo a significat aliter quam est sed a significat q nulla propositio e vera: ergo non e ita q nulla propositio est vera: nego consequentiam: quia debuit addi in antecedente dictio exclusiua vel exceptiua: videlicet a significat precise q nulla ꝓpositio e vera vel a no significat nisi q nulla propositio est vera et hoc negatur tanquam repugnans quia si poneretur cum casu non admitterem illum casum. ¶ His premissis diuisionibus pono aliquas regulas: quarum prima e ista. ¶ Omne insolubile singulare sine pronomine demonstratiuo oriens ex actu nostro ad hoc q sit insolubile simpliciter exigit tres conditiones. Prima q vna talis sit omnis talis. Secunda q dicat vel intelligat talem propositionem et nullam aliam. Tertia q illa significet precise sicut termini pretendunt: verbigratia sor. dicit falsum: sit insolubile simpliciter isto modo ponendo q vnus sor. sit omnis sor. qui dicat istam propositione et nullam aliam: sor. dicit falsum que significet sic precise q sor. dicit falsum: probatur hoc. nam admisso casu sit insolubile: a: et quero vtrum a sit verum vel falsum. si dicitur q verum ergo significat precise sicut e. sed a significat pcise q sor. dicit falsum: ergo ita est q sor dicit falsum. sed sor. dicit a: ergo a e falsum quod e oppositum concessi: quia sor. non dicit nisi a. Si dicitur q a sit falsum: ergo significat aliter quam e: sed a significat precise q sor. dicit falsum: ergo non ita e q sor. dicit falsum et sortes dicit a: ergo a non e falsum: ergo co tradictio. ¶ Prima particula ponitur: quia si non poneretur staret q essent duo sor. quorum vnus diceret: a: et alter q ho e asinus et tunc a: e et verum. Secunda particula ponitur: quia aliter staret q idem sor: diceret a et istam homo est asinus et tunc a esset verum. Sed tertia particula ponitur: quia si non poneretur staret q a: significaret solummodo q homo e asinus et sic a esset falsum: aut q significaret solummo q homo e animal et sic: a: esset verum et nullo istorum modorum esset insolubile. ¶ Secunda regula e ista. Omne insolubile singulare sine pronomine demonstratiuo oriens ex actu nostro ad hoc q sit insolubile secundum quid exigit easdem conditiones pter dictionem exclusiua: vt posito q vnus sortes sit omnis sortes et dicat istam propositionem que sit a sor. dicit falsum et nullam aliam: et significet sicut termini ptendunt non ponendo pcise isto posito conceditur: a: et dicitur q e falsum: quia significat copulatiue sicut et quodlibet insolubile. videlicet q sor. dicit falsum et q a est verum: non ergo dicitur a falsum ratione primi significati: sed ratione secundi. ¶ Et si arguitur sic: a: est falsum: ergo significat aliter quam e concedo consequentiam et nego istam: a: significat aliter quam e: sed a significat q sortes dicit falsum: ergo non e ita q sor. dicit falsum: quia debuit addi in antecedente dictio exclusiua vel exceptiua. ¶ Tertia regula e ista. Omne insolubile non singulare seu singulare cum pronomine demo stratiuo orie s ex actu nostro ad hoc q fiat in solubile simpliciter requiruntur due co ditiones solummodo verbigratia ad hoc q ista ꝓpositio: ego dico falsum fiat insolubile simpliciter non oportet ponere primam particula. videlicet q vnus ego sit omnis ego: sed q ego dicam illam et nullam alia sic significa do precise. Et si debet fieri insolubile secundum quid requiruntur et sufficiunt eedem conditiones dempta dictione exclusiua. Exemplum de insolubili non singulari vt falsum dicitur e hic no oportet ponere secundam particula. videlicet q aliquis dicat illa et nullam aliam. sed sufficit ponere q ista sit ois propo q significet pcise sicut ti ptendunt: et tunc e insolubile simpliciter. fiet aut insolubile scdm quid remoue do dictione exclusiua. ¶ Quarta regula est ista Omne insolubile oriens ex proprietate vocis exigit duas co ditiones solummodo vel

tantum vnā. Uolo dicere ꝙ īsolubile oīēs ex proprietate vocis exigit duas conditiones solummodo ⁊ aliquod tantum vnam. ¶ Exemplum primi aliqua propositio est falsa: ad hoc ꝙ fiat insolubile simpliciter oꝫ ponere ꝙ illa sit omnis propositio ⁊ ꝙ sic significet precise ⁊ remota dictione exclusiua fiet insolubile ꝫm quid. Exemplū secundi hoc ē falsum seipso demonstrato ponendo solūmodo ꝙ sic significet pcise fit insolubile simpliciter. Et secundū quid remouendo dictioné exclusiuá. Eodem modo dicitur de ista: hoc non est verum seipso demonstrato ¶ Quinta regula est ista. Omne insolubile quod non est insolubile sine casu dimissa aliqua conditione requisita est penitus dubitabile. verbigratia positis omnibus particulis preter primam huic: sor. dicit falsum que sit: a: dubitatur a: ⁊ etiam an sit verum vel falsum. Nam stat cum casu ꝙ sit verū: dato ꝙ vnus sortes diceret illam scilicet: a ⁊ alius ꝙ deus est. Stat etiam ꝙ sit falsuꝫ dato ꝙ vnꝰ sortes dicat a ⁊ quelibet alius sortes ꝙ deus est. ¶ Eodeꝫ modo si dimitteretur secūda vel tertia particula: quia staret a esse veruꝫ ⁊ a esse falsum: vt exemplificatum est supra. ¶ Et notanter dixi omne insolubile quod nō est insolubile sine casu: quia aliquod est insolubile cum casu ⁊ aliquod sine casu. Exemplum primi Omnis propositio est falsa nulla propositio est vera quarum qualibet dico esse falsam ⁊ insolubilem nullo casu posito. Exemplum secundi sortes dicit falsum: tu intelligis falsum: nulla istarū nuncupanda ē insolubilis sine casu. Ideo in casu insolubilium deficiente aliqua particula necessaria: dubitatur vtrū esset vera vel falsa: quia cum casu staret ꝙ esset vera ⁊ cum eodem casu staret ꝙ esset falsa: vt patet intuenti: Ex predictis regulis sequuntur due conclusiones. quarum pma est ista. Nunꝗ admittēdus est casus a quo trahit originé insolubile simpliciter vt si poneretur quod illa omnis propositio est falsa esset omnis propō sic precise significans non est admittendus casus: quia sequitur contradictio probatur. Nam sit insolubile a: ⁊ quero si a sit veruꝫ si dicitur ꝙ sic: ergo significat precise sicut est: sed a significat precise ꝙ omnis propositio est falsa: ergo ita ē ꝙ omnis propositio est falsa: sed a est ꝓpositio: ergo a est falsum. Si autem conceditur quod est falsum: ergo a significat aliter quam est: sed a significat pcise quod omnis propositio est falsa: ergo nō est ita ꝙ omnis propositio est falsa: ⁊ aliqua propō ē: ergo aliquo a propō ē va: sed a: est oīs propō: ꝗ a est vex: qd ē contradictio. ¶ Secunda cōclusio oīs casus originat insolubile ꝫm qd ē admittendus: ⁊ conceditur insolubile propositum dicendo ipsum esse falsuꝫ: vt ponēdo ꝙ illa propositio hoc est falsum seipso dmonstrato significet sicut termini ptendunt que sit a: tunc admittat casus ⁊ pcedatur a ⁊ dicit ꝙ a ē falsum. Et si arguit a ē falsum ꝗ significat aliter ꝗꝫ ē: sed a nō significat nisi ꝙ hoc ē falsum: ergo nō ē ita ꝙ hoc ē falsum ergo minorē: ⁊ si dr: qd ꝗ aliud significat dr ꝙ significat a eē verum: rōne cuius a ē falsum: vn̄ dictum ē: ꝙ quodlibet insolubile ꝫ qd significat copulatiue scilicet sicut termini ptendunt: ⁊ ꝙ ipsum ē vex ꝗre ⁊c.

Contra predicta obiciā ⁊ soluā vt insolubiliū difficultates melius menti innotescant. ¶ Pono ꝗ primo ꝙ vnus sortes sit oīs sortes: ⁊ dicat illaꝫ ⁊ nullā aliā que sit a sort. dicit falsum: que significet sicut termini pretendunt: nō ponendo pcise: qꝛ casus nō admitteretur illo posito quero de a: vtrū sit verū vel falsum: ⁊ responsum ē ꝙ ē falsum: qꝛ significat significatum falsum vꝫ ꝙ sortes dicit falsum: ⁊ ꝙ a ē vex cuius significationis ꝫa pars est falsa: sed probatur ꝙ ipsum a ē verum: ⁊ probo sic. Omne dicēs a dicit falsum: sortes dicit a: ergo sortes dicit falsum: illa ꝯn̄a ē bona: qꝛ ē sillogismus in tertio pme figure: et an̄s est vex: ergo ⁊ ꝯn̄s ē verum: ꝯn̄s est a ergo a ē verum. ¶ Secūdo arguitur sic falsum dicitur a sorte. ergo sortes dicit falsum tꝫ ꝯn̄a a passiua ad suam actiuā ⁊ an̄s ē verum: ergo ⁊ ꝯn̄s ē verum: ⁊ ꝯn̄s ē a ergo a est verum: ꝙ antecedēs sit verum ꝓbatur. Nam hoc dicitur a sorte demonstrando a: ⁊ hoc est falsum: ergo falsum dicitur a sorte patet consequentia ⁊ a resoluentibus ad resolutum. ¶ Tertio arguitur contradictorium a est falsum: ergo a est verum: tenet con

sequentia: ꝛ antecedens probatur. Nā hoc est falsum sortes non dicit falsum ꝛ hoc ē cōtradictorium a. ergo contradictorium: a: est falsum tenet consequentia cū minori ꝛ maiorem probo. Nam sortes dicit falsū ꝛ hec sortes non dicit falsum significat precise ꝙ sortes non dicit falsum. ergo ipsa est falsa. patet consequentia a simili. Nam sequitur tu curris ꝛ hec tu non curris significat precise ꝙ tu non curris. ergo ipsa est falsa.

¶ Ad primum respondetur cum proponitur a concedo: ꝛ dicitur ꝙ est falsum. ꝛ tunc ad rationem concedo consequentiam ꝛ consequens ꝛ nego ꝙ consequens sit a. sed est vnum simile a. Et si ponitur ꝙ consequens sit a vel conuertibile cum a dico tunc ꝙ consequentia non valet nec est sillogismus in tertio prime figure. quia sillogismus in tertio prime figure: conclusio debet solummodo cathegorice significare. sed illa conclusio significat ypothetice qꝛ est propositio insolubilis. ¶ Ad secundum cum dicitur falsum dicitur a sorte ergo sortes dicit falsum concedo consequentiam ꝛ consequens dicendo ꝙ verum est: sed non est a nec secum conuertibile. si tamen hoc ponatur in casu concedendo iterum consequentia. ꝛ dico ꝙ valet: ꝛ tunc ad rationem a passiua ad suā actiuam valet argumentum. dicitur ꝙ verum est. sed illa non est sua actiua: qꝛ passiua significat solumodo cathegorice: ꝛ actiua ypthetice. ꝛ si queritur que est sua actiua dico ꝙ illa sortes dicit falsum prolata a te vel a me: que non est conuertibilis cum a: sed solummodo similis a. ¶ Ad tertium dicitur ꝙ contradictorium a est verum sed non est istud sortes non dicit falsum: sed illud non sortes dicit falsum. quod est verum: quia significat disiunctiue ꝙ sortes si dicit falsum: vel ꝙ a non est veruꝫ cuius significati secunda pars est vera: ꝛ consequēter totum significatum disiunctum. quare ꝛ propositio dicta est vera cuius istud est significatum. ꝛ si dicitur ꝙ in singularibus non refert preponere negationē vel postponere dicitur ꝙ in materia insolubiliuꝫ multum refert. Et i materia quarumcunqꝫ propositonum ypothetice significātiuꝫ. Eadeꝫ est retinenda sententia in insolubilibus singularibus habentibus originem ex proprietate vocis vt hoc est falsum hoc non ē verum dicendo ꝙ primi contradictorium nō est illud hoc nō est falsum: sed illud nō hoc est falsum. Nam primum insolubile significat ꝙ hoc est falsum: ꝛ hoc est verum demōstrando idem insolubile. ideo contradictorium significat disiunctiue ꝙ hoc non ē falsum: vel hoc non est verum. Similiter contradictorium: secundi insolubilis non est illud hoc est verum sed illud: non hoc non ē verum: ita ꝙ semper preponatur negatio: sicut contradictorium istius tantum tu nō es homo non est illud tantum tu es hō: sed illud non tantum tu nō es hō quare ꝛc.

Dicto de insolubili singulari: nunc de particulari vel indefinito dicendum restat. Pono ergo ꝙ hec sit omnis propositio particularis aliqua propositio particularis ē falsa: que sit a: ꝛ significet sicut termini pretendunt non ponēdo precise: qꝛ non admitteretur casus isto posito a est falsuꝫ: vt patet ex dictis. ¶ Sed cōtra hoc arguitur sic. Omnis propositio particularis ē falsa: ergo aliqua ꝓpositio particularis est falsa: illa consequentia ē bona ab vniuersali ad suam subalternam ꝛ antecedens ē verum: ergo ꝛ consequens: sed cōsequens est a: ergo a est veruꝫ ꝙ antecedēs sit verum probatur: Nam propositio particularis est falsa: ꝛ nulla est propositio particularis quin illa sit falsa: ergo omnis ꝓpositio particularis est falsa. tenet consequentia ab exponentibus ad expositum ꝛ antecedens est verum: ergo ꝛ consequens. ¶ Secundo arguitur sic propositio particularis est falsa: ergo aliqua propositio particularis est falsa: tenet consequentia ab indefinita ad suam particularem ꝛ antecedens est verum ergo ꝛ consequens ꝛ consequens ē a: ergo a est verum ꝙ antecedens sit veruꝫ patet quia suum contradictorium est falsū videlicet nulla propositio particularis est falsa: quia iam concessum ē ꝙ a propositio ꝑticularis ē falsa. ¶ Tertio arguitur sic hoc ē falsum demonstrando aꝭ ꝛ hoc ē aliqua ꝓpositio ꝑticularis: ergo aliqua ꝓpositio ꝑticularis est falsa: ꝯña tenet a resoluentibus ad resolutuꝫ ꝛ antecedens est verum: ergo

⁊ ꝯñs quod ē a. ℂAd primam respondetur concedendo istā consequentiam ois propositio particularis ē falsa: ergo aliqua propō particularis ē falsa: qꝛ ante casum concessissem eam: tamen dico ꝙ nō valet nec arguitur ab vli ad suam subalternā vel suā particularem: qꝛ vniuersalis solūmodo cathegorice significat ⁊ pticularis ista significat ypothetice: vꝫ ꝙ aliqua ꝓpō particularis ē falsa: ⁊ ꝙ a ē verum. Et si diceretur que ē eius particularis dicitur ꝙ non hꝫ aliquā ex quo positū ē ꝙ illa sit ois pticularis. verum tñ ista eadem foret eius pticularis dato ꝙ non esset insolubilis. ℂAd scdām rationem rñdo silr concedendo ꝯñtiam ⁊ negando ipsam eē bonā ⁊ tūc ad argm dico ꝙ ista non ē pticularis huius indefinite: quia pticularis ē insolubilis ypothetice significans: indefinita vero nō ē huiusmodi: eiusdem tñ foret pticularis si neutra earū foret isolubilis. ℂAd tertiā rōnē cōcedit ꝯñ ⁊ negat ipsaꝫ valere: nec arguit resolnētib9 ad resolutū: qꝛ pticularis vel indefinita isolubilis non ē resolubilis: qꝛ significat ypothetice: sed ꝓbanda ē isto modo suū princ significatū ē verū: ergo ipsa ē vera: ⁊ pꝫ ꝙ añs ē falsum. Et si arguitur sic ista propositio pticularis ē falsa: ergo aliqua propositio particularis ē falsa. tenet ꝯñ ab inferiori ad suum superi9 affirmatiue ⁊ sine aliquo signo impediente. ℂDicitur ꝙ ꝯñ nō valet ab inferiori ad suum superius nisi propositio inferioris ⁊ propositio superioris vniformiter significent videlicet cathegorice qualit non est in proposito: vnde si hec propositio homo ē animal significaret principaliter ꝙ homo ē animal ⁊ ꝙ homo est asinus tunc non valeret aliqua istarum ꝯñarum hoc ē animal ⁊ hoc ē homo: ergo homo est animal. Iste homo est animal: ergo homo est animal ⁊ hoc ideo quia ꝯñs significaret copulatiue ⁊ antecedentis nulla pars sic significaret: ⁊ si allegaretur aliqua dictarum regularuꝫ rñdetur vt dictū ē. ℂDicitur ēt vt in alio capitulo ꝙ contradictorium istius aliqua ꝓpō pticularis ē falsa: non ē illud nulla propositio pticularis ē falsa. sꝫ illud nō aliqua ꝓpō pticularis ē falsa. ⁊ si dicit ꝙ iste equalent pp negationē ꝑpositam dicitur ꝙ illa regula habet veritatem in solis cathegoricis: cathegorice solummō significantibus qualiter nō est in proposito. Ideꝫ ē iudiciū de istis aliqua propō particularis non est vera. Aliqua propositio particularis significat aliter q̄ꝫ est: ac etiaꝫ ita de infinitis vt ꝓpositio indefinita est falsa. ꝓpositio indefinita non est vera quare ⁊c.

Nunc de insolubili vniuersali ē dicēdum ponendo ꝙ hec ois ꝓpō vniuersalis ē falsa sit ois propō vniuersalis que significeꝫ sicut termini pretendūt: q̄ sit: a: non ponēdo pcise: qꝛ casus nō admitteretur isto posito dicitur ꝙ a ē falsum: quia falsificat seipsum. ℂContra hoc arguitur aliqua propositio vniuersalis ē falsa: ⁊ nulla est ꝓpō vniuersalis quin ista sit falsa: ergo ois ꝓpō vniuersalis ē falsa: tenet consequentia ab exponentibus ad expositum et antecedens ē verum: ergo ⁊ consequens. ℂSecundo arguitur tantum falsum ē ꝓpositio vniuersalis: ergo ois ꝓpositio vniuersalis ē falsa. tenet cōsequentia ab exclusiua ad suam vniuersalem de terminis transpositis ⁊ antecedens ē verum: ergo ⁊ consequens quod ē a ꝙ antecedens sit veruꝫ ꝓbatur. ℂNam falsum ē ꝓpositio vniuersalis ⁊ nullum non falsum ē propositio vniuersalis: ergo tantum falsuꝫ ē propositio vniuersalis: tenet consequentia ab exponentibus ad expositum ⁊ añs ē verū: ergo ⁊ consequēs. ℂTertio arguitur hoc ē falsum demōstrato: a: ⁊ hoc ē ois ꝓpō vlis: ergo ois ꝓpositio vlis ē falsa. ista ꝯñ ē bona ⁊ añs ē verū ergo ⁊ ꝯñs ꝙ ꝯñ sit bona pꝫ a simili: hoc currit ⁊ hoc ē ois hō: ergo ois hō currit. Cōfirmatur destruendo primum casum ⁊ ponendo ꝙ iste sint omnes propositiones vniuersales. ℂOmnis propositio vniuersalis est falsa: ⁊ omnis homo est asinus sic significando isto posito arguitur sic. Ista propositio vlis est falsa demonstrando primam: ⁊ ista ē falsa demonstrando secundam: ⁊ iste sunt omnes propositiones vniuersales: ergo omnis propositio vlis ē falsa. tenet ꝯñ a singularibus sufficienter enumeratis ad suam vniuersalem ⁊ añs est verū: ergo ⁊ ꝯñs ℂAd hec respondetur ⁊ primo ad primum

cõcedo insolub^{e}: ⁊ nego ipsum eẽ verum ⁊ tũc ad ratioñe cõcedo ꝯñam ⁊ nego ipsam esse bonã: ⁊ tũc ad argumentum ibi arguit ab exponẽtibus ad expositũ: nego q2 a non ẽ propositio exponibilis nisi significaret cathego^{e} solũ vñ si ista oĩs hõ ẽ animal significaret p̃ncipaliter ꝙ oĩs hõ est aĩal: ⁊ ꝙ tu es asinus: tũc p3 ꝙ ista ꝯña nõ valeret hõ ẽ aĩal ⁊ nihil ẽ hõ qn istud sit aĩal: ergo oĩs hõ ẽ aĩal q2 añs ẽ verũ ⁊ ꝯñs falsũ3. Et tũc si allegaret regula: o3 dicere ꝙ ꝯñs non ẽ exponibile pp causam dictã sed ꝓbaret vel ip̄robaret p suũ significatũ copulatũ: sicut ⁊ propõ insolubilis quecũq3. Ad h3 ꝯcedo ꝯñam ⁊ nego ipsã3 esse bonã: nec arguitur ab exclusiua ad suã vlem ex quo exclusiua cathego^{e} significat ⁊ vniuersalis ypothetice ¶ Et si dr̃ que eius ẽ singularis dr̃ ꝙ nullã h3: vñ si hec oĩs hõ ẽ aĩal significaret ypothetice verũ ⁊ falsum ⁊ hec tm̃ animal est hõ mõ ꝯsueto: dicerẽ tũc vlem illã nõ esse vlem huius exclusiue nec ex^{o}ita in proposito est dicẽdũ. ¶ Ad tertiũ arg^{m} dico similiter ꝙ nõ valet ꝯ^{a}: ⁊ cum dr̃ ꝙ a simili bene valet: dico ꝙ ñ ẽ similitudo: q2 ꝯñs vnius ꝯñe significat cathego^{e} solũ ⁊ aliud ypothetice: vñ si hec oĩs hõ currit significar3 ꝙ oĩs hõ currit: ⁊ ꝙ deus nõ est ista ꝯña tunc nõ valeret: hoc currit: ⁊ hoc ẽ oĩs hõ: ergo oĩs hõ currit pp causã3 dictã: q2 ꝯñs significaret ypothetice. ¶ Ad cõfirmationẽ admisso casu. vt p̃us dico ꝙ ꝯña non valet ⁊ ad arg^{m} a singularibus sufficiẽter enumeratis ad suã vlem: dico ꝙ nõ arguit cũ debito medio qd̃ deberet esse tale: iste sunt oẽs propositiones vles: ⁊ a est verũ: ꝙ certe negatur vnde nec ista ꝯña valeret: iste homo currit ⁊ iste hõ currit ⁊ isti sunt oẽs hoĩes: ergo oĩs homo currit dato ꝙ ꝯñs significaret ypothetice: vt p̃mus: sed oportet addere alterã partẽ significatiuã ⁊ nullus deus est: q̃ addito ꝯ^{a} ẽ bona: sed añs est falsum. Et si q̃ratur de cõtradictoria dr̃ ꝙ est hec non oĩs ꝑpõ vlis est falsa significãs disiunctiue modo opposito de a. Eodem modo est dicendũ de istis vlibus. Omnis propositio vniuersalis significat aliter quam ẽ. Nulla propositio vniuersalis est vera. Et nulla propositio vniuersalis est concedenda.

Exclusiua insolubilis consilis cõtinet difficultates: vt pono ꝙ sor. et tu scitis oẽs loquentes: ⁊ dicat sor: deus est: ⁊ tu tm̃ sor. dicit verũ: ⁊ sit a: ⁊ nullam aliã: ⁊ significet sicut ĩ p̃tendũt precise Isto posito q̃ro vtrũ et sit verũ vel falsũ3: si verum g̃ significat pci^{e} sicut ẽ: sed a significat pcise: ꝙ tm̃ sor. dicit verũ: g̃ ita est ꝙ tãtum sortes dicit verũ: ergo tu nõ dicis verum ⁊ tu dicis a: g̃ non est verũ. Si dicitur ꝙ a est falsum: ergo significat aliter q̃3 est sed a significat precise ꝙ tm̃ sor. dicit verũ ergo nõ ita est ꝙ tantũ sortes dicit verum: sed tu ⁊ sor. estis oẽs loquentes: ergo tu dicis verum ⁊ nõ dicis nisi a: ergo a est verũ ⁊ ita habetur contradictio. ¶ Rñdetur nõ admittendo casum q2 ex eo originat isolu^{e} simpliciter si tm̃ nõ ponitur pcise: admitto casum ⁊ dico a esse falsum: ⁊ tunc ad arg^{m} a significat aliter q̃3 est cõcedo: sed a significat pcise ꝙ tm̃ sor. dicit verũ: g̃ ⁊c. nego minorẽ q2 repugnat casui. Et si dicitur qd g̃ aliud significat. Dico ꝙ: a: significat ꝙ tm̃ sor. dicit vez: ⁊ ꝙ a ẽ vez: nec rõe p̃mi significati ẽ a falsũ: q2 vez ẽ tm̃ sortẽ dr̃e falsu3: sed rõe secũdi significati: q2 cõceditur a esse falsum. ¶ Contra responsionem arguitur. Omne dicens verũ est sor. ergo tm̃ sor. dicit vez: ista ꝯña est bona ab vli ad suam exclusiuã de terminis trãspositis ⁊ añs ẽ verum ergo ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯñs est: a: ergo a est vez ꝙ añs sit verũ probatur. Nã dicens verũ est sor. ⁊ nihil est dicẽs verũ quin illud sit sor. ergo omne dicens vez est sor. p3 consequentia ab exponentibus ad expositum. ¶ Scdo arguitur nihil preter sor. dicit verum: ergo tm̃ sor. dicit verũ ista ꝯña est bona ⁊ añs est verũ ergo ⁊ ꝯsequens ꝙ antecedens sit verum: patet p exponentes. ¶ 3° arguitur sor. dicit verũ ⁊ nihil nõ sor. dicit verũ: ergo tãtũ sor. dicit verũ ista ꝯña est bona ab exponentibus ad expositũ ⁊ añs est verum: ergo ⁊ ꝯñs: sed ꝯñs est a: ergo a est verum. Ad hec omnia põt simul responderi: ꝙ nunq̃3 cõsequens illatũ est a nec cõuertibile cum a: sed solum simile a: sed si ponatur: cum toto casu ꝙ sit: a vel conuertibile cum a. tunc respondetur concedendo oẽs consequentias factas negando tamẽ illas

esse bonas. ¶ Ad primam ergo cum dicit quod ibi arguitur ab vniuersali ad suam exclusiuam: nego quia vniuersalis significat cathegorice et exclusiua ypothetice: quia est insolubilis. ¶ Et si queritur de sua exclusiua dicatur quod est vna similis illi prolata a sor. que non est insolubilis videlicet tantum sor. dicit verum. et ad aliam dicitur quod etiam non valet: nec illa est exclusiua dicte exceptiue: sed illa quam nominaui modo ¶ Et ad tertiam dicitur quod non arguitur ab exponentibus ad expositum: quia ista exclusiua non est exponibilis ex quo ypothetice significat: vnde si ista tantum homo est risibilis significaret principaliter quod tantum homo est risibilis et quod nullus deus est tunc non valeret aliqua istarum consequentiarum: ¶ Omne risibile est homo: ergo tantum homo est risibilis. nihil preter hominem est risibile: ergo tantum homo est risibilis. Item homo est risibilis et nihil non homo est risibile: ergo tantum homo est risibilis. Eodem modo est dicendum ad istas exclusiuas: tantum exclusiua est falsa: tantum exclusiua non est vera: dato quod vna istarum sit omnis exclusiua quod bene admittitur: quia non ponitur precise: et ita respondetur: vt prius ad argumenta probantia aliquarum istarum esse veram. ¶ De exceptiuis vero idem est iudicium: vt in casu priori. ¶ Nihil preter sor. dicit verum. Nulla propositio preter exceptiuam est falsa. Omnis exceptiua preter illam est vera demonstrando seipsam quare etc.

Sequitur dicere de isolubili ypothetico. Et primo de copulatiua pro cuius declaratione pono aliquas regulas. ¶ Prima est ista insolubile copulatiuum cuius vna pars est necessaria per se si eidem in casu adduntur omnes conditiones cum nota exclusionis fit insolubile simpliciter et non admittendus est casus: verbi gratia pono quod illa copulatiua deus est: et nulla copulatiua est vera quam sit a sit omnis copulatiua significans precise sicut termini pretendunt. isto posito et admisso: quero vtrum a sit verum si dicitur quod sic: ergo secunda pars est vera: sed secunda pars significat precise quod nulla copulatiua est vera: ergo nulla copulatiua est vera: ergo a non est verum. Si dicitur quod a est falsum: ergo altera pars est falsa: sed non prima: ergo secunda tunc sic secunda pars est falsa: ergo significat aliter quam est sed ipsa significat precise quod nulla copulatiua est vera: ergo non est ita quod nulla copulatiua est vera et a est omnis copulatiua: ergo a est verum. ¶ Secunda regula est ista. Insolubile copulatiuum cuius vna pars est possibilis vel contingens addendo eidem omnes conditiones cum nota exclusionis fit insolubile secundum quid et admittendus est casus: verbi gratia pono quod ista copulatiua tu es homo et nulla copulatiua est vera que sit a sit omnis propositio copulatiua significans precise sicut termini pretendunt: isto posito et admisso: quero vtrum a sit verum. si dicitur quod sic: ergo secunda pars est vera et ipsa significat precise quod nulla copulatiua est vera ergo ita est quod nulla copulatiua est vera: ergo a non est verum. Si dicitur quod a est falsum: ergo altera pars est falsa: et non prima: ergo secunda: tunc arguitur sic. secunda pars est falsa: ergo significat aliter quam est sed ipsa significat precise quod nulla copulatiua est vera: ergo sic ita est quod nulla copulatiua est vera et a est omnis copulatiua: ergo a est verum. Et ita videtur sequi contradictio in isto casu sicut in priori: et per consequens quod secunda regula non est vera.

¶ Respondetur admittendo positum et dicitur quod a est falsum: et tunc consequenter oportet dicere quod prima pars est falsa et secunda vera: et si arguitur si tu es homo et prima pars sic precise significat: ergo ipsa est vera: negatur prima pars antecedentis: quia repugnat casui et vni concesso. Sequitur enim prima pars est falsa et ipsa significat precise te esse hominem: ergo tu non es homo. Eodem modo respondetur si vna pars esset impossibilis: vt homo est asinus: et ista copulatiua est falsa. ¶ Tertia regula est ista. Omne insolubile copulatiuum fit insolubile secundum quid addendo eidem omnes conditiones preter notam exclusionis et admittendus est casus: vt pono quod ista sit omnis copulatiua deus est nulla copulatiua est vera significans sicut termini pretendunt que sit a. Isto posito dicitur quod a est falsum non quidem pro prima parte sed pro secunda. Et si arguitur sic secunda pars est falsa: ergo significat aliter quam est concedo: sed ipsa significat precise quod nulla

copulatiua est vera. ergo nō est ita ꝙ nulla
copulatiua ē vera. nego minorem ex eo ꝙ
illa secunda ps significat copulatiue ꝙ nul
la copulatiua est vera: ⁊ ꝙ a est verum ⁊ ꝑ
pterea: a: significat tria significata copulati
ue. videlicet ꝙ deus ē ⁊ ꝙ nulla copulatia
est vera ⁊ ꝙ a est veruꝫ. Et non dicitur a fal
sum propter primum significatum aut secū
dum sed propter tertium: Eodem modo di
citur ad illud insolubile tu es ⁊ ista copula
tiua non ē vera ponendo casum priorem.
¶ Ex prima regula sequitur ꝙ si ponitur
hanc deus est vel quācunqꝫ aliam esse om
nem propositionem ⁊ significare precise de
um esse vel quodcunqꝫ per se necessarium
⁊ hoc est falsum demonstrando illam pro
positionem non admittendus ē casus: quia
sequitur contradictio. ¶ Ex secunda regu
la sequitur ꝙ si ponitur istam deus est vel
quamcunqꝫ aliam esse omnem propositio
nem ⁊ significare precise hominem esse asi
num: vel te esse ⁊ ꝙ hoc ē falsuꝫ demonstrā
do eandem propositonem amittendus est
casus ⁊ dicitur illam esse falsam deus est.
¶ Ex tertia sequitur ꝙ si ponitur istam de
us ē vel quacunqꝫ aliam esse omnem pro
positionem ⁊ significare sicut placet ⁊ ꝙ h
ē falsum non ponendo precise admittendus
ē casus ⁊ dicitur istam esse falsa quare ⁊c.

Restat dicere consequenter de insolu
bili disiunctiuo: pro cuius declarati
one hec prima regula īsolubile dis
iunctiuuꝫ cuius vna pars ē per se fit insolu
bile simpliciter si eidē in casu adduntur oēs
cōditiones cū nota exclusionis: verbi grā
posito ꝙ illa disiunctiua que sit a nullus d
us ē: vel nulla disiunctiua ē vera sit oīs dis
iunctiua significans precise sicut termini ꝓ
tendunt. Isto posito ⁊ admisso quero vtruꝫ
a sit verum. Si dicitur ꝙ sic: ğ altera pars
ē vera: ⁊ nō prima: ğ secunda tūc arguit sic.
Secunda pars ē vera ğ significat precise et
principaliter: sicut ē. Sed scđa pars signifi
cat precise ꝙ nulla disiunctiua ē vera: ğ ita
ē ꝙ nulla disiuntiua ē vera: ⁊ per cōsequēs
a non ē verum: Si dicitur ꝙ a est falsum: ğ
secunda pars ē fasa sed ipsa significat pre
cise ꝙ nulla disiunctiua ē vera: ğ non ē ita
ꝙ nulla disiunctiua ē vera: ⁊ a ē omnis dis
iunctiua: ğ a ē veruꝫ. ¶ Propterea dicitur
ꝙ a in casu isto ē īsolubile simpliciter ideo
non admittendus ē casus: quia implicat cō
tradictionem. ¶ Secunda regula ē ista in
solubile disiunctiuum apparenter cuiꝰ vna
pars ē contingens falsa fit insolubile: secun
dum quid eidem addendo in casu omnes
conditiones cuꝫ nota exclusiōis: verbi gra
tia. Pono tibi istam tu non es homo: vel
nulla disiunctiua est vera que sit a: ⁊ sic om
nis disiunctiua significans precise sicut ter
mini pretendunt. isto posito ⁊ admisso: que
ro vtrum a sit verum si dicitur ꝙ sic: ğ vna
pars ē vera non prima: ğ secunda. tunc ar
guitur sic. Secunda pars ē vera: ğ signifi
cat precise sicut ē. Sed ipsa significat preci
se ꝙ nulla disiunctiua ē vera: ğ ita ē ꝙ nul
la disiunctiua ē vera: ğ a non ē verum. Si
dicitur ꝙ a est falsum: ğ secunda pars falsa.
Sed ipsa significat precise ꝙ nulla ē disiun
ctiua ē vera: ergo a nō est veꝝ. Si dr̄ ꝙ a ē
fl'm: ğ 2a ps ē fl'a. Sꝫ ipsa significat ꝑcise ꝙ
nulla disiūctiua ē vā nō ē ita ꝙ nulla disiū
ctiua ē vera: ergo aliqua disiunctiua est ve
ra: ⁊ a ē omnis disiuntiua: ergo a ē verum:
⁊ ita vt apparet sequitur contradictio: in
isto casu sicut in primo: ⁊ per cōsequens re
gula non est vera. ¶ Respondetur conce
dendo regulam ⁊ admittendo casum ⁊ dici
tur ꝙ a ē verum: ⁊ tunc quando dicitur non
prima pars ē vera: ergo secunda: dico ꝙ ꝓ
ma pars est vera: quia ipsam esse veram
sequitur ex casu: ⁊ secunda ē falsa: et ex hoc
non concluditur inconueniens. Uerum ta
men huiusmodi disiunctiua non est insolu
bilis nisi apparenter vt dicebatur in regu
la: quia omne insolubile ē falsum: ⁊ a est ve
rum: ğ a non est insolubile. ¶ Tertia regu
la. Omne insolubile disiunctiuum fit inso
lubile secundum quid eidem addendo i ca
su omnes conditiones preter notam exclu
sionis verbi gratia posito ꝙ illa disiuncti
ua homo est asinus: vel illa disiunctiua est
falsa que sit a sit omnis disiunctiua signifi
cans sicut termini peetendunt: admittitur
casus: quo admisso dico ꝙ a ē falsum: ⁊ 2a
ps significat aliter ꝙ̄ ē: sꝫ nego ꝙ ipa signi
ficet precise ꝙ illa disiunctiua e falsa immo
ēt significat aliter: scilicet ꝙ a est verū codē

modo diceret᷑ si poneretur ꝙ illa tu non es
hō: vel illa disiunctiua non ē vera esset ois
disiunctiua ⁊ significaret sicut termini pre'
tendūt. ¶ Notādum ꝙ nulla disiunctiua
est insolubilis cuius: altera pars est vera:
nec fuerit isolubilis positis illis conditioni
bus sepius nominatis: vt deus ē: vel ois dis
iunctiua ē falsa: tu es hō: vel ista disiūctiua
ē falsa. Unde ponēdo casum quēcunqꝫ no
minatū: admitteretur ille ⁊ ꝯcederetur que
libet illarū disiūctiuarū pp veritatē prime
ptis. ¶ Contra istā responsionē arguit sic.
Omne a ē falsum: sed oē a est ista disiuncti
ua: ꝰ illa disiunctiua ē falsa: tenet ꝯsequen
tia: qꝛ sillogismus in ꝑ tertie figure: ⁊ ante
cedens ē verū: ergo ⁊ ꝯsequēs sed ꝯsequēs
ē secunda ps disiunctiue: ergo ipsa ē vera:
⁊ p ꝯñs: a. est verū. ¶ Secundo arguit sic.
Oppositū a est falsum: ergo a est verū: ante
cedēs ꝓbatur. Nā hoc ē falsum: nullus hō
ē asinꝰ ⁊ illa disiūctiua nō ē falsa: ⁊ hꝫ ē oppo
situm a: ergo oppositū a ē falsum: consequē
tia tenet cū minori: ⁊ maiorē probo. Nam
ipsa ē vna copulatiua cuius secunda ps est
falsa: qꝛ iā ꝯcessum ē ꝙ a ē falsum. ¶ Ad
ꝑmum dicitur ꝯcedēdo ꝯsequētiā ⁊ negā
do ipsam esse bonā: ⁊ cum dicitur ꝙ ē sillo
gismus in ꝑ tertie figure: nego: qꝛ ꝯclusio
ypothetice significat: qualiter nō contingit
ꝯclusioni alicuius boni sillogismi. ¶ Ad se
cundum dicitur ꝙ oppositū a non est illud:
sed hoc nihil quod ē hō ē asinus: ⁊ non ista
disiunctiua ē falsa: cuius secunda ps signifi
cat duobus modis sicut suū ꝯtradictoriū.
Hec argumēta poterāt applicari capitulo
copulatiuarū: sed totiēs ē inutile replicare.
Ex ꝑma regula seqtur ꝙ si poneret᷑ hāc hō
ē asinus: vel quādocūqꝫ aliā ꝓpositionē si
gnificare pcise ꝙ hō ē asinus: vel ꝙ nulla
ꝓpositio ē vera nō esset admittēdus casus:
qꝛ sequeretur ꝯtradictio. Ex secūda regula
seqtur: ꝙ si poneretur hanc hō ē asinus eē
omnē ꝓpositionē: ⁊ significare pcise te non
esse. Uel ꝙ nulla propositio ē vera admitte
retur casus: ⁊ diceretur istā esse verā homo
ē asinus. Ex tertia regula seqtur ꝙ si pone
retur istā hō ē homo esse omnē ꝓpositionē
⁊ significare hominē esse asinum vel ꝙ nul
la ꝓpositio ē vera nō ponendo pcise debe-
ret admitti casus: ⁊ ꝯsequēter dici ꝙ illa est
falsa: hō est asinus quare ⁊c.

Ultimo quedā declaro insolubilia q̄
isolubilia nō apparēt vt sortes nō
habebit denariū: plato nō ptransi
bit pontē: ⁊ pono ꝙ oē dicēs verū habebit
denariū ⁊ solum tale: ⁊ ꝙ tu dicas istam ꝓ
positionē: ⁊ nullam aliā que sit: a: ergo non
habebo denariū significātem pcise sicut ter
mini ptendunt. Isto posito quero vtrū ha
bebis denariū vel non. Si dicitur ꝙ tu ha
bebis dnariū: ⁊ ois q habebit dnariū dicit
verū ergo tu dicis verū: ⁊ non dicis nisi a:
ergo a: est verū: ⁊ tunc sic a ē verū: ⁊ signifi
cat pcise ꝙ tu nō habebis denariū: ergo tu
non habebis denariū: quod est ꝯtradictori
um ꝑus ꝯcessi. Si aūt dicit᷑ ꝙ tu nō habe
bis denariū: ergo tu nō dicis verū: ⁊ nō di
cis nisi a: ergo a: nō ē verū. tunc sic a nō est
verū: ⁊ a significat pcise ꝙ tu non habebis
denariū: ergo non erit ita ꝙ nō habebis de
nariū: ergo tu habebis denariū ⁊ ita sequi
tur ꝯtradictio. Similiter pōt argui in ꝑnci
pio vtrū a sit verū vel falsum queadmodū
in alijs insolubilibꝰ qrebatur. Propterea ñ
admittitur casus: qꝛ ex eo originē trahit iso
lubile simpliciter. Si tamē in casu no ponit᷑
dictio exclusiua admitto casum: ⁊ dica ꝙ tu
nō habebis denariū: ⁊ ꝙ a nō est verū: sꝫ
tūc ad argumētum a nō ē verū: sed a signi
ficat precise ꝙ tu nō habebis denariū. ergo
nō est ita ꝙ tu non habebis denariū: nego
minorē quoniā a significat ꝙ tu non habe
bis denariū: ⁊ ꝙ a ē verum: ⁊ nō ratione ꝑ
mi significati: a: ē falsum: sed ratione secun
di. Uerūtamē si fieret ꝯsequētia nō ponen'
do pcise in minori negarē ꝯsequētiā. ¶ Eo
dem modo respōdet᷑ ad casum pontis quā
do ponitur ꝙ oē dicēs verum pertransibit
pontē: ⁊ solū tale: ⁊ sortes qui sit ois sortes
dicat illā ꝓpositionem ⁊ nullā aliā sortes
nō ptrāsibit pontem significātem precise si
cut termini ptedūt nō admittitur casus.
Si autē remoueret᷑ dictio exclusiua admit
tatur ⁊ dicatur consequenter ꝙ sortes non
ptransibit pontē: ⁊ ꝙ a est falsū. ¶ Cōtra
istā responsionē arguitur sic nullum dicēs
falsum pertrāsibit pontē: sed sortes dicit fal
sum: ergo sortes non ptrāsibit pontem ꝯña

bona: qr est sillogismus in quarto prime fi
gure: ꝛ añs ē verū: ergo ꝛ ꝯsequens: ꝛ ꝯñs
est a: ergo est verū. Scḋo arguitur si ꝯtradi
ctorium a ē falsum: ergo a ē verū: añs ꝓba
tur: qm̄ hoc ē falsum sortes ꝯtrāsibit pontē
ꝛ hoc ē ꝯtradictoriū eius ergo ꝛc̄. Prima
ps añtis probaṫ: nā sortes dicit falsum: er-
go nō ꝯtrāsibit pontē ꝛ illa propō sortes ꝑ
transibit pontē significat precise ꝙ sortes ꝑ
trāsibit pontē: ergo ē falsa. ¶ Ad primū re
spondetur cōcedēdo ꝯñam ꝛ negādo ipsam
eē bonā: nec est sillogismus in quarto ꝑme
figure: qr ꝯñs significat ypothetice copula
tiue: ꝛ h' supposito ꝙ cōclusio sit a vel ꝯuer
tibilis cū a. ¶ Ad secundū dicit ꝙ assigna
tum nō est cōtradictoriū a: sed istud nō sor
tes nō ꝯtrāsibit pontē significās disiūctiue
mō opposito ad a sicut sepissime ē recitatū.
¶ Iā arguo cōtra totū fundamētū insolu
biliū probādo ꝙ nō quodlibet isolubile ɓz
q̄d significat copulatiue mō dcō: qr tūc qd
libet isolubile foret impossibile simpliciter
ꝯñs falsum: qr insolubile ē cōcedendū i ca
su vt p̄atuit: ꝛ nullū ipossibile simpliciter ē
cōcedendū infra tp̄s obligationis. ergo ꝛc̄.
Et ꝙ illud sequaṫ ꝓbatur. Naꝫ quodlibet
tale isolubile significat copulatiue ipossibi-
le simpliciter ꝛ h' precise ꝛ ꝑncipaliter ergo
quodlꝫ insolubile ɓm q̄d ē ipossibile simpli
citer: ꝯña tꝫ: ꝛ añs probādo: sumēdo hoc i
solubile ē falsum: significat. n. ꝙ hoc est fal
sum: ꝛ hoc ē verū: sed hoc ē falsum: ꝛ hoc eē
verū: est ipossibile simpliciter: g̃ ꝛc̄. ¶ Hoc
argumentū ē difficile valde: sed tamen bre
uiter solueret nūq̄ꝫ cōcedendo isolubile sic̄
alias nō cōcedebā ipm ꝛ tūc dicebā ꝙ qd
libet isolubile ē ꝓpō ipossibilis simpliciter:
ꝛ ita nō procederet argm. ¶ Verū tñ qr cō
cessi insolubile propositū: ꝛ negaui ipsuꝫ eē
verū nō possem dicere bene respōdēdo ipm
esse ipossibile simpliciter: sed solū possibile.
Et tūc ad argm suū significatū principale ē
ipossibile: g̃ insolubile ē ipossibile: nō valet
argm. ¶ Pro quo ē notādū ꝙ insolubile
ɓꝫ duo significata: Vnū adeq̄tū ꝛ aliō ꝑn
cipale. Adeq̄tū significatū ē significatū ca
thegorice sil'e dicto isolubilis. vnde signifi
catū adequatū istius sortes dicit falsum est
istud sortē dicere falsum: vel ꝙ sortes dicit
falsum. Principale autē significatū ē signi
ficatū ypotheticum: vt sortē dicere falsum:
ꝛ istaꝫ propositionē esse verā. Dico ergo ꝙ
penes aliud attēditur possibilitas insolubi
lis: ꝛ penes aliud sua falsitas. Possibilitas
nanqꝫ attenditur penes possibilitatē: signi
ficati adequati. Et ipsius falsitas penes fal
sitatem: significati principalis. hec ergo
est possibilis. Omnis propositio est falsa:
qr possibile ē oēm propositionē eē falsam: sꝫ
ipsa ē falsa: qr suū significatū principale est
falsum. s. oēm propōnem eē falsam: ꝛ illam
eē verā. Tñ ex materiā insolubiliuꝫ penes
idem attēditur possibilitas veritas vel fal
sitas propositionis: qr penes significatum.
Notandum ꝙ nō quecūqꝫ h' locutus sum:
seu in ceteris tractatibus ea dixi ɓm intenti
oneꝫ propriam: sed partim etiam ɓm intēti
onē alioꝝ doctoꝝ: vt iuuenes incipiētes fa-
cilius introducātur.

¶ De obiectionib9 cōtra ꝑmū tractatū

Vt summularū notitia ad memoriā
reducatur ponende sunt quedā ob
iectiones ꝯtra quasdā regulas vel
diffinitiones qbus solutis reducētia habe
atur: Primo nāqꝫ arguitur cōtra diffiniti
onem propositionis qua dicebaṫ. Propō
ē oratio indicatiua verū vel falsum signifi-
cans cōtra quā diffinitionē sic arguiṫ: Hec
oratio antixp̄s eēt albus ē propositio: tamē
non est oratio indicatiua: g̃ diffinitio propo
sitionis nō est sufficiens: ꝯña tenet cuꝫ ma
iori: ꝛ maiorē probo. Nam quodlibet añs
alicuius cōditionalis est propō: sꝫ antixp̄s
eēt albus ē añs alicuius ꝯditionalis: ergo
est propō: patet ꝯña: qr est sillogismus i ter
tio prime figure. Et maior etiā patet: qr cō
diciōalis est illa in qua cōiungūtur plures
propositiones cathegorice mediante nota:
cōditionis ꝛ minorē probo: quoniā añs hu
ius cōditionalis si antixp̄s esset albus: an
tichristus eēt coloratus: ē alia oratio anti-
xp̄s eēt albus. ¶ Respondetur cōcedēdo
diffinitionē ꝓpositionis: ꝛ nego ꝙ ista ora-
tio antixp̄s est albus sit propō: ꝛ tūc ad ar
gumentū nego istā maioreꝫ omne añs ali
cuius cōditionalis est propō. Et quando h'
probatur ꝑ diffinitionē cōditionalis: dicen

e

do q̃ cõditionalis est illa in qua coniungũtur plures cathegorice ꝛc. Dicit̃ q̃ ista diffinitio ẽ falsa de virtute sermonis: sed intelligitur sic. Cõditionalis ẽ illa in q̃ cõiũgunt̃ plures cathegorice aut plures oratiões se habẽtes per modũ cathegorice: sed iam in proposito nõ coniungunt̃ plures cathegorice in ista conditionali: sed plures orationes se habentes per modũ cathegorice. vñ ista oratio antichristus ẽ albus non ẽ cathegorica: sed se habens per modum cathegorice: q: habet suas partes principales p modum subiecti predicati ꝛ copule. ¶ Secundo arguitur contra regulam propositionis vlis qua dicitur q̃ propositio vlis est illa i qua subijcitur t̃inus cõis signo vli determinatus. Nã ista propõ non qlibet hõ currit nõ est propõ vlis: ꝛ tamẽ ĩ ea subijcitur terminus cõis signo vli determinatus. ergo regula falsa: ꝯña tenet: ꝛ prima ps antecedẽtis ꝓbatur: qm̃ ista non quilibet hõ currit equalet isti in figura: aliqs hõ nõ currit: q: negatio proposita facit equipollere suo contradictorio: sed aliquis hõ non currit non ẽ propositio vlis: ergo nec illa nõ quilibet hõ currit. Secunda ps antecedentis probatur Nam oẽ adiectiuum alicuius sustãtiui est terminatio eius: sed li quilibet est adictiuũ istius termini homo g̃ est determinatio ei⁹ ꝛ p cõsequẽs li hõ determinatur signo vli: quod erat probanduꝫ. Respondetur q̃ argumentum verbaliter cõcludit: sed non cõtra intellectuꝫ regule qui est iste propositio vlis est illa in qua subijcitur terminus cõmunis signo vli distributiue mobiliter determinatus: sed iam in proposito subiectũ propositiõis assignate determinatur signo vniuersali non distributiue: sed solum adiectiue: ꝛ ita ad argumentum non procedit. ¶ Tertio arguitur contra regulam propositionis ꝑticularis q̃ d̃r. Propõ particularis ẽ illa in qua subijcitur terminus cõmunis signo particulari determinatus. Nam illius non aliquis hõ non currit non est ꝓpositio ꝑticularis ꝛ tamẽ ĩ ea subijcitur terminus cõis signo ꝑticulari determinatus. ergo rᵃ falsa: consequẽtia tenet cum maiori: q: equalet isti in figura quilibet hõ currit que non ẽ ꝑticulari: s: mino: ꝓbat̃. Nã oẽ adiectiuũ alicuius subãtiui est determinatio eiusdẽ sed li aliquis est adiectiuũ illius termini hõ. ergo est determinatio ipsius ergo li homo determinatur signo particulari quod erat probaᵐ. Dicitur q̃ nõ arguitur contra intellectũ rᵉ: q: regula sic itelligitur: Propõ particularis ẽ illa in qua subijcitur terminus cõis solo signo ꝑticulari determinatus: sed iam in proposito subijcitur terminus cõis determinat⁹ signo particulari adiectiue ꝛ etiam distributiue: ꝛ per ꝯñs non determinatur solo signo ꝑticulari. ¶ Quarto arguitur ꝯtra regulã propõnis indefinite: que erat talis propõ indefinita. Est illa ĩ qua subijcitur terminus cõis sine signo. Pono enim q̃ a sit preiacẽs illius vlis omnis homo currit vꝫ hõ currit. Et arguo sic a: est propositio indifinita: ꝛ tamẽ in ea subijtur terminus cõis mediante signo: g̃ regula falsa: ꝯña tenet cum maiori ꝛ minorẽ ꝓbo. Nã idẽ ẽ subiectũ a ꝛ sue vlis: sed subiectũ vlis a subijcitur mediante signo ergo subiectũ a subijcitur mediãte signo qđ erat probãdum. ¶ Dicitur q̃ nõ arguitur contra intellectum regl̃e. que sic intelligit̃. Propõ indefinita est illa in qua subijcitur terminus cõis sine signo quod sit aliquid illius modo ad propositum: licet subiectuꝫ a subijciat̃ mediante signo: non tamẽ mediante signo existente aliqđ illius a: quoniã signũ vniuersale nõ est pars sue preiacentis̃ sed propositionis vlis: cuius preiacens est pars. ¶ Quinto arguitur cõtra regulam propõnis singularis que erat illa. Propõ singularis ẽ illa in qua subijcitur terminus discretus vel terminus cõis cum pronomine demõstratiuo. ¶ Cõtra arguitur sic ista propositio oẽs isti currũt nõ est ꝓpositio singularis: ꝛ tamen in ea subijcitur terminus discretus g̃ ꝛc̃. cõsequẽtia tꝫ cuꝫ maiori: q: frustra adderetur signum vl̃e: ꝛ minor patet. Nam oẽ pronomẽ demonstratiuũ ẽ terminus discretus: sed subiectũ propositiõis assignate ẽ pronomẽ demõstratiuum: ergo est terminus discrestus. Respondetur q̃ q̃libet istarum oẽs isti currunt: vtereq; istorũ mouetur: ẽ propositio vlis: ꝛ nego q̃ ibi subijciatur terminus discretus. Et tunc ad argumẽtum oẽ pronomẽ demonstratiuũ ẽ ter

minus discretus verum ē singularis nume
ri: sed non pluralis. vnde terminū discretu3
voco illum q non potest simul cōpetere ni
si vni vt iste ista istud: hic hec hoc. Et termi
num cōmunē voco illum qui simul pōt cō
petere pluribus: vt li hō li animal: & pro
nomina demonstratiua pluralis numeri vi
delicet isti istorum & huiusmodi. ¶ Sexto
arguitur ꝯtra regulas affirmatiue & nega
tiue propositionum que fuerunt iste. Pro
positio affirmatiua ē illa in qua verbū prin
cipale affirmatur. Et propositio negatiua ē
illa in qua verbū principale negatur. Nam
preiacens istius vlis negatiue nullus ho
mo currit est affirmatiua: & tamē in ea ver
bum principale negatur: ergo regule false
consequentia tenet cum maiori: quoniam
hec: homo currit: & quelibet sibi consimilis
est affirmatiua: & minorem probo. Nā ide3
est verbum vtrisq3 scilicet vlis negatiue &
sue preiacentis: sed verbum principale vni
uersalis negatiue negat: ergo verbum prin
cipale preiacētis negatur. Dicitur ꝙ argu
mentum procedit verbaliter contra regu
lam: sed non contra intellectū eius. Intelli
gitur nāq3 sic regula propositionis negati
ue. Propō negatiua ē illa in qua verbum
principale negatur per negationē existēte3
aliquid illius: modo licet illius preiacētis
verbum principale negetur. nō tamen per
negationem existentē aliqd illius: quia illa
negatio nullus non est ps illius hō currit:
sed illius nullus hō currit: quare &c.

¶ Obiectiões ꝯtra mãs ꝓpõnū oppositaꝝ

IN materia equipollentiarum seu pro
positionum existentiū in figura po
nebatur aliquie regule: quaru3 pma
erat ista. Duo contraria non possunt simul
esse vera. ¶ Contra quā regulā arguit sic.
Ista sunt simul vera quilibet homo ani
mal est: & quilibet homo animal non est: &
hec sunt duo cōtraria. ergo duo contraria
sunt simul vera: tenet consequentia & pro
batur prima pars antecedētis. Nam illa ē
vera qlibet homo ē animal: vt patet per su
as exponentes. Et ꝙ altera sit vera ꝓbatur
Iste homo animal non est: & iste homo ani
mal non est & sic de singulis: & isti sunt om
nes homines masculi: ergo quilibet homo
animal non est: tenet consequentia a singu
laribus sufficienter enumeratis ad suam
vniuersalem: & quelibet singularis antece
dentis probatur isto modo: iste homo asin9
non ē: & omnis asinus est animal: ergo iste
homo animal non est: tenet consequentia
ab inferiori ad suum superius negatione
postposita: & cum debito medio. S3 scđa
pars āntis probatur. Nam vlis affirmatie
& vlis negatiue de ꝯsimilib9 subiectis & ꝑ
dicatis supponentibus precise ꝑ eodē vel
ꝑ eisdē sunt cōtrarie in figura sed iste duo
vniuersales assignate sunt huiusmodi er
go sunt contrarie: tenet consequentia cum
minori: & maior est regula posita ibidem.
¶ Respondetur breuiter ꝙ quelibet illa
rum est vera: sed non sunt contrarie: & tunc
ad regulam dico ꝙ oportet addere in regu
la ꝙ terminus communis non destributus
in vna destribuatur in reliqua sed ia3 i pro
posito in vtraq3 istarum li animal stat con
fuse tantum: ideo ista sunt contraria quili
bet homo animal est: & quilibet homo nul
lum animal est q̄ ꝙ scđa est falsa. Similiter
ista sunt contraria quilibet homo animal
non est: & quilibet homo omne animal est
quarum secunda est falsa. Similiter est dicē
dum in obliquis casibus ꝙ illa nō sunt cō
traria. Cuiuslibet hominis asinus currit
& cuiuslibet hominis asinus non currit
Ponendo regulam communem ꝙ quan
do obliquus precedit rectu3: obliquus ē su
biectum & rectus se tenet a parte predi
cati: vt in proposito sed quando rectus pre
cedit obliquum qui est determinatio recti
vterq3 illorum ponitur in subiecto: vt om
nis asinus hominis currit: prime ergo vni
uersalis est hec contraria cuiuslibet homi
nis nullus asinus currit: secunde est ista cu
iuslibet hominis omnis asinus currit.
¶ Secūda regula erat ista duo ꝯtradicto
ria non possunt simul esse vera neque simul
falsa. ¶ Contra quam regulam arguitur
sic illa sunt simul vera: quilibet homo ani
mal est: & aliquis homo animal non est:
& hec sunt duo contradictoria: ergo duo cō
tradictoria sunt simul vera: tenet consequen

tia cum minori: quia vniuersalis affirmatiua et particularis negatiua de consimilibus subiectis predicatis supponentibus precise pro eisdem sunt contradictoria in figura: sed ista sunt huiusmodi. ergo etc. maior probatur. Nam quod illa sit vera quilibet homo animal est: patet per suas exponentes: et secunda probatur: tu animal non es et tu es aliquis homo: ergo aliquis homo animal non est: tenet consequentia ab inferiori ad suum superius negatione postposita: et cum debito medio. Prima pars antis probatur: tu capra non es: et omnis capra est animal. ergo tu animal non es. patet consequentia per eandem regulam. ¶ Dicitur quod quelibet illarum est vera: sed non sunt contradictorie: et tunc ad argumentum dico quod vltra predicta intelligitur quod terminus non distributus in vna distribuatur in alia qualibet non est in proposito: quia li animal in vniuersali stat confuse tantum et in particulari determinate: ideo contradictorium istius: quilibet homo animal est dicitur esse tale: aliquis homo nullum animal est: et istius aliquis homo animal non est: contradictorium est quilibet homo omne animal est. ¶ Eodem modo dicitur quod illa non sunt contradictoria: cuiuslibet hominis asinus currit: et alicuius hominis asinus non currit: sed prima contradicit isti: alicuius hominis nullus asinus currit: et secunda isti: cuiuslibet hominis omnis asinus currit.

¶ Tertia regula erat ista duo subcontraria non possunt esse simul falsa: sed bene simul vera. ¶ Contra quam regulam arguitur sic illa sunt simul falsa: aliquis homo omne animal est: et aliquis homo nullum animal est: et hec sunt subcontraria: ergo duo subcontraria sunt simul falsa: quod autem illa sint simul falsa: patet: quia quocunque homine demonstrato falsum est dicere quod ipse omne animal est: aut ipse nullum animal est: sed quod iste sint subcontrarie notum est: quia particularis affirmatiua: et particularis negatiua de consimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eisdem sunt subcontrarie in figura: sed ille sunt huiusmodi: ergo etc. ¶ Respondetur quod ille sunt simul false: sed non sunt inuicem subcontrarie. Et tunc ad argumentum regule dicitur quod vltra illud quod asserit. intelligit quod terminus communis distributus in vna non distribuatur in alia: quod qualiter non est in proposito: quia li animal vtrobique stat distributiue: ideo ille sunt subcontrarie: aliquis homo omne animal est et aliquis homo animal non est. Et iste similiter aliquis homo nullum animal est: et aliquis homo animal est: ita quod semper predicatum difformiter supponat si in vna distributiue in alia determinate et econuerso: de subiecto autem non dicitur quod semper debet stare determinate. Item est iudicium de istis: alicuius hominis omnis asinus currit: et alicuius hominis nullus asininus currit: et aut de istis alicuius hominis asinus currit: et alicuius hominis asinus non currit. Nam in prima li asinus continue distribuitur et in aliis nunquam. Ideo sicut prime non sunt subcontrarie nec secunde: sed iste sunt subcontrarie alicuius hominis omnis asinus currit: et alicuius hominis asinus currit. Item alicuius hominis asinus currit: et alicuius hominis nullus asinus currit sunt subcontrarie.

¶ Obiectiones contra materiam equipollentiarum.

Equipollentiarum prima regula erat ista negatio preposita facit equipollere suo contradictorio. ¶ Contra quam regulam arguitur sic. Ista propositio non aliquo homine currente tu es asinus non equaleat isti nullo homine currente tu es asinus: ergo regula falsa: consequentia tenet et antecedens probatur. Nam prima est vera: et secunda est falsa: ergo nulla illarum alteri equipollet: consequentia tenet: et antecedens probatur. Primo quod ista sit vera: non aliquo homine currente tu es asinus: quia suum contradictorium est falsum scilicet aliquo homine currente tu es asinus: probatur hoc. Nam ista propositio habet tres causas veritatis. scilicet quia aliquis homo currit tu es asinus: dum homo currit tu es asinus: et si aliquis homo currit tu es asinus: sed qualibet istarum est falsa vt bene patet. ergo et ista. scilicet aliquo homine currente tu es asinus: quia quelibet suarum causarum est falsa. scilicet quia nullus homo currit: tu es asinus: dum nullus homo currit: tu es asinus et si nullus homo currit: tu es asinus. ¶ Ideo respondetur negando primam consequentiam qua infertur quod illa regula est falsa: sed deberet sic argui non aliquo homine currente tu es asinus: non equiualet isti nullo homine currente tu es asinus et ista contradicunt. scilicet aliquo homine currente tu es asinus: et nullo homine currente tu es asinus: ergo regula falsa: et tunc nego minorem: quia sunt due propositiones affirmatiue probatiue per suas cau-

veritatis: quarum nulla est alicuius quātitatis. ¶ Consimiliter nō sequitur ille non equivalēt non quilibet homo animal est: ⁊ aliquis homo aīal non ē: ergo regula falsa: q₂ prima est falsa ⁊ secunda ē vera: ꝫ opoꝛtet addere in aīte ꝙ illa contradicunt quilibet hō animal est: ⁊ aliquis hō aīal nō ē: qđ negatur vt ī altero caplō patuit. ¶ Secunda regula fuit ista negatio postposita faciente equipollere suo contrario. Contra arguitur sic ista ꝯña nō valet quilibet homo animal nō est: ergo nullus hō animal ē: et tamē arguitur ꝑ regulaꝫ ergo regula falsa: consequentia tenet cuꝫ minoꝛi: q₂ arguitur negatione poposita: ⁊ maioꝛē proboꝛ: antecedēs est verum ⁊ ꝯñs falsum: ꝭ cōsequentia non valet: ꝙ antecedens sit verū proba batum est supra: sed ꝙ ꝯsequēs sit falsuꝫ probatur q₂ suū cōtradictoꝛiū ē verū. s. aliquis hō animal est. ¶ Respondetur negādo ꝙ arguatur per regulā. Et tunc ad probationē ibi arguitur negatione postposita: ergo per regulam: argumētum non valet: sed opportet addere in antecedēte ꝙ illa sit contraria: quilibet homo oē animal ē ⁊ nullus homo animal est: quod ē falsum: quia ꝑdicatū vtrobiqꝫ distribuit. Dicitur ergo ꝙ illa sunt contraria: quilibet hō animal ē ⁊ nullus homo animal ē. Non tamē negatio postposita predicato faciet primā cū illā negatione eqpollere secūde sed opoꝛtet negationem postponi subiecto: ⁊ preponi predicato dicēdo quilibet hō nullū animal: ergo nullus hō animal est. ¶ Item si negatio postponeretur signo ⁊ non subiecto nō arguitur ꝑ regulā dicēdo nullus nō homo est grāmaticus: ergo quilibet hō ē grāmaticus: q₂ ꝯñs est falsum: vt patet: ⁊ aīs ē verum: q₂ suum cōtradictoꝛiū ē falsuꝫ. s. aliqꝭ nō hō ē grāmaticus oꝫ ꝭ negationē negatiue teneri ⁊ postponi subiecto dicendo nullus hō ē grāmaticus: ergo quilꝫ hō est grāmaticus: nūc ꝯña est bona ⁊ aīs falsum sicut ⁊ ꝯñs. ¶ Tertia rᵃ erat ista negatio preposita ⁊ postposita facit eqpollere suo subalterno ¶ Contra arguitur sic illa consequentia nō valet nō qlibet chimera ē non homo: ergo aliqua chimera ē hō: ⁊ tamen arguiꝛ ꝑ regulam: ergo regula falsa: ꝯña tꝫ cum minoꝛe: q₂ arguitur negatione ꝑposita ⁊ postposita: ⁊ maioꝛ probatur: Nā aīs est verū ⁊ ꝯñs falsum: ꝯña non valet ꝙ ꝯñs sit falsum manifestū ē: sed ꝙ aīs sit veruꝫ probatur q₂ suū cōtradictoꝛiū ē falsuꝫ. s. q₂ quelibet chimera est nō homo: quia ex isto sequitur ꝙ quilibet chimera ē: a. Tertio adiacente ad ꝭm adiacēs: ⁊ ꝯsequēs est falsum ꝭ ⁊ aīs. ¶ Dicitur ꝙ illa ꝯña nō valet nō quelibet chimera ē nō hō: ergo aliq̄ chimera ē hō ꝭm ꝙ ꝓbatur argumentum nec arguitur ꝑ regulā: ⁊ cum dꝛ ꝙ arguitur negatiōe preposita ⁊ postposita ergo arguitur ꝑ regulā. nego ꝯñam q₂ nō asserit rᵃ ꝙ qualitercūqꝫ ꝑponaꝛ ⁊ postponaꝛ negatio faciat eqpollere suo subalterno sed oꝫ ꝙ ꝑponatur toti ꝓpositioni ⁊ postponaꝛ imediate subiecto ita ꝙ precedat verbū principale qualiter nō fit in proposito q₂ negaᵒ secūda postponitur copule propterea bene seqꝛ non quelibet chimera nō ē hō: ꝭ aliqua chimera ē hō ꝯña iam bona est sed antecedēs est falsum q₂ suū cōtradictoꝛiū ē verum. s. quelibet chimera nō est hō q₂ nulla chimera est homo quare ⁊c.

¶ Obiectiōes ꝯtra materiā ꝯuersionum.

C Apitulū ꝯuersionū tres ꝯtinet diffinitiones quarū prima ē ista. Conuersio simplex ē trāspoᵒ subiecti in predicatum ⁊ ecōuerso manente eadeꝫ qualitate ⁊ q̄ntitate. ¶ Contra arguitur sic aliqua ꝓpō conuertiꝛ simpliciter ⁊ tamē mutatur quātitas: ꝭ diffinitio falsa ꝯña tꝫ ⁊ aīs ꝓbatur. Naꝫ hec propositio soꝛ. est animal cōuertitur simplex in istā aliquod animal ē sortes q₂ hec conuersio non est ꝑ accidēs cū nulla sit vniuersalis: nec per cōtrapōnē ꝓꝑ carentiā termini infiniti: ergo est conuersio simplex. ⁊ tamē mutatur quātitas quoniaꝫ conuersa ē singularis, ⁊ conuertēs ē particularis. ¶ Eadem difficultas pōt fieri cōuertendo istā homo ē animal in istam aliquod animal est homo: quarū prima ⁊ indefinita ⁊ latera ē particularis ergo mutaꝛ quantitas ⁊ tamen ē conuersio simplex q₂ nō videtur per accidens nec per compositionem. ¶ Ideo respondetur ꝙ argumētum processit verbaliter contra diffinitionē ⁊ non contra sanum intellectū reᶜ: dicatur ꝭ ꝙ queli

bet illarum conuersionū ē simplex ⁊ cū dici tur ꝙ ibi mutatur quantitas dicitur ꝙ ver est ſm cōmunē modū sumēdi quātitatē sed nōn ſm modum sumēdi reᵉ:eo ꝙ capit ibi quātitatē pro suppositione vt ita glosetur diffinitio: cōuersio simplex est trāspositio su biecti in predicatū ⁊ econuerso manente ea dē quātitate.i.suppositione ita ꝙ si in ꝯuer sa aliquis terminus supponeret distributi ue:determinate: vel discrete eodē modo in conuertēte supponit. ¶ Et si dicitur ꝙ exᵃ que ibi assignātur sonāt ꝙ quātitas suma tur pro vniuersali indefinita vel singulari di citur ſm ꝙ ait Ar. p̄mo primorū exᵃ pōnᵘ non vt ita sit sed vt sentiant adiscentes.

¶ Secunda diffinitio fuit ista conuersio p accidens est trāspositio subiecti in predica tum ⁊ econuerso manente eadē qualitate sed mutata quātitate. ¶ Contra arguitur sic ista conuersio ē per accidēs. Omnis ho mo est risibilis: ergo omne risibile ē homo ⁊ tamen non mutatur quantitas: ergo diffi nitio insufficiēs tenet consequentia cū mi nori qꝛ quelibet istarū ē vniuersalis ⁊ ma ior probatur. Nam ista est cōuersio qꝛ fit d̄ subiecto predicatum ⁊ eꝯᵒ ⁊ nō ē conuersio simplex: qꝛ vniuersalis affirmatiua nō con uertitur simpliciter: nec per cōtrapositionē: pp carentiā terminoꝝ infinitorum: ergo est conuersio per accidens. ¶ Respōdetur ꝙ cōuersio predicta ē per accidens. Et cū di citur ꝙ non mutatur quantitas nego sumē do quantitatē pro suppositione vnde incon uersa supponit li homo distributiue ⁊ li risi bilis confuse tantum. In conuertente autē econuerso li risibile distributiue ⁊ li homo cōfuse tātū. ¶ Glosetur ergo sic diffinitio. Conuersio per accidēs est trāspositio extre morum manente eadē qualitate sed muta ta quātitate.i.suppositione. ¶ Ex ista regu gula sequitur primo ꝙ illa ē ꝯuersio per ac cidēs hō ē risibilis ergo omne risibile ē hō qꝛ est conuersio nō simplex nec per contra positionē: ergo per accidens. ¶ Secūdo se quitur ꝙ iste versus. Feci simpliciter ⁊c̄. nō ponitur rōe veritatis: sed magis ratiōe ex empli ex eo ꝙ non solū vniuersalis pōt cō uerti per accidēs imo indefinita ⁊ particula ris. ¶ 3ᵒ sequitˀ ꝙ sicut i ꝯuersiōe p accñs ꝯuersa ē falsa ⁊ ꝯuertēs vᵃ ita similiᵗ ecōuer so. ꝓbatur ⁊ facio duas ꝯuersiones p acci dens prima est ista. Oē animal ē homo: er go hō est animal. 2ᵃ homo ē animal: ergo omne aīal est hō. pꝫ ꝙ in pᵃ ꝯuersa est falsa ⁊ conuertens vera ⁊ in ſa conuersa est vera ⁊ conuertens falsa. ¶ Tertia diffinitio erat illa. Conuersio per cōtrapositionē est trāspō subiecti i predicatū ⁊ ecōuerso manēte eadē quātitate ⁊ qualitate sed mutatis terminis finitis in terminos ifinitos. Contra arguitˀ sic ipsa iplicat cōtradictionē. ergo ipsa est im possibilis tenet consequētia ⁊ antecedēs ꝓ batur. Nā si in cōuersa subiectū ⁊ predicatū sunt termini finiti ⁊ in cōuertēte subiectū ⁊ p̄dicatū sunt infiniti seqtur ꝙ nulla fit ꝯuer sio: consequētia tꝫ qꝛ terminus finitus non pōt esse terminus infinitus nec econuerso. verbigratia: oīs hō est animal habet ꝓ su biecto li hō: ⁊ pro predicato li animal: sed illa omne nō animal ē non hō nō habet ꝓ subiecto neqꝫ ꝓ p̄dicato aliquē illoꝝ termi noꝝ nec sibi similium: ergo nulla est cōuer sio 2ᵉ cum prima. ¶ Respondetur negan do ꝙ predicta diffinitio iplicet cōtradictio nem ⁊ tunc ad argumētū negatur cōseq̄ tia quia nō dicitur i diffinitione ꝙ subiectū fiat predicatum aut ecōuerso sed ꝙ fiat trās positio terminorū vel extremorū. vnde pōt trāsponi subiectum in predicatū absqꝫ hoc ꝙ fiat predicatū: ⁊ predicatū pote trāspo ni in subiectū absqꝫ hoc ꝙ fiat subiectū. vñ ad hoc ꝙ subiectū trāsponatur in predica tum sufficit: ꝙ fiat predicatū aut pars pre dicati mō debito ⁊ regulari qualiter fit i ꝓ posito. Ex predictis sequitˀ ꝙ nᵃ ꝯuersio est vniuersaliter cōsequētia formalis p̄ter con uersionē simplicē ꝓbatur qꝛ nō econuerso per accidēs qꝛ aliquādo cōuertēs ē vera et conuersa falsa ⁊ econtrario vt ostēsum est.

¶ Nec etiā cōuersio p cōtrapositionē quia aliquādo cōuertens est vera ⁊ cōuersa falsa ⁊ ecōuerso ꝙ ꝓbatur sic illa ē vera chiᵃ nō est animal ⁊ sua cōuertēs ē falsa scilicet ali quod nō animal nō ē nō chimera: qꝛ suum cōtradictoriū ē verū. s. omne nō animal est nō chimera vt patet p exponentes. Simili ter ista ē falsa: oīs chimera ē animal: ⁊ tamē sua cōuertēs ē vera. s. omne nō animal est

nõ chimera: vt patet p suas exponentes. s.
aliquod nõ animal ẽ nõ chimera ⁊ nihil est
nõ animal qn illud sit nõ chimera: ergo oẽ
non animal ẽ non chimera quare ⁊c.
Obiectões ↄtra r̃las ppõnũ ypotheti.

In materia ypotheticarũ inferebant
alique regule quarũ prima erat ista.
Ad veritatem cõditionalis affirmati
ue reqritur ꝙ cõtradictoriũ cõsequentis re
pugnat antecedẽti: ex qua inferebatur alia
ꝙ ad falsitatẽ eius requiritur ⁊ sufficit ꝙ cõ
tradictoriuꝫ cõsequẽtis stet cũ antecedẽte.
Cõtra quas regulas arguitur sic aliqua
ẽ cõditionalis vera affirmatiua cuius ↄtra
dictoriũ ↄñtis stat cuꝫ antecedẽte: ergo regule
false: ↄña tenet ⁊ añs pbatur. Cuiuscunqꝫ
cõditionalis affirmatiue añs ẽ verũ ⁊ con
sequẽs falsuꝫ cõtradictoriũ ↄsequẽtis stat
cum añte: sed aliqua ẽ ↄditionalis affirma
tiua vera cuius añs ẽ verum ⁊ ↄñs falsum:
ergo aliqua ẽ cõditionalis affirmatiua vera
cuius cõtradictoriũ ↄñtis stat cuꝫ añte. ↄ3
ↄña qꝛ est sillogismus in 3º pᵉ fiᵉ probatur
maior qm̃ si añs istius cõditionalis ẽ verũ
⁊ cõsequẽs falsum tũc ↄtradictoriũ cõsequẽ
tis ẽ verum ⁊ añs silr ẽ verum. sed omnia
vera stant simul: ergo cuiuscunqꝫ talis con
ditionalis cõtradictoriũ consequẽtis stabit
cum antecedẽte: minorem: ergo pbo. Naꝫ
hec cõditionalis est affirmatiua nisi tu es a
nimal tu nõ es hõ: ⁊ patet ꝙ añs ẽ verũ. s.
tu es animal ⁊ consequens falsum scilicet
tu nõ es hõ. Respõdetur ꝙ regule date
de veritate ⁊ falsitate ↄditionalis respiciũt
solũmodo ↄditionalẽ denominataꝫ a li si ⁊
nõ a li nisi. Ideo bene probatur ꝙ aliqua ẽ
cõditionalis vera ⁊ affirmatiua cuius con
tradictoriũ cõsequentis stat cum añte. s. cõ
ditionalis denominata a li nisi. sꝫ de tali nõ
ẽ mentio ibidẽ imo: de sola conditionali de
nominata a li si. Scḋa regula erat ista.
Ad veritatẽ copulatiue affirmatiue requiri
tur ꝙ quelibet pars principalis sit vera.
Ex qua inferebatur ꝙ ad falsitatẽ eius suf
ficit vnã partẽ esse falsam. Contra quas ar
guitur sic. Aliqua ẽ copulatiua affirmatiua
vera cuius vna pars principalis est falsa: ergo
regula falsa tenet ↄña ⁊ antecedens proba
tur ista ẽ copulatiua vera ⁊ affirmatiua ali
quod animal est: ⁊ si tu es illud tu es asinꝰ
⁊ secũda pars principalis est falsa: ergo ⁊c.
cõsequentia tenet probatur prima pars an
tecedẽtis hoc animal est ⁊ si tu es illud tu es
asinus demonstrãdo brunellum: ⁊ hoc ẽ ali
quod animal: ergo aliquod animal est ⁊ si
tu es illud tu es asinus. cõsequentia patet
qꝛ non videtur alius modus pbandi illaꝫ
copulatiuam. secũda pars antecedentis ẽt
probatur. Nam ista propositio si tu es illud
tu es asinus nõ videtur assertiue significa
re aliud qꝫ ꝙ si tu es animal tu es asinꝰ: sꝫ
hoc significatum est falsum ꝙ si tu es ani
mal tu sis asinus: ergo 2a pars principalis
est falsa. Dicitur ꝙ ista copulatiua est vera
⁊ secunda pars est vera sicut ⁊ pª: ⁊ nego ꝙ
significet modo dicto. s. ꝙ si tu es animal tu
es asinus: qꝛ tunc relm̃ staret confuse tãtuꝫ
⁊ antecedẽs determinate cuius oppᵐ dictũ
est in materia relatiuorum. Dictum est etiam
ꝙ licituꝫ est loco relatiui ponere antecedẽs
vbi seruetur cadeꝫ suppositio: sed li animal
in prima parte stat determinate ⁊ positum
loco relatiui stat cõfuse tantum. ideo inepte
assignatur significatum secunde partis di
cendo ipsaꝫ significare ꝙ si tu es animal tu
es asinus. debet ergo conuerti relatiuuꝫ in
suum antecedens stans determinate dicen
do secundam parteꝫ significare ꝙ aliquod
aĩal si tu es tu es asinus. ⁊ hoc ẽ verũ qꝛ hoc
si tu es demonstrãdo asinum tu es asinus
⁊ hoc ẽ aliquod animal si tu es: tu es asinꝰ.
Tertia regula erat ista. Ad possibilitatẽ
cupulatiue requiritur quãlibet partem esse
possibilem ⁊ nullam alteri incompossibileꝫ
ex qua inferebatur ꝙ ad impossibilitatem
eius requiritur ⁊ suffit vnam partẽ esse im
possibilem vel vnam alteri incompossibi
lem. Contra quas regulas sic arguitur.
Aliqua est copulatiua affirmatiua impossi
bilis cuius quelibet pars ẽ possibilis ⁊ nul
la alteri repugnat: ergo ambe regule false
consequentia tenet ⁊ antecedens probatur.
Nã ista copulatiua est impossibilis ois hõ
currit ⁊ tu es hõ ⁊ tu non curris qꝛ ex dua
bus premissis partibus sequitur contradi
ctorium 3ᵉ in 3º pme figure: vt bene pꝫ intu
enti: ⁊ tñ quelibet eius pars est possibilis:
vt patet ⁊ pbatur: ꝙ quelibet cuilibet ẽ cõ

possibilis. ¶ Nam iste due sunt compossibiles omnis homo currit et tu es hō et iste sunt compossibiles tu es homo et tu nō curris ac etiam iste tu non curris et omnis hō currit: ergo quelibet cuilibet est cōpossibilis. Ideo dicitur quod iste due regule date non respiciunt nisi copulatiuā factam ex duabus partibus qualiter nō est in proposito quia assignatur copulatiua facta de tribus partibus. Si ergo querit regula generalis possibilitatis copulatiue dicitur quod ad possibilitatem copulatiue requiritur quod quelibet pars sit possibilis et quod nulla alteri vel alijs sit incōpossibilis qualiter non est in proposito: quia licet huius copulatiue quelibet pars cuilibet sic compossibilis: non tamen quibuslibet: vnde ista omnis homo currit non est compossibilis isti tu es homo et tu non curris: similiter ista curris non est compossibilis istis: tu es homo: et omnis homo currit qua ex illis duabus singularibus sequitur contradictorium vniuersalis. nam sequitur tu non curris et tu es homo: ergo nō omnis hō currit. Quarta regula erat ista ad necessitatem copulatiue requiritur quālibet partem esse necessariam ex qua inferebatur quod ad contingentiā ipsius sufficit vnam partē esse contingētem et nullam alteri incompossibilem. ¶ Contra secundā regulam procedit argumentum factum iam: sed contra primam sic arguitur. Aliqua copulatiua est necessaria cuius vna pars est contingens: ergo regula falsa consequentia tenet et antecedēs probatur. Et capio istam copulatiuam nō nullus deus est: et tu es homo ista ē necessaria: quia suū oppositum est impossibile videlicet nullus deus est et tu es homo: quia non verius datur contradictorium quam preponendo negationem toti quod autem altera pars sit cōtingēs patet de ista tu es homo que ē secūda pars eius. ¶ Respondetur quod ista regula sicut et quelibet alia data intelligitur de copulatiua affirmatiua et non de negatiua secundum quod in primo capitulo est expressum. ¶ Quinta regula fuit ista. Ad veritatem disiūctiue affirmatiue sufficit vnā partē eē veram ex qua inferebatur quod ad falsitatem eius requiritur quālibet partem esse falsam. ¶ Contra quas regulas arguitur sic. Aliqua disiunctiua ē falsa et tamē vna eius pars est vera: ergo ambe regule false consequentia tenet et antecedēs probatur ista est vna disiūtiua falsa. Omnes homines sunt asini vel homines et asini sunt asini. et tamen vna eius pars est vera: ergo regula falsa consequentia tenet et antecedens probatur et primo quod ista sit vna disiunctiua: quia in ea coniunguntur plures cathegorice per notam disiunctionis: quod autem ipsa sit falsa probatur. Nam quelibet eius pars principalis est falsa: ergo ipsa consequentia tenet et antecedens probatur quoniam ista est falsa. Omnes homines sunt asini et ista similiter homines et asini sunt asini et iste sunt partes principales: vt patet intuēti: ergo etc. quod autem vna eius pars sit vera probatur quelibet istarum est vera omnes homines sunt asini vel homines: que est vna eius pars. et similiter ista asini sunt asini: ergo vna eius pars est vera. ¶ Respondetur cum proponitur. Omnes homines sunt asini: vel homines et asini sunt asini: vtrum respondēs velit eam habere pro copulatiua vel disiūctiua. Si pro copulatiua vera est: quia ambe partes principales sunt vere et tūc ad argumentū dicitur quod non est ad propositum: si vero habeatur pro disiunctiua negatur ista quia ambe partes principales sunt false sicut probatum est. Et cum dicitur vna eius pars est vera concedo: nulla tamen pars principalis est vera de qua intendit: cōceditur ergo secundo quod aliqua disiunctiua est falsa et tamen vna eius pars est vera sed hoc non est contra regulam quia intelligit de pricipali qualiter nō est i argumēto assumpto. ¶ Sexta regula fuit ista. Ad possibilitatē disiūctiue sufficit vnā ptē esse possibilem et ad possibilitatem eius requiritur quamlibet eius partē esse impossibilē. ¶ Contra ambas regulas arguitur sic aliqua est disiūctiua affirmatiua impossibilis cuius quelibet pars principalis ē possibilis: ergo ambe regule false consequentia tenet et antecedēs probatur. Nam contingenter tu es vel tu non es supposito quod aduerbium determinet totum: et tamen quelibet eius pars principalis ē possibilis ergo consequentia tenet et prima pars antecedentis probatur: quia suum oppositū ē ne

cessarium videlicet ꝛ necessario tu es vel tu non es ꝛ secunda pars etiam patet quia ꝗlibet istarum est possibilis tu es tu non es. ¶ Ideo respondetur ꝙ regula intelligitur de disiunctiua affirmatiua ypothetice probanda ꝛ non cathegorice: qualiter non ē ꝓposito eo ꝙ quelibet istarum contingenter tu es vel tu non es: necessario rex sedet: vel nullus rex sedet: ꝛ exponibiliter probanda sicut iste contingenter tu es necessario deus est. ¶ Septima regula erat ista ad necessitatem disiunctiue affirmatiue sufficit vnā partem esse necessariam vel oēs inuicem contradici. Ex qua sequebatur ꝙ ad cōtingentiam eiusdem requiritur quamlibet partem esse contingentem ꝛ nullā alteri repugnare. Contras istas regulas arguitur. Aliqua est disiunctiua necessaria cuiꝰ quelibet pars est contingens nulla alteri repugnat: ergo ambe regule false consequentia tenet ꝛ antecedēs probatur. Nā ista disiunctiua est necessaria antichristus non est albus vl' antichristus est coloratus ꝛ quelibet eius pars est contingēs ꝛ nulla alteri repugnat: ergo ꝛc. antecedens probatur pro qualibet parte ꝛ primo ꝙ ista sit necessaria quia suum oppositum est impossibile videlicet antichristus est albus ꝛ antichristus non ē coloratus. Secunda pars patet scilicet ꝙ q̄libet eius ps sit contingens qꝛ indifferenter potest eē vera ꝛ falsa vt bene patet. ¶ Tertia etiam pars patet qꝛ nulla illarum partium alteri repugnat quia possibile est ꝙ antichristus sit niger quo posito hec forent simul vera antichristus non est albus ꝛ antichristus ē coloratus: ergo nō ad inuicē repugnat. ¶ Respondetur ꝙ diminute recitata est regula contingentē disiunctiue sed oportet plus addere scilicet ꝙ contradictoria partium non repugnat. ¶ Nūc ad propositum disiunctiua ꝓlata est necessaria: ꝛ quelibet eius ps ē contingēs: ꝛ nulla alteri repugat sed opposita illarum partium repugnat videlicet antichristus est albus: antichristus non est coloratus: quare nihil contra regulam. ¶ Notandū ꝙ cōtra qualibet istarū regularum contentarū in materia ypotheticarū potest argui ex assignatione ypothetice negatiue vel partis nō ꝑncipalis: vbi ergo tales obiectiones procederent dicatur regulas ypotheticarū in negatiuis non tenere. neq̄ ēt de ꝑtibus: quare ꝛc.

¶ Obiectiones ꝯtra materiā predicabiliū.

Materiam predicabilium quasdā cōtinet diffinitiones. Quarum ꝑma ē ista. Vocatus ē terminꝰ vniuocus predicabilis in quid de pluribus differentibus specie: vt animal. Cōtra istā diffinitionem arguitur sic li corpus animatū est genus: ꝛ tamē non est terminus vniuocus: ergo diffinitio insufficiens: tenet consequentia cum maiori: ꝛ minorem ꝓbo. Nā oīs terminus vniuocus ē terminꝰ simplex sed li corpus animatum non est terminus simplex ergo non ē terminus vniuocus.

¶ Dicitur ꝙ li corpus animatum nō ē genus nec li animal rationale: qꝛ quodlibet genus debet esse terminus simplex. Et si allegarunt porphirium ponens istū terminū ꝓ genere dicit ꝙ posuit ꝙ ñ ita eēt: sed gratia exempli aut qꝛ caruit termino simplici loco ergo illius termini corpus animtum debet poni vnus istorum simpliciū: viuēs vel viuum medians inter li animal ꝛ li corpus: vnde omne animal est viuens: sed nō econuerso: similiter omne viuens ē corpus ꝛ non econuerso: loquēdo d̄ cōposito ex materia ꝛ formali: li animal ratiōale: ergo frustra positum ē ꝓ genere: qꝛ ē diffinitio hominis: sed ideo porphirius quia sequebat opinionem platonis ponentis celum esse animal rationale: cuius opinionē negamꝰ ad presens. ¶ Secunda diuisio erat ista. Genus generalissimū est quod cuꝫ sit genꝰ non potest esse species. Ex qua inferebatur alia ꝙ genus subalternum est illud qđ cuꝫ sit genus potest esse species. Cōtra istas sic arguitur li substantia ē genus generalissimum ꝛ potest esse species: ergo diffinitiōes insufficiens: tenet consequentia cū maiori: ꝛ minorem probo. Nā li substantia potest conuerti cū illo termino hō: ergo pōt eē species cōsequētia tenet: aīs similiter ꝓ nouā impositionē. ¶ Respondet ꝙ argumentū verbaliter ꝓcedit ꝛ non cōtra itellectū diffinitionū. Prima nāq̄ sic itelligitur genus generalissimum est illud qđ cū sit genus nō pōt eē species sic adeq̄te significādo. Nunc

ad propositum li substantia potest esse spe/cies: sed non sic adequate significando scili cet substantiam. ¶ Tertia diffinitio principalis fuit ista species est terminus vniuocus nõ supremus pdicabilis in qd de plurib⁹. ¶ Cõtra arguitur sic li sba est terminus vniuoc⁹ nõ supremus predicabilis in quid de pluribus: ꝛ tamen non est species: ergo diffinitio insufficiens: tenet consequentia cum minori: ꝛ maior probatur. Nam ꝙ li substantia predicetur de plurib⁹ in quid: patet: ꝛ ꝙ sit terminus non supremus ꝓbatur. Nam aliquis terminus ẽ supra eum ergo nõ ẽ supremus: consequentia tenet: ꝛ antecedens ꝓ/batur de isto termino ens qui est supra istũ terminũ sba q2 ois sba est ens: ꝛ nõ ecõtra. Respondetur ꝙ queadmodum li substantia ẽ genus generalissimũ: ita est terminus supremus: ꝛ cum dr̃ li ens ẽ supra eũ: nego: q2 superioritas ꝛ inferioritas nõ reperit̃ nisi i predicamẽto: ꝛ li ens nõ est in pdicamento ĝ ñ ẽ supra nec ifra. Et cũ dr̃ ois sba ẽ ens ꝛ nõ ecõuerso ergo li ens est supra non valet ꝯña: sed bene sequitur: ergo ẽ terminus cõ/munior vel prior sicut nõ sequitur ois substantia est hõ vel non homo ꝛ nõ ecõuerso: ergo li hõ ꝛ non hõ ẽ terminus supor: null⁹ aũt terminus cõpositus ẽ supra vel ifra aliquem terminũ pdicamentalez. ¶ Quarta diffinitio fuit ista spẽs specialissima est ter/minus q cũ sit spẽs nõ potest esse gen⁹. Ex qua inferebatur ꝙ spẽs subalterna ẽ terminus qui cuz sit spẽs põt esse genus. ¶ Cõtra arguitur sic ille terminus homo est spe/cies spãlissima: ꝛ põt esse genus: ergo neu/tra diffinitio sufficiens ꝯña tenet cum maiori ꝛ minor probatur q2 põt cõuerti cum illo termino animal. Dicitur ꝙ argumentũ nõ procedit ꝯtra intellectũ regule ꝙ ẽ iste spẽs spãlissima ẽ terminus cũ sit spẽs non potest esse genus sic adequate significando sicut li homo sed iam in proposito si li hõ converteretur cum li al' nõ adequate significaret hominem. ¶ Quinta diffinitio fuit ista dña ẽ terminus vniuocus predicabilis in quale essentiale. ¶ Contra arguitur sic li rationale ẽ dña ꝛ tamen non est terminus vniuoc⁹: ergo diffinitio insufficiẽs tenet consequẽtia ꝛ antecedẽs probatur nam significat hominem sub ratione qua sensitiuum ꝛ intellectiuum ꝛ significat angelum sub ratione intellectiui solummodo ergo diuersis rationib⁹. ¶ Respondetur ꝙ li rationale diuidit animal quando dicitur animalium aliud rõale aliud irrationale ꝛ tũc nõ significat nisi hominem q2 nõ significat nisi animal rationale: sed nullus angelus ẽ animal rationale: ergo non significat angelum ꝛ ita vnum assumptum fuit falsum. ¶ Sexta diffinitio fuit ista proprium est terminus vniuocus predicabilis de pluribus in eo ꝙ quale ac/cidentale ꝯuertibiliter vt risibile quod predicat̃ de sor. ꝛ platõe accñtalr̃ ꝯuertibilit̃. ¶ Cõtra istã diffinitionẽ arguit̃ sic li ris^e est proprium ꝛ tamen non predicatur de pluribus conuertibiliter: ergo diffinitio insufficiens tenet consequentia cuz maiori ꝛ minor probatur: naz li ris^e predicatur de sor. ꝛ platone ꝛ non conuertibiliter q2 sor. ꝛ ris^e non conuertuntur: vnde nõ sequitur ris^e currit ergo sor. currit ĝ ꝛc. Dicendum ꝙ li cõuertibiliter in diffinitione non respicit li pluribus sed istud ratione cuius de talibus predicatur vt3 subiectum quod est i^e terminus homo cum quo ꝯuertitur iste terminus risibile: vnde ista consequentia non valet li ri/sibile predicatur de sorte ꝛ platone ꝛ non cõ/uertitur cum illis: ergo nõ cõuertitur: arguitur eni3 ab inferiori ad suũ superius negatione ꝑposita ¶ 7ª diffinitio erat ista accñs ẽ tnus in q̃le accñtale si vniuocus predicabilis de plurib⁹ ꝯuertibilr̃. Cõtra istã diffinitionẽ arguit̃ sic. nã i^e tnus hec albedo ẽ accidens q2 est accidentalis ꝛ tamen non ẽ predicabilis de pluribus q2 ẽ terminus di/scretus: ergo diffinitio insufficiẽs. Soluit̃ h̃ argumentu3 per distinctionẽ dicẽdo ꝙ accidens põt sumi large pro oi termino accñtali cõmuni vel discreto ꝛ sic non sumitur in proposito. Alio modo ꝓ termino acciden/tali cõmuni ꝛ sic diffinitur ad pñs ꝛ secun/dum istum modum patet ꝙ iste terminus hec albedo non est terminus accidentalis nec est pluribus competens accidentaliter. ¶ Octaua diffinitio erat ista predicatio directa est illa in qua superius predicatur de suo inferiori. Indirecta autem econuerso. ¶ Contra istas diffinitiões arguit̃ sic quia

ex illis sequitꝫ ꝙ aliqua est predicatio que
nec ē directa nec indirecta: vt hō est hō: ani
mal est animal qꝛ nec supius nec inferius
predicat᷑. ¶ Ideo respondet᷑ cōcedendo cō
clusionem. Ultima diffinitio fuit ista predi/
catio essentialis ē illa ĩ qua supius predica
tur de suo inferiori: vel dr̃ia de aliquo istoꝝ
aut ecōuerso. Cōtra istam diffinitionē argu
itur sic hō nō est animal non est predicatio
essentialis ⁊ tñ superius predicat᷑ de suo in
feriori: ergo diffinitio insufficiēs tenet ꝯñia cuꝫ
minori ⁊ maiorē ꝓbo: qꝛ ista predicatio est
ĩpossibilis. ¶ Respondet᷑ ꝙ aliqua predi
catio essentialis ē ĩpossibilis. Similiter ali/
qua predicatio cōtingēs ē predicatio essen
tialis vt tu es hō ⁊ antichristus ⁊ aĩal. Itē
aliqua predicatio necessaria ē predicatio ac
cidentalis: vt hō est risibilis animal ē quā
tum aut coloratum quare ⁊c̃.

¶ Obiectiōes ꝯtra materiā sillogismoꝝ.

In materia sillogismoꝝ ē aliqualiter
obiiciendū vt quod nō expresse ē ꝓ
latuꝫ ad lucē reducat᷑. De primo ar
guitur probando in sufficientiā figurarum
sic quattuor sunt figure: ergo diminutiue tres
assignant᷑ cōsequentia tenet ⁊ añs probat᷑:
nam iste est optimus sillogismus oīs hō ē
animal: omne animal ē substātia: ergo om
nis hō est substātia: ergo ē sillogismus ali/
cuius figure ⁊ non pᵉ qꝛ quod subiicitur in
prima non ꝑdicat᷑ in scd̃a: nec est secunde fi
gure: qꝛ non predicat᷑ idē in vtraqꝫ. nec ter/
tie qꝛ non subiicit᷑ ideꝫ in vtraqꝫ: ergo opor
tet dare quartā figurā in qua illud quod ꝑ
dicat᷑ in prima subiiciat᷑ in secūda. ¶ Re
spondet᷑ ꝙ non sunt plures figure q̃ꝫ tres
nec sillogismus prolatus constituit quar/
tam figuram: quia est in prima figura ⁊ in
primo modo: nec dictum est ꝙ non consti
tuat primam figuram quia est in prima fi'
gura alius sillogismus q̃ꝫ iste cuius sb̃m
prime propositiōis est ꝑdicatū scd̃e sed dice
batur. Si subiectū ꝑme est predicatū secun
de sic resultat prima figura. Dicat᷑ ergo ꝙ
ille sillogismus ꝯstituit primam figuraꝫ cu
ius subiectū vnius premisse est predicatū
alterius. ¶ Secundo arguitur in sufficien
tia modorum prime figure sic sillogizando
nullum animal est lapis: quilibet homo est
animal: ergo aliquis homo non est lapis:
iste est sillogismus prime figure: ⁊ tamē nō
est non in aliquo illorum noueꝫ modorūꝫ:
vt patet discurēdo per omnes: ergo plures
sunt q̃ꝫ noueꝫ. ¶ Item sillogizat᷑ sic. Om
ne animal: est substantia. omnis homo ē
animal: ergo homo ē substantia. omnis hō
est animal: ergo homo est substātia iste sillo
gismus ē prime figure ⁊ tamē non est in ali
quo illoꝝ nouem modorū: vt patet intuen
ti: nisi forte diceret᷑ ꝙ esset in baraliptō nec
hoc euadit qꝛ baralipton concludit indire
cte ⁊ predict⁹ sillogismus cōcludit directe:
ergo ⁊c̃. ¶ Dicitur ꝙ primus sillogismus
ē in celarent ñ imedate sꝫ mediate qꝛ ꝑmis
ꝑmissis ꝯcludit᷑ ĩ celarēt nullus homo ē la
pis ex qua sequit᷑ formaliter ꝙ aliquis ho
mo non ē lapis in figura de inesse. ¶ Consi
militer ē dicēdum ad secundū sillogismum
qꝛ ē in ꝑ ꝑme figure ñ imediate sꝫ mediate
cōcludendo istā conclusionem in figura de
in esse ex propria conclusione: vnde iste sil
logismus est immediate in ꝑ prime: omne
animal est substātia: quilibet hō est al' ergo
quilibet homo est substātia: qꝛ non exitur
aliquod medium ad hoc ꝙ sit in primo pri
me figure: sed alius sillogismus est media
te: qꝛ nō seq̇t᷑ ꝯ° 1ª nisi mediate 1ª subintelle
cta q̇libet hō ē substātia tāq̃ꝫ ab vniuersali
ad suā subalternam: Et si ex his conclude
retur ꝙ barbara vel celarent concludit idi
recte: vel indefinite: vel particulariter: con
cedo ñ imediate sꝫ mediate. ¶ 3° ostēdo in
sufficientiā modorum secunde figure sic ar
guendo. Nullus lapis est animal: quilibet
homo ē animal: ergo aliquis homo non est la
pis: vel sic quilibet hō ē animal: nullus la
pis ē animal: ergo nullus hō ē lapis: q̇libꝫ
istoꝝ sillogismoꝝ est in 2ª figura: ⁊ non in
aliquo illoꝝ quattuor modorum vt pꝫ dis
currendo ꝑ singulos. Nam primus sillogis
mus istorum duorū constat ex duabus vni
uersalibus concludentibus particularem:
⁊ 2us concludit indirecte qualiter non repe
ritur in aliquo illorum quattuor modorum
¶ Respondetur vt prius ꝙ primus ē me
diate in cesare quia ex propria ⁊ ĩmediata
conclusione eius seq̇t᷑ ꝯ° adducta forma
liter. Secūdo vero ē in cāestres ēt mediate.
quia ex propria ⁊ ĩmediata cōclusione eius

sequitur conclusio illius sillogismi per conversionem simplicem. ¶ Quarto ostendo sufficientiã tertie figure sic arguendo. Ois homo est substãtia: ois hõ est animal: ergo quedã substãtia est animal vel sic quilibet hõ est risibilis. alquis hõ ẽ vnus homo: ergo aliquod risibile ẽ vnus hõ: isti sunt optimi sillogismi i tertia figura ꝛ nõ in aliquo mõ qꝛ omnes modi tertie figure concludũt directe ꝛ predicti sillogismi cõcludunt indirecte ergo ꝛc. Ideo dr̃ vt primo ꝙ primus est in darapi: ꝛ secundus in datesi: non imediate sed mediate: ꝑ conuersionẽ simplicẽ imediate conclusionis ꝛ ita non est inconueniens ꝙ modi tertie figure cõcludãt indirecte nõ imediate sed mediate solum quare ꝛc.

¶ Obiectiones contra modos figuraruꝫ.

Arguitur cõiter contra figurarum modos ꝓbãdo sillogismos factos in illis aliqualiter non tenere. Et ꝓ primo contra primũ modũ prime figure. nam iste sillogismus nõ valet. Omnis hõ vel asinus ẽ asinus: omne risibile est homo vl' asinus: ergo omne risibile est asinus. Et ponitur in ꝓ prime figure: ergo modus iste insufficiẽs: consequentia tenet cuꝫ maiori qꝛ omnia reqsita ad primum prime sufficienter exprimuntur. ꝙ autẽ iste sillogismus nõ valet probatur: cõsequens est falsum ꝛ antecedens ẽ verum: ꝓbatur. Nam minor est vera vt pꝫ ex suis exponẽtibus. Et maiorẽ probo inducic. Iste hõ vel asinus ẽ asinus ꝛ iste homo vel asinus ẽ asinus ꝛ sic de singulis ꝛ isti sunt oẽs homines: ergo omnis homo vel asinus est asinus: patet consequẽtia a singularibus sufficienter enumeratis ad suam vniuersalẽ. Respõdetur querẽdo de subiecto distributionis ius vniuersalis. Omnis homo vel asinus ẽ asinus: quid distribuitur vtruꝫ totũ disiunctum vel prima ps solũmodo: si totum disiunctũ nego maiorem: ꝛ ad probationem adductã dico ꝙ quelibet singularis in qua demonstrat' hõ ẽ falsã. iõ ista ẽ falsã iste hõ vel asin⁹ ẽ asin⁹ demõstrãdo hõiem: qꝛ significat ꝙ hoc qđ est hõ vel asinus est asinus ꝛ ħ est falsum. Si autem solũmodo prima pars destribuitur nego consequentiam: qꝛ plus predicat' in minori q̃ꝫ fuerit distributum in maiori. vnde non oportet ꝙ subiectum totius propositionis maioris predicetur in minori ſꝫ sufficit ꝙ subiectuꝫ distributionis: ita ꝙ secundum istam responsionem vniuesalis q̃ est maior habet subiectum distributionis quod est prima pars disiuncti: ꝛ habet subiectum propositionis quod est totum disiunctum primum subiectum expedit predicari in minori ꝛ non secundum nec tali itel ligitur regula prime figure. ¶ Contra secũdum modum arguitur sic iste sillogismus non valet. nulla conclusio est vera: sed omnis conclusio facta incelarent est conclusio: ergo nulla conclusio facta in celarent ẽ vera ꝛ tamen iste sillogismus est in celarem: ergo ꝛc. Minor patet qꝛ sunt omnia requisita ꝛ maior probatur ponendo ꝙ sillogismus factus sit omnis sillogismus quo posito antecedens ius sillogismi est verum ꝓ qualibet parte ꝛ consequẽs falsum qꝛ falsificat se. ¶ Ideo dicitur vt in materia insolubilibus ꝙ dictus sillogismus non est intertio prime quia ꝯclusio est propositio insolubilis ypothetica qualis non est aliqua premissarum. ¶ Contra tertium prime figure arguitur sic iste sillogismus nõ valet cuiuslibet hominis asinus currit brunellus est hominis asinus. ergo brunellus currit ꝛ tamen arguitur secundum terminum moduꝫ ergo modus insufficiens consequentia tenet cum minori ꝛ maioreꝫ probo. Et pono ꝙ quilibet homo habeat duos asinos q̃rum vnus currat ꝛ alius non: de quorum numero non currentium sit brunellus. Iõ posito añs ẽ veꝝ vt pꝫ ꝯñs ꝯtra casuꝫ. ¶ Ideo dicitur ꝙ argumentum non valet quia plus predicatur in minori quam fuerit distributum in maiori. Nam distributũ in maiori fuit precise li hominis ꝛ predicatum minoris erat hoc totum hominis asinus. ¶ Sed forte dicetur ꝙ adhuc stat argumentuꝫ sic arguendo. Cuiuslibet hominis asinus currit: brunellus est hominis: ergo brunellus currit. ¶ Dicitur ꝙ non dum est sillogismus intertio prime: quia in obliquis casibus oportet subiectum maioris ꝑdicari in minori i recto: sic dicẽdo brunellus est homo ꝛ hoc negatur ꝓpteria bene sequit' cuiuslibet hominis asinus currit

soz.est homo:ergo soz.asinus currit. ¶ No tandũ circa p̄mum modũ q̄ si aliqua p̄mis sarum nõ fuerit quanta non arguitur tẽ b3 istũ modum vt necessario ois hõ ẽ animal soz.est hõ:g̃ necessario sortes est animal. ¶ Jtẽ ois hõ ẽ aial sed tm̃ risibile ẽ homo: ergo tm̃ risi^e est animal in qualibet harum ꝯn̄az ẽ an̄s verũ ⁊ ꝯn̄s falsum:nõ ergo ali qs istoꝝ palogismoꝝ sillogismus in varij qꝛ in p̄mo maioꝛ nõ est alicuius quãtitatis ⁊ in b̄o minoꝛ qꝛ ẽ exclusiua primi oꝛdinis. ¶ Cõtra quartũ prime arguitur sic iste sil logismus non valet.Oẽ animal si est rudi bile non est hõ:sed tu es animal si es rudi bilis:ergo tu nõ es hõ ⁊ arguitur b̄m istuz modum:ergo insufficiens:consequentia te net ⁊ an̄s probaꝛ. Nam consequẽs est fal suz:vt patet ⁊ quelibet premissarũ est vera tam secunda q̃3 p̄ma:vt patet per exponen tes. Naz aliquod animal si est rudibile nõ est hõ ⁊ nullum est animal quin illud si est rudibile non sit hõ:patet etiam ex omnib^9 suis singularibus quarum quelibet est ve ra. ¶ Respondetur vt in primo q̄ si totuz cõditionatũ distribuitur negatur maioꝛ:et tunc ad argumẽtũ:dico q̄ nõ bene expon̄ tur.primo qꝛ est vlis negatiua que non ex ponitur.2° qꝛ non debite assignatur secun da exponens que deberet esse ista ⁊ nihil est animal si est rudibile quin istud non sit hõ quod ẽ falsum qꝛ aliqđ est aial si est rudibi le quod est hõ. Nã hoc est hõ demonstran^9 hominem:⁊ hoc est animal si est rudibile g̃ ⁊c. Jtem multe singulares sunt false vt hoc aial si est rudibile non est hõ demonstrãdo hominẽ qꝛ debet sic resolui hoc non ẽ hõ ⁊ hoc ẽ aial si est rudibile quaꝝ p̄ma ẽ falsa. Si aũt dicitur in principio q̄ distribuitur solũ p̄ma ps conditionati tunc patet q̄ cõ sequẽtia nõ valet qꝛ plus p̄dicaꝛ in minoꝛi q̃3 fuerit distributũ in maioꝛi. Jõ debuit sic argui. Oẽ aial si est rudibile non est hõ:sed tu es aial:ergo tu si es rudibilis nõ es hõ: conceditur ꝯn̄a ⁊ consequẽs. ¶ Notãduz tam̄ q̄ in predictis ⁊ ceteris modis o3 me dium terminũ sẽp supponere p̄cise ꝑ eodez vel pro eisdem. Jõ non valet iste sillogism^9 Nullus homo est mulier berta est homo g̃ berta nõ ẽ mulier qꝛ minoꝛ debuit esse talis

berta ẽ aliquis homo que negatur. ¶ Con tra ceteros modos prime figure non arguo qꝛ ex predictis possunt dici obiectiones cõ tra alios modos sufficienter. Contra p^m se cunde figure arguitur sic ista consequentia nõ valet. Ois deus s̄ba nõ ẽ,ois p^a cã s̄ba ẽ g̃ ois p^a cã deus nõ est:qꝛ an̄s verũ ẽ ⁊ cõ sequens falsum ⁊ tamen ẽ sillogismus in p̄ secunde. ¶ Respondetur q̄ talis non est sillogismus in p̄ scđe:qꝛ talis d3 fieri ex ne gatiuis de consueto mõ loquẽdi ⁊ non de incõsueto qualiter fit in proposito. Negati ue eniz sunt de incõsueto mõ loquẽdi ex q̃ predicatum precedit negationem precedit nationez sed bene sequeretur ois deus nul la substãtia ẽ:ois prima cã substãtia est:g̃ ois prima causa deus nõ est:sed maioꝛ est falsa sicut ⁊ conclusio :hoc argumentũ põt reduci ad oẽs alios modos 1^9 figure ꝑ trãs positionem premissarũ aut per mutationẽ quantitatis. ¶ Contra primũ tertie figure arguitur. Jste sillogismus nõ vallet cuiusli bet hois asin^9 currit cuiusl3 hois asinus q escit asinus qescens ẽ asinus currens qꝛ i ca su supioꝛi est antecedens verũ ⁊ cõsequẽs falsum ⁊ tamẽ est in primo tertie figure. ¶ Dicitur q̄ non ẽ in darapti qꝛ sicut pre misse sunt ex recto ⁊ obliquo ita conclusio debet fieri ideo debet sic concludi:ergo asi nus qescẽs est alicuius cuius ẽ asinus cur rens:vnde li asinus nõ est ps subiecti in p̄ missis:sed pars predicati iõ debet poni in conclusione. Cõtra secundũ tertie figure ar guitur iste sillogismus non valet ois hõ vl' asinus non est homo.omnis hõ vel asinus ẽ risibile:ergo risi^e non est homo:qꝛ an̄s est verum:vt patet ex suis exponentibus vel singularibus ⁊ ꝯn̄s est falsum. ¶ Respõ detur q̄ si in qualibet p̄missarum disiũctũ totum distribuitur.quelibet illarũ est falsa ⁊ habet multas singulares falsas. Nam p^e vlis quelibet singularis ẽ falsa in q̃ demõ stratur hõ ⁊ scđe:quelibet singularis ẽ falsa in qua demonstratur asinus vt patet ex su is resoluentibus:Si autem nõ distribuitur totum disiũctum:sed prima ps solumodo non arguitur tũc in scđo:tertie qꝛ i tali mo do opoꝛtet totum subiectum ꝓpõis distri bui qualiter non fit in proposito. Contra

alios mõs huius figure specialiter non ar guo pmo qꝫ he due obiectiões ad omnes alios modos possunt reduci: ĩo vt vite pro lixitaté scripture facientis tedium in aio stu détis. Et é finis obiectionũ ꝯtra sũmulas.

¶ Obiectiones ꝯtra mãm ꝯsequẽtiaꝝ.

Post summularũ obiectionũ declaratãꝫ noticiã seqˀ: vltimo vt i ini tio est premissum cõsequentiaruꝫ rationis fortificare materiã. Arguo igitur contra primã ꝛ principalé regulaꝫ que fuit ista ꝯña bona est illa cuius cõtrdadictoriũ consequentis repugnat antecedéti. Ex qua inferebatur alia ꝙ consequentia mala est illa cuius contradictoriũ consequẽtis stat cũ antecedente. ¶ Cõtra arguitur si aliqua é ꝯña bona: ꝛ tñ cõtradictoriũ ꝯñtis stat cũ añte: ergo ambe regule fal. ꝯña tenet ꝛ añs probatur: ista ꝯña é bona tu credis precise ꝙ aliqs hõ decipiˀ: ğ aliqs hõ decipitur: ꝛ tñ cõtradictoriũ ꝯñtis stat cum añte: ğ ꝛc. Prima pars añtis ꝓbatur: qm̃ seqtur tu credis pcise ꝙ aliqs hõ decipitur: ergo tu credis pcise verum: vel tu credis precise falsum. Si tu credis precise verũ: ꝛ tu credis precise ꝙ aliqs hõ decipitur: ergo aliquis hõ decipitur. Si tu credis precise falsum: ğ tu dcipis: ꝛ tu es aliquis hõ: ergo aliqs hõ decipitur: scđa ps añtis in hoc casu cũ ĥ ꝙ nullus alius a te decipiatur. Isto posito tu credis precise ꝙ aliqs hõ decipiˀ ꝛ nullus hõ decipitur: ergo ꝯtradictorium ꝯñtis stat cũ añte: pmã pté añtis ponit casus ꝛ secundam probo. Nam nullus alius a te decipiˀtur p casum: nec tu decipis ergo nullus hõ decipitur: minoré ꝓbo qꝛ si non deˀ opposi tum. Et arguiˀ sic tu credis precise sicut est: ergo tu nõ deceperis: ꝯña tenet: ꝛ añs probatur: nã tu credis precise ꝙ aliqs hõ decipitur p casum: ꝛ ita est ꝙ aliqs homo decipitur: qꝛ tu deciperis p rñsioneꝫ: ergo tu credis precise sicut est. Rñdetur ꝙ ista ꝯña é bona: ꝛ ꝙ oppositum ꝯñtis nõ stat cuꝫ antecedéte: imo repugnat. Et admisso casu cõcedo istã tu credis precise ꝙ aliquis hõ decipitur: ꝛ nego istã nullus hõ decipitur: qa ɔ̃cedo ꝙ tu deciperis tãqꝫ sequẽs: seqtur enim aliquis homo decipitur ꝛ nullus aliꝰ a te decipitur: ꝛ tu es hõ: ergo tu deciperis

¶ Ulterius ad argm̃ nego istam tu credis precise sicut é: ꝛ ad eius probationem nego ꝯñam: tu credis precise ꝙ aliquis hõ decipitur: ꝛ é ita ꝙ aliquis hõ decipitur: ergo tu credis precise sicut est: sicut non sequitur tu credis precise ꝙ aliquis homo currit: et ita est ꝙ alquis homo currit: ergo tu credis precise sicut est: vt posito ꝙ sortes currat ꝛ plato nõ currat: ꝛ credas precise platonem currere isto posito ꝛ antecedens verum ꝛ cõsequens falsum: sed bene sequitur tu credis precise ꝙ aliquis hõ currit: ꝛ ita est ꝙ ille quem precise credis currere currit: ergo tu credis precise sicut est: sed minor est falsã in secundo casu. ¶ Ita sequitur in proposito tu credis precise ꝙ aliquis homo decipitur ꝛ ita est ꝙ ille queꝫ credis decipi: decipitur ergo tu credis precise sicut est: ꝯña é bona: sed minor est falsa: qꝛ in casu isto tu credis alium a te decipi. ¶ Notanduꝫ ꝙ sub secũda regula ponebãtur due alie regule: videlicet ex impossibili sequitur quodlibet. Et necessarium sequitur ad qđlibet. ¶ Cõtra quas regulas arguitur sic: qꝛ non sequitur aliquis hõ est asinus: ergo nullus hõ é asinus: ꝛ arguitur ẜm ambas regulas: ergo ambe regule false: tenet ꝯña cum minori ꝛ maior probatur. Primo qꝛ ex vno oppositoꝝ sequitur reliquũ. Secundo qꝛ ꝯtra dictorium consequẽtis stat cũ antecedente eo ꝙ cõuertitur cũ ipso. Ideo respondetur ꝙ ista consequentia é mãlis bona: ꝛ non é conueniens ex vno oppositorũ aliud inferri: dũmodo ipsũꝫ sit ipossibile: nego tamen ꝙ oppositũ ꝯñtis stat cũ antecedéte. Et nego ꝯñam oppositũ cõsequẽtis conuertitur cuꝫ añte. ergo stat cum ipso: vnde dico ꝙ quelibet ꝓpositio mundi sequitur ex illa tu es asinus: ꝛ quelibet ideꝫ repugnat immo repugnat sibi ipsi: qꝛ infert oppositum sui ipsius. ¶ Prima regula est illa. Si alicuiꝰ ꝯñe ex ꝯtradictorio ꝯñtis: sequitur ꝯtradictoriũ añtis: illa consequentia é bona. Ex q̃ inferebatur ꝙ si alicuius ꝯñe contradictorium ꝯñtis non est illatiuũ contradictorij antecedentis: illa consequẽtia non valet. ¶ Contra ambas regulas arguiˀ sic. Aliqua ꝯña est bona: ꝛ tamé ex contradictorio consequentis nõ sequiˀ ꝯtradictoriũ añtis

ꝗ ille regule false añs probaẗ: illa ꝯña ē bona tu credis ꝑcise ꝙ oīs hō decipiẗ: ergo tu deciperis: ⁊ ex cōtradictorio ꝯsequentis nō sequitur ꝯtradictoriū antecedētis: ergo ⁊c. Prima pars antecedētis ꝓbatur: qꝛ sequitur tu credis precise ꝙ oīs hō decipitur. ergo tu credis verum vel falsum. Si credis falsum: ergo tu deciperis. Si verum ⁊ tu credis precise ꝙ oīs homo decipiẗ: ⁊ tu es homo: ergo tu deceperis: ⁊ ista consequentia ē bona. ¶ Secūda pars antecedentis principalis probatur: qꝛ non sequitur tu nō deciperis: ergo tu non credis precise ꝙ omnis hō decipitur. ꝓbatur ⁊ pono ꝙ tu credas ꝑcise ꝙ oīs hō decipiatur illo opposito ꝯñs ē falsum per casuꝫ: ⁊ añs verū: probaẗ si nō detur oppositū. Et arguitur sic tu credis precise ꝙ oīs hō decipitur: ⁊ ita est ꝙ oīs hō decipitur qꝛ oīs hō: nō tu: decipitur ꝑ casum: ⁊ tu deciperis ꝑ rñsionē: ꝗ tu credis precise sicut ē ergo tu nō deciperis qđ erat probandum. ¶ Respondendum ē nō admittēdo casum qꝛ nō est possibile ꝙ tu credis precise ꝙ oīs homo decipitur: naꝫ sic sequitur ꝙ tu deciperis vt est ostensuꝫ: vel ergo deciperis in credēdo oēm hoiem decipi vel aliqd aliud vt ꝙ homo est asinus vel aliqđ falsū non primū qꝛ oēm hominē decipi est verū: quod aliqd aliud ꝑ consequēs tu nō credis precise ꝙ omnis hō decipiẗ: ꝙ ē oppositum vnius ꝑticule ⁊ casus. Ex eodē seqtur ꝙ nō est possibile ꝙ tu credas precise teipsum decipi: probatur nā si credis precise teipsuꝫ decipi: ergo deciperis: vel in credendo teipsuꝫ decipis vel aliqd aliud: non primū qꝛ teipꝫ decipi est verum: ergo aliqd aliud ⁊ per cōsequēs tu credis precise teipꝫ decipi. ¶ Secunda regula erat ista. Si alicuius ꝯsequētie bone añs est verū consequens est veruꝫ ⁊ si antecedēs est verū ⁊ cōsequēs falsuꝫ: illa cōsequētia non valet. ¶ Cōtra arguitur sic possibile est ꝙ aliqua ꝯña sit bona: ⁊ ꝙ antecedēs sit verū ⁊ ꝯñs falsum: ergo reg^{a} falsa: cōsequentia tenet ⁊ añs probatur. Et pono ꝙ illa ꝯsequētia tu es hō: ergo tu nō es hō conuertatur cū bona ꝯsequentia antecedēte ⁊c. ꝯñte significātib^{9} vt prius. Casus ē possibilis: qꝛ ꝯña distinguit ab añte ⁊ ꝯñte simul sumptis: qꝛ eisdē supaddit nomina ꝯñe. Admisso ꝗ casu: ista est bona tu es hō: ergo tu nō es hō: qꝛ cōuertitur cum bona ꝯña: ⁊ añs est verum ⁊ ꝯñs falsuꝫ: qꝛ significato īmode sicut p^{9} ex casu: ergo ⁊c. ¶ Ideo dr̄ ꝙ argumētum verbaliter ꝓcedit cōtra regulas: ⁊ non contra intellectum istarum. Intelligitur sic nāqꝫ prima. Si alicuius ꝯsequētie bone significātis ꝑcise iuxta cōpositionē suarū ꝑtiū añs ē verū ⁊ cōsequēs falsum: cōsequētia nō valet: sed iam i casu illa cōsequētia prolata ē bona nō tam̄ significat iuxta cōpositionē suarum ꝑtiū: qꝛ ponitur ipam ꝯuerti cū bona ꝯsequētia antecedente ⁊ cōsequēte significantibus vt ꝑus oīmode: vt ergo arguatur cōtra regulā dꝫ sumi hoc anteedēs: possibile ē ꝙ aliqua ꝯña sit bona significās precise iuxta cōpositionē suaꝝ ꝑtiū: ⁊ ꝙ antecedēs sit verū ⁊ cōsequēs falsum. Et hoc negaẗ tanqꝫ ipossibile: Istū modū itelligēdi ex significatione ꝑtiū: ⁊ si nō explicite tam̄ iplicite asserit quecunqꝫ r^{a} ꝯñarū: cōtra quaꝝ quālibet pōt verbal̄r argui illo vel cōsimili argumēto nisi glosa ꝑdicta regule verificentur. ¶ 3^{a} re^{a} fuit ista. si alicuius ꝯsequētie bone antecedēs est necessariū ⁊ cōsequēs simil̄r ē necessariū: ex ꝗ īferebaẗ ꝙ si antecedēs ē necessarium: ⁊ consequens ē contingens: cōsequētia nō valet ¶ Contra istas regulas arguitur sic aliqua ꝯsequētia ē bona ⁊ antecedēs est necessariū ⁊ cōsequēs cōtingēs. ꝗ r^{e} false cōsequētiā tꝫ ⁊ antecedēs probaẗ. Nā ista cōsequētia ē bona deus ē: ꝗ hec ē vera de^{9} ⁊ añs ē necessariū ⁊ ꝯsequēs ꝯtingēs: ꝗ ⁊c. ꝙ antecedēs ē necessariū manifestū ē ꝙ cōsequēs sit ꝯtingens ꝓbaẗ. nā illa deus pōt esse falsa: ⁊ ipsa est vera: ꝗ ipsaꝫ esse verā ē cōtingēs: ꝯsequētia ē nota cū minori: ⁊ maior ꝓbatur ex hoc ꝙ pōt ꝯuerti cū falso. Ideo probatur principalē ꝯsequētiā eē bonam qꝛ si nō stet: ꝗ oppositūꝫ consequētis cū antecedēte: ⁊ arguiẗ sic: hec non est vera deus est: ⁊ ipsa significat adequate deū esse ꝗ deū eē nō est verū: ⁊ ꝑ ꝯñs deus nō est oppositū alterius ꝑtis. Rñdeẗ ꝙ illa ꝯña nō valet deus est ꝗ hec est vera deus est nisi adderet illa minor: ⁊ hec deus ē: significat adeqꝫte deum esse que est contingens: ⁊ concedo ꝙ oppositum consequentis stat cuꝫ antecc

dente:tūc cūponit̄ cū antecedēte admitto
⁊ cōcedo istā deus ē:⁊ hec nō est vera deus
est:⁊ tunc ad argumentū hec nō est v̄a de⁹
est:⁊ ipsa adequate significat deū eē:ergo d̄
um eē nō est verū:nego minorem:q꞉ repu
gnat duobus ꝯcessis.Seq̄tur deus ē ⁊ hec
nō est vera deus est:ḡ ipsa nō significat ade
quate deū eē:vñ in hoc argumento est obli
gatio:⁊ nō apparet:cū enim dr̄ stet opposi
tum ꝯñtis cū antecedente hec est vera posi
tio iplicite:ac si dicerē pono tibi istā deus ē:
⁊ hec non ē vera deus est:que admittenda
ē:⁊ ꝯñter tenēdū est vt p̄us.¶ Quarta reª
erat ista si alicuius ꝯñe bone antecedēs est
possibile ⁊ ꝯñs silr̄.Ex qua est illatū ꝙ si ali
cuius ꝯñe añs est possibile:⁊ ꝯñs ipossibi-
le ꝯña illa non valet.Contra istas regulas
arguit̄ sic ista ꝯsequentia nō est bona.Ois̄
propō est affirmatiua:ḡ nulla propō est ne
gatiua:⁊ añs est possibile ⁊ ꝯñs ipossibile ḡ
regule false.ꝯña tenet ⁊ antecedēs ꝓbatur
pro p̄ma pte.Nā oppositū cōsequentis re-
pugnat antecedēti:ergo cōsequentia bona
antecedēs pꝫ.Nā ista repugnāt:ois propō
ē affirmatiua ⁊ aliqua propō est negatiua:
ꝙ aūt añs sit possibile:pꝫ q꞉ possibile ē ꝙ
hec tu es sit ois propō:sed nunc probatur
ꝙ ꝯñs sit ipossibile:q꞉ ipsum nō potest esse
veruꝫ sic significādo:probatur nā si posset
eē verū vel ḡ ipso exñte vel ipso nō exñte
ñ ipso ñ exñte:⁊ q꞉ si ista ꝓpō ñ eēt:nulla
ꝓpō ē negatiua:ipsa ñ eēt v̄a nec falsa nec
ēt ipsa existēte:q꞉ q̄ꝫdiu est ista propō aliq̄
negatiua est ⁊ p cōsequens semp falsum est
nullā negatiuā eē.¶ Dicendū ꝙ ista ꝯña
est bona.Ois propō est affirmatiua:ḡ nul
la est negatiua ⁊ consequens est possibile si
cut antecedēs ⁊ tunc ad argᵐ ꝯñs nō pōt
esse verū sic significādo:ergo ipsum est ipos
sibile:nego cōsequētiā vnde multe proposi
tiones sunt possibiles q꞉ nō possunt esse ve
re:vt ois propō est falsa nulla propositio est
vera hoc est falsum hoc nō est verū seipso d̄
mōstrato:vt terminatū est in materia inso
lubilium.Etiā ex māa insolubilium:vt hec
nō ē vera deus est in mente:aut hoc nō est
demonstrādo sm̄ eiusdem propōnis ad cu
ius desitionē desineret propō illa:quelibet
enim illaꝝ est possibilis ⁊ nulla ipsarū sic si-
gnificās pōt esse vera.¶ 5ª regula fuit ista
q̄cquid seq̄tur ad antecedēs seq̄tur ad cōse
quens.Ex qua inferebātur alie due.prima
q̄cquid antecedit ad antecedens antecedit
ad consequens.2ª a p̄mo ad vltimū quan
do oēs cōsequentie intermedie sunt bone ⁊
formales ⁊ non variate cōsequentia est bo
na:⁊ formalis.¶ Contra istas regulas ar
guitur sic.Aliqua ē ꝯña bona ⁊ aliq̄d seq̄t̄
ad cōsequens ipsius ꝙ nō sequitur ad ante
cedens ipsius:ergo iste tres regule false cō
sequentia tenet ⁊ antecedens probat̄.Naꝫ
ista cōsequētia est bona quaternari⁹ est:er
go binarius est.si aliq̄d seq̄tur ad cōsequēs
qd̄ nō seq̄t̄ ad añs ḡ ⁊c.ꝯña tꝫ q꞉ cōtradi-
ctoriū ꝯñtis repugnat formaliter antecedē
ti ⁊ minorē probo:nā seq̄tur binarius est ḡ
eius medietas est p̄cise vnitas:⁊ tamē non
seq̄tur a p̄mo ad vltimū quaternarius er-
go medietas eius p̄cise est vnitas:q꞉ medi
etas quaternarij nō est vnitas sed binari⁹.
Simile argumentū fit quadrupedale est ḡ
bipedale est bipedale est:ergo eius medie
tas est precise pedale:⁊ tamē non sequitur
quadrupedale est:ergo eius medietas est p̄
cise pedale:q꞉ medietas quadrupedalis ñ
est pedale:sed bipedale.Dicit̄ ꝙ regule iste
tenent ex̄ materiā relatiuoꝝ ⁊ hoc ꝑꝑ muta
tionē significati vltimi cōsequētis:ratione
relatiui ꝙ variat significatū ad variationē
antecedentis:vnde aliud significat ista pro
positio eius medietas ē vnitas cōiuncta cū
hac propositione binarius est:⁊ aliud signi
ficat cū ista quaternarius est.Cū p̄ma autē
significat ꝙ medietas binarij est vnitas qd̄
est verū ⁊ cū secūda significat ꝙ medietas
quaternarij est vnitas qd̄ est falsum.¶ In
telligitur ergo sic p̄ma regula:Quicq̄d seq
tur ad cōsequens seq̄tur ad antecedēs ma-
nente p̄ma significatione:⁊ q꞉ vltimū cōse
quens ratione relatiui nō potest retinere p̄
mā significationē:ideo nō est verum si non
seq̄tur ex primo antecedente loco:ergo eius
ponatur vna propositio significans ideꝫ cō
uertibiliter sic arguendo quaternarius est
ergo binarius est:binari⁹ est:ḡ eius medie
tas est:vnitas:ergo a p̄mo ad vltimū qua
ternarius est:ergo medietas binarij est vni
tas:⁊ ita i s̄o arg⁹ debuit inferri q̄drupᵉ ē:

ergo medietas bipedalis ē pedale ⁊ hec cō cessi. ¶ Scđa regula fuit ista. Si aliqua cō sequētia ē bona: ⁊ aliquid stat cū anteceden te illud idē stabit cū ꝯñte. Ex qua sequitur alia .s. ꝗcqđ repugnat ꝯñti repugnat añti ¶ Contra istas regulas arguit̄ sic. Ista cō sequentia ē bona lignū corrūpebatur: ergo īpossibile ē illud esse: ⁊ tamē hec aial ē: stat cum antecedente: ⁊ eadē nō stat cum conse quente: ergo regule false: ꝯña tenet: ⁊ ante cedens probat̄. Nā ꝙ illa ꝯña sit bona pa tet: q2 quod semel corruptū amplius esse ñ pōt ꝙ aūt ista animal est: stet cū antecedē te p3: quoniam hec simul stant lignū corrū pebat̄: ⁊ animal ē: q2 quelibet illarū ē vera Sed iam probat̄: illa animal est nō stat cū antecedente: q2 ista copulatiua ē īpossibilis animal ē: ⁊ īpossibile ē illud esse. ¶ Respō detur ꝙ ista ꝯña est bona: lignū corrumpe batur: ergo impossibile est illud esse: ⁊ sicut ista animal ē stat cū antecedēte: ita stat cū ꝯñte. Et cū dr̄ ista copulatiua est impossibi lis animal est: ⁊ īpossibile est illud eē: verū est ergo ista animal ē non stat cū consequen te: nego cōsequētiam: q2 secunda pars hu ius copulatiue non est ꝯsequēs p̄me ꝯñe: nec secū ꝯuertibile: q2 relatiuū habet aliud ⁊ aliud significatū pp mutationē añtis ⁊ si dicit̄: quō ergo stat ista animal ē cū ꝯñte: dr̄ ꝙ non oportet ꝯiungere ipsam copulati ue sed sufficit ꝙ quelibet istarū sit vera: vñ hec stāt simul tu es hō: tu es albus: licet ex eis nō fiat copulatiua. Et si opponens velit oīo vnā copulatiuā detur ista. animal ē et lignum corrumpebat̄ ⁊ impoᵉ est illud esse referendo semper li illud ad lī lignū illa co pulatiua est vera: ergo p̄ma pars stat cum vltima. ¶ 7ª regula fuit ista. Si aliqua cō sequētia ē bona scita a te esse bona ⁊ antece dens ē a te concedēdū consequens eiusdem est cōcedēdū a te. Ex qua inferebat̄ ꝙ si an tecedens ē concedendū ⁊ consequēs negan dum nō valet ꝯña. Cōtra istas regulas ar guitur sic ⁊ pono ꝙ istius ꝯsequētie hō cur rit: ḡ risibile currit añs sit tibi positū ⁊ a te admissum: ꝯñs vero sit tibi depositum: isto posito arguitur sic: ista consequētia ē bona scita a te esse bona hō currit: ḡ risibile cur rit: q2 scis ꝙ arguitur ab vno ꝯuertibili ad reliqᵐ. añs ē ꝯcedendū a te: q2 tibi ē positū ⁊ ad te admissum ⁊ ꝯñs negandū: q2 ē tibi depositum ⁊ ad te admissum: ḡ reᵉ false. Jō dicit̄ admittēdo casum. Et concedo ꝙ hui9 ꝯñe añs est concedēdū ⁊ ꝯñs negādū pp arᵐ factū: s3 nego ꝙ ista ꝯña sit bōa scita a me esse bona: quoniā ex duobus concessis sequitur oppoᵐ illius. sequit̄ enim añs est cōcedēdū a te ⁊ cōsequēs negandū: ergo ista cōsequētia non est scita a te esse bona. ¶ Ultima regula fuit ista. Si aliqua ē con sequentia bona scita a te esse bona ⁊ añs est scitum a te. Ex qua sequitur ꝙ si añs ē scitū a te ⁊ ꝯñs non est scitū non scitur cōsequē tiam esse bonam. Contra istas regulas ar guitur sic hec ꝯña ē scita a te eē bona. hoc ē nescitum a te: ergo hoc ē nescitū a te: demō strādo ꝯñs p vtrūq3: hoc: ⁊ añs est scitum a te ⁊ ꝯñs nō ergo reᵉ false. cōsequētia t3 ⁊ ꝓbat̄ prima pars añtis: nā tu scis ꝙ ibi ar guit̄ ab vno conuertibili ad reliqᵐ ⁊ ꝙ op poᵐ cōsequentis repunat añti: ergo tu scis ꝯñam illam esse bonam: ⁊ 2ª pars añtis ꝓ batur. Nā ꝯñs est necessarium: a te: ⁊ añs scis significare adequate ꝙ ipsum ē nescitū a te: ḡ antecedēs ē scitum a te: ⁊ cōsequens nescitū: p3 ꝯña. nā vel ꝯñs ē scitū a te vel nescitū: si est nescitū habeo intentū: si scitū: ⁊ ipsum adequate significat ꝙ hoc ē nescitū a te demonstrādo idem consequens: ergo il lud consequens: nō ē scitū a te. Responde tur ꝙ ista cōsequētia non valet hoc est ne scitum a te. ergo hoc est nescitū a te: nec ar guitur ab vno conuertibili ad reliquū: nec oppositū consequentis repugnat antecedē ti: q2 antecedens non est insolubile: sed con sequēs est īsolubile significans ypothetice copulatiue ꝙ hoc est nescitum a te: ⁊ ꝙ hoc est scitum a te: cuius contradictorium non est illud hoc non est nescitum a te: aut illud hoc est scitum a te: sed illud nō hoc est nesci tum a te significans disiunctiue: ꝙ hoc est scitum a te vel ꝙ hoc non ē scitum a te qđ est verum ratione scđe ptis. ¶ Eodem mō dr̄ ad rationem vel ꝯñam predictā sunt ad istam hꝫ est falsum: ergo hoc ē falsū demō strando ꝯsequens semp ꝯcedēdo tales con sequentias: ⁊ dico eas non valere q2 conse quens est insolubile falsum ⁊ antecedēs est

ppō vera nō insolubilis:quare ⁊c.

Regularū pticularū pⁱma erat ista
Ab inferiori ad suū superius affir
matiue ⁊ sine distributiue ⁊ sine signo
ꝯfusionis impediente ꝯña est bona. ❡Cō
tra illam regulam arguitur sic.illa:ꝯña nō
valet tu es apparens asinus:ḡ tu es aliq/
lis asinus:⁊ tamen arguit̃ p regulā:ergo re
gula falsa:cōsequentia pꝫ cuꝫ minori q:li
apparens est tīnus inferior ad li aliq̄le:⁊
maior pꝫ:q: añs est possibile:⁊ cō sequens
īpossibile. Nā possibile est q tu apparens a
sinus:sed non est possibile q tu scis aliq̄lis
asinus:sicut nō est possibile q tu scis asin⁹
❡Respondet̃ q nō arguitur ɓm itellectū
regule qui est ille. Ab īferiori ad suū superi
us rōne totius extremi sine īpedimento pre
cedente est bonū argᵐ sed nō arguit̃ in pro
positio rōne totius extremi:sed ptis solūmo
do:q: li apparens asinus nō est terminus i
ferior ad aliqualis asinus:sed bene ad aliq̄
lis apparēs asin⁹ sicut li parēs ad li aliq̄le:vñ
bñ seq̄t̃ tu es appēs:ḡ tu es aliqs : ita bñ
sequitur tu es appens asinus:ḡ tu es aliq̄lis
apparens asinus:vnde cōsimiles ꝯñe in ce
teris nō valent:vt tu es pater sortis : ergo
tu es aliqd sortis:tu es dñs platonis:ḡ tu
es aliqd platonis. ❡Secūda regula erat
ista Ab inferiori ad suū superius distributi
ue non valet argugentū. ❡Cōtra istam re
gulā arguitur sic:ista ꝯsequētia ē bona nul
lus binarius est:ergo nullus numerus est:
⁊ arguitur p regulā:ergo regula falsa:tenet
cōsequētia cū maiori:q: oppositū ꝯñtis re
pugnat añti.s.nullus binarius est:⁊ aliqs
numerus ē:nō,n.dat̃ aliqs numerus quin
iste sit binarius vel includēs binarium. Eo
dē mō potest argui in simili vt nulla propo
sitio vera scitur:ergo nulla propositio scitur
consequētia est bona:q: oppositū cōsequen
tis repugnat añti:⁊ tamē arguit̃ distributi/
ue ab inferiori ad suū superius:ppō vera
est terminus īferior ad li propō:cū ois pro
positio vera sit propō:⁊ non econuerso : sic
ois binarius ē numerus:⁊ non econuerso.
❡Jō dr̄ q regula non dicit nunq̄ꝫ valere
cōsequētiā ab inferiori ad suū superius di/
stributiue: sed q plurimū non valet forma
liter:⁊ nunq̄ꝫ de forma predicte cōsequētie
formales sunt:q: cuiuslibet earū oppositū
cōsequentis formaliter repugnat antecedē
ti:sed non sunt bone:de forma:q: consimi/
les in forma nō valēt:q: non sequitur nul
lus numerus ternari⁹ ē:ergo nullus nume
rus est:nec seq̄tur nulla propō vera videt̃
vel intelligitur ergo nulla propositio vide/
tur vel intelligit̃. Si ergo cō sequētie ille bo
ne sunt hoc est solū gratia materie vnde pⁱ
ma est bona gratia materie:q: īpossibile est
numerū esse:⁊ nō eē binarium:secūda simi
militer tꝫ gr̄a materie vel terminoꝝ:q: ni/
hil scitur nisi verū:nec est possibile aliquaꝫ
propositionē falsam sciri. ❡Tertia regula
fuit illa. Ab inferiori ad suū superius nega
tione postposita ⁊ cum debito medio est bo
num argumentū. ❡Contra arguit̃ sic.ista
consequentia nō valet sciēs istā propositio
nem non est aliquid demonstrādo istaꝫ bo
mo est asinus:⁊ ista propositio est aliqua ꝓ
positio:ergo sciens aliquā propositionē nō
est aliquid:⁊ tamen arguitur per regulam:
ergo regula falsa:consequentia tenet cū mi
nori:⁊ maior probatur.nam antecedens ē
verum ⁊ consequens falsum:ergo ista con
sequentia non valet:q antecedens sit veꝝ:
patet pro secunda parte:⁊ pro prima simili
ter q: suum contradictoriū est falsum scili/
cet omne sciens istā propositionem est ali/
quid. ❡Respondetur q ista consequētia
non valet nec arguitur cum debito medio:
q: subiectum prime propositionis debuit
esse subiectum secunde sic arguendo sciens
istā nō est aliquid:⁊ sciens istā est:ergo ⁊c.
⁊ tunc concedo cōsequentiā sed nego mino
rem. ❡Notandū circa hanc regulam q si
argueretur ab inferiori ad suū superius di/
stributiue negatione postposita non argui
tur ɓm regulam vt patet in exēplo illo om
nis homo non currit:omnis homo est ani/
mal:ergo omne animal non currit. Intelli
gitur enim sic regula ab inferiori ad suum
superius nō distributū negatione postpo
sita est bona consequētia. ❡Quarta regu
la erat illa a superiori ad suum inferius af
firmatiue ⁊ sine distributione non valet ar
gumentum. ❡Contra istam regulam pro
cedunt argumenta facta contra regulaꝫ im
mediate precedentem:arguendo ex opposi
to consequentis ad oppositum anteceden/

tis: vt aliquis numerus est: ergo binarius est aliqua propositio scitur: ergo propositio vera scitur: sed arguitur specialiter illa consequentia est bona tu es animal: ergo tu es hō: ꝛ tñ arguitur a superiori ad suum inferius affirmatiue sine distributione ergo ꝛc. tenet consequētia ꝛ antecedens ꝓbatur: quia sequitur tu es animal: ergo tu es: a tertio ad iacende ad ꝯm adiacens: tu es ergo tu es tu: pz consequentia: quia oppositū consequentis formaliter repugnat antecedēti: ꝛ vltra tu es tu: ergo tu es hō: tz cōsequētiā per primam regulā ab inferiori ad suū superius affirmatiue ꝛ impedimento: ergo a primo ad vltimū si sequitur tu es animal ergo tu es hō. Ad hoc dicitur vt prius quod quelibet istarū consequentiarū est bona ꝛ formalis: non tamē arguitur cōtra regulā īplicite asserente quod nulla talis sit bona de forma vnde consimiles in forma non tenent: quia nō sequitur aliquis numerus est: ergo trinarius est aliqua propositio intelligitur: ergo propositio vera ītelligitur: nec sequitur hoc ē animal demonstrando asinum: ergo hoc est homo ❡ Quarta rª fuit illa superiori ad suū inferius distributiue affirmatiue non valet consequentia nisi cum debito medio. Cōtra arguitur sic ista cōsequentia ē bona oē aial currit: ergo ois hō currit: ꝛ tñ arguitur a superiori a suū inferius distributiue affirmatiue: sine debito medio: ergo rª falsa cōsequētia tz cuz minori ꝛ maiorem probo: contradictoriū cōsequentis repugnat antecedenti: ergo ꝯsequētia bona antecedēs ꝓbatur quoniam hec repugnant oē animal currit: ꝛ homo nō currit: quia ex ipsis sequitur impossibile vz homo non est aial in quarto mō secunde figure. ❡ Dicēdum quod illa ꝯña ē bona nō quidem formalis nec de forma non formalis: quia oppositū cōsequentis est imaginabile cū antecedente absqz cōtradictione: neqz ēt de forma: quia aliqua sibi cōsimilis in forma nō valet: vt omne animal currit: ergo quilibet homo currit: sed est bona materialis seu gratia materie: quia īpossibile est hominē nō esse. tenet. n. per hoc mediū necessarium ois homo est animal. Simili sequitur gratie materie omne animal ē: ergo ois hō est: quia consequēs ē necessariū: sequitur ēt ois homo est asinus: quia antecedēs est īpossibile simpliciter: vnde si est aliqua regula contra quā non procedit argumētum gratia materie quia aut antecedens est īpossibile: aut quia consequēs ē necessariū: vel gratia alicuius alterius medij necessarij ꝛ me vitabilis: vt ē prioribus ꝯñtijs dictuz est. ❡ Sexta regula fuit ista a superiori ad suū inferius negatione preposita distributiue superius ē bonū argumentum. Cōtra istā regulā arguitur sic ista cōsequentia nō valet nō cōtingēter hō ē animal: ergo non contingenter tu es aial: ꝛ tamen arguitur per regulā: ergo regula falsa: cōsequētia tenet probatur prima ps antecedētis: quia antecedens ē verū ꝛ cōsequēs falsuz: vt pz assignando suū contradictoriū hec. n. ē falsa contingenter hō ē animal: ꝛ hec est vera contingēter tu es animal: ꝛ secunda ps antecedentis ꝓbatur: nā quod hic arguatur a superiori ad suū inferius pz: ꝛ quod negatione distribuēte manifestū est: quia remota negatione li hō nō staret distributiue: ergo per aduentū eius stat distributiue: pz cōsequētia per istā regulā quicquid mobilitat imobilitatū imobilitat mobilitatū. ❡ Respondetur quod finus aliquādo stat distributiue mobiliter quando ipm nō precedit nisi vnū signū distributiuū: vt ois homo ē. Aliquando stat distributiue imobiliter quando ipsuz precedūt duo signa quorum vnū hz viz distribuendi: ꝛ reliquū cōfundi cōfuse tm̄ imobiliter: quare pp dico quod nō arguitur contra itellectū regule ē iste a superiori ad suū inferius negatione preposita distributiue mobiliter ē bona ꝯña: sed tā ī ꝓposito nō distribuitur superius mobiliter pp ipedimentū istius finiti cōtingēter: quia nō lz descēdere vt argumentum in parte ostendit pp eandem nō sequitur: tu nō incipis eē coloratus: ergo tu nō incipis eē albus: quia expositio nō sequitur oppositum vt capitulo patuit inceptiōis ꝛ tamē arguitur distributiue negatiue: si ergo queritur quid ipedit dico quod illud verbū incipit imobilitat eundē terminum quē distribuit precedens negatio: quare ꝛc.

❡ Obiectiones contra regulas quarti capituli.

Contra regulas quarti capituli sufficienter est argutum in materia insolubilium: specialioribus tamen medijs arguo: contra easdem: quarum prima fuit ista. Ab vli ad suam particularem

indefinitam vel subalternā est bona conse quentia. ¶ Cōtra quā regulā arguitur sic ista cōsequētia nō valet incipit oē ens esse: ergo incipit aliquod ens esse: et tñ arguitur p regulā ergo regula falsa: tenet cōsequētia et prima ps añtis probat. nā añs est verū et ꝯñs falsū: ḡ ꝯña nō valet: ꝙ añs sit verū ꝓbatur. nam oē ens ē et nō imediate ante instans pñs oē ens fuit: qr nūqꝫ instās pñs fuit: ergo icipit oē ens esse: pꝫ ꝯña ab expo nentibus ad expositū: ꝙ aūt ꝯñs sit falsū: patet qr nunc aliqd ē: imediate ante instās pñs aliqd fuit: et imediate post instās pñs aliqd erit ḡ falsū est ꝙ iā incipiat aliqd eē seu aliquod ens esse ꝙ idē ē. Sed secunda ps principalis añs arguit. nam hec ē vlis incipit oē ens eē qr in ea subijcitur tīus cōis signo vli ↄterminatꝰ distributiue: et hec sua pticularis icipit aliquod ens eē: qr in ea su bijcitur tīus cōis signo pticulari ↄtermina tus: ḡ arguitur p regulā. Dicedū breuiter ꝙ nō arguitur p regulā: qm̄ nec añs nec cō sequēs est alicuius q̄ntitatis: et tunc ad ꝓ / bationē in ista ꝓpositione incipit oē ens eē subijcitur terminus cōis signo vli distribu tiue determinatus: ergo ē vlis nego ꝯñam et si allegaretur regula dico ꝙ intelligit de distributione mobili et non imobili: sed iam li ens distribuit imobiliter: ꝓpterea sic glo setur regula. Propō vlis est illa in qua su bijcitur tīnus cōis signo vli distributiue de terminatus exn̄te aliqd illius: qd̄ dico pro pter preiacens istius ois hō est animal in q̄ subijcitur terminus cōis signo vli distribu tiue mobiliter determinatus: sꝫ illud signū non est ps preiacentis: licet sit pars vlis: de particulari aūt nō procedit argumētū: qr in regula additur solo signo pticulari deter minatus sed iam vltra signum determina tur li ens hoc verbo incipit ex quo stat con fuse tantū. Ideo sit hec regula ꝓpō pticula ris est illa in qua subijcitur terminus cōis solo signo pticulari determinatus existente aliquid istius quod dico similiter pp. preia cens ꝓpositionis pticularis. ¶ Secūda re gula fuit ista. A particulari vel idefinita ad suam vlem nō valet argumentū. ¶ Con/ tra istam regulā arguitur sic ista ꝯña est bo na animal est hō ergo oē animal est hō: et p

cōsequēs quelibet alia valet ab indefinita ad suam vlem: ꝯña tenet: et antecedēs pro batur hec ꝓpō animal est hō significat oē animal esse hominē: sed ois ꝓpositio signi / ficat qcquid sequitur ad eā: igitur ista conse quētia est bona. ꝯña tꝫ cum minori: qr ē re gula: et maiorē probo subiectū istius propo sitionis animal ē homo: significat oē ani / mal: et predicatū hominē et copulā eē: et to ta propositio significat iuxta compositionē suorū terminorū: ergo ista propositio signifi / cat oē animal eē hoiem ꝯña pꝫ: qr isto mō inestigat significatum ꝓpositionis. ¶ Re spondetur negādo scḋam ꝯñam: et ad ꝓba tionē cōcedo ꝙ ista aial est hō significat om ne aial eē hoiem nō adequate p̄marie sꝫ se cundarie: et ad argumētum nego istā ꝯñā ista propō oē animal ē hō significat oē aial eē hoiem: et ois propō significat qcquid seq tur ad eam: ḡ ista ꝯña ē bona nego ꝯñam: qr sicut ois propō significat quicqd sequit ad eā: non tamē qcquid ꝓpō significat seqt ad eam: verūtamē bene sequtur ista animal est hō significat adequate oē animal eē ho minem: ergo ista consequētia fuit bona: sed negatur antecedēs: qr nulla propō mundi significat adequate oē animal eē hoiem: ni si aliqua talis oē animal est hō. ¶ Tertia re gula fuit ista ab vli affirmatiua ad oēs suas singulares tam collectiue q̄ diuisiue sum / ptas ē bonū argumētū: cū debito medio: et econuerso collectiue. ¶ Contra istā regu lam arguit sic: ista ꝯña nō valet necessario ois hō est animal: et isti sunt oēs homines: ergo necessario iste hō est animal: et iste hō est animal: et sic de singulis: et tamē arguitur p regulā ergo regula falsa: consequentia tꝫ minori et maior pꝫ per exponētes istius ter mini necessario: ex eodē medio arguitur ꝙ nō valet argumētū ab vli ad suā singula / rē cū debito medio sic arguendo necessario ois hō est: sꝫ tu es hō: ergo necessario tu es: añs est verū et ꝯñs falsum. ¶ Ex eodem ēt fundamēto arguitur ꝙ non valet argumē tū a singularibus sufficienter enumeratis cum debito medio ad suam vlem: qr nō se quitur contingenter iste hō est et contingen ter iste homo est: et sic de singulis: et isti sūt omnes homines: ergo contingēter omnis

homo est p3 p expositionē istius termini cō tingent̄ q̄ añs est ver̄ ⁊ ꝯñs falsū3:⁊ p ꝯñs ꝯña non valet. Ideo breuiter rn̄deo:⁊ dico q̄ nullo mō arguitur p regulā:q2 nulla ista rum ē alicuius quātitatis.s.necessario ois hō est aial:contingenter ois hō est aial:ne cessario iste hō est aial:contingēter iste hō est aial:p2ime due nō sunt vl'es q2 ipsarum subiecta imobiliter distribunt̄:alie due nō sunt singulares:q2 subijcitur termin⁹ cōis determinatus nō solūmodo p2onoie demō stratiuo imo alio termino ꝓbabili v3 tino modali. Ideo sic intelligitur diffinitio p2o positiōis singularis:ꝑpō singularis ē illa in qua subijcitur terminus discret⁹ aut ter minus cōis cū ꝓnoie demonstratiuo nullo signo ꝓbabili p̄cedēte. Ex qua diffinitione seq̄tur q̄ si p2onomē pluralis numeri ē fus discretus ista tūc non est singularis oēs isti currūt q2 subijcitur tinus cōis signo ꝓba bili p̄cedēte. ¶ Quarta regula fuit illa. ab vl'i negatiua ad quālibet suarū singulariu3 ē bonū argumētū. ¶ Cōtra arguit̄ sic ista ꝯña nō valet nulla chimera q̄ currit mouet̄ ergo ista chi^a q̄ currit nō mouet̄:⁊ tn̄ argu itur p regulā ergo regula falsā:ꝯña t3 cum mino2i:⁊ maio2 p2obatur:añs.n.est verum vt p3 ⁊ ꝯñs falsum:ergo ꝯña nō valet:q̄ consequens sit falsum ꝓbat̄:nā seq̄tur ista chi^a que currit nō mouetur:ḡ ista chimera currit ⁊ illa nō mouet̄.ꝯña t3:q2 relatiuu3 resoluit̄ in ⁊:et illud:sed ꝯñs ē falsū3:q2 est vna copulatiua affirmatiua cuius p̄ma ps est falsa:ergo añs ē falsum qd̄ erat p2oban dū. Rn̄det̄ cōcedēdo ꝯñam p̄dictā.⁊ cū d2 añs ē verū ⁊ ꝯñs falsū3.nego q̄ ꝯñs sit fal sum:q2 suū cōtradicto2iū ē falsum.s.ista chi mera q̄ currit mouetur:⁊ tūc ad ꝓbationē falsitatis nego istā ꝯña3 ista chimera q̄ cur rit nō mouet̄:ḡ ista chimera currit:⁊ ista nō mouetur. ¶ Et tūc ad regulā relatiuū q̄ q̄ qd̄ resoluit̄ in cōiunctionē copulatiuā ⁊ ꝓ nom̄ demōstratiuū:ver̄ ē affirmatiuis:sed nō in negatiuis:ꝓpterea bene seq̄t̄ ista chi mera que currit mouet̄:ḡ ista chimera cur rit:⁊ ipsā mouetur:q2 ḡ li q̄ i affirmatiua re soluitur in cōiunctionē copulatiuā ⁊ p2ono men demōstratiuū:ideo in negatiua cōtra dicto2ia d3 resolui in cōiunctionē disiuncti uā ⁊ ꝓnomē demōstratiuum sic dicēdo iste chimera currit vel ipsa nō mouetur p3 ꝯña q2 q̄cq̄d significat vnū cōtradicto2io2ū co pulatiue significat aliud disiūctiue. ¶ No tandū circa istā regulā q̄ si subiectū singu laris supponit ꝓ aliquo ꝓ quo nō suppōit subiectū vl'is arguēdo tūc ab vl'i ad istā sin gularē nō arguitur p regulā:q2 ista non est eius singularis:verbigratia nullus hō cur rit:ḡ iste hō non currit:nullus hō ē aliquis hō:ḡ iste hō nō ē aliq̄s hō p2ima.n. singu laris:nō est singularis hui⁹ nullus hō cur rit:sed illi⁹ nulla homo currit scd̄a singula ris est illius nulla hō est aliq̄s hō:sed isti⁹ nullus hō est aliq̄s hō. ¶ Quinta regula fuit ista a particulari ad suā indefinitā ⁊ ecō uerso tā affirmatiue q̄3 negatiue ē bona cō sequentia. Contra istā regula3 arguitur sic. ista ꝯña non valet:animal est genus:ergo aliquod animal est genus:⁊ tn̄ arguitur p regulā ergo regula falsā:ꝯña t3 ⁊ añs ꝓba tur:nā añs est verū vt p3 ⁊ ꝯseq̄ns falsū3: ergo cōsequētia non valet:q̄ ꝯñs sit falsū3 p2obatur q2 suū cōtradicto2iū ē verum:v3 nulū animal est genus:q2 nec hoc aial ē ge nus:nec hoc:⁊ sic de singulis:ḡ ⁊c̄. Secūda ps p2obatur:v3 qd̄ arguitur p regula3:q2 aial stat vtrobiq3 materialiter ꝓbatur:na3 si aliqua istarū staret personaliter hoc esset pp limitationē istius signi aliquod:sed illd̄ signū aliquod in alijs nō limitat ad suppo sitionē ꝑsonalē:ergo nec in istis ꝯña t3 cū maio2i:⁊ mino2ē p2obo:nā in qualibet ista rum aliquod hō est sp̄es:aliquod hō est no men supponit li hō materialiter:ergo ⁊ in ista aliquod animal est genus:p3 cōseq̄nē tia:q2 sicut li animal est neutri generis ita li hō materialr̄ sumptū. ¶ Respōdetur q̄ non arguitur per regulā:q2 in ista aliquod animal est genus:li aial supponit ꝑsonalit̄ pp limitationē signi particularis:⁊ cum di citur in ista aliquod animal est sp̄es non li mitat ad suppositionē personale3:ergo nec in ista non valet argumentum:q2 li homo personaliter sumptū nō est neutri generis: ⁊ li alquod ē neutri generis:ideo sibi addi tio non potest limitare ad suppositionē per sonalem:sicut si adderetur aliquod signum eiusdem generis:vt aliquis homo est sp̄es

aliquā homo non est nomen: sed li animal personaliter sumptum est neutri generis. Ideo sibi additum signum neutri generis limitat ipsum ad suppositionem personalē dicendo aliquod animal est genus aut nullum animal est genus. Si ergo queritur q̄ est indefinita istius particularis aliqđ animal est genus: dicatur ꝙ est ista animal viuens est genus: ⁊ istius indefinite animal ē genus hec est particularis. aliquod li animal est genus. ¶ Notandū ꝙ oportet ꝙ termini supponant precise pro eodem quare istius homo currit non hec est particularis aliquis homo currit: sed est ista aliquod quod est homo currit: ⁊ istius homo currit est hec indefinita homo masculus currit: ⁊ ita proportionabiliter ī negatiuis dicatur. ¶ Sexta regula fuit ista a particulari vel indefinita ad omnes suas singulares diuisiue sumptas cum debito medio est bonū argumentum. Contra istam regulam arguitur sic ista consequentia non valet: necessario hō est ⁊ isti sunt oēs hoīes: ḡ necio ista hō est: vel necio isto hō est ⁊ sic de singulis: ⁊ tamen arguitur per regulam: ergo regula falsa. consequentia tenet cum maiori: q2 antecedens est verbum ⁊ consequens falsum. ⁊ minor probatur nam ista necessario homo est: est propositio ⁊ non ypothetica: ergo cathegorica: ⁊ per consequens quāta: cum ergo non sit vniuersalis particularis vel singularis: ergo est indefinita: cuius singulares non videtur esse alie q̄z predicte. ¶ Ideo dicitur ꝙ non arguitur p̄ regulam quā ista non est indefinita necessario hō est animal: ex quo subijcitur terminꝰ cōis mediante signo: ⁊ tunc ad argumētum ista est cathegorica: ergo quāta nego ꝯnam. Et si aliquis quo ad hoc allegaret probādo istā ꝯnam esse bonam respondeo ꝙ ego similiter asserui oppositum: quare ⁊c.

¶ Obiectiones ꝯtra r̄las. v. capi.

Quintum capitulum quasdā regulas proponebat. quaꝝ prima fuit ista. Ab exclusiua ad vl̄em de terminis traspositis ⁊ econuerso est bona consequentia. Contra istam regulam arguitur sic. ista consequentia nō valet tātum asinꝰ est hominis ergo cuiuslibet hominis est asinus: ⁊ arguitur per regulā: ergo regula falsa tenet consequentia cum minori ⁊ maior probatur: ponendo ꝙ non sit aliqua possessio hominis nisi asinus: tamē sit aliquis homo qui non habeat asinum in possessionez isto posito consequens est falsum vt patet ⁊ antecedens est verum: q2 asinus est hominis ⁊ nihil nō asinus est hominis. ergo ⁊c. ¶ Secundo arguitur contra scđam regulā sic. ista ꝯña non valet cuiuslibet hominis ē asinus: ergo tantū asinus est hoīs: ⁊ tamē arguitur per regulā: ergo falsa consequētia tenet cum minori: ⁊ maior probatur ponendo ꝙ quilibet homo habeat asinū ⁊ equū: quo posito antecedēs est verum per casum: ⁊ consequens est falsum: nam aliquid non asinus est hominis ergo non tantū asinus est hominis. ¶ Ad primum dicitur ꝙ nō arguitur per regulam: q2 ista non est vniuersalis istius exclusiue: sed ista omne ens hominis est asinus: ratio q2 in ista tantum asinus est hominis nō distribuitur li homi nis pro omni homine: sed solum pro homine habente aliquid. ¶ Ad secundum dicitur similiter ꝙ ista non est exclusiua istius vniuersalis: sed ista tantum habens asinū est homo. q2 ista prepositio cuiuslibꝫ hominis ē asinus: equiualet isti omnis homo est habens asinum. ¶ Uerumtamen q2 paucas ⁊ grossās habentes considerationes vt se expedirent dicerent regulas istas in obliquis non tenere. ¶ Ideo in recto arguam primo contra primam: ista consequentia non valet tantum ens necessario est substantia: ergo omnis substantia necessario ē ens: ⁊ tamen arguitur per regulam: ergo regula falsa: consequentia tenet cum minori ⁊ maior probatur. nam antecedens est verum ⁊ consequens falsum: vt patet per exponentes: ergo consequentia non valet. ¶ Secundo arguitur contra secundam regulam ista consequentia nō valet: Omnes apostoli dei sunt duodecim: ergo tantum duodecim sunt apostoli dei tenendo li omnes collectiue: ergo regula falsa: consequentia tenet ⁊ antecedens probatur. antecedēs enim est verum vt supponitur ⁊ consequēs falsum q2 secunda exponens ē falsa: scilicet nulla non duodeciꝫ sunt apostoli dei: quia

Petrus ⁊ Paulus ſunt apoſtoli di:⁊ Pe
trus ⁊ Paulus ſunt aliqua non duodeciꝫ:
ergo aliqua nõ duodecim ſunt apoſtoli di.
¶ Ad primum dicitur ꝙ iſta non eſt vlis
iſtius excluſiue:ſed iſta.omne ens neceſſa/
rio ſubſtantia eſt ens:qꝛ ſicut in excluſiua
li neceſſario non determinauit iſtum termi
num ens:ſed ſolum li ſubſtãntia:ita in vli
debet eſſe. ¶ Ad ſecundum dicitur ꝙ quã
do li oẽs tenetur collectiue ſua excluſiua ñ
exponitur per negationẽ infinitantẽ: ſed p
notã pluralitatis iſto mõ.xij.ſunt apoſtoli
dei:⁊ non plures qꝫ duodecim:iſta eſt vera
⁊ excluſiua ſimiliter:quãdo autẽ li omnes
tenetur diuiſiue tunc eidem correſpõdet di/
cta excluſiua exponibilis per negationeꝫ in
finitante:⁊ tunc tam vlis qꝫ excluſiua eſſet
impoſſibilis propter implicationẽ cõtradi
ctionis ſuarum exponẽtiuꝫ probatur ⁊ po
no ꝙ ſortes currat:⁊ nullus aliꝰ maſculus
tamẽ multe mulieres;iſto poſito antecedẽs
eſt verum per exponẽtes ⁊ conſequens fal/
ſum:qꝛ aliquid non ſoꝛ.currit:ergo non tã
tum ſoꝛ.currit. Reſpondetur ꝙ iſta excluſi
ua non ẽ illius exceptiue:ſed iſta tantũ ſoꝛ.
eſt aliquis homo currens ſecundum ꝙ pa
tuit in probationibus terminorum capitu'
lo de exceptiuis vbi hec regula declaratur.
¶ Tertia regula fuit iſta:ab inferiori ad ſu
um ſuperius a parte ſubiecti dictiõe exclu
ſiua addita eiſdem eſt bona conſequentia.
¶ Contra quam arguitur ſic iſta conſequẽ
tia nõ eſt bona:tantum ſubſtãtia non ẽ ac/
cidens:ergo tm̃ aliquid non eſt accidẽs:et
tamen arguitur per regulã:ergo regula fal
ſa.conſequentia tenet cum ſecũda parte an
tecedentis:⁊ probatur prima.nam antece/
dens eſt verum ⁊ conſequens falſum.ergo
conſequentia non valet:ꝙ añs ſit veruꝫ ꝓ
batur:qꝛ ſubſtãtia nõ eſt accñs :⁊ quodlꝫ
non ſubſtãtia eſt accidens:ergo tantũ ſub
ſtantia non eſt accidens:⁊ quod cõſequẽs
ſit falſum patet:qꝛ ſecunda exponens ẽ im
poſſibilis:ſcilicet quodlibet non aliquid
eſt accidens qꝛ prima exponens huius eſt
poſſibilis:ſcilicet aliquid nõ aliquid eſt ac
cidens:vt bene patet per ſuas reſoluẽtes.
¶ Ideo dicitur ꝙ non arguitur per regu/
lam:neqꝫ arguitur ab inferiori ad ſuum
ſuperius:qꝛ primitus eſt declaratum ꝙ ter
minus tranſcendens nõ eſt ſuperior nec infe
rior ad aliquid:ex quo nõ eſt in predicamẽ
to niſi improprie ſumendo ſuperius propri
ori:aut cõmuniori:qualiter non accipit re'
gulam cõtra quã eſt argutum. ¶ Aliter tñ
dicitur ⁊ melius ꝙ regula intelligitur affir
matiue ⁊ nõ negatiue:vnde non ſequiť tan
tum corpus non eſt indiuiſibile:ergo tãtuꝫ
ſb̃a indiuiſibilis antecedens enim eſt verũ
qꝛ corpus non eſt indiuiſibile ⁊ quodlibet
non corpus eſt indiuiſibile ⁊ tamen conſe/
quens eſt falſum propter ſecundam expo/
nentem falſam ſcilicet quodlibet nõ ſubſtã
tia eſt indiuiſibile.nam albedo in pariete ẽ
non ſubſtantia ⁊ tamen non ẽ indiuiſibilis
qꝛ eſt extenſa ad extenſionem parietis.
¶ Quarta reᵃ fuit iſta ab inferiori ad ſuuꝫ
ſuperius a parte predicati dictione excluſi/
ua addita ſubiectis non valet conſequẽtia
ſed econuerſo cum debito medio. ¶ Con
tra quam arguitur ſic vľr ſequitur aliquid
tantum homo eſt animal aliquid tm̃ ſoꝛ.ẽ
homo:ergo aliquid tantum ſoꝛ.eſt animal
qꝛ oppoſitum conſequentis non ſtat cũ an
tecedente ⁊ tamen arguitur per regulam:
ergo regula falſa:conſequentia tenet cũ mi
nori:qꝛ dictio excluſiua additur in ſecunda
propoſitione ⁊ non copľe nec predicato:er
go ſubiecto. ¶ Secundo arguo ꝙ econuer
ſo non valet arugumentum cuꝫ debito me
dio qꝛ non ſequitur:tantum eſt riſibilis an
tichriſtus eſt riſibilis:ergo tantum eſt anti
chriſtus ⁊ tamen arguitur per regulã:ergo
regula falſa:tenet conſequentia cum mino'
ri ⁊ maior probatur.nam antecedens ẽ ve
rum ⁊ conſequens faſum:ergo conſequẽtia
non valet:ꝙ autem conſequens ſit falſum
manifeſtum ẽ ſed probatur antecedens nã
omne riſibile ẽ homo:ergo tantum homo
eſt riſibilis tenet cõſequentia ab vniuerſa'
li ad ſuam excluſiuam.Secunda vero pars
probatur naꝫ antichriſtus poteſt ridere:er
go antichriſtus eſt riſibilis pꝫᵃ ab vno con
uertibili ad reliquum. ¶ Ad primaꝫ ratio
nem dico ꝙ dictio excluſiua non additur ſu
biecto ſolum ſed parti ſolũmodo qꝛ ex ipſa
⁊ alio termino fit vnũ ſb̃m:ſed bene addiť
ſubiecto dicendo tantum homo currit qꝛ li

hō est s̄bm ⁊ non pars subiecti negatur:er
go ista cō sequētia dictio exclusiua ponitur
in illa ꝓpositione ⁊ non additur copule ne
que predicato:ergo additur subiecto: suffi
cit enim ꝙ addatur parti subiecti vel predi
cati Ad secundam ratiōnē dicitur ꝙ li risi
bile dupliciter sumitur.s.ampliatiue ⁊ non
ampliatiue.primomō non cōuertitur cū li
homo sed secundo modo sumēdo:ergo.pri
mo modo tā in minori q̄3 in maiori negat̄
consequentia:quia in antecedente ampliat̄
tam li homo q̄3 li antixp̄s ⁊ nō i cōsequē
te iō bene sequitur:ergo tātū homo potest
esse ātixp̄s.Si autem sūatur secūdomodo
concedo maiorem cui respondet dicta vlis
⁊ nego minorē ⁊ tūc ad arm antixp̄s potest
ridere:ergo antixp̄s est risibilis:non valet
arm nec arguitur ab vno conuertibili ad re
reliquum:qꝛ dictū est ꝙ li risibile non tene
tur ampliatiue. ¶Contra alias tres regu
las non arguo qꝛ ex prioribus solūmodo
inferuntur.quare ⁊c̄.

¶Obiectōes ꝯtra rl'as ꝑtinen.⁊ ip̄ti.ter.

Pertinentiū atq3 impertinētiū termi
norū3.pª rª fuit iª ab affirmatiua
vnius desperati ad negatiuam al
terius est bona consequentia.Contra quā
arguitur sic.Ista consequētia nō valet bru
nellus est asinus:g̃ brunellus non ē risibi
lis ⁊ tamē arguitur ꝑ regulā:ergo regula
falsa ꝯn̄a tenet cum minori qꝛ asinus ⁊ risi
bile sunt termini disperati sicut hō ⁊ asinus
⁊ probatur maior:nam añs est verum ⁊ cō
sequens falsū3:ergo ⁊c̄.ꝓbatur ⁊ facio istā
consequentiā brunellus est hoīs:ergo bru
nellus est risibilis cō sequētia tenet ab vno
conuertibili ad reliquū ⁊ añs est veru3 vt
suppono:g̃ ⁊ consequens:sed consequēs ē
contradictorium ꝑmi cō sequētis:ergo ꝑn
cipale conquens est falsum quod erat pro
bandū.¶Dicitur dubitādo istā conquen
tiam brunellus est asinus:ergo brunellus
nō est risibilis qꝛ dubitatur qualiter tenea
tur li risibilis vtꝝ i ntō casu an in genitiuo
Si ꝑmoº conceditur ꝯn̄a ⁊ ꝯn̄s ⁊ tunc ad i
probationē nego illam ꝯn̄am brunellus ē
hoīs:g̃ brunellus est risibilis quia l3 li hō
⁊ risibile conuertātur,ac ēt hoīs ⁊ risibibilis
in obliquo:nō tn̄ hic qn̄ difformiter sumun
tur vnū.s.in recto ⁊ alterū in obliquo.si añs
sumitur li risibile in gtō casu neº illā ꝯn̄a3
brunellus est asinus:g̃ brunellus nō ē risi
bilis qꝛ nō arguit̄ ꝑ rl'am l3.n.asinus ⁊ ri
sibile sint termini disperati nō tamē asinus
⁊ risibilis in obliquo.Jō ꝯcedo iª duo stare
simul quilibet asinus ē risibilis ⁊ nullus a
sinus est risibilis tenendo li risibilis i ꝑma
in gtō:⁊ in 2ª in ntō:nec sunt contraria:vl'
alterius oppōis. ¶2ª reª fuit ista qn̄cūq3
sunt due ꝓpōes:quaꝝ subiecta couertun
tur atq3 predicata manente consimili deno
minatione ab vna ad reliquā est bona con
sequentia. ¶Contra istā regulam argu it̄
sic.ista ꝯn̄a non valet qlibet hō ē vnº hō:
ergo oīs hō est vnus hō ⁊ tamē arguitur ꝑ
regulā:ergo regula falsa ꝯn̄a t3 cum mino
ri qꝛ subiecta ⁊ ꝑdicata ꝯuertūt̄ manēte cō
simili denominatione ⁊ ꝑma ps añtis ꝓba
tur:ex eo ꝙ añs est verum vt p3 per expo
nentes:⁊ consequēs ē falsum qꝛ aliquid ē
hō ꝙ non est nisi vnus hō. ¶Respondet̄
ꝙ subiecta nō ꝯuertūtur :l3 sint similia:nō
.n.seqtur li hō ⁊ hō cōuertūtur:ergo subie
cta conuertunt̄ : qꝛ l3 li hō ⁊ li hō conuer
tantur:ēt li hō ⁊ li homo non cōuertuntur
vnde subiecta istarum nō ꝯuertunt̄ hō cur
rit ⁊ hō est sp̄es:non obstāte ꝙ sint similia:
qꝛ li hō in prima supponit personaliter ⁊ in
secūda mālitēr:ita i proposito subiecta ista
rum nō cōuertuntur qlibet hō ē vnus hō:
oīs hō est vnus hō:qꝛ l3 sint silia ⁊ ꝑsonali
ter supponāt non tn̄ supponūt precise ꝓ eis
dē:sed in prima ꝓ masculo sexu solummo
do : ⁊ in secunda pro vtroq3 sexu sed tunc
conuertuntur li hō ⁊ li hō qn̄ supponūt eo
demº ⁊ precise ꝓ eisdē:vt oīs hō ē rationa
lis:⁊ oīs hō est risibilis. ¶Eodēº dr̄ de li
hō ⁊ li risibile qꝛ aliqn̄ conuertunt̄ aliquan
do non. ¶Tertia rª fuit iª ab vno conuer
tibili ad reliquū est bona ꝯª.Contra quam
arguitur sic:ista ꝯn̄a non valet soꝛ.scis esse
hoiem:ergo soꝛ.scis esse risibilē:⁊ tn̄ argui
tur ꝑ regulam:g̃ regula falsa:ꝯn̄a tenet cu3
minori qꝛ hō est risibilis conuertūtur ⁊ ma
ioꝛ probatur:nam casu posi:poº añs ē veꝝ
⁊ ꝯn̄s falsum:g̃ ꝯª non valet:antecedēs ꝓ
bo ⁊ pono ꝙ soꝛ.scias esse hoiem nesciās ta
mē que sit bona ꝓpria paº hoīs sed credas

q risi[e] sit propria pa[o] asini:1[o] posito ans e verum 7 pns falsum: q2 sortem credis for/maliter non esse risibile sicut credis ipsum non esse asinum: ergo sortem non sis esse risibilem. ¶ Ideo dicitur q ab vno conuertibili ad reliquu ratione totius extremi est bonum argumetum: rotione aut partis fallit pna sicut in proposito: q2 li hoiem 7 li risibile non sunt predicata sed ista sciens esse hominem: 7 esse risibile que inuicem no conuertuntur. Exeplu habetur i aliis terminis vn ptradictoriu 7 cotradictoriu ptradicto/rij inuice conuertuntur: q2 si contradictoriu est verum vel falsum: tunc contradictorius contradictorij est huiusmodi: 7 tame non sequitur contradictorium a est veru ergo co/tradictorium contradictorij: a: est veruz posito q omne: a: sit ista homo est asinus tuc est antecedens verum 7 consequens falsuz Si enim contradictorium contradictorij: a est verum: 7 omne a est contradictoriu contradictorij ergo: a: est veruz quod est falsuz Defectus ergo stat in hoc q2 non arguitur ratione totius extremi: sed ratione partis. Lz enim cotradictorium 7 contradictorium contradictorij conuertantur non tamen cotradictorium: a: 7 contradictorium contradictorij. ¶ Quarta regula fuit ista: ab vno correlatiuorum ad reliquu propositionib[9] existentibus de secundo adiacente est bonu argumentum. ¶ Contra qua sic arguitur ista consequentia non valet pater est: ergo filius: 7 tamen arguitur per regulam ergo regula falsa: tenet consequentia cum minori: 7 maiorem probo: nam casu possibili p posito antecedens est veruz 7 coseques falsum: ergo consequentia non valet: antecedens probatur. Nam dato q omnis pater habeat filiam 7 non filium: 7 tuc antecedes verum 7 cosequens falsum. ¶ Dicendum q non arguitur per regulam: quia pater 7 filius non sunt correlatiua sicut nec mater 7 filia: stat enim patrem esse: 7 non habere filium sicut stat matrem esse 7 non habere filiam: sed ista disiunctiua sunt correlatiua videlicet pater vel mater filius vel filia. ¶ Quinta regula fuit ista a termino priuatiuo ad terminum infinitum est bona pna. ¶ Contra istam regula arguit sic: illa pna non valet a fuit infinitu: g a fuit no finitu 7 tn arguit p regulam: ergo re[a] falsa: pna tz cu minori 7 maiore pbo ponedo q a fuerit totu tps infinitu pret terminatu ad primu instans hore preterite: illo posito a fuit in finitum apte post: ergo falsum e q fuit non q2 ex illo pnte sequitur q non fuit finitum ¶ Eode modo arguit linea e indiuisibilis ergo linea. e no diuisibil: no seqtur: q2 ans est uerus vt patet: q2 no latitudine neqz profunditatem hz: 7 tn cosequens est falsu: q2 linea est diuisibilis secundum longitudine. ¶ Dicedum q infinituz 7 indiuisibile no sunt termini priuati: q2 non dicut defectum vt prius: q2 conueniunt deo quare no miru si nulla illarum pnarum valet: q2 no arguitur p regula: sz bene arguitur p regula isto modo tu es iniustus: ergo tu es no iustus: sortes est cecus: ergo sortes est no videns: q2 cecus 7 iniustus sunt tmini priuatiui dicentes defectum in illis quibus conue/niunt. ¶ Sexta regula fuit ista ab affir/matiua de predicato ifinito ad negatiuam de predicato finito est bonu argumentuz. ¶ Contra quam arguit sic illa consequentia non valet tu fuisti non albus: ergo tu no fuisti albus: 7 tamen arguitur p regulam: ergo regula falsa: tenet psequetia cu minori: 7 maiorem probo. Nam casu possibili posito ans est verz: 7 pns falsum: ergo pna no valet: ans pbatur 7 pono q heri fueris albus 7 pridie niger: illo posito ans est verz q2 qncunqz fuisti niger fuisti non albus: et pns falsum: q2 suu cotradictorium posituz est in casu. Respondetur q non bene infertur ppositio de predicato finito deberet ergo sic argui tu fuisti non albus: ergo no tu non fuisti albus: tu eris non currens: ergo aliquando tu non eris currens. ¶ Notandum q in terminis obliquis non tenet re/gula dicta: vnde non sequitur asinus e no sortes ergo asinus non est sortes: posito q omnis asinus sit taz sortis qz platonis: tuc est antecedens verum 7 consequens falsuz similiter non sequitur sortes est non asinus ergo sortes no est asinus. ¶ Septma regula est illa a negatiua de predicato finito cu debito medio ad affirmatiuam de predicato infinito est bona cosequentia. ¶ Contra

istam regulã arguitur sic illa pña nõ valet a non ẽ veruz cuius ꝯtradictoriũ ẽ falsũz: ꝛ a ẽ ğ a ẽ nõ verũ cuiꝰ ꝯtradictoriũ ẽ falsũz: ꝛ tamen arguitur p regulã: ergo regula falsa: pña tenet cum minori: ꝛ maiorem ꝓbo dato ꝙ sit ista hõ ẽ asinus añs ẽ verũ ꝛ cõsequẽs falsum: ergo pña non valet ꝙ añs sit veruz probatur: scda ps ẽ vera: vt patet ꝛ prima similiter: qꝛ suum contradictoriuz ẽ falsum si a est verũ cuius contradictoriuz ẽ falsum. Quod aũt añs sit veruz arguitur sic ꝛ facio tibi istam cõsequentiã a nõ ẽ verum cuius cõtradictoriũ ẽ falsum: ergo a ẽ falsum cuius contradictoriũ est falsũz: pña tenet qꝛ falsum ꝛ non verum conuertunt: ꝛ añs ẽ impossibile: ergo ꝛ pñs. ❡ Rñdetur concedo regulam ꝛ pñam factã cõtra illaz: ꝛ nego ꝙ pñs sit falsum: ꝛ tũc ad argm a ẽ non verũ cuius contradictoriũ est falsum: ergo a ẽ falsum cuius ꝯtradictoriũ ẽ falsũz nego pñam: ꝛ qñ dr nõ verũ ꝛ falsum conuertuntur cõcedo: ergo ista pña ẽ bona: nego argm: qꝛ nõ arguitur ab vno cõuertibili ad reliquum ratione totius extremi sꝫ ptis. Añ lꝫ verum ꝛ falsum cõuertantur tñ non verũ cuiꝰ ꝯtradictoriũ ẽ falsũz: ꝛ falsũz cuius cõtradictoriũ ẽ falsum nõ cõuertunt. ❡ Notãdum circa debitũ mediũ ꝙ non sequitur sortes nõ ẽ asinus: ꝛ sortes est: ergo sortis ẽ nõ asinus: qꝛ añs est verũ ꝛ pñs falsum dato ꝙ sortes nihil habeat nec arguit p regulã: qꝛ illud non ẽ debitũ mediũ: sꝫ illud sortis ẽ aliqd: ꝛ nõ seqtur asinus nõ ẽ sortis: ꝛ asinus ẽ ğ asinus ẽ nõ sortis: dato ꝙ nullus asinus sit alicuius: ẽ tũc añs verũ: ꝛ pñs falsum: nõ tñ arguitur p regulaz qꝛ illud nõ est debitum mediũ: sed hꝫ asinꝰ est alicuius quod ẽ falsum: quare ꝛc.

❡ Obiectiones contra regulas. vij. ca.

Septimi capituli. Prima regula fuit illa ab omnibus exponentibus simul sumptis ad suum expositum ẽ bona pña. Cõtra quã regulã arguitur sic illa pña non valet aliqualis homo currit: ꝛ non ẽ aliqualis hõ quin talis currat: ergo qualislibet homo currit ꝛ tamen arguitur p regulam. ergo regula falsa: pña tenet: ꝛ prima pars añtis probatur ꝛ pono ꝙ nõ sint in mundo nisi homines albi quorũ alq currant ꝛ aliqui sedeãt isto posito pñs ẽ falsũz: vt patet: ꝛ tamen antecedens ẽ verũ qꝛ aliquis hõ currit: ꝛ non est aliqualis qn talis qualis ipse ẽ currat. ❡ Eodẽ modo arguit in aliis terminis vt aliquantus hõ currit: ꝛ non ẽ aliquãtus homo quin tantus currat: ğ quantuslibet homo currit: posito eñi ꝙ quilibet homo esset tripedalis quantitatis: ꝛ ꝙ aliqui currerent ꝛ aliqui sederent: tunc esset añs verum ꝛ pñs falsũz. vnde relatiuum accidentis non necessitatur supponere ꝓ omni eo pro quo suum añs: ideo dicitur ꝙ nulla illarum consequentiaruz valet: qꝛ non arguitur p regulam ex eo ꝙ nulla recte assignatur secunda exponens. Naz huius vniuersalis qualislibet homo currit secunda exponens ẽ ista: nihil ẽ aliquis homo quin illud currat istius vero quantuslibet homo currit: secunda exponens ẽ ista: non ẽ aliquantus homo quin ipse currat.

❡ Secunda regula fuit ista ab oi exponibili ad quãlibet suarũ exponẽtiũ ẽ bona pña ❡ Contra quã regulaz arguit sic ista pña nõ valet tu incipis esse albus: ğ tu es albꝰ: ꝛ non immediate ante instans presens fuisti albus ꝛ tñ arguit p regulam: ğ regula falsa pña tenet cum minori: qꝛ incipit exponitur vno modo p positionem de presenti: ꝛ remotionẽ de preterito: ğ pñs est vna cuius exponentium: ꝛ maiorẽ probo: qꝛ casu possibili posito añs ẽ verũ ꝛ pñs falsum: ergo pña non valet: añs probo ꝛ pono ꝙ tu nõ sis albus sed imediate post instãs pñs eris albus isto posito sequitur: ꝙ tu incipis esse albus tãqꝫ ex suis exponentibus: ꝛ tamen non es albus p casum quod ẽ oppositum prime partis pñtis. ❡ Respondetur ꝙ cõsequentia nõ valet tu incipis esse albus: ğ tu es albus: nec arguitur ab exposito ad aliquam suarum exponentiũ. ❡ Secundo dicitur ꝙ hec verba incipit ꝛ desinit non proprie exponuntur: sed habent causas veritatis: vnde copulatiua cuius vna ps ẽ affirmatiua de presenti: ꝛ alia negatiua de preterito dicitur vna causa vitatis: ꝛ copulatiua cuius vna ps est negatiua: ꝛ secunda affirmatiua de futuro vocatur alia causa veritatis: ꝛ a qualibet illarum copulatiuarum ad propositionem inceptionis ẽ bonum argumentũ: ecõuerso autem nõ valet: vt eius

dem capituli vna asseruit regula. Eodem modo de definit é dñm: ꝛ si aliquando dixi illa verba debere exponi non sum locutus proprie de expositione: sed ƀꝫ cõmuné modum loquendi sumendo expositionem communiter pro omni probatione terminorũ: ¶ Ideo iam arguitur magis stricte ista cõsequentia non valet: tãtum non oĩs homo é animal: ğ non oĩs homo é animal: ꝛ tamé arguiť p regulã: ğ regula falsa: ɔña tenet ꝛ prima ps antecedentis ꝓbať añs enim é verum ꝛ ɔñs falsum: ğ ɔña nõ valet: ꝙ cõsequens sit falsum manifestum é ꝛ probať antecedens sic oé animal é nõ oĩs homo ergo tm̃ nõ oĩs homo é animal tenet ɔña ab vli affirmatiua ad suam exclusiuam: añs é verũ vt patet: ğ ꝛ ɔñs: ꝛ secunda ps añtis probatur: nam pma exponens exclusiue é preiacens eius: sed nõ oĩs homo é animal é preiacens illius exclusiue: qꝛ é illud quod remanet dempta dictione exclusiua: ğ é exponens eius quod erat probandum. ℞espondetur concedẽdo ɔñam ꝛ negando antecedens ꝛ ad probationẽ nego ɔsequẽtiã: qꝛ illa nõ é exclusiua illius vlis sed hec tm̃ ens non omnis homo est animal que é vera ꝛ si dicitur que é vlis illius exclusiue: tantum non omnis homo é animal: dicitur ꝙ non habet vniuersalem qꝛ é exclusiua negatiua. ¶ Tertia regula fuit ista ex cuiuslibet exponentis contradictorio sequiť contradictorium expositi. Contra istam regulam arguitur sic ista consequentia non valet tu es animal: ergo tu differs ab animali ꝛ arguitur per regulam ğ regula falsa: consequẽtia tenet cum minori ꝛ maiorem probo añs é verum vt patet ꝛ ɔñs falsum ex eo ꝙ suũ contradictorium é verum vꝫ tu differs ab animali probatur sic tu differs ab animali ꝙ est asinus: ğ tu differs ab animali ꝛ illud é asinus ɔña tenet pro resolutione relatiui in coniunctionem copulatiuam ꝛ pronomé demõstratiuum ꝛ añs est verum vt patet per exponentes: ergo ꝛ ɔñs tunc sic tu differs ab animali ꝛ illud é asinus: ergo tu differs ab animali ɔña tenet a copulatiua ad alteram eius partem. ℞espondetur cõcedẽdo ɔñam ꝛ negando istam propositionem tu differs ab animali tũc ad rõné tu differs ab animali qꝺ́ é asinus ğ ꝛc. negatur ɔña neqꝫ relatiuũ determinatum p terminũ cõfusiuũ é sic resolubile semp. vnde nõ seqť tu es oĩs hõ qui é in a domo: ergo tu es omnis hõ ꝛ ille é in a domo: ergo oĩs hõ q currit mouetur: ergo oĩs homo currit ꝛ ille mouetur. Existens in relatiuũ in ꝓpositione sine signo sic haberet resolui: vnde seqť sor. qui currit moueť: ğ sortes currit ꝛ iste mouetur: antixp̃s erit hõ qui est: ergo antixp̃s erit hõ ꝛ iste é. ¶ Quarta regula fuit ista a resoluentibus ad resolutum est bona ɔña. ¶ Contra quã regulã arguitur sic illa ɔña non valet hoc non est hõ demonstrãdo asinum ꝛ hoc est animal si é risibile: ergo aĩal si é risibile nõ é hõ ꝛ tm̃ arguitur per regulã ergo regula falsa ɔña tꝫ cũ minori ꝛ maior ꝓbatur. Nã añs é verũ vt pꝫ ꝛ ɔñs falsũ: ergo ɔña non valet ꝙ ɔñs sit falsum ꝓbať qꝛ suũ ɔtradictoriũ est verũ. s. oé animal si é risibile é hõ vt patet p exponẽtes scilicet aliquod animal si é risibile é hõ: ꝛ nullũ est animal qn istud si est risibile sit homo ğ ꝛc. Dicitur ꝙ ɔña é bona ꝛ ɔñs é verũ sicut ꝛ añs ꝛ cũ dr̃ ꝙ suũ ɔtradictoriũ é verũ. s. oé aĩal si é risibile é homo dico ꝙ secũda exponens non est sufficienter assignata quoniã ista é secunda exponẽs. s. nullũ é animal si é risibile quin illud sit hõ q̃ é falsa qꝛ suum cõtradictoriũ é ver. s. aliquod é animal si é risibile qꝺ́ nõ é hõ ꝓbatur hoc nõ é homo demõstrando asinũ ꝛ hoc é aliqꝺ́ aĩal si est risibile ğ ꝛc. ¶ Quarta regula fuit ista ab officiãtib⁹ ad officiatã é bona ɔña. ¶ Cõtra istã regulã arguitur sic ista ɔña nõ valꝫ hec ꝓpõ é necessaria aĩal é hõ que adequate significat aĩal esse hoĩeꝫ ğ aĩal esse hoĩeꝫ esse necessariũ ꝛ tamen arguitur p regulam ergo regula falsa ɔña tenet cum secunda pte añtis ꝛ primam probo ꝙ añs est verum patet ꝙ consequens falsum probatur. naꝫ animal esse homineꝫ impossibile é ğ falsuꝫ est animal esse hominem sit necessariuꝫ cõsequentia bona ꝛ antecedẽs probatur hoc esse hominẽ é ipossibile demõstrãdo asinũ ꝛ hoc é animal ergo animal esse hominem est ipossibile ɔña tenet ab inferiori ad suuꝫ superius affirmatiue sine impedimento. ¶ ℞espondeť concedendo primã ɔñam.

⁊ consequēs eiusdem negādo ꝙ animal eē hominem sit īpossibile ⁊ ad probationē nego ꝯsequētiam ⁊ tunc ad illā nego dupliciť ⁊ primo qꝛ non arguiť rōne toti⁹ extremi secundū qđ intelligit regula. secūdo qꝛ arguitur cū īpedimēto qꝛ īpossibile īmobilitat istum terminū animal ⁊ dictū ē in vna rª ꝯñrum ꝙ ab inferiori ad suū superi⁹ immobilitatū non valet ꝯñ. Si aūt vellet q̄s fortificare illud argᵐ dicēs ꝙ arguitur a resoluentibus ad resolutam hoc nego: qꝛ ista aīal esse hoīem ē īpossibile non est resolubilis sed officialiter probabilis vt ī probatiōibus terminorū patuit. ¶ Sexta regula fuit ista. A descriptione ad descriptū ē bona ꝯñ ⁊ eꝯ. ¶ Cōtra quā arguitur sic ista ꝯñ nō valet tu intelligis hōiem ergo tu intelligis aliquid sub rōe qua hō ⁊ tñ arguiť per regulā ḡ regula falsa ꝯñ tenet cum minori ⁊ maior probatur: ⁊ pono ꝙ tu nullaꝫ habeas ītellectionē nisi simplicē ītellectiōꝫ hōis illo posito tu ītelligis hoīeꝫ ⁊ tñ tu nō ītelligis aliqđ sub rōne q̄ hō qꝛ oīs rō hoīs ē diffinitio ſꝫ tu nō ītelligis aliqđ sub aliq̄ diffinitōe qꝛ nullā habeť diffinitionē ī mēte vt suppono in casu ḡ tu non ītelligis aliqđ sub ratione qua hō. Dicēdum ꝙ ꝯñ p̄ma fuit bona cuius cōceditur añs ⁊ ꝯñs in casu illo. Et cū arguiť oīs rō hoīs ē diffintio ipsi⁹ nego qm̄ rō hoīs ē denominatio ipsius. hō nāqꝫ ab humanitate denominatur hō ideo humanitas dr̄ ratio ipsius. ⁊ hec ē illa ratio sub qua tu intelligis hoc demonstrādo hoīeꝫ. ¶ 7ª reª fuit iª a sensu diuiso ad sensum cōpositū aut eꝯ. nō valet argᵐ ¶ Contra istā regulā arguitur sic ista ꝯñ ē bona tu potes currere ḡ possibile ē te currere possibile antixp̄m eē: ḡ antixpꝫ possibile est eē ⁊ eꝯ. Dī ꝙ ī t̄ıs simplicib⁹ ⁊ discretis sine īpedīnto alicui⁹ signi ñ ē bōa ꝯñ sed cum limitatione signi non valet ꝯñ vt oē animal esse est necessariū: ergo oē anīal necessarium: ē esse: anima tua necessario est ergo necessario anima tua est album potest eē nigrū ḡ possibile ē albū eē nigrū. ¶ Contra istā responsionē probať vltimā ꝯñ valere nā seqť albū pōt eē nigrū: ergo albū ē potēs eē nigrū pꝫ ꝯñ resoluēdo istud ꝟbū pōt ī suꝫ es ē ⁊ suū ꝑticipiū tunc vltra albū

ē potēs eē nigrū ḡ albū ē ens nigrū: pꝫ ꝯñ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: qꝛ potens eē ⁊ ens cōuertuntur: qꝛ oē ens est potens eē ⁊ oē potēs esse est ens: qꝛ oē potens esse est ḡ oē potens eē est ens: pꝫ ꝯñ ⁊ añs similr̄ per suas exponētes vlterius albuꝫ est ens nigrium: ergo albū est nigrū: patet ꝯñ: qꝛ oē ens nigrum est nigrū: ⁊ vltra albū est nigrum: ḡ possibile est album eē nigrum: patet ꝯñ: qꝛ quelibet de presenti infert vnaꝫ de possibili de sensu compositio: ḡ a primo ad vltimū album pōt eē nigrū: ḡ possibile est album eē nigrū. ¶ Ideo respondeť breuiter ꝙ ista ꝯñ nō valet albū est potēs eē nigrū: ergo album ē ens nigrū: ⁊ ad probationē ibi arguitur ab vno cōuertibili ad reliquū nego: ⁊ cum dicitur li potēs eē ⁊ li ens conuertuntur ꝯcedo: ⁊ ēt li potens eē ⁊ ens non conuertunť: vñ li pontēs eē nomialiter sumptū conuertiť cū li ens: sed participialiter sumptū nō ꝯuertiť cū illo qꝛ nō seqť antixp̄s ē potēs eē ḡ ātixp̄s ē ens: ⁊ ita ī ꝓposito sumiť li potēs esse ꝑticipialr̄: q̄re argᵐ nō procedit. ¶ Octaua regula fuit ista ab vna causa veritatis ad propositionē habētem illā causaꝫ est bona ꝯñ. ¶ Contra q̄ꝫ regulā arguitur sic ista ꝯñ non valet a ꝓpositio ē vera: ⁊ imediate ante instās p̄ñs nō fuit ꝟa ḡ ꝓpō icipit eē ꝟa: ⁊ tñ arguiť ꝑ rl̄aꝫ ḡ regula falsa: ꝯñ tꝫ: ⁊ añs ꝓbať ponendo ꝙ a propō in prima parte proportionali hore preterite fuerit vera ⁊ in secunda falsa ⁊ in tertia ꝟa: ⁊ sic alternatiꝫ videlicet ꝙ omnes partes proportionales hore preterite ita ꝙ ī omni parte īpari fuerit vera: ⁊ in omni parte pari fuerit falsa: ⁊ sit nunc vera ⁊ ita cōtinue erit illo posito est antecedēſ verum ⁊ consequens falsum: ergo cōsequētia nō valet ꝙ antecedēs sit verū: patet qꝛ nunc ē veꝝ perpositiuꝫ ⁊ imediate ante hoc fuit falsum: ⁊ quādocunqꝫ fuit falsum non fuit verum: ergo imediate ante hoc non fuit verum ꝙ aūt imediate ante instans p̄ñs a fuit falsum: probatur: qꝛ imediate ante instās p̄ñs fuit aliqua pars par sed quandocunqꝫ fuit aliqua ps par a fuit falsuꝫ: ergo imediate ante instās p̄ñs a fuit falsum: ꝙ aūt p̄ncipale ꝯsequēs sic falsum arguitur quia a nunc est verum: ⁊ immediate ante

instans p̄sens fuit aliqua ps ipar: ergo incipit eē verum. ¶ Dicendū breuiter q a nō incipit esse verū: et tunc ad argumētū nego illam p̄nam p̄mo factā nec arguitur p regulam qm̄ illa nō est cā veritatis sed ista a est verū et nō imediate ante instās p̄sens a fuit verū: et hoc ē falsū pp assignationē sui p̄tra dictorij: vnde cōcedit q imediate an̄ istās p̄ns a fuit verū: et imediate ante instās p̄ns a nō fuit verū nō tamē cū p̄ma conceditur q nō imediate ante instās p̄ns a fuit verū: qr hec sunt cōtradictoria. ¶ Nona regula fuit ista ab actiua ad suā passiuā et ecōuerso est bonū argumētū. ¶ Cōtra quā regulam arguitur sic ista p̄na nō valet p̄mitto tibi denariū: ergo denarius tibi p̄mittit a me: et tamē arguit p regulā ergo regula falsa: cōsequētia tenet cum minori: et maior p̄bat. Nā casu possibili posito est an̄s verū: et p̄ns falsum: ergo p̄na nō valet an̄s p̄batur: et pono q tibi promittā denariū in cōfuso: nullū tamē denariū tibi p̄mittendo illo posito an̄s est verū et p̄ns falsum p casum: ergo etc. Cōsimiliter arguit q nō seqtur qlibet hō videt aliquē hoiem: ergo aliqs hō videtur a quolibet hoie posito nāq q qlibet hō videat precise seipsum est antecedens verū et p̄ns falsum. Respōdet q istarū cōsequētiarū nulla ē bona nec arguitur per regulā: qr termini debēt semp supponere eodē mō sed in actiua supponit li denarium et li hoiem cōfuse tm̄: et in passiua determinate: iō nō asignat̄ d̄bite earū passiue huic ergo p̄mitto tibi denariū correspondet hec passiua a me tibi p̄mittit denarius: et isti quilibet hō videt aliquē hoiem correspondet hec passiua a quolibet hoie vel aliqs hō. ¶ Decima regula fuit ista a 3° adiacēte ad 2m adiacens affirmatiue et sine termino distrahēte est bona p̄na. ¶ Cōtra istā regulā arguit sic: ista p̄na nō valet homo ē risibilis: ergo tm̄ hō est: et tamē arguitur p regulā qr affirmatiue et sine termino distrahēte: ergo regula falsa: p̄na tenet cū minori supposito q li risibilis nō sit terminus a̅pliatiuus. et p̄ma ps an̄tis ē manifesta eo q an̄s ē verū et p̄ns falsum: vt patet cuilibet. ¶ Iō respondetur et q nō tenet regula ista i exclusiuis p̄mi ordinis: rō qr arguitur iplicite ab inferiori ad suū supiu̇s distributiue nā cum dicit tm̄ hō est includitur li ens suum p̄ticipiū stās cōfuse distributiue ratione dictionis exclusiue. ¶ Contra ēt istā glosam arguitur: qr non seqtur chimera ē terminus: ergo chimera est: et tamē arguit affirmatiue et sine termino distrahēte et sine dictione exclusiua. Dicendum q ista nō ē sua correspondens de secūdo adiacente: sed ista li chimera est qr termini debēt eodem mō supponere quare etc.

¶ Obiectiōes cōtra regulas octaui capituli.

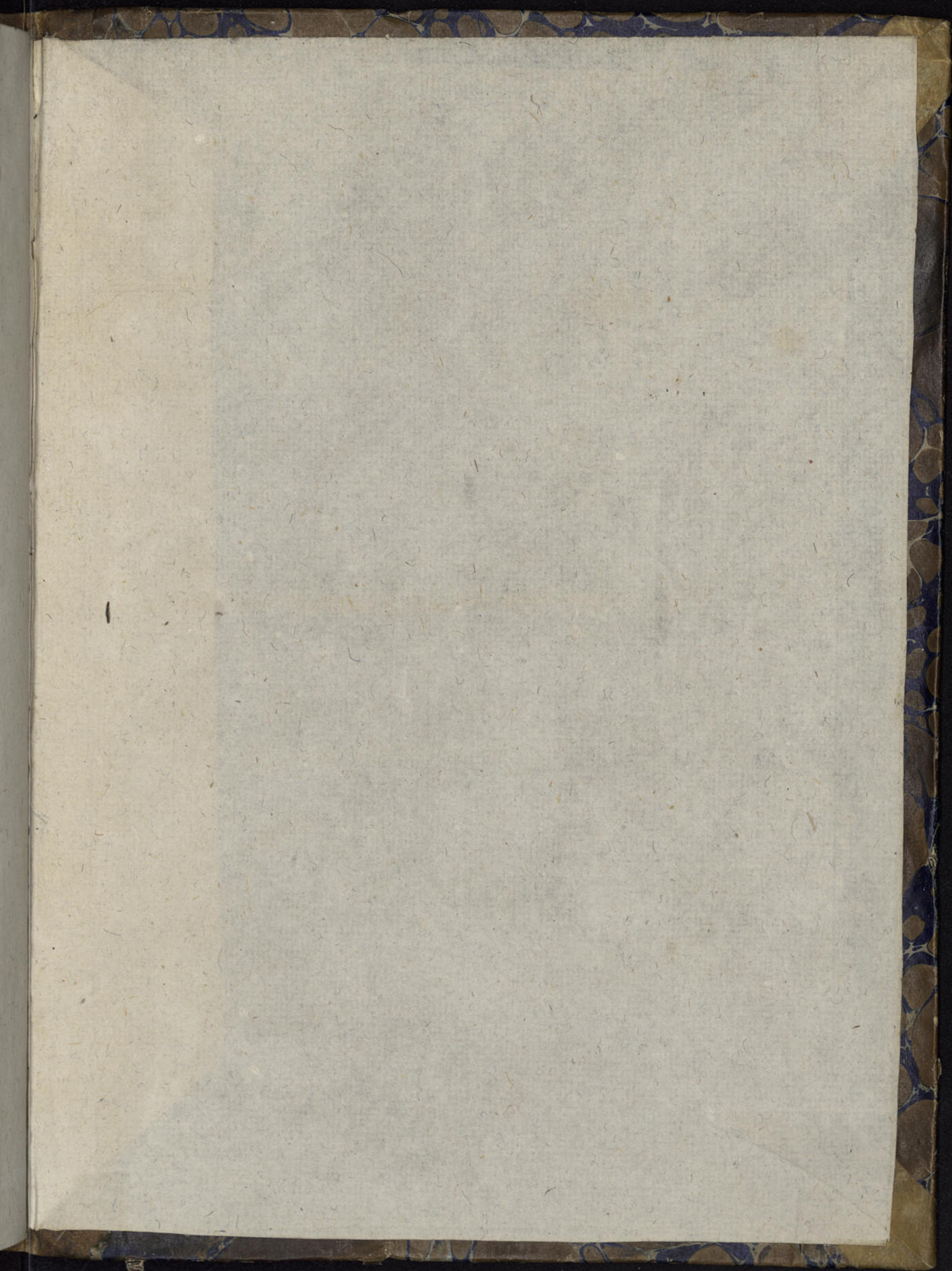
Octauum et vltimū capl'm regulas notificauit ypotheticarū quarū prima fuit ista a copulatiua affirmatiua ad alteram eius p̄tē p̄ncipalē est bona p̄na. Cōtra quā regula arguit sic: ista p̄na nō valet. Aliquātum videt sor. et tm̄ plato videt: ergo tm̄ plato videt: et tam̄ arguit p regulam: ergo regula falsa p̄na tenet cū minori et maior p̄bat casu possibili posito an̄s est verū et p̄sequēs falsum: ergo p̄sequētia nō valet p̄bat antecedēs et pono q tam sor. q̄ plato videat vnū pedale isto posito antecedēs est verū. Nā pedale videt sor. et pedale videt plato: ergo aliquātū videt sor. et tm̄ videt plato: sed q p̄sequens sit falsum manifestū est eo q 2a exponens est falsa. s. nihil nō plato videt: imo p̄tra casum: qr casum sor. videt et sor. ē aliqd nō plato ergo aliqd nō plato videt q est oppositū 2e ptis. ¶ Dicēdū q ista dictio tm̄ potest teneri exclusiue et relatiue. Si exclusiue tā in an̄te q̄ i cōsequēte p̄na est optima sed negat 2a ps copulatiue tūc ad p̄bationem negatur cōsequētia. Si aūt vtrobiq relatiue. Iterū cōcedo cōsequētiā et cōsequens et ad eius probatione. Dico q nō habet exponi sed significat cōuertibiliter q tm̄ quātum sor. videt: plato videt qd est verū: vbi autē vellet opponens q li tantū teneretur in an̄cedente relatiue et in cōsequēte exclusiue. patet tūc q nō arguitur p regulā. Ex illa regula illatū est correlatiue q a toto copulato ad alterā ptem est bona cōsequentia cōtra q̄ regulā arguit sic: ista cōsequentia non valet sor. et plato sunt numerus binarius: ergo sor. est numerus binarius qr antecedens est verū et cōsequens falsum nec seqtur sor. et plato de p se ferūt lapidē: ergo sor: de p se fert lapidem: qr dato q a portaretur ab ambobus simul et a nullo p se posset portari tunc antecedens esset verū et cōsequens falsum. ¶ Si

militer nõ seqꝛ tu differs ab hoie ⁊ ab asino
g̊ tu differs ab hoie qm̃ añs est veꝝ ⁊ ꝯñs
fm vꝫ ꝑ exponẽtes. Nulla g̊ illaꝝ ꝯñaꝝ va
let ⁊ tamẽ arguitur ꝑ regulã vtꝫ: g̊ ra falsa.
¶ Respõdetꝛ ꝙ ꝯiũctio copulatia sũpta co
pulã põt dupl'r teneri. s. collectiue vel diui si
ue. Collectiue tenetꝛ q̃ñdo alterũ extremoꝝ
iest ãbobus copulatis siml'r ⁊ nõ diuisiꝫ aut
ꝑ sigm ꝯfusiuũ determinatꝛ. Sumebatꝛ ꝓ mõ
tã in ꝓ qꝫ in bo exo. ⁊ boo in 3o exo. Collecti
ue g̊ sumẽdo nõ oꝫ ꝙ a toto copulato ad al
terã ptẽ sit bona ꝯña. Diuisiue aũt tenetur
qñ nõ limitatur ꝑ signũ ꝯfusiuũ ⁊ cuilꝫ co
pulatoꝝ iest alteꝝ extremũ sicut toti vt sor.
⁊ plato sũt hoies ⁊ sor. ⁊ pla. currt vl' vidẽt
⁊ sic sumẽdo hꝫ regula ṽitatẽ. ¶ 2a ra fuit
ista a pte ꝓncipali disiũtiue affirmatiue ad
ipsaꝫ disiũctiuã ẽ bona ꝯña. ¶ Cõtra istaꝫ
regulã arguitur sic ista ꝯña nõ valet cõtin
genter tu es: g̊ ꝯtingẽter tu es vel tu nõ es:
ergo ra falsa ꝯña tꝫ cũ minori ⁊ maior ꝓba
tur. Nã añs est veꝝ: vt pꝫ ⁊ ꝯñs falsum: g̊
ꝯña nõ valet. ꝓbatur ꝙ ꝯñs sit falsum: q̄ꝛ
tu es ⁊ non põt esse qn tu sis vel tu non sis
ergo nec͠cario tu es vel tu non es quod est
oppositũꝫ ꝯñtis. ¶ Jõ dicitur ꝙ si li cõtin
gẽter determinat i cõsequẽte totã disiũctiuã
tũc nõ arguitur ꝑ regulã q̄ꝛ sic sumẽdo nõ
est ps ꝑme nec scd̃e cathegorice. Si aũt de
terminat ptẽ solũmõ concedo ꝯñam ⁊ ꝯñs
⁊ nego illã nec͠io tu es vel tu nõ es determi
nãdo li nec͠io cõsimil'r. vbi aũt totũ d̃termi
net: iterũ cõcedo consequẽtiã: sed tunc non
sunt opposita: ex q̊ modi difformiter sumũ/
tur. Ex ista regula refcrebatur alia ra correla
rie ꝙ a pte disiuncti ad totũ disiunctũ est bo
na cõsequentia. Cõtra istã regulã arguitur
sic ista consequentia nõ valet tu differs ab
asino: ergo tu differs ab hoie vel ab asino:
q̄ꝛ añs est verũ ⁊ ꝯñs falsum: vt patet ꝑ ex
ponẽtes. ẽt non sequitur asinus est asinus:
ergo iste hõ vel asinus est asinus. ¶ Di vt
ꝓus ꝙ cõiunctio disiunctiua sumpta disiũ
ctim capitꝛ dupl'r. s. collectiue ⁊ diuisiue. col
lectiue sumitur qñ determinatꝛ ꝑ sigm cõfu
siuũ vel discretũ vel relatiuũ. Expm primi
vt tu differs a te vel a me. Expm scd̃i iste hõ
vel asinus ẽ asinus. volẽdo ꝙ li ⁊c cadat su
pra totũ disiunctũ. Exm tertij sor. q ẽ hõ vel
asinus est rudibilis. Diuisiue aut sumitꝛ qñ
nullo illoꝝ modoꝝ sumitur: vt hõ vel asinꝰ
currit tu es hõ vel asinꝰ dicatꝛ: g̊ ꝙ a pte dis
iuncti ad totũ disiunctũ sumptũ diuisiue est
bona ꝯña. ⁊ iste ẽ intellectus rc sed aparte
disiuncti ad totũ disiunctũ sumptũ collectiꝰ
ue nõ valet argm sicut in oppom ẽ argutuꝫ
cõtra itentionẽ rc. ¶ Tertia ra fuit ista a to
ta disiunctiua cum destructione vnius par
tis ad alterã ptẽ ẽ bona ꝯña. ¶ Contra qꝫ
regulã arguitur sic ista ꝯña nõ valet tu es
asinus. vel tu nõ es asinus sed tu nõ es asi
nus: ergo tu es asinus: q̄ꝛ añs est verum ⁊
ꝯñs falsuꝫ vtꝫ ⁊ tñ arguitur ꝑ regulã: ergo
regula falsa. ¶ Rñdetur ꝙ nõ arguitur ꝑ
regulã: q̄ꝛ aut in ba pte añtis sumitur ꝯtra
dictoriũ ꝑme ptis disiunctiue: vel sumitur
ba ps disiunctiue. si sumitur oppom prime
ptis. patet ꝙ nõ arguitur ꝑ regulã: q̄ꝛ non
ifertur alia ps. vꝫ tu non es asinus q̃ illata
conceditur ꝯña ⁊ ꝯñs. Si aũt dr̃ ꝙ pro secũ
da pte añtis sumitur ba ps disiunctiue ife
rendo aliã iteꝝ dĩ ꝙ non arguitur ꝑ regulã
deberet cũ suũ ꝯtradictoriũ eius istoo tu es
asinus vel tu nõ es asinus: sed tu es asinꝰ:
ergo tu es asinus: sed negatꝛ minor. ¶ 4a
ra fuit ista a copulatiua negatiua ad disiun
ctiuã affirmatiuã factã ex ptibus ꝯtradicto
rijs copulatiue affirmatiue ẽ bonũ argm ⁊
eꝯo. Ex qua inferebatur quinta ꝙ a disiũctiua
negatiua ad copulatiuã affirmatiuã factaꝫ
ex ptibus contradicẽtibus copulatiue affir
matiue est ꝯña bona. Contra istas regulas
posset argui sic ex nulla negatiua seqtur af
firmatiua ergo quelibet istarum regula est
falsa. Et q̄ꝛ rñdetur ꝙ ista regulã non tꝫ in
ypotheticis: sed in cathegoricis. ¶ Jõ spã
libus arguo sic oppom disiunctiue affirma
tiue assignatũ ꝑ negationẽ, prepositã toti nõ
conuertitur cũ opposito eiusdẽ assignato ꝑ
copulatiuã factã de ptibus oppositis disiun
ctiue: ergo ambe regule false. ꝯña tꝫ ⁊ añs
ꝓbatur ⁊ capio istã disiunctiuã nec͠io tu es
vel tu sedes: pꝫ ꝙ ista ẽ falsa: ergo hec ẽ ve
ra nõ nec͠io tu es vel tu sedes: ⁊ tñ hec ẽ fal
sa nec͠io tu nõ es ⁊ tu non sedes: arguitur g̊
sic ista disiunctiua negatiua est vera ⁊ hec
copulatiua est falsa: ergo nõ conuertuntꝛ. pꝫ
ꝯña: q̄ꝛ veꝝ nõ ꝯuertitur cũ falso. ¶ Jdeo

breuiter rñdetur q̄ si disiunctiua affirmati
ua h3 huiusmodi duo opposita q̄ ista inui/
cem ꝯuertũtur:sed non semper h3 copulati
uá pro opposita factá de partib⁹ oppositis
disiunctiue. vt arᵐ clare ostédit:ꝛ hoc cõtin
git qñ disiunctiua est cathe͠c ꝓbabilis sicut
in proposito rõne hui⁹ ti neĉio. Infabiliter
tñ ꝛ regulariter teneatur q̄ tam disiunctiue
affirmatiue q̄3 copulatiue datur cõtradicto
riũ p negationé ꝑpositá toti. Idé est iudiciũ
de copulatiua affirmatiua h̃.n.é falsa neĉio
tu es hõ ꝛ tu es albus vt3 ꝛ ꝯsilr quelibet
istaꝝ neĉio tu nõ es hõ vel tu nõ es albus
contingéter tu non es hõ vel tu nõ es alb⁹:
qꝛ ex qual3 istaꝝ seqtur h̃ disiunctiua tu nõ
es hõ vel tu non es albus q̄ est falsa cũ que
libet ps eiusdé sit falsa. ¶ 6ª rª fuit ista. A
conditionali affirmatiua cũ suo añte ad cõ
sequés eiusdé est bona ꝯña. Cõtra qua3 re
gulá arguitur sic ista ꝯña nõ valet neĉio tu
es al' si tu es hõ:sed tu es hõ:ergo neĉio tu
es aial ꝛ tñ arguitur p regulá:ergo regula
fasa ꝯña t3 cũ minoꝛ ꝛ maioꝛ ꝓbatur. Ná
ꝯñs falsum vt p3:ꝛ añs est veꝝ:ergo ꝛc̃. ꝓ
batur ꝓ pª ꝑte:qꝛ pro scd̃a nõ expedit qñ
tu es aial si tu es hõ ꝛ nõ põt esse qn tu es
aial si tu es hõ:ergo neĉio tu es aial si tu es
hõ. ¶ Dicendũ q̄ li neĉio duo põt determi
nare aut precise ꝯñs dicte cõditionalis aut
ipsam totá. P̃mo⁰ concedo ꝯñam ꝛ nego p̃
má ꝑtem añtis. v3 neĉio tu es aial si tu es
hõ: qꝛ equalet isti si tu es hõ neĉio tu es al'
que est falsa:ad pꝛbationé ne⁰ ꝯñam qꝛ illa
conditionalis non est in casu cathe͠c ꝓbabi
lis. Si aũt li neĉio determinat totá conditi
onalé nego ꝯña3 n3 arguitur per regulá qꝛ
infertur ista neĉio tu es aial que nõ é ꝯñs.
sed ista solũmodo tu es aial:qꝛ modus sic
sumptus nõ est ps ꝯñtis nec añtis sicut n3
nota cõditionis. sed ps totius cõditional'.
Jõ debuit sic argui neĉio tu es animal si tu
es hõ sed tu es hõ ergo tu es aial. vñ cõdi
tionalis sine mõ neĉio conuertitur cũ scipa
habéte modũ istum. vñ sequitur si tu es hõ
tu es animal:ergo necessario si tu es hõ tu
es animal ꝛ ecõuerso. ¶ Ultima regula fu
it ista a conditionali affirmatiua cũ contra
dictoꝛio ꝯñtis sequit' cõtradictoꝛiũ añtis.
¶ Cõtra istá regulam arguitur sic:vt p̃us

Neĉio si antixp̃s est albus:antixp̃s est colo
ratus:sed antixp̃s nõ est coloꝛatus:ergo ne
cessario ipse non est albus:p3 bene q̄ añs
est veꝝ:ꝛ consequens falsum. Tñ arguitur
specialius sic:ista ꝯña nõ valet si tu es hõ:
neĉio tu es animal:sed non neĉio tu es ani
mal:ergo tu non es homo:ꝛ tñ arguitur p
regulam ergo regula falsa:ꝯña t3 cum mi/
noꝛi ꝛ maioꝛ pꝛobatur:añs est verũ ꝛ ꝯñs
falsum ergo ꝯña nõ valet. q̄ ꝯñs sit falsu3
p3 ꝛ pꝛobatur q̄ añs sit verum. Ná hec est
vera:non neĉio tu es animal:qꝛ suũ oppo
sitũ est falsum:sed altera ps pꝛobatur. Na3
si tu es hõ:neĉio tu es animal:ná tu es ani
mal si tu es hõ neĉio:ergo si tu es hõ neĉio
tu es animal:t3 ꝯña ab vno cõuertibili ad
reliqᵐ vnde idé é dicere animal currit si hõ
currit:ꝛ si hõ currit animal currit. ¶ Ideo
rñdetur ad argumétũ p̃mum sicut ad argu
mentum alterius regule q̄ non arguitur p
regulá:qꝛ d3 solũmodo ꝯcludt illa antixp̃s
nõ est albus:ex quo li neĉio nõ est ps añtis
nec ꝯñtis. ¶ Et ad argᵐ ꝭm dubitatur nũ
qd ista ꝯña sit bona:si tu es hõ neĉio tu es
animal:sed nõ necessario tu es aial. ergo tu
non es hõ:qꝛ dubito de li necessario:an sit
ps añtis vel ꝯñtis:si aũt li necessario é ps
añtis vel ꝯñtis:si aũt li necessario est pars
añtis nego ꝯñam:nec arguitur p regula3:
qꝛ non sumitur oppoᵐ ꝯñtis:sed deberet
sic argui:tu non es animal. ergo tu non es
hõ necessario:ꝛ isto mõ conceditur ꝯña ꝛ ne
gatur minoꝛ. Si aũt li necessario est ps con
sequentis cõcedo ꝯñam ꝛ nego cõditiona
lem:qꝛ tunc equalet huic conditionali si tu
es hõ es animal necessario. Et tũc ad argᵐ
tu es animal si tu es hõ neĉio:ergo si tu es
hõ neĉio:tu es animal:nego ꝯñam:nec ar'
guit' ab vno cõuertibili ad reliqᵐ:nec exᵐ
est ad pꝛopositum:qꝛ in añte li necessario é
pars añtis conditionalis:ꝛ in ꝯñte é pars
ꝯñtis alterius conditionalis. quare ꝛc̃.

Finis logice Pauli veneti Ad laudé omni
potentis. Impꝛessa venetijs per me Guliel
mũ Tridinensem de Mont. fer. anno dñi
1488. tertio nonas septembꝛis.

x·rite

colorchecker CLASSIC

mm